DAINOS

Jurgio Dovydaičio surinktos
ir skiriamos mokykloms

Aš bernužėlis dainų dainelių,
Dainelių dainorėlis!
Kas nor išmokti dainų dainuoti,
Tas tur prie manęs stoti.

Vytauto Didžiojo Universiteto Humanitarinių
Mokslų Fakulteto Tautosakos Komisijos leidinys

Kaunas, 1930 — Vytauto Didžiojo — metai

TAU

MIRUSIS KARŽYGI

BROLI VINCAI

PALIKUSIAM MŪSŲ ŠALĮ KOVOJE
BEUŽTVERIANT SMURTININKAMS KELIĄ Į TĖVYNĘ
DEŠIMTIES METŲ MIRTIES SUKAKTUVĖSE

ATMINTI

ŠIUOS

DAINIŲ ŠALIES

AMŽIAIS VIEŠPATAVUSIOS

IR MANO GYVENIMO KELYJE
ŠVIESIAUSIOMIS VALANDĖLĖMIS SURINKTUS

KARALAITĖS DAINOS

SUDUŽUSIO VAINIKO

GRAŽIAUSIUS DEIMANTUS

JAUNOSE ŠIRDYSE

PABERIU

I

Istorijos bei karo dainos

(1 — 45)

1

— Oi, egle, egle,
Ko tu taip žalia?
— Kodėl nebūt žaliai
Prie žalios girelės?

— Kodėl nebūt žaliai
Prie žalios girelės —
Atvažiau kupčiai
Iš Senų Trakų.

Atvažiau kupčiai
Iš Senų Trakų,
Kirto, iškirto
Eglę iš šaknų.

Kirto, iškirto
Eglę iš šaknų,
Darė, padarė
Du nauju laivu.

Darė, padarė
Du nauju laivu,
Įrė, nuįrė
Į tėvo dvarą.
Įrė, nuįrė
Į tėvo dvarą.

— Oi, tėvai, tėvai,
Negerai darai,
Negerai darai,
Jaunesnę dukrą
Pirma nudavei.

Oi, tėvai, tėvai,
Jaunesnę dukrą
Pirma nudavei,
O jau vyresnę
Pas sau palikai.

2

— Oi, egle, egle,
Ko tu taip žalia?
— Kodėl nebūt žaliai:
Netoli giria. (2 eil. 2 k.)

Atvažiau kupčiai
Iš Žalių Trakų,
Kirto, pakirto
Eglę iš šaknų. (2 eil. 2 k.)

Kirto, pakirto
Eglę iš šaknų,
Oi, ir apšakojo
Jos tankias šakeles.

Oi, ir apšakojo
Jos tankias šakeles,
Oi, ir išskaldė
Jos baltas lenteles.

Oi, ir padarė
Juodą laivelį,
Oi, ir paleido
Ant tų marelių.

Oi, įsodino
Jauną mergelę,
Oi, ir papūtė
Šiaurus vėjelis.

Oi, ir papūtė
Šiaurus vėjelis,
Oi, ir nupūtė
Jai vainikėlį.

Oi, ir nupūtė
Jai vainikėlį,
Į gilųjį Dunojėlį.

3

Ant kalno ūzarai,
Pakalnėj makarai,
Oi, tai ricieriai,
Mandrūs žalnieriai.

Oi, tai ricieriai,
Mandrūs žalnieriai,
Rygužėj vajevojos.
— Bėk, mano žirgeli,
Bėk, mano bėrasis!
O kai pribėgsi
Lygią lankelę,
Aš tave paganysiu. (3 eil. 2 k.)

Pribėgo žirgelis,
Pribėgo bėrasis:
— Oi, palauk, sustok,
Jaunas berneli, —
Ketinai paganyti. (3 eil. 2 k.)

Nestojo bernelis,
Neganė žirgelio —
Tai atsiduso
Bėras žirgelis,
Po berneliu eidamas. (3 eil. 2 k.)

— Bėk, mano žirgeli,
Bėk, mano bėrasis;
O kai pribėgsi
Aukštą kalnelį,
Tai tave paganysiu,
Tai išsitrauksiu
Šviesų kardelį,
Papiausiu dobilėlį.

Pribėgo žirgelis,
Pribėgo bėrasis:
— Oi, palauk, sustok,
Jaunas berneli!
Ketinai paganyti,
Sakei — ištrauksi
Šviesų kardelį,
Papiausi dobilėlį.

Nestojo bernelis,
Netraukė kardelio —
Tai atsiduso
Bėras žirgelis,
Po berneliu eidamas. (3 eil. 2 k.)

— Bėk, mano žirgeli,
Bėk, mano bėrasis!
O kai pribėgsi
Uošvės dvarelį,
Kelki galvelę,
Mindžiok rūtelę,
Virkdyk jauną mergelę. (3 e. 2 k.)

— Tai dėkui, berneli,
Tai dėkui, jaunasis:
Lankoj ganytas,
Upėj girdytas,
Dobilėliais pašertas. (3 eil. 2 k.)

4

Oi, lekia, lekia
Gulbių pulkelis,
Oi, neša, neša
Liūdną žinelę.

O, tra-ly-lia-lia,
O, tra-ly-lia-lia,
Oi, neša, neša
Liūdną žinelę.

Parnešė gulbės
Liūdną laiškelį,
Kad mūs broleliui
Reiks karan joti.
O, tra-ly-lia-lia,
O, tra-ly-lia-lia,
Kad mūs broleliui
Reiks karan joti.

Tėvelis senas
Žirgą balnojo,
Brolelis jaunas
Karužėn jojo.
O, tra-ly-lia-lia ir t.t.

Viena seselė
Kardelį šveitė,
Antra seselė
Gailiai raudojo.
O, tra-ly-lia-lia ir t.t.

O ši trečioji,
Ko jauniausioji,
Vartus atkėlė
Ir palydėjo.
O, tra-ly-lia-lia ir t.t.

— Jok, jok, broleli!
Jok, balandėli!
Vargiai pavysi
Raitų pulkelį.
O, tra-ly-lia-lia ir t.t.

Joti pajosiu,
Vyti pavysiu,
Bet Dievas žino,
Ar besugrįšiu?
O, tra-ly-lia-lia ir t.t.

Devynios kulkos
Pro šalį lėkė,
O ši dešimta
Širdį pervėrė.
O, tra-ly-lia-lia ir t.t.

Kur galva krito —
Perlai žibėjo,
Kur kraujas triško —
Rožė žydėjo.
O, tra-ly-lia-lia ir t.t.

5

— Eisim, seselės, į aukštą svirną,
Į aukštą svirną brolelio rengti!
Vai-liū, vai-lia-lia, vai-liū, vai-lia-lia,
Į aukštą svirną brolelio rengti.

Pirma seselė žirgą balnojo,
Antra seselė kilpeles šveitė.
Vai-liū, vai-lia-lia, vai-liū, vai-lia-lia,
Antra seselė kilpeles šveitė.

O ši trečioji, ši jaunesnioji,
Vartus atkėlė ir palydėjo.
Vai-liū, vai-lia-lia, vai-liū, vai-lia-lia,
Vartus atkėlė ir palydėjo.

— Vai, broli, broli, broleli mano,
Ką mums parneši iš Varšavėlės?
Vai ir t. t.

— Pirmai seselei rūtų vainiką,
Antrai seselei šilko kasnyką.
Vai ir t. t.

O šiai trečiajai, ko jauniausiajai,
Aukso žiedelį aš dovanoju.
Vai ir t. t.

— Einam, seselės, ant vieškelėlio
Laukti brolelio iš Varšavėlės.
Vai ir t. t.

Mes prastovėjom kalne klonelius,
Mes pražiūrėjom visas puseles.
Vai ir t. t.

Mes pražiūrėjom visas puseles —
Dar neparjoja mūsų brolelis.
Vai ir t. t.

— Einam, seselės, linelių rauti,
Linelių rauti, brolelio laukti
Vai ir t. t.

Mes ten prabuvom per tris dieneles —
Dar nesulaukėm savo brolelio.
Vai ir t. t.

Mes pravyravom vario dureles,
Mes pražiūrėjom stiklo langelį.
Vai ir t. t.

Mes pražiūrėjom stiklo langelį —
Dar neparjoja mūsų brolelis.
Vai ir t. t.

Parlekia žirgas ir parpūkštuoja,
Ant jo kardelis tai parblizguoja.
Vai ir t. t.

— Oi, žirge, žirge, žirge bėreli,
Oi, kur palikai mūsų brolelį?
Vai ir t. t.

— Jūsų brolelis po Varšavėle
Guli ant kalno po ąžuolėliu.
Vai ir t. t.

Saulė tekėjo — brolį nušovė,
Saulelė leidos — brolį kavojo.
Vai ir t. t.

Kirto galvelę, kaip kopūstėlį,
Leido kraujelį, kaip rasalėlį.
Vai ir t. t.

— Eisim, seselės, į Varšavėlę —
Gal būt, mes rasim savo brolelį.
Vai ir t. t.

O, mes nuėjom į Varšavėlę,
O, mes ten radom daugel kapelių.
Vai ir t. t.

O, mes ten radom daugel kapelių,
Tai mes nežinom katras brolelio.
Vai ir t. t.

Tai mes pamatėm ant aukšto kalno:
Žaliam ąžuolėly gegutė kukavo.
Vai ir t. t.

Žaliam ąžuolėly gegutė kukavo,
Tai mes supratom — kur brolio kapelis.
Vai ir t. t.

— Oi, tu, gegute, raiba paukštele,
Padėk pribudint jauną brolelį!
Vai ir t. t.

— Seselės mano, jaunosios mano,
Tai jau negaliu su jumis kalbėti.
Vai ir t. t.

Tai jau negaliu su jumis kalbėti:
Pradūrė kardas mano širdelę.
Vai ir t. t.

Pradūrė kardas mano širdelę,
Leido kraujelį, kaip vandenėlį.
Vai ir t. t.

6

Augino tėvas vieną sūnelį,
Šėrė tėvelis sūnui žirgelį. (2 k.)

Rengias sūnelis, žvengia žirgelis,
Tai gailiai verkia senas tėvelis. (2 k.)

— Oi, broli, broli, broleli mano,
Oi, kur tu josi, naktį nakvosi? (2 k.)

— Josiu Rygelėn, didžion vainelėn,
Tai aš ten josiu, naktį nakvosiu. (2 k.)

Tai aš ten josiu, naktį nakvosiu,
Ir visą vaiską kamandavosiu. (2 k.)

— Oi, oi, oi, oi, Dievuliau šventas,
Už ką korojai, gal buvau vertas? (2 k.)

Ant juodos žemelės guli, dejuoja,
Ant šautuvėlių dreba, rymoja. (2 k.)

— Dievuliau šventas, už ką koroji?
Greičiau priimki į savo ranką! (2 k.)

Oi, oi, oi, Dieve, Dievuliau mano,
Kur toj' seselė, su kuria kalbėjau? (2 k.)

Kur toj mergelė, kurią mylėjau,
Kur toj seselė, su kuria kalbėjau? (2 k.)

Skirkis, žemele, priimk ir mane,
Kartu ir mano priimk mergelę (2 k.)

Žemelė tarė atsiliepdama:
— Gaila mergelės jaunų dienelių. (2 k.)

7

Oi, auginai, tėveli, sūnelį,
Nors mažą, nedidelį,
Nors mažą, nedidelį,
Sau didį užvadėlį.

Dar neužaugo pusę slūgelio,
Girdžiu — vainelėn rašo.
— Oi, rašyk, rašyk, mano tėveli,
Man juodbėrą žirgelį.

Parsamdysi, mano tėveli,
Trisdešimt samdininkėlių
Ūbam laukeliui arti.

Tai jau suprato
Palši jauteliai,
Kad ne tėvo sūnelis,
Ne mūsų valadonėlis.

Per dieną arė,
Vakare parvarė,
Grynais šiaudais pašėrė,
Rūdynėliu pagirdė.

— Kai aš parjosiu
Iš tos vainelės,
Mesiu šviesų kardelį,
Imsiu naują žagrelę.

Per dieną arė,
Namo nevarė,
Lygioj lankoj paganė,
Sraunioj upėj pagirdė.

Tai jau suprato
Palši jauteliai,
Tai tėvo sūnelis,
Tai mūsų valadonėlis.

Per dieną arė,
Namo nevarė,
Lygioj lankoj paganė,
Striovėj upėj pagirdė.

8

Oi, kelias, kelias,
Pakelėj berželis,
Tame beržely
Gegutė kukavo. (2 eil. 2 k.)

Oi, kukau, kukau,
Dar ir paplasnojo:
Tėvelis sūnelį
Toli palydėjo. (2 eil. 2 k.)

— Oi, sūnau, sūnau,
Sūneli raiteli,
Oi, ką tu veiksi
Be savo tėvelio? (2 eil. 2 k.)

— Ant dangaus mėnulis
Bus mano tėvelis,
Anksti užtekėjo,
Toli palydėjo. (2 eil. 2 k.)

— Oi, sūnau, sūnau,
Sūneli raiteli,
Oi, ką ten veiksi
Be mielos motulės? (2 eil. 2 k.)

— Ant dangaus saulelė
Bus mano motulė,
Anksti užtekėjo,
Toli palydėjo. (2 eil. 2 k.)

— Oi, sūnau, sūnau,
Sūneli raiteli,
Oi, ką ten veiksi
Be savo broliuko? (2 eil. 2 k.)

— Ant dangaus sietynas
Bus mano brolelis,
Aukštai užtekėjo,
Toli palydėjo. (2 eil. 2 k.)

— Oi, sūnau, sūnau,
Sūneli raiteli,
Oi, ką ten veiksi
Be savo seselės? (2 eil. 2 k.)

— Ant dangaus žvaigždelės
Bus mano seselės,
Anksti užtekėjo,
Toli palydėjo. (2 eil. 2 k.)

— Oi, sūnau, sūnau,
Sūneli raiteli,
Oi, ką ten veiksi
Be savo mergelės? (2 eil. 2 k.)

— Daržely rūtelė
Bus mano mergelė,
Anksti pražydėjo,
Toli palydėjo. (2 eil. 2 k.)

9

Oi, ąžuole, žalias medi,
Oi, ąžuole, žalias medi,
Ar tu žalias žaliuoji?
Aš pakirsti galiu. (2 eil. 2 k.)

Iš tavo šakelių
Darysim lovelę,
Iš lygaus liemenėlio
Grįs per marias tiltelį. (2 e. 2 k.)

Augino tėvas sūnelį,
Nors mažą, nedidelį,
Nors mažą, nedidelį,
Sau didį užvadėlį. (2 eil. 2 k.)

Girdžiu Rygužėn rašo
Puikiuosius kareivėlius.

— Rašyk, tėveli,
Rašyk, širdele,
Mažąjį savo sūnelį
Į margąjį laiškelį!

Šėrė tėvelis šyvą žirgelį
Savo mažam sūneliui,
Savo mažam sūneliui
Išjoti į vainelę. (2 eil. 2 k.)

Oi, kaip aš jojau
Per lygią lanką,
Toj lygioj lankoj
Brolis šienelį piovė. (2 eil. 2 k.)

— Oi, padėk, Dieve,
Jaunas broleli,
Lankoj šienelį piauti
Ir margą dobilėlį.
Meski šienelį pioveę,
Joki į vainelę.

— Oi, dėkui, mano broleli,
Už meilų žodelį
Šitoj žalioj lankelėj.
Oi, kaip aš jojau —
Ir per girelę,
Ten gegutė kukavo.

— Tu čia, raiba, nekukuoki,
Lėk kartu į vainelę!
Aš, jaunas, vajavosiu,
O tu, raiba, kukuosi. (2 eil. 2 k.)

Jau tu, raiba, sugrįši,
O aš, jaunas, negrįšiu,
Parneši gromatėlę
Tėveliui ir močiutei.

Tėvui, motinai laiškelį,
Mergelei žiedelį.

10

Palei Nemunėlį
Guli kareivėlis —
Ir ateina trys seselės
Palei Dunojėlį. (2 eil. 2 k.)

Viena prakalbino,
Antra prašnekino,
O ši trečia, jauniausioji,
Širdelę ramino. (2 eil. 2 k.)

— Kelkis, kareivėli,
Kelkis, ulonėli!
Ar ne tavo bėras žirgas
Po dvarą vaikščioja? (2 eil. 2 k.)

— Tegul jis vaikščioja,
Tegul lydavoja:
Žino mano bėras žirgas —
Reiks į karą joti. (2 eil. 2 k.)

Į karužę jojau,
Karužėj sustojau,
Viduj pulko kareivėlių
Kardelį kilojau. (2 eil. 2 k.)

Nebijok, žirgeli,
Mano juodbėrėli:
Tegul žūva priešų galvos
Po tavo kojelių. (2 eil. 2 k.)

Per Lenkiją jojau,
Lenkijoj sustojau,
Po Lenkiją daugel vaisko —
Dar pavandravojom. (2 eil. 2 k.)

Jojau per girelę,
Sutikau mergelę:
— Dabar mudu, mergužėle,
Žirgelius ganysim. (2 eil. 2 k.)

Žirgelius ganysim,
Ugnelę kūrensim,
Žalios rūtos vainikėlį
Ugnelėj deginsim. (2 eil. 2 k.)

Vainikėlis dega,
Juodi dūmai rūksta,
Verkia gailiai mergužėlė,
Rankeles suėmus. (2 eil. 2 k.)

Užmigau miegelį,
Sapnuoju sapnelį —
Girdžiu, girdžiu per miegelį
Gegutės balselį. (2 eil. 2 k.)

Ne gegutės balsas,
Ne girios paukštelio —
Verkia gailiai mergužėlė
Rūtų vainikėlio. (2 eil. 2 k.)

— Vai, berneli mano,
Baltas dobilėli,
Atduok, atduok, bernužėli,
Rūtų vainikėlį! (2 eil. 2 k.)

11

Ant marių krantelio,
Klaipėdos miestely,
Ten stovėjo žalnierėliai
Ginklus pasidėję. (2 eil. 2 k.)

Ginklus pasidėję,
Kardais pasirėmę,
Baltom šilkų skuskelėm
Ašarėles šluostė. (2 eil. 2 k.)

— Ar gegutės balsas,
Ar girios paukštelio,
Ar tai mano brolužėlio,
Kurs karūmenėlėj? (2 eil. 2 k.)

Ne gegutės balsas,
Ne girios paukštelio,
Tiktai mano brolužėlio,
Kurs karūmenėlėj. (2 eil. 2 k.)

12

Išėj' karaliūnas
Iš karaliaus dvaro,
Klausė pas žirgelį,
Ko žirgelis liūdnas.

— Oi, kaip man neliūsti,
Markatnam nebūti:
Septyni meteliai
Svetimoj šalelėj.

— Nežinau, ar grįšiu
Į savo šalelę,
Į savo šalelę
Pas savo mergelę.

Užgirdau, girdėjau
Gegulės balsą —
Mislijau, dūmojau,
Mergelės vesialia.

Oi, tai aš nueičiau,
Tai aš pažiūrėčiau,
Kaip ją šliūbavoja,
Žiedus vinčiavoja.

Pririšau žirgelį
Pas šventą šventorių,
Aš, jaunas bernelis,
Pas patį altorių.

Atveda mergelę
Gražiai parėdytą,
Aukšta jos suknelė
Mirtomis sagstyta.
— Nelenki, mergele,
Taip žemai galvelės:
Nupuls vainikėlis
Ant sieros žemelės.
— Nesirūpink, berneli,
Aplink mane jauną:
Stovi trys broleliai
Prie mano šalelės —
Paims vainikėlį
Nuo sieros žemelės.
Stovi dvi seselės
Prie mano šalelės —
Paims vainikėlį,
Uždės ant galvelės.

13

Augin tėvas tris sūnelius, tris sūnelius —
Tris sūnelius augindamas,
Labai džiaugės, labai džiaugės.

— Užaugs mano sūnužėliai šienpiūvėliai,
Užaugs mano sūnužėliai artojėliai,
Užaugs mano sūnužėliai šienpiūvėliai.

— Mes nebūsim, tetušėli, artojėliai,
Mes nebūsim, tetušėli, šienpiūvėliai,
Mes nebūsim, tetušėli, šienpiūvėliai.

Mes tik būsim, tetušėli, žalnierėliai,
Mes tik būsim, tetušėli, žalnierėliai,
Prie karaliaus valdonėliai, valdonėliai.

Duos karalius bėrą žirgą, bėrą žirgą,
Ant to žirgo juodą balną, juodą balną,
Ant to žirgo juodą balną, juodą balną.

Duos karalius mandierėlį, mandierėlį,
Po šinelį, po šoblelę, po šoblelę,
Po šinelį, po šoblelę, po šoblelę.

O kad mandras, sūnus mandras,
Sūnus mandras čebatuotas, čebatuotas,
Sūnus mandras čebatuotas, čebatuotas.

— Kai mes jojom vieškelėliu, vieškelėliu,
Susitikom su prūsokais, su prūsokais,
Susitikom su prūsokais, su prūsokais.

Kai jie bėrė iš armotų, iš armotų,
Ant bagnitų širdis vėrė, širdis vėrė,
Ant bagnitų širdis vėrė, širdis vėrė.

O nuo kraujo akys tvįsta, akys tvįsta,
Iš gailesčio širdis plyšta, širdis plyšta,
Iš gailesčio širdis plyšta, širdis plyšta.

14

Čia karan joti, čia šliūban stoti —
Vai, nėr kam, nėr kam žirgą balnoti.

Pirma seselė žirgą balnojo,
Antra seselė pakamanojo,
Trečia seselė vartus atkėlė. (2 k.)

Vartus atkėlė, žodžiu kalbėjo:
— Oi, broli, broli, broleli mūsų,
Kada parjosi iš kelionėlės? (2 k.)

Kada parjosi iš kelionėlės,
Oi, ką parneši mums dovanėlių? (2 k.)

— Kai parstovėsit kalne klonelius,
Kai paržiūrėsit stiklo langelius,
Tada parjosiu iš kelionėlės. (2 k.)

Pirmai seselei rūtų vainiką,
Antrai seselei šilkų kasnyką. (2 k.)

Antrai seselei šilkų kasnyką,
Trečiai seselei aukso žiedelį. (2 k.)

Parbėga žirgas ir parpūkštuoja,
Ant jo balnelis ir parsiūbuoja. (2 k.)

— Oi, žirge, žirge, žirge bėreli,
Oi, kur padėjai mūsų brolelį? (2 k.)

— Pirmoj vainelėj kardelis lūžo,
Antroj vainelėj balnelis trūko. (2 k.)

Antroj vainelėj balnelis trūko,
Trečioj vainelėj kirto galvelę. (2 k.)

Trečioj vainelėj kirto galvelę,
Kirto galvelę, kaip kopūstėlį. (2 k.)

Kirto galvelę, kaip kopūstėlį,
Leido kraujelį, kaip rasalėlį. (2 k.)

Rūtų vainikas ugnelėj degė,
Šilkų kasnykas dūmuose rūko. (2 k.)

Šilkų kasnykas dūmuose rūko,
Aukso žiedelis kraujuose plūdo. (2 k.)

15

Oi, augin, augin
Tėvelis sūnelį,
Sau didį užvadėlį.

Jis užaugdamas,
Art išmokdamas:
— Girdžiu, Rygelėn rašo,
Prie žalnierėlių stato.

Tėveli mano,
Širduže mano,
Kas tau užars laukelį,
Tas juodąsias dirveles?

— Sūneli mano,
Širdele mano,
Samdysiu samdininkėlius
Didžiam laukeliui arti.

— Tie samdininkai,
Tie buntauninkai,
Ardami jie triukšmavoja,
Jautelius varinėja.

Oi, arė, arė, namo parvarė,
Grynais šiaudais pašėrė,
Rūdynėlyj pagirdė.
Oi, ir parėjo tėvo sūnelis
Į septintus metelius
Iš svetimos šalelės,
Metė šoblelę, ėmė žagrelę,
Išėjo laukelio arti.
Oi, arė, arė, namo nevarė,
Ardamas švilpinėjo,
Jauteliai baubavo.
Tai ir pamatė
Palši jauteliai,
Kad tėvelio sūnelis.
Oi, arė, arė, namo nevarė,
Žalioj lankoj priganė,
Striovėj upėj pagirdė.
Tai ir pamatė
Palši jauteliai,
Kad tėvelio sūnelis,
Laukelio artojėlis.

16

Oi, Potsdame, Potsdamėly
Gale lauko karčiamėlė,
Saldi degtinėlė!

Arielkėlės atsigėręs,
Kepurėlę pakylėjęs,
Jojau pas mergelę.

Jojau dieną,
Jojau naktį
Žirgelių girdyti.

Prijojau ežerėlį
Labai drumsto vandenėlio —
Negeria žirgelis.

Jojau dieną,
Jojau antrą
Ir prijojau Dūnojėlį

Labai čysto vandenėlio —
Iš kraštelių vandenėlis,
Vidurėlyj vainikėlis.

Kai pagėrė — dar pilnesnis,
Kai užsėdau — dar puikesnis.
Jojau pas mergelę.

Prijojau prie dvarelio,
Prie rūtelių darželio,
Sustojau prie tvorelės.

Išėjo mergelė,
Balta, graži lelijėlė,
Sodin mane nuo žirgelio.

— Aš nesėsiu nuo žirgelio,
Nepurvysiu nė kojelių,
Pakol išeis uošvužėlė.

Ir išeina uošvužėlė,
Sodin mane nuo žirgelio,
Vadin mane į svirnelį.

— Tai aš sėsiu nuo žirgelio,
Tai purvysiu sau sukneles.

Kai įvedė į svirnelį,
Pasodino už stalelio.

17

O kad mudu augom,
Du jauni broleliai,
Abudu kareivužėliai.

O kad mudu varė,
Du jaunu broleliu,
Į svetimą šalelę,
Į Prancijos žemelę —

Oi, verkė, verkė
Tėvas, motinėlė,
Broleliai ir seselės
Ir visa giminėlė.

O labiausia verkė
Jaunoji mergelė
Žaliam rūtų daržely,
Kai gegutė kukavo.

— Oi, cit, neverki,
Mano mergužėle:
Rašysiu tau laiškelį,
Vardelį, pavardėlę.

— Kas man iš to vardelio,
Kad nėr mano bernelio,
Kad nėr mano bernelio,
Laukelio artojėlio.

— Oi, cit, neverki,
Mano mergužėle:
Rašysiu tau laiškelį,
Vardelį, pavardėlę.

— Kas man iš to vardelio,
Kad nėr mano bernelio,
Kad nėr mano bernelio,
Laukelio artojėlio.

— Prisilipinki mano laiškelį
Prie skrynios antvožėlių,
Prie skrynios antvožėlių,
Prie plonųjų drobelių.

Skrynias darysi,
Drobes rėžysi,
Laiškelį skaitysi,
Bernelį minėsi.

18

Slaunas vadas Gelgauds buvo,
Lenkų vaiską rundijo,
Po Varšava nepražuvo.
Čia būdami prasidėj':
Adjutantas ponas Skunskis
Pištalietu trinktelėj'.

Jau panašiai mūsų broliams
Nėr kur dabar jau išbėgt.
Jau Gelgaudo veidas mainos,
Smūtkai jįjį paėmė.

Tvėrė žirgui už atlapų,
Pradėj' viernai jam kalbėt:
— Neščeslyvas jau prapuolei,
Nėr kur dabar tau išbėgt.

Eikit, tėvai, pažiūrėti,
Kaip mus muštravojo,
Lygioj lankoj žaliom palkom
Kaip mus kotavojo.

19

O mes trys broliai,
Mes trys broleliai,
Karaliaus žalnierėliai,
Tėvelio sūnužėliai.

Oi, varė, varė
Mus tris brolelius
Į svetimą šalelę,
Į Turkijos žemelę.

Lydėj' tėvas ir močiutė,
Lydėj' brolis ir sesutė,
O nieks taip toli nelydėjo,
Kaip mano mergelė.

Verkė tėvas ir močiutė,
Verkė brolis ir sesutė,
O nieks taip gailiai neverkė,
Kaip mano mergelė.

— Lydėk mane, mergele,
Ik aukštajam kalneliui,
Ik aukštajam kalneliui,
Ik žaliajai girelei.

Užkukuos gegutė,
Bus ramu širdelėj.

— Grįžk, mergele, atgalios,
O aš į vainelę,
Aš parašysiu gromatėlę
Ir meilius žodelius.

— Kas man iš tos gromatėlės,
Iš meilių žodelių,
Kad nėr mano bernužėlio,
Širdelės ramintojėlio.

— Primušk, primušk gromatėlę
Prie skrynelės antvožėlio:
Drobeles rėžysi,
Vardelį minavosi.

20

Krokavėlėj, Varšavėlėj,
Sėdi broliai nevalioj.
Ir ateina tėvužėlis,
Ir atsiveda porą žirgelių. (2 eil. 2 k.)
— Nors žirgelius parduosi,
O mane neatvaduosi.
Ir ateina motinėlė,
Ir atsineša stuomenį drobelės. (2 eil. 2 k.)
— Nors stuomenį parduosi,
O mane neatvaduosi.
Ir ateina brolužėlis,
Ir atsiveda porą jautelių. (2 eil. 2 k.)
— Nors jautelius parduosi,
O mane neatvaduosi.
Ir ateina mergužėlė,
Ir atsineša aukso žiedelį. (2 eil. 2 k.)
— Žiedelį tu parduosi,
O mane tu atvaduosi.

21

O kai aš augau
Pas savo tėvelį,
Tai aš žydėjau,
Kaip darže kvietkelė.
Kolei norėjau,
Tol uliavojau,
Kas yra vargas —
Tai nežinojau.
O ir atėjo
Šaltas rudenėlis,
Žinau — reiks išeiti
Nuo savo tėvelių.
Dabar pažinau
Vargingas dienas,
Kada išsiskyriau
Iš pulkelio vienas.
Kai mus nuvarė
Į Vilniaus miestelį,
Žinau — jau negrįšiu
Į savo kraštelį.
Kai mus nuvarė
Ant Turkų rubežiaus,
Kur lygūs laukai,
Nėr jokio kelio.
Kai mus nuvarė,
Į vainelę statė,
Graudžiom triūbelėm
Pradėjo triūbyti.
Žalia žolelė
Po kojų vyto,
O mūsų broleliai,
Kaip lapai, krito.

22

Iš mažumėlės
Prie motinėlės.
O kai paaugau,
Prie žagružėlės.

Žagrelę taisiau,
Jautelius jungiau,
Anksti rytelį
Plakiau dalgelį.

Plakiau dalgelį,
Pioviau šienelį,
Pioviau šienelį,
Žalią žolelę,

Pioviau žolelę
Ir dobilėlį.
O dar nė metai
Nesuskaityti,
Jau pas karalių
Raštai paduoti.

Imčiau lazdeles,
Rėžčiau sieneles,
Per pusę žemės
Į Ameriką.

Ten dobilėliais
Takai kaišyti
Ir audeklėliais
Jie ištaisyti.

23

Pas mano tėvelį
Ūzarai stovėjo,
Pas mano širdelę
Ūzarai stovėjo. (2 eil. 2 k.)

Dar mano tėvelis
Dar nieko nežiūri,
Dar mano širdelė
Dar nieko nežiūri. (2 eil. 2 k.)

Turėjo tėvelis
Du jaunu sūneliu,
Du jaunu sūneliu,
Du bėru žirgeliu. (2 eil. 2 k.)

Išjojo sūnelis
Į didę kelionę,
Išjojo sūnelis
Į didę vainelę. (2 eil. 2 k.)

Vai, jojo sūnelis
Per jūres mareles —
Žirgelis suklupo,
Bernelis nusgando. (2 eil. 2 k.)

Žirgelis suklupo,
Bernelis nusgando:
— Bėk, mano žirgeli,
Į tėvo dvarelį! (2 eil. 2 k.)

Bėk, mano žirgeli,
Į tėvo dvarelį,
Nesakyk mergelei,
Kad aš nusigandau. (2 eil. 2 k.)

Nesakyk mergelei,
Kad aš nusigandau,
Pasakyk mergelei,
Kad aš apsivesiu. (2 eil. 2 k.)

Šiaurusai vėjelis —
Tai mano piršlelis,
Skaudus lietutis —
Tai mano pulkelis. (2 eil. 2 k.)

24

Bereik, močiute,
Mane auginai,
Kodel mažiulėlę
Nenuskandinai?

Reikėjo nunešti
Į paežerėlį,
Reikėjo įmesti
Į vandenėlį.

Būčiau benardęs,
Kaip narūnėlis,
Būčiau bežydėjęs,
Kaip bijūnėlis.

Mano brolelis
Žalioj lankoj,
O aš, jaunas,
Kareivio rankoj.

Mano broleliai
Jautelius jungė,
O mane, jauną,
Maskoliai stumdė.

Skauda galvelę
Nuo šautuvėlio,
Skauda petelį
Nuo sunkaus kardo.

Ačiū močiutei
Už auginimą,
Senam tėveliui
Už baltą duoną.

25

Varšavos miestelis
Gražiai brukavotas.
Ei, ulei-ulei, gražiai brukavotas.

Gražiai brukavotas,
Žaliai mulevotas.
Ei, ulei-ulei, žaliai mulevotas.

Kur kelelis ėjo —
Upelis tekėjo,
Ei, ulei-ulei, upelis tekėjo.

Motinėle mano,
Širdužėle mano,
Ei, ulei-ulei, širdužėle mano.

Reikė pagimdyti
Pilku akmenėliu,
Ei, ulei-ulei, pilku akmenėliu.

Pilku akmenėliu,
O ne žalnierėliu,
Ei, ulei-ulei, o ne žalnierėliu.

Būčiau begulėjęs
Šale vieškelėlio,
Ei, ulei-ulei, šale vieškelėlio.

Kaip vaiskas žygiuoja,
Šoblelėm švytruoja,
Ei, ulei-ulei, šoblelėm švytruoja.

Šoblelėm švytruoja,
Žolelę kapoja,
Ei, ulei-ulei, žolelę kapoja.

Motinėle mano,
Širdužėle mano,
Ei, ulei-ulei, širdužėle mano.

Reikė pagimdyti
Pilku karvelėliu.
Ei, ulei-ulei, pilku karvelėliu.

Pilku karvelėliu,
O ne žalnierėliu,
Ei, ulei-ulei, o ne žalnierėliu.

Būčiau bematavęs
Platumą girelės,
Ei, ulei-ulei, platumą girelės.

26

Ąžuolėli, žalias medi,
Kodel nežaliuoji,
Kur padėjai žalius lapus,
Kad nebemarguoji? (2 eil. 2 k.)

Ir ištiko šiaurys vėjas —
Nulaužė šakeles,
Išnešiojo žalius lapus
Po visas šaleles. (2 eil. 2 k.)

Tie lapeliai nukrisdami
Teisybę parodo,
Kad Lietuvos bernužėlių
Dalis nevienoda. (2 eil. 2 k.)

Vienas joja ant žirgelio
Mergelių ieškodamas,
Antras eina iš prijomo
Ašaras liedamas. (2 eil. 2 k.)

Nepailgo man gyventi
Tarp gerų draugelių,
Nepajutau, kai atėjo
Dvidešimt metelių. (2 eil. 2 k.)

— Kelkis, kelkis, bernužėli,
Nusiprausk burnelę:
Štai atėjo tavo dienos
Joti į vainelę! (2 eil. 2 k.)

Atsikėlęs nusiprausiu
Ir apsirėdysiu,
Senam tėvui, motinėlei
Sudie pasakysiu. (2 eil. 2 k.)

— Laistyk kelią ašarėlėm,
Kad jis nedulkėtų,
Mano mielai mergužėlei
Širdies neskaudėtų. (2 eil. 2 k.)

— Nors aš laisčiau ašarėlėm,
Vieškelis dulkėjo,
Mano mielai mergužėlei
Širdelę skaudėjo. (2 eil. 2 k.)

27

Ko jūs nedainuojat
Arielką gerdami,
Tai aš padainuosiu
Į vaiską eidamas.

Ko jūs nedainuojat
Linksmume būdami,
Tai aš padainuosiu
Varguose būdamas.

Skyriaus nuo tėvelio,
Senos motinėlės,
O aš neišliejau
Gailių ašarėlių.

O kai aš skyriaus
Nuo jaunos mergelės,
Tada aš išliejau
Gailias ašarėles.

— Lik sveika, mergele,
Mano mylimiausia,
Juk tu nežinai,
Kur aš dabar būsiu.

Lik sveika, mergele,
Mano mylimoji,
Aš atsisveikinsiu
Paskutinį kartą.

Mes nesimatysim
Per daugel metelių,
Tik susirašysim
Margom gromatėlėm.

Tik susirašysim
Meiliuosius žodelius,
Kuriuos mes kalbėjom
Iš jaunų dienelių.

— Nenumirk, berneli,
Svetimoj šalelėj,
Tik pareik numirti
Ant mano rankelių.

O aš pakavosiu
Savo bernužėlį
Levendrų daržely
Tarp žalių rūtelių.

Ant tavo kapelio
Statyčiau kryželį,
Rytas, vakarėlis
Aš jį atlankyčiau.

Prakalbėk, berneli,
Nors kelis žodelius,
Suramink, berneli,
Mano širdužėlę.

— Negaliu kalbėti,
Mano mergužėle:
Nėr kape durelių,
Nėr grabe langelių.

28

— Kelkis, sūnužėli,
Kelkis, jaunasis:
Jau mūsų dvarą
Vaiskas apstojo. (2 eil. 2 k.)

Vaiskas apstojo,
Suraktavojo,
Su muškietėlėm
Aplink vaikščiojo. (2 eil. 2 k.)

— Neatbok, tėveli,
Senas sengalvėli:
Turiu žirgą kazackavą,
Tymo balną paleckavą. (2 e. 2 k.)

Pirmoj krygėj,
Kazackavas, pulsi —
Antroj krygėj
Žirgelį vedžiosiu. (2 eil. 2 k.)

O šioj trečioj
Didžiausioj krygėj,
O, ir pamačiau
Savo mergelę. (2 eil. 2 k.)

Mano mergelė
Puiki, bagota,
Juodos akelės,
Kaip serbentėlės. (2 eil. 2 k.)

Juodos akužėlės,
Kaip serbentėlės,
Skaistūs veideliai,
Kaip obuolėliai. (2 eil. 2 k.)

29

Kelkis, miela mergužėle,
O atsikėlus nestovėk:
Žvengia žirgelis naujoj stonelėj
Grynojo abrakėlio.

Aš ant žirgelio sėsdamas,
Kilpon kojelę dėdamas,
Lenkiau galvelę palei žemelę
Tėveliui ir močiutei.

Aš per dvarelį jodamas,
Lenkiau galvelę palei žemelę:
— Likit sveiki, broliai, seselės,
Mano jaunos mergelės.

Aš per girelę jodamas,
Aš per žaliąją jodamas:
— Oi, likit sveiki, maži paukšteliai
Ir raiba gegužėle.

Aš per laukelį jodamas,
Aš per lygųjį jodamas,
Aš pamačiau mergelę
Svirnužy pas skryneles:

— Oi, kam tu žiūrai skryneles,
Oi, kam tu rėžai drobeles?
— Oi, ar norėsi tu marškinėlių,
Mergelės dovanėlių?

— Duos man karalius žirgelį,
Tiesioj rankelėj kardelį,
Būsiu rėdytas ir išmokytas,
Kaip vieno tėvužėlio.

Griūkit, kalneliai, kloniuose,
Plūko broleliai kraujuose,
O mes stovėsim, nė nedrebėsim,
Kol visus pergalėsim.

30

Jonelis brolelis
Žirgelį balnojo,
Onutė seselė
Po dvarą vaikščiojo.

— Kur josi, broleli,
Kam rengi žirgelį,
Vai, ar į karelį,
Vai, ar pas mergelę,

Ar į kelionėlę
Žirgelį balnoji?
Jei josi į šalį,
Imk mane prie savęs!

O jei į karelę,
Imk aštrų kardelį!
O jei pas mergelę,
Imk šilkų skarelę!

Į septintus metelius
Parjoja brolelis
Iš didžios karelės.

— Oi, sese, sese,
Seserėle mano,
Ar dar n'ištekėjo
Mano mergužėlė?

— Oi, broli, broli,
Brolužėli mano,
Pernai rudenėlį
Trys šimtai buvo.

Trys šimtai buvo —
Nė už vieno nėjo,
Tik tavęs, berneli,
Tai labai norėjo.

Tik tavęs, berneli,
Tai labai norėjo,
O ši rudenėlį
Jau ir ištekėjo.

— Oi, joi-joi-joi,
Dievulėliau mano,
Kad būčiau žinojęs,
Iš karo nejojęs.

Kad būčiau žinojęs,
Iš karo nejojęs,
Nė aukso žiedelio
Aš jai neparnešęs.

Aš būčiau nebuvęs,
Pasauly negimęs,
Nė savo mergelę
Kitam užauginęs.

—Oi, broli, broleli,
Baltas dobilėli,
Yra šiam kaimely
Trys šimtai mergelių —
Išsirink, berneli,
Iš šimtelio vieną.

— Oi sese, sese,
Seserėle mano,
O kad jų čia būtų,
Kaip marios liūliuotų,
Nebus, nė nebuvo,
Kaip mano mergelė.

31

Pajūrėliais, pamarėliais
Vaikštinėja mergužėlė.
Iš akelių mergužėlės
Krinta gailios ašarėlės.

— Kas, mergele, šlėkts dalykas?
Ko taip smūtna čia vaikščioji?
Ko taip smūtna čia vaikščioji,
Ko taip gailiai ašaroji?

— Tai vaikščioju, bėdavoju
Ir bernelio žėlavoju.
Klausiu, laukiu gromatėlės,
Iš Turkijos navynėlės.

Ir atplaukia vajaunykas,
Turkaus žemės vandraunykas.
— Vajaunyke, vandraunyke,
Mane, jauną, netrukdyki,
Mane, jauną, netrukdyki,
Navynėlę pasakyki!

— Nenorėčiau tau sakyti
Nė širdelę sugraudyti:
Tai negraži navynėlė,
Turkaus žemės vainužėlė.

Mačiau tavo bernužėli
Turint plieno kardužėlį,
Mačiau verkiant, bėdavojant,
Tave, jauną, minavojant.

Už bernelio kepurėlės
Žalias rūtų vainikėlis,
Ant žiedelio litarėlės,
Tavo, jaunos, pavardėlė.

Karininkai „vivat“ šaukė,
O upeliai kraujo plaukė,
Lėkė kulkos, kaip bitelės,
Krito broliai, kaip nendrelės.
Negrįš tavo bernužėlis,
Rūdys aukso žiedužėlis.

Aušta aušrelė,
Šviesus pazarėlis,
Verkia gailiom ašarėlėm. (2 k.)

Stovi seselė
Prie brolio šalelės,
Verkia gailiom ašarėlėm. (2 k.)

— Cit, neverk, sesele,
Balta lelijėle:
Kai išjosiu — vėl parjosiu. (2 k.)

Į Vilnių nujosiu,
Vyresniu pastosiu,
Visą vaiską sutvarkysiu. (2 k.)

Už Vilniaus miestelio,
Ant lygaus laukelio,
Šovė brolį, kaip zuikelį. (2 k.)

Parbėga žirgas
Garsiai žvengdamas,
Aukso kilpoms skambindamas. (2 k.)

— Vai, žirge, žirge,
Žirge juodbėrėli,
Vai, kur dėjai mūs brolelį? (2 k.)

— Už Vilniaus miesto,
Ant lygaus lauko,
Šovė brolį, kaip zuikelį. (2 k.)

Devynios kulkelės
Pro šalelę lėkė,
O ši dešimta į širdelę. (2 k.)

Skalbki, sesele,
Brolio mandierėlę,
Savo gailiom ašarėlėm. (2 k.)

Džiovink, močiute,
Sūnaus mandierėlę
Savo sunkiais dūsavimais. (2 k.)

33

Žalioj girioj, lygioj lankoj
Balti dobilėliai —
Ten augina našlė sūnų,
Vieną vienturtėlį.

— Auk, sūneli, mažiulėli,
Ik pavasarėliui:
Ateis šaltas rudenėlis,
Reiks vainelėn joti.

— Aš nebijau, motinėle,
Tos didžios vainelės:
Atsikelsiu, apsirengsiu,
Į vainą išjosiu.

Likit sveiki, mieli broliai,
Su kuriais užaugau,
Drauskit seną motinėlę,
Kad gailiai neverktų!

Kad ir draudė motinėlę,
Bet ji gailiai verkė —
Vynu kelias nulaistytas
Dar labiau dulkėjo.

— Lydėk, sena motinėle,
Ik žaliai girelei,
Užkukuos ten gegužėlė,
Bus ramu širdelėj.

Užkukavo gegužėlė,
Neramu širdelėj:
— Grįžk atgalios, motinėle,
O aš į vainelę.

34

Žaliam beržynėly
Paukšteliai čiulbėjo,
O mūsų broleliai
Į vainelę jojo.

Vai, joja, joja,
Keleliu dūmoja:
— Vai, kur aš paliksiu
Savo mergužėlę?

Palikau mergelę
Tam pačiam kaimely,
O aš iškeliavau,
Į svetimą šalį.

Kai aš išjosiu,
Kai aš neparjosiu,
Aš tau parašysiu
Margą gromatėlę.

Viršuj gromatėlės
Rūtų vainikėlis,
Vidury gromatėlės
Aukselio žiedelis.

Primuški vainiką
Prie svirno durelių,
Užmauki žiedelį
Ant baltos rankelės.

Kai į svirną eisi,
Gailiai apsiverksi,
Į rankas žiūrėsi,
Vardelį minėsi.

35

Atsidainuokim mudu, broliukai,
Pakolei esam ne kareiviukai,
O kai išeisim, išsiskrikdysim,
Daugiau, brolyčiai, nesimatysim.

Tėvas, motina taip nusiminę,
Kad jau suėjo visi giminės,
Vieni smūtnino, kiti ramino,
Liūdnumo širdies niekas nežino.

O yr liūdniausia toji dienelė,
Kada sakysiu sudie mergelei.
Ak, diena rūsti, ak, diena karti,
Apleisti Lietuvą jau laikas arti.

Į kariuomenę kai aš išjosiu,
Kasdien ant smerties tenai vaikščiosiu.
Mes priešais matėm žemę ir dūmus,
Kasant į žemę Lietuvos sūnus.

Kavoj' brolelį be šventorėlio,
Sumindžioj' kapą, kaip gyvulėlio.

36

Saulė teka, raudonuoja
Per žalią girelę,
Žiba kardai ir durtuvai
Jaunųjų bernelių.

Dunda, dreba armotėlės,
Net skauda širdelę,
Byra gailios ašarėlės
Per skaisčius veidelius.

Neatlaiko akmenėliai
Armotų balselių,
O mes turim atlaikyti,
Jaunieji berneliai.

Neatlaiko granatėlių
Nė aukšti kalneliai,
O mes turim atlaikyti,
Jaunieji sūneliai.

Vilniaus miestas labai slaunas,
Ant aukšto kalnelio,
Visa žemė jau iškelta
Nuo mūsų kapelių.

Visos gatvės ir gatvelės
Kūnais nuguldytos,
Vilniaus mūrai raudonieji
Kraujais aptaškyti.

— Oi, tu, sakal, sakalėli,
Tu, gražus paukšteli,
Parnešk, parnešk
Mano kaulus
Į Lietuvos šalį.

Parnešk, parnešk
Mano tėvužėliui
Nors plaukų pluošteli,
O senąjai motinėlei
Nors kraujo lašelį.

Nunešk mano seserėlei
Aukselio žiedelį,
O mylimai mergužėlei
Nors kraujo lašelį.

37

Trys seselės grėbia šieną,
Ne tiek grėbia, kiek dainuoja.
Turi brolį tik tą vieną —
Ir tas vienas joms išjoja.

Ir išjojo į tą šalį,
Kur tėvų tėvai nebuvo.
Retas ten ištverti gali,
Daug jaunųjų ten pražuvo.

— Oi, gegute, tu, raiboji,
Kam tau balsas taip verksmingas?
Oi, sesute, ko vaitoji,
Ar tau skausmas taip širdingas?

— Broli mūsų, tu jauniausias,
Kokias dovanas paliksi?
Margas kraštas tolimasis —
Ar ten laimę besutiksi?

— Ar sunkių vargų pritirsiu,
Bet gi dovanas paliksiu.
Bet gi dovanas paliksiu,
Ir į tris dalis paskirsiu:

Vyresniajai aukso žiedą,
O antrai šilkų skarelę,
O šiai trečiai, kur linksmiausia,
Gilų ašarų upelį.

38

Per Širvintėlio miestelį
Vyno upelis tekėjo.
Ei, valio, valio, Lietuva,
Vyno upelis tekėjo. (2 eil. 2 k.)

Pulkas kareivių stovėjo,
Žalią vynelį derėjo.
Ei, valio, ir tt.

Jie suderėjo rublelį,
O už mergelę šimtelį.
Ei, valio, ir tt.

— Tave, mergele, prigausim,
Į karčiamėlę įtrauksim.
Ei, valio, ir tt.

Žaliu vyneliu užgersim,
Rūtų vainiką nuimsim.
Ei, valio, ir tt.

Į purvynėlį įmesim,
Po čebatėliais paminsim.
Ei, valio, ir tt.

— Kad tu, berneli, nelauktai,
Kad mane jauną prigautai.
Ei, valio, ir tt.
Rūtų vainiką nuimtai,
Žaliu vyneliu užgertai.
Ei, valio, ir tt.
Į purvynėlį įmestai,
Po čebatėliais pamintai.
Ei, valio, ir tt.

39

Kad mes susirinkę,
Jaunieji broleliai,
Papuolę nelaisvėn,
Kaip miške paukšteliai. (2 eil. 2 k.)
Eičiau ant rubežiaus,
Užtraukčiau armotą,
Kad brangią Lietuvą
Neužvajavotų. (2 eil. 2 k.)
Nuo Lietuvos ginklų
Yra baisi mirtis,
Jau su šiuo pasauliu
Reiks mum, broliai, skirtis. (2 eil. 2 k.)
Nuo baisių armotų
Dreba aukšti kalnai,
Nuo kulkų, granatų
Žūsta mūsų broliai. (2 eil. 2 k.)
Liūdnas Nemunėlis
Su krauju maišytas,
Pilnas pakraštėliais
Brolių priguldytas. (2 eil. 2 k.)
Pareis balti laiškai
Su raudonu kryžium,
O mes į Lietuvą
Daugiau nebegrįšim. (2 eil. 2 k.)
Negrįšim, negrįšim
Į savo šalelę,
Pražūsim, pražūsim
Lygiajam laukely. (2 eil. 2 k.)

40

Per girią, girelę
Saulelė tekėjo,
Lygiais keliais, vieškelėliais
Daug brolelių ėjo.

Visi linksmai dainuodami
Į vakarus traukė,
Kur mirtis ir baisus karas
Jų jaunystės laukė.

— Eisim visi ir kovosim
Už savo tėvynę;
Neužilgo gal pražūsim
Po priešo kardeliu.

Stovi žirgai pabalnoti
Del mūsų brolelių,
Ir kardeliai išpustyti
Kirst priešo galvelę.

Į klėtelę aš eidamas,
Sudiev sakydamas,
Savo mielai mergužėlei
Ranką paduodamas,

Prie širdelės ją glausdamas,
Žiedelį užmoviau:
— Te, mergele, aukso žiedą,
Bus tau atminimas.

Jei nežūsiu šitoj karėj —
Neiki už bernelio,
O jei žūsiu šitoj karėj —
Eiki už bernelio.

Tik vieno tavęs prašysiu,
Balta lelijėle,
Padėk šitą aukso žiedą
Ant mano kapelio.

— Oi, bernyti, dobilėli,
Negraudink širdelės,
Nenumausiu aukso žiedo
Nuo baltos rankelės.

Saulė leidos; buvo kova —
Kraujo daug tekėjo;
Mylimasis už tėvynę
Galvą ten padėjo.

Oi, Dievuliau Maloniausias,
Duok mirtį greičiausia,
Kad galėčiau su berneliu
Sueit kuo greičiausia.

41

Ar leisi, tėveli,
Sūnelį su draugais?
Ten žiba nuo saulės
Jų šviesūs kardai. (2 eil. 2 k.)

Neverkit, senieji,
To vieno sūnaus;
Neverk, sengalvėle,
Tu savo sūnaus! (2 eil. 2 k.)

Neverk, sengalvėle,
Tu savo sūnaus:
Jiems Dievas paskyrė
Aukštybę Dangaus. (2 eil. 2 k.)

Sena motinėlė
Po dvarą vaikščios,
Mirusio sūnelio
Kapelio ieškos. (2 eil. 2 k.)

Jauna mergužėlė
Po dvarą vaikščios,
Žuvusio bernelio
Kapelio ieškos. (2 eil. 2 k.)

Nevienas kaimelis,
Pro kurį prajos —
Sesutė daržely
Kapelio ieškos. (2 eil. 2 k.)

Dar kartą gegutė
Sode užkukuos,
Sesutė tarp vartų
Skarele mosuos. (2 eil. 2 k.)

Pargrįžta iš karės
Tėvynės sargai,
Tai žvengia, nestovi
Jų bėri žirgai! (2 eil. 2 k.)

42

Liūdna širdis visų buvo,
Kada karas pas mus buvo.
Iš kur jisai prasidėjo?
Iš Serbijos jis išėjo.

Austrijokai ir prūsokai
Ėjo tenai, kai ledokai,
Su prancūzais vajavojo,
Drauge ir mumis korojo.
Per Belgiją jie keliavo,
Daug ten jųjų galą gavo.

Kad ruskis pas mus gyveno,
Buvo daug duonos ir peno.
Prie to tai ne viskas buvo:
Viskas labai pigu buvo.

Ruskis iš mūsų bėgdamas,
Monopolius daužydamas,
Tarė: — Daugiau čia negrįšim,
Mes Lietuvos nematysim.

Nė viens žmogus netikėjo,
Ruskis pats iš mūs išėjo;
Jisai mūsų negailėjo,
Kad vokiečiams pažadėjo.

Nenorėjo mums išduoti,
Kad mes buvom jau parduoti.
Kad būt ruskis gerai laikęs,
Būtų vokietį atlaikęs;

Jis visai to nenorėjo,
Prapulties savo norėjo.

Kai pas mus karas prasdėjo,
Tądien saulė netekėjo;
Dievas rūstybę padarė,
Pas mus karą parvarė.

Kai vokiečiai čia parėjo,
Žmonės mažai ką turėjo:
Rinko sviestą ir kiaušinius,
Pirmiau griebė ir lašinius.

Jisai mūsų darbu springo,
Gerus gyvulius išrinko.
Mat, vokietys ko norėjo,
Nuog mūs šeinų klausinėjo:
— Jei kas tur gyvulį piaut,
Turi nuog mūs šeines gaut.

Kožną žmogų jie dabojo,
Kožnoj vietoj mus korojo.
Mat, vokiečiai ką mums darė:
Davė duonos pusę svaro.

Prastai žmones jie maitino,
Daug ir badu išmarino;
Nenorėjo mūs laikyti,
Visus badu išmaryti.

Po tam jieji susitarę
Visus iš namų išvarė,
Liepė kavot drabužius,
Liepė varyt ir gyvulius.

Žmonės iš namų eidami,
Gyvulėlius varydami,
Mūs vokiečiai negailėjo,
Žmonės raistuose gulėjo.

Jisai nieko neatbojo,
Visus lygiai jis korojo.
Vokietys apkase stovėjo,
Vietom žmonės degt pradėjo.

Ir iškilo sumišimas,
Visos žemės sujudimas;
Lėkė kulkos ir granatos,
Kriokė visur jų armotos.

Cipilinai kai lakiojo,
Tuom čės' pasus gatavojo.
Araplanai tie murmėjo,
Vietom bombas metinėjo.

O vokietys vis neliovė,
Mūs bažnyčių daug sugriovė,
Katalikų nevožojo,
Mūs kunigus jie korojo.

Trumpas laikas praėjo —
Jau į Kauną parėjo.
Vokiečiai Kaune stovėjo,
Aplink Vilnių klausinėjo.

Vilniuje susidrūtino,
Į Peterburką skubino.
O jau jiems ten nepatiko:
Angelčikus pasitiko.

Angelčiks per marias plaukė,
Jau jis vokiečių ten laukė;
Jisai jamus taip padarė,
Visur kelius jau uždarė.

Ameriks šalia stovėjo,
Jis su vokiečiais kalbėjo;
Tarė: — Vokiety, tu liaukis,
Mūs bažnyčių čia negriauki.

O vokiečiai vis murmėjo,
Ameriks ant jo žiūrėjo.
Ameriks ugnį padarė,
Visus į žemę suvarė.

Kaizeris Berlyne stovėjo,
Per lornetą jis žiūrėjo,
Ir tas labai pabijojo,
Iš Berlyno pats išjojo.

Daugel žemių sujudino
Ir Lietuvą pabudino;
Vis tai, ką mūs ruskis liepė,
Mūs Lietuvą jisai slėpė.

Dievui tai nepatiko,
Jau mūs Lietuvą paliko;
Dievs aniuolams liepė eiti
Ir Vytautą greit prikelti.

Vytautas greitai kėlė,
Kardą į rankas nutvėrė:
— Tvirtai mes dabar tikėkim,
Už Lietuvą kraują liekim!

Dievs meilę padarė,
Mums Lietuvą atidarė.
Mes labiau apdūmokim,
„Šventa Marija" giedokim,
Kad mums Dievas čion padėtų,
Kožnoj vietoj mus regėtų.

Dievas žodį ištarė,
Ką norėjo padarė;
Antrą žodį kaip tarys,
Nieks nežino, ką darys.

43

Pirkau žirgelį
Už pusę šimto,
Vedžiau mergelę
Iš didžio pulko.
Žirgelį pataikiau,
Mergelę nepataikiau.

Vesčiau žirgelį
Į jomarkėlį,
Jauną mergelę
Į atlaidėlį;
Žirgelį permainyčiau,
Mergelę sau laikyčiau.

Dar neįjojau
Į pusę kelio,
Dar neįstojau
Į vieškelėlį,
Išgirdau armotėlę,
Baltos plinties balselį.

Oi, dreba, dreba,
Mano žirgelis,
Oi, dreba juodbėrėlis:
Reik man vainon joti,
Pirmon eilėn pristoti.

Pirmoj vainelėj
Kardelis trūko,
Antroj vainelėj
Žirgelis krito,
O šioj trečioj
Pats galvelę padėjau.

Kirto galvelę,
Kaip kopūstėlį,
O mane jauną,
Kaip girios ąžuolėlį.
Bėgo kraujelis,
Kaip vandenėlis.

44

Džiaugės tėvas, motinėlė,
Kad sūnelį užaugino,
Liuli ei liuli,
Kad sūnelį užaugino.
Sakė — bus artojėlis,
Bet užaugo kareivėlis,
Liuli ei liuli,
Bet užaugo kareivėlis.
Reiks sūnelį karan duoti,
Kad tėvynę išvaduoti,
Liuli ei liuli,
Kad tėvynę išvaduoti.
Reiks žirgelį pabalnoti
Ir kardelį papustyti,
Liuli ei liuli,
Ir kardelį papustyti.
— Motin mano, motinėle,
Sudiev, brangi sengalvėle,
Liuli ei liuli,
Sudiev, brangi sengalvėle!

Už žirgelį juodbėrėlį
Ačiū tau, tėvužėli,
Liuli ei liuli,
Ačiū tau, tėvužėli!
Man netinka jau nendrelė,
Tiktai aštrus kardužėlis,
Liuli ei liuli,
Tiktai aštrus kardužėlis.
Visi į eiles sustosim,
Priešus tuoj ir iškaposim,
Liuli ei liuli,
Priešus tuoj ir iškaposim.
Kur mūs buvo suėjimas,
Ten bus kraujo praliejimas,
Liuli ei liuli,
Ten bus kraujo praliejimas.
Tegul žino mūsų ainiai,
Kad mes Lietuvą apgynėm,
Liuli ei liuli,
Kad mes Lietuvą apgynėm.

45

Vai, tu, žirge, žirge,
Žirge juodbėrėli,
Vai, ko nusižvengei
Vėlai vakarėlį? (2 eil. 2 k.)
Ryt anksti rytelį
Kelionėlėn josim,
Lygiajam laukely
Į karužę stosim. (2 eil. 2 k.)
Sudundės laukeliai,
Sužvangės kardeliai,

Susiūbuos giružė
Ant aukšto kalnelio. (2 eil. 2 k.)
Ten žvengsi, žirgeli,
Žvengsi, juodbėrėli,
Mano mandierėlę
Močiutei parnešdams. (2 e. 2 k.)
O dabar nežvenki
Tėvelio stainelėj,
Negraudink močiutės
Aukštajam svirnely. (2 eil. 2 k.)

II

Tikėjimo bei papročių dainos

(46 — 80)

46

Augino motka tris dukras,
O cho o cho, tris dukras.

Viena buvo labai graži,
O cho o cho, labai graži.

Antra buvo aukšta, laiba,
O cho o cho, aukšta, laiba.

Trečia buvo juodbruvukė,
O cho o cho, juodbruvukė.

Kuri buvo labai graži,
O cho o cho, labai graži,

Tai ji vaikščioj' šilkiniuose,
O cho o cho, šilkiniuose.

Kuri buvo aukšta, laiba,
O cho o cho, aukšta, laiba,

Tai ji vaikščioj' kartūnuose,
O cho o cho, kartūnuose.

Kuri buvo juodbruvukė,
O cho o cho, juodbruvukė,

Tai ji vaikščioj' kailiniuose,
O cho o cho, kailiniuose.

Kuri teko kuniguose,
Nakčia miego nemiegojo,
O cho o cho, nemiegojo.

Knygas vartė, mišią rengė,
Mišią rengė, gailiai verkė,
O cho o cho, gailiai verkė.

Gailiai verkė, dalią keikė:
— Mano dalis nelaiminga,
O cho o cho, nelaiminga.

Kuri vaikščioj' kartūnuota,
Tai ji teko karaliūnui,
O cho o cho, karaliūnui.

Kardą šveitė, karan rengė,
Karan rengė, gailiai verkė,
O cho o cho, gailiai verkė.

Gailiai verkė, dalią keikė:
— Mano dalis nelaiminga,
O cho o cho, nelaiminga.

Kuri vaikščioj' kailiniuose,
Tai ji teko bernužėliui,
O cho o cho, bernužėliui.

Pietus nešė, Dievo prašė:
— Tai mano dalis labai graži,
O cho o cho, labai graži.

47

Sėjau rūtą į darželį,
Judbum judbum, judbum bum,
Ir išdygo nedidelė,
Judbum bum.

Turi močia tris dukreles,
Judbum judbum, judbum bum,
Ko jauniausia tai gražiausia,
Judbum bum.

Ko jauniausia, tai gražiausia,
Judbum judbum, judbum bum,
Visų brolių mylimiausia,
Judbum bum.

Vieną leido už čigono,
Judbum judbum, judbum bum,
Kitą leido už pagono,
Judbum bum.

Trečią leido kuniguose,
Judbum judbum, judbum bum,
Nes ji gero gyvenimo nor',
Judbum bum.

48

Oi, perkūne, perkūnėli,
Ko tu baladojies,
Ar neturi danguj vietos,
Kad taip ilgai nenustoji?

Ar supykęs ant Pono Dievo,
Ar su savo žmona,
Ar su vaikais žaibais,
Ar su uošve vėtra?

Ponas Dievas sugrumojo,
Ir perkūnas lyt nustojo,
Vaikai žaibai užsimerkė,
Uošvė vėtra pasitraukė.

49

Mėnuo, mėnuo, mėnulėli,
Dangaus šviesus dievulėli,
Duok jam ratą, man sveikatą,
Duok jam pilnystę,
Man perkūno karalystę.

50

Gulu patalan,
Kai baltan graban,
Atstokit pikuoliai,
Dievulių šašuoliai,
Kas geidžia smerties amžinos.

51

Gulu į šventą patalą,
Kaip į amžiną grabą;
Du aniuolai gale galvų,
Du aniuolai gale kojų,
Šventas Jonas krikštytojas
Iki gaidžių,
Šventa Pana iki aušros,
O Viešpats Dievas dabar ir visados
Ir per amžius. Amen.

52

Rugių pabaigtuvėse. Bažnytinės litanijos gaida:

Pasėjau grikį
Ant aukšto kalno,
Baltan kepeliušin. (3 eil. tenorai)
Kas tau, durniau, darbo! (Bosai)
Išdygo grikis,
Baltan kepeliušin. (2 eil. Tenorai)
Kas tau, durniau, darbo! (Bosai)
Pražydo grikis,
Baltan kepeliušin. (2 eil. Tenorai)
Kas tau, durniau, darbo! (Bosai)
...nupioviau...
...iškūliau...
...sumaliau...
...iškepiau...
...suvalgiau...

53

Ten stovėjo ąžuolėlis,
Po ąžuolu aukso krėslas,
Po ąžuolu aukso krėslas,
Tam krėsle motinėlė sėdėjo.

Tam krėsle motinėlė sėdėjo,
Sėdėdama gailiai verkė:
— Oi, sūneli, sūnužėli,
Ko pavirtai ąžuolėliu?

Ko pavirtai ąžuolėliu,
O žirgelis šiauriu vėju,
O žirgelis šiauriu vėju,
O balnelis akmenėliu?

O balnelis akmenėliu,
Kančiukėlis žilvitėliu?
— O motule, motinėle,
Pabijojau karužėlės.

Pabijojau karužėlės,
Tai pavirtau ąžuolėliu,
Tai pavirtau ąžuolėliu,
O žirgelis šiauriu vėju.

O žirgelis šiauriu vėju,
O balnelis akmenėliu,
O balnelis akmenėliu,
Kančiukėlis žilvitėliu.

54

Augin našlė du sūnu,
Našlužėlė du sūnu,
Ir nunešė ant marių,
Ir paleido į laivą:
— Augyk, Dieve, sūnelius!

Į septintus metelius
Išėj' našlė ant dvaro,
Pažiūrėjo ant marių —
Ir atplaukia laivelis,
Tam laively ponaičiai.

— Ko tu, našle, čia stovi,
Ar ponaičius daboji,
Ar už vieno eit nori,
O už antro dukrelė?

— Tai ponaičius daboju,
O už vieno eit noriu,
Aš už vieno eit noriu,
O už antro dukrelė.

— O tu, našle, našlele,
Oi tu, kvaila galvelė,
Tai tu mūsų močiutė,
O dukrelė sesutė.

— Trauk, broleli, kardelį,
Kirsk našlelei galvelę!
Plūko našlė kraujuose,
Mudu jaunu varguose.

Mes priplauksim šiekštelę,
Tai bus mūsų močiutė;
Mes priplauksim ąžuolą,
Tai bus mūsų tėvelis.

Mes priplauksim žilvytį,
Tai bus mūsų brolelis;
Mes priplauksim liepelę,
Tai bus mūsų seselė.

55

Vai sodai, sodai, leliumai,
Vai jūs žalieji, leliumai!

Oi, kas čion ėjo, leliumai,
Ir takelius numynė, leliumai?

Čia antelė ėjo, leliumai,
Ir takelius numynė, leliumai.

Ir takelius numynė, leliumai,
Žagarėlius nešė, leliumai.

Žagarėlius nešė, leliumai,
Ir lizdelį pynė, leliumai.

Ir lizdelį pynė, leliumai,
Kiaušinėlius dėjo, leliumai.

Kiaušinėlius dėjo, leliumai,
Vaikelius perėjo, leliumai.

Atlėkė sakalas, leliumai,
Iš žalios girelės, leliumai,

Ir paėmė antį, leliumai,
Su mažais vaikeliais, leliumai,

Ir nuvedė antį, leliumai,
Į žalią girelę, leliumai.

— Tai čia mano antelė, leliumai,
Ir maži vaikeliai, leliumai.

Čia ne ta antis, leliumai,
Nei maži vaikeliai, leliumai,

Gaigalėlio antis, leliumai,
Ir maži vaikeliai, leliumai.

Vai sodai, sodai, leliumai,
Vai jūs žalieji, leliumai!

Oi, kas čia ėjo, leliumai,
Ir takelius numynė, leliumai?

Čia mergelė ėjo, leliumai,
Ir takelius numynė, leliumai,

Ir takelius numynė, leliumai,
Žalią rūtą skynė, leliumai,

Žalią rūtą skynė, leliumai,
Ir vainikėlį pynė, leliumai.

56

Oi, kai aš augau, leliumai,
Pas savo močiutę (2 k.), leliumai,

Kaip močiutė kėlė, leliumai,
Dar nesikėliau (2 k.), leliumai.

Kaip tėvelis kėlė, leliumai,
Dar ir užsiklojau (2 k.), leliumai,

O kai patekau, leliumai,
Pas anytėlę (2 k.), leliumai,
Anytėlė kėlė, leliumai,
Šoktele šokau (2 k.), leliumai.
Šešurėlis kėlė, leliumai,
Šoktele šokau (2 k.), leliumai.
Šešurėlis kėlė, leliumai,
Bėgtele bėgau (2 k.), leliumai,
Siuntė mane jauną, leliumai,
Senas šešurėlis (2 k.), leliumai,
O kad parneščiau, leliumai,
Vasaros sniego (2 k.), leliumai,
Vasaros sniego, leliumai,
Ir žiemos šėko (2 k.), leliumai.
Oi, aš nuėjau, leliumai,
Į žalią girelę (2 k.), leliumai.
Ten aš prilaužiau, leliumai,
Eglių šakelių (2 k.), leliumai.
Oi, aš nuėjau, leliumai,
Į marias mėlynas (2 k.), leliumai.
Tai aš prigraibiau, leliumai,
Marių putelių (2 k.), leliumai.
Oi ir parnešiau, leliumai,
Senam šešurėliui (2 k.), leliumai.
Tai mano marti, leliumai,
Tai gaspadinė (2 k.), leliumai.
Ji man parnešė, leliumai,
Vasaros sniego (2 k.), leliumai,
Vasaros sniego, leliumai,
Ir žiemos šėko (2 k.), leliumai.

57

Oi, tu kiškuti, leliumai,
Trumpakoji,
Trumpakoji, leliumai.
Gili, gili žiema, leliumai,
Trumpos tavo kojos, leliumai.

Trumpos tavo kojos, leliumai,
Ilgi tavo pirštai, leliumai,

Ilgi tavo pirštai, leliumai,
Neišbėgsi, leliumai.

Neišbėgsi, leliumai,
Nušaus tave, leliumai,
Jauni šauliukai, leliumai.

Jauni šauliukai, leliumai,
Pagaus tave, leliumai,
Margaisiais kurteliais, leliumai. (2 k.)

58

Tai puikiai sukas
Mano ratelis,
Da leliumai, rūtele,
Mano ratelis.

Ir išvedė
Šešurėlis šokin,
Da leliumai, rūtele,
Šešurėlis šokin.

Ir išvedė,
Pravadžiojo,
Da leliumai, rūtele,
Pravadžiojo.

Mūsų marti
Ne gaspadinė,
Da leliumai, rūtele,
Ne gaspadinė.

Anksti gulas,
Vėlai kelias,
Da leliumai, rūtele,
Vėlai kelias.

Storai verpia,
Retai audžia,
Da leliumai, rūtele,
Retai audžia.

Retai audžia,
Juodai baltin',
Da leliumai, rūtele,
Juodai baltin'.

Juodai baltin'
Rūdymuose,
Da leliumai, rūtele,
Rūdymuose.

Juodai balto rūdymuose,
Žemai karia patvoriuose,
Da leliumai, rūtele,
Patvoriuose.

Oi uošve,
Mano miela tarnele,
Da leliumai, rūtele,
Mano miela tarnele.

Mano pati
Tai gaspadinė,
Da leliumai, rūtele,
Tai gaspadinė.

Vėlai gulas,
Anksti kelias,
Da leliumai, rūtele,
Ansti kelias.

Anksti kelias,
Plonai verpia,
Da leliumai, rūtele,
Plonai verpia.

Plonai verpia,
Tankiai audžia,
Da leliumai, rūtele,
Tankiai audžia.

Plonai audžia,
Baltai baltin',
Da leliumai, rūtele,
Baltai baltin'.

Baltai baltin'
Šaltiniuose,
Da leliumai, rūtele,
Šaltiniuose.

Baltai baltin' šaltiniuose,
Aukštai karia paklėčiuose,
Da leliumai, rūtele,
Paklėčiuose.

59

Ganiau aveles
Žemelėj juodoj,
Žalioje pievelėj
Prie savo būdos.

Ir sušuko aniuolėliai:
— Bėkit, bėkit piemenėliai,
Jūs į Betlejų.

Rasit Atpirkėją
Šiandien gimdytą,
Judo ant žemės
Čion paguldytą.

Jautis, asils klūpinėjo,
Kvapu savo šildino,
Jam šalta gulėt.

Kriaučiau su mąstu,
Į stonią eiki,
Šiaučiau smardininke,
Tavęs nereikia.

Pasiūk, kriaučiau,
Kailinėlius,
Duoki jam marškinėlius,
Jam šalta gulėt.

Šiaučius užstojęs
Šalin atstojo,
Taip šiaučysta apsidžiaugęs,
Drotas visas sutraukino
Ir kurpalius sudegino,
Ylas sulaužė.

Mykolas ant viršaus
Būdos sėdėjo,
Skripkas ir dūdas
Drauge turėjo.

Prašau jūsų pagrąjyti,
Dievas jumis atnagradys.

Kai pradėj' griežti,
Merkė akelėms,
Lyg norėdams šokti,
Trankė kojelėms.

Begrajydamas nupuolė,
Skripkas ir dūdas sukūlė
Ir koją palaužė.

Mikas atsikalba:
— Jau aš negaliu,
Palaužiau kojĄ
Eidamas keliu.

Ir išklausė tos prigados,
Paėmė jį ant patvados
Ir vežė su savim.

Mikai, eik į būdą,
Veski baroną,
Jonui sviesto puodą,
Pieno uzboną.

O Jokūbas,
Kad ir kūdas,
Paėmė skripkas ir dūdas
Ir drauge ėjo.

Švenčiausia Pana,
Perprašyk Poną,
Šventas Anuprai
Ir šventa Ona!

Velnias užmetinėja tinklus,
Teiki paduoti
Apginklus,
Amžinas Dieve...

60

Oi leliumai,
Gili, gili upelė, leliumai,
Dar nelabai gili, leliumai.

Toje upelėj, leliumai,
Žibus akmenėlis, leliumai.
Ant to akmenėlio, leliumai,
Du broleliai sėdėjo, leliumai.

— Eikim mudvi, seserėlės, leliumai,
Pavarysim brolelius, leliumai,
Pavarysim brolelius, leliumai,
Ir atimsim žiedelius, leliumai.

— Oi atstokit, sesulės, leliumai,
Ne jūs pirkot skuskelę, leliumai.
Ne jūs pirkot skuskelę, leliumai,
Ne jūs dovanojot, leliumai.
Tik mergelės pirktos, leliumai,
Ir jos dovanotos, leliumai.

Oi, leliumai,
Gili, gili upelė, leliumai,
Dar nelabai gili, leliumai.

Toje upelėj, leliumai,
Žibus akmenėlis, leliumai,
Ant to akmenėlio, leliumai,

Dvi sesulės sėdėjo, leliumai,
Dvi sesulės sėdėjo, leliumai,
Po žiedelį turėjo, leliumai.
— Eikim mudu, broleliai, leliumai,
Pavarysim seseles, leliumai,
Pavarysim seseles, leliumai,
Ir atimsim žiedelius, leliumai.
— Oi atstokit, broleliai, leliumai,
Ne jūs pirkot žiedelius, leliumai,
Ne jūs dovanojot, leliumai.

61

Žaidimas. Jaunimas sėdi ant suolų, o dvi merginos, susiėmusios už rankų, ateina pro duris dainuodamos.

Atėjusios:

Atvažiuoja žolymai,
Atvažiuoja jos broliai,
Atvažiuoja žal' žolymai,
Visa giminėlė.

Sėdintieji:

— O iš kur jūs, žolymai,
O iš kur tie jos broliai,
O iš kur tie žal' žolymai,
Visa giminėlė?

Atėjusios:

Iš Varšavos žolymai,
Iš Varšavos jos broliai,
Iš Varšavos žal' žolymai,
Visa giminėlė.

Sėdintieji:

Oi, ko norit žolymai,
Oi, ko norit jos broliai,
Oi ko norit žal' žolymai,
Visa giminėlė?

Atėjusios:

Tai mes norim ponelės,
Tai mes norim jaunosios,
Tai mes norim žal' žolymai,
Visa giminėlė.

Susitarius:

Mes neduosim ponelės,
Mes neduosim jaunosios,
Mes neduosim žal' žolymai,
Visa giminėlė.

Atėjusios:

Atvažiuoja žolymai,
Atvažiuoja jos broliai,
Atvažiuoja žal' žolymai ir t. t.

Sėdintieji:

Oi, iš kur jūs, žolymai,
Oi, iš kur jūs ir t. t.

Atėjusios:

Iš Seirijų žolymai,
Iš Seirijų jos broliai ir t. t.

Sėdintieji:

O tai duosim, žolymai,
O tai duosim jos broliai,
O tai duosim žal' žolymai,
Visa giminėlė.

62

Išbėgo žirgas iš gojaus,
Ant to žirgo kazokėlis sėdėjo,
Ant to žirgo kazokėlis sėdėjo,
Sėdėdamas ant skripkos grajino.

— Oi, jūs, striūnos, striūnos,
Duokit skripkai garsą:
Mama sūnų tykiai pakavojo,
Sūnus pačią savo nutrotijo.

Iš vakaro miela negalėjo,
Gaidžiams giedant, sūnelį turėjo;
Gaidžiams giedant, sūnelį turėjo —
Auštrai auštant, ant lentos gulėjo.

O kai guli, kaip drobė balta,
O jis stovi, kaip varnas juodas:
— Davei rodą, kaip ją nutrotyti,
Duok ir rodą, kur ją pakavoti.

— Oi, sūneli, sūneli, vaikeli,
Tu nekeliauki ant kapų kalnelio,
Tu išsikaski stuomenėn duobelę,
Pakavosi savo mielą pačią.

Iš vakaro mielą pakavojo,
Ant rytojaus vienas
Mielos kelti ėjo.

— Kelkis, kelkis, mano jauna pačia:
Verkia tavo mažieji vaikeliai,
Verkia tavo mažieji vaikeliai —
Bąla tavo margos lovelės.

Bąla tavo margos lovelės,
Bliesta tavo skaistūs veideliai;
Bliesta tavo skaistūs veideliai,
Pūsta tavo brangūs parėdėliai.

Tegul bliesta skaistus veidelis,
Tegul bąla margos lovelės!
Tegul bąla margos lovelės,
Tegul bliesta skaistus veidelis!

Tegul bliesta skaistus veidelis,
Tegul pūsta brangūs parėdėliai,
Tegul pūsta brangūs parėdėliai:
Negailėjai mane nutrotyti,
Negailėjai mane pakavoti.

63

Ežerai šalo,
Pirkliai važiavo, kalėda.
Ir užvažiavo
Vainiūnių kaiman, kalėda.
Ir užvažiavo
Pas tėvužėlį, kalėda.
Davė močiūtė
Šimtą linelių, kalėda,
Jauną dukrelę
Už verpėjėlę, kalėda.

64

Žaidimas. Žaidžia Kalėdų metu. Žaidėjai sustoja ratu veidais vidurin. Viduryje rato „voveris". Vienas nešioja aplink ratą „žiužį". Žaidėjai dainuoja:

Aš turiu darželį
Pinavijų ir šalavijų.
— O kas tan darželin
Pajunko, įjunko?
— Aš tą voverį
Pamatysiu, pabaidysiu,
Tėvelio kurteliais
Papiūdysiu, papiūdysiu.
— Voveris darželin
Įjunko, pajunko.

Dabar „žiužio" nešiotojas nežymiai paduoda rato eilėje stovinčiam ir šis muša „voverę". Tada dainuoja:

Očiš, voverėle,
Soduosna žaliuosna,
Po žalius medelius
Lipinėt šokinėt.

65

Žaidimas. Vieni žaidėjai sėdi ant suolų, kiti du ateina pro duris. Dainuoja:

Atėjusieji: Atvažiuoja svečiai, (2 k.)
Dau liūliū, dau liūliū,
Dau liūbamu, broliai.

Sėdintieji: Oi, iš kur tie svečiai? (2 k.)
Dau liūliū, dau liūliū,
Dau liūbamu, broliai.

Atėjusieji: — Mes iš Seinų svečiai, (2 k.)
Dau liūliū ir tt.

Sėdintieji: O ko norit, svečiai,? (2 k.)
Dau liūliū ir tt.

Atėjusieji: Vežtis dukrą svečiai, (2 k.)
Dau liūliū ir tt.

Sėdintieji: Kokių borvų svečiai? (2 k.)
Dau liūliū ir tt.

Atėjusieji: Palteliuose svečiai, (2 k.)
Dau liūliū ir tt.

Sėdintieji: Tai duosim dukrę, (2 k.)
Dau liūliū ir tt.

Atėjusieji: Tai dėkui, svečiai, (2 k.)
Dau liūliū ir tt.

66

Šoka šešios mergos,
O leliumai vynu,
Šešios mergos.

Visos šešios
Puikiai šoka,
O leliumai vynu,
Puikiai šoka.

Puikiai šoka,
Brangiai moka,
O leliumai vynu,
Brangiai moka.

Žalius kasnykėlius
Paleisdamos,
O leliumai vynu,
Paleisdamos,

Aukselio raktelius
Sugniauždamos,
O leliumai vynu,
Sugniauždamos.

Dar šie rakteliai,
Dar neskambėkit,
O leliumai vynu,
Dar neskambėkit.

Dar mano sesulė
Tyliai šoka,
O leliumai vynu,
Tyliai šoka.

Tyliai šoka,
Pigiai moka,
O leliumai vynu,
Pigiai moka.

Žalius kasnykėlius
Paleisdama,
O leliumai vynu,
Paleisdama,

Aukselio raktelius
Skambindama,
O leliumai vynu,
Skambindama.

Oi, cit, rakteliai,
Dar neskambėkit,
O leliumai vynu,
Dar neskambėkit.

Oi, kad neišgirstų
Senas šešurėlis,
O leliumai vynu,
Senas šešurėlis.

Oi, cit, grindys,
Dar neskambėkit,
O leliumai vynu,
Dar neskambėkit.

O kad neišgirstų
Senoji motulė,
O leliumai vynu,
Senoji motulė.

Senajam šešurui
Daugel reikia dovanėlių,
O leliumai vynu,
Dovanėlių.

Senam šešurėliui
Ploni marškinėliai,
O leliumai vynu,
Ploni marškinėliai;

Anytai motulei
Baltą nuometėlį,
O leliumai vynu,
Baltą nuometėlį;

Mažajai sesutei
Margąją juostelę,
O leliumai vynu,
Margąją juostelę;

Dieveriui broleliui
Šilkinę skarelę,
O leliumai vynu,
Šilkinę skarelę.

67

Oi atvažiuoja
Šventos kalėdos, kalėda.

Ąžuolų ratais,
Šilkų botagais, kalėda.

Vaško kumelaite,
Kanapine uodegaite, kalėda.

68

Eikim, mergos, kalėdoti,
Oi kalėda, kalėda.

Ir užėjom
Pas Janulevičienę, kalėda,
Oi kalėda, kalėda.

Duos Janulevičienė
Dešrų kartį,
Oi kalėda, dešrų kartį.

Ir užėjom
Pas Auruškienę, kalėda,
Oi kalėda, kalėda.

Duos Auruškienė
Lašinių paltį,
Oi kalėda, lašinių paltį.

69

Vakar buvau Vilniaus mieste,
Oi kalėda, Vilniaus mieste,
Turgavojau bernų suolus,
Oi kalėda, bernų suolus.

Bernų suolai labai brangūs,
Oi kalėda, labai brangūs,
Kepurėlės dar brangesnės,
Oi kalėda, dar brangesnės.

Bernų suolai po šilingą,
Oi kalėda, po šilingą,
Kepurėlės po pusantro,
Oi kalėda, po pusantro.

Vakar buvau Vilniaus mieste,
Oi kalėda, Vilniaus mieste,
Turgavojau mergų suolus,
Oi kalėda, mergų suolus.

Mergų suolai labai pigūs,
Oi kalėda, labai pigūs,
Vainikėliai dar pigesni,
Oi kalėda, dar pigesni.

Mergų suolai po šimtelį,
Oi kalėda, po šimtelį,
Vainikėlis po pusantro,
Oi kalėda, po pusantro.

70

Sėdo, prisėdo
Mergelių suolai, kalėda.

Jau ateina ponas
Kalėdodamas, kalėda.

Tai atneša
Mergoms prausyklių, kalėda;

Mergoms prausyklių,
Žalio vynelio, kalėda;

Žalio vynelio,
Margo muilelio, kalėda.

71

Aš nujosiu pas tą poną,
Kuris turi daug dukrelių,
Kuris turi daug dukrelių.

Kuris turi daug dukrelių,
Gal ir man jis vieną duotų,
Gal ir man jis vieną duotų?

— Imk imdamas, vesk vesdamas,
Kepurėlę pakeldamas,
Kepurėlę pakeldamas.

Pono dukrė darbininkė:
Anksti kelia, vėlai gula.
Anksti kelia, vėlai gula.

Anksti kelia, vėlai gula,
Plonai verpia, tankiai audžia,
Plonai verpia, tankiai audžia.

Plonai verpia, tankiai audžia,
Baltai skalbia ežeruose,
Baltai skalbia ežeruose.

Baltai skalbia ežeruose,
Aukštai džiausto paklėčiuose,
Aukštai džiausto paklėčiuose.

72

— Oi, tu, bitaite, tu tu tu,
Maža nedidute, tu tu tu,
Oi, kur tu buvai, tu tu tu,
Kur tu lakiojai, tu tu tu?

— Po aukštus kalnus,
Po žemus klonius,
Po žemus klonius,
Po dobilynus.

— Oi, tu, bitaite, tu tu tu,
Maža nedidute, tu tu tu,
Ką tu ten darei, tu tu tu,
Ką tu ten veikei, tu tu tu?

— Medutį rinkau,
Korelius siuvau,
Korelius siuvau,
Dravelėn nešiau.

— Oi, tu, mergele, tu tu tu,
Oi, kur tu buvai, tu tu tu,
Oi, kur tu buvai, tu tu tu,
Kur ulevojai, tu tu tu?

— Oi, aš ten buvau,
Ten ulevojau,
Tėvelio dvarely
Darželį tvėriau.

Darželį tvėriau,
Darželį tvėriau,
Pinavijus smeigiau,
Pinavijus smeigiau.

Pinavijus smeigiau,
Šalavijus tvėriau,
Šalavijus tvėriau,
Kalavijus dengiau.

Kalavijus dengiau,
Rūtelę sėjau,
Rūtelę sėjau,
Rūtelę skyniau.

Rūtelę skyniau,
Vainiką pyniau,
Vainiką pyniau,
Ant galvos dėjau.

Ant galvos dėjau,
Ėjau bažnyčion,
Ėjau bažnyčion,
Žiūrėj' ant manęs.

Žiūrėj' ant manęs
Ponai bajorai:
— Oi, iš kur čionai
Šita mergužėlė?

Oi, koki jos
Čia žali žolynai?
— Sidabro lapai,
Aukselio žiedai.

73

Oi, ir išpuolė
Viena kibirkštėlė, kalėda,
Oi, ir pasidarė
Dideli dyvai, kalėda,
Mėlynos marios, kalėda.

Tose mariose
Laivelis plūko, kalėda,
Tame laively,
Mergelė sėdi, kalėda.

74

Gavėnios dainos.

Pakelėj, pavieškelėj
Našlelė dvarą budavojo,
Baltą mūrą muravojo.

Visi jojo ir prajojo,
Visi jojo ir prajojo,
Tiktai vienas ir sustojo.

— Oi, našle, našlele,
Oi, atkelk vario vartelius,
Oi, priimk kazokėlį.

— Kazokėli, dvaronėli,
Kad aš esu ne našlelė.
Maži vaikai ne siratos.

Yra mano vyras, yra,
Šešti metai kaip vainoje,
Iš vainelės neparjoja.

— Oi, našle, širdele,
Leiski žirgą naujon stonion,
Duoki žirgui abrakėlio.

— Kazokėli, dvaronėli,
Kad aš esu ne našlelė,
Yra mano vyras, yra,

Šešti metai kaip vainoje,
Šešti metai kaip vainoje,
Iš vainelės neparjoja.

— Oi, našle, širdele,
Atidaryk svirne skryneles,
Atidaryki svirne skryneles
Ir išimki aukso žiedą,
Ir išimki aukso žiedą,
Su kuriais mudu vinčiavojo.

75

Ant naujo kapo
Ten verkė siratėlė,
Ten verkė siratėlė,
Motulę budino.

— Kelk, motule, kelk, širdele,
Pašukuoki man galvelę,
Pašukuoki man galvelę,
Apvilki marškinėliais.

— Atstok, dukrele:
Tu turi močiakėlę,
Pašukuos tau galvelę. (2 k.)

— Pašukavo man galvelę
Kietu erškėtėliu,
Nuprausė man burnelę
Gailiom ašarėlėm,
Apvilko marškinėliais,
Rykštele per petelius.

76

Atlėkė juodas varnas,
Atnešė baltą ranką,
Atnešė baltą ranką
Su aukselio žiedeliu.

Su aukselio žiedeliu,
Su brangiu akmenėliu.
— Tu varne, tu juodasis,
Kur tu buvai, kur lakiojai?

Kur tu ėmei baltą ranką
Su aukselio žiedeliu,
Su aukselio žiedeliu,
Su brangiu akmenėliu?

— Ten buvau, ten lakiojau,
Kur vainelė vajevoja,
Dvejus trejus metelius
Ir per visus septynelius.

Ten ėmiau baltą ranką,
Su aukso žiedeliu,
Su aukso žiedeliu,
Su brangiu akmenėliu.

77

Ne viena motulė verks,
Po vaiskelį vaikščiodama,
Po vaiskelį vaikščiodama,
Marškinėlius nešiodama.
Randa sūnelį, randa
Pakrantėje, pašlaitėje,
Galvelė sukruvyta,
O širdelė subadyta.

— Kelkis, sūneli, kelkis,
Apsirenk marškinėliais,
Kelkis, sūneli, kelkis,
Imki savo marškinėlius.

— Bepig būtų atsikelti:
Nepakeliu galvelės,
Galvelė sukruvyta,
O širdelė subadyta.

Ne vienas tėvelis verks,
Po vaiskelį vaikščiodamas,
Po vaiskelį vaikščiodamas,
Žirgelį vedžiodamas.

Randa sūnelį, randa
Pakrantėje, pašlaitėje,
Galvelė sušaudyta,
Širdelė subadyta.

— Kelki, sūneli, kelki,
Imki ristą žirgelį,
Kelki, sūneli, kelki,
Imki ristą žirgelį.

— Bepig būtų atsikėlus:
Nepakeliu gavelės,
Galvelė sušaudyta,
Širdelė subadyta.

Ne viena sesulė verks,
Po vaiskelį vaikščiodama,
Po vaiskelį vaikščiodama,
Skarelę nešiodama.

Randa savo brolelį, randa
Pakrantėje, pašlaitėje,
Galvelė sušaudyta,
Širdelė subadyta ir t. t.

Ne viena mergelė verks,
Po vaiskelį vaikščiodama,
Po vaiskelį vaikščiodama,
Aukso žiedą nešiodama.

Randa savo mielą, randa
Pakrantėje, pašlaitėje,
Galvelė sušaudyta,
Širdelė subadyta.

— Kelkis, mano mielasai,
Te aukselio žiedelį,
Te aukselio žiedelį,
Dėk ant baltų rankelių.

— Mano miela, jau pakeliu galvelę,
Jau nesopa širdelę,
Jau eisim mudu
Savo šalelėn.

78

Ponia ponužį piovė,
Rūtų darže pakavojo,
Rūtų darže pakavojo,
Ir rūtelėms apsodino.

Ir atėjo jo broliai:
— Oi, marc marc marc,
Gaspadine,
Oi, kur dėjai savo mielą,
Savo mielą, mūsų brolį?

— Eikit, švogriai, pažiūrėti,
Gal nuėjo naujon stonion,
Naujon stonion žirgų šerti?

— Nei ten yra mūsų brolis,
Nei ten yra mūsų brolis,
Mūsų brolis, tavo mielas.

Oi, marc marc marc,
Gaspadine,
Kur dėjai savo mielą,
Savo mielą mūsų brolį?

— Eikit, švogriai, pažiūrėti,
Gal nuėjo jaučių tvartan,
Jaučių tvartan jaučių šerti?

— Nei ten yra mūsų brolis,
Nei ten yra mūsų brolis,
Mūsų brolis, tavo mielas.

Oi, marc marc marc,
Gaspadine,
Kur dėjai savo mielą,
Savo mielą mūsų brolį.

— Eikit, švogriai, pažiūrėti,
Gal nuėjo didžion puošnion,
Didžion puošnion lauko arti?

Nuėj' švogriai didžian laukan,
Maži vaikai atsisakė:
— Oi jūs ponai, mūsų dėdės,
Neieškokit mūsų tėvo.

Neieškokit mūsų tėvo,
Mūsų tėvo, savo brolio,
Mama tėvą jau papiovė,
Rūtų darže pakavojo.

Rūtų darže pakavojo,
Ir rūtelėms apsodino,
Sodydama prakalbėjo:
Auk, rūtele, mano stogu! (2 k.)

79

Padėk sūrį ant lėkštelės,
Raudons auksins lalauninkams,
Vai lalu lalu, lalauninkai.

Aukso žiedas ant rankelės,
Gintaro šniūrelis ant kaklelio,
Lalu lalu, lalauninkai.

Raudons auksins lalauninkams,
Baltas sūris ant lėkštelės,
Vai lalu lalu, lalauninkai.

Šviesūs plaukai, gražaus veido,
Lalauninkams atsileido,
Lalu lalu, lalauninkai.

Tavo graži dukrytėlė,
Skaisti graži lelijėlė,
Vai lalu lalu, lalauninkai.

Ne tiek sūrio trupinėlių,
Kiek yr mano giminėlių,
Lalu lalu, lalauninkai.

80

Rauda.

(Verkimas).

Raudojo mirusio sūnaus, kurį labai mylėjo. Raudojimą nebaigė, kadangi susijaudinus (pati pradėjo verkti) negalėjo daugiau sakyti. Raudodama raudotoja visaip garbstavoja numirėlį. Glosto veidelius, rankeles ir daugiau ar mažiau jausmingai rauda šiuos žodžius:

(Numirėlis pašarvotas).

— O, tu mano sūneli,
Kaip aš tave mylėjau augydama,
O aš mislijau,
Kad užaugysiu sūnelį,
Sau didį užvadėlį.
Atėjo ta dienelė,
Kada paguldė
Mano sūnelį į lovelę,
Aš neturiu užvadėlio
Nė laukelio darbininkėlio.
Eik, sūneli,
Laukia tavęs gyvulėliai
Ateinančio.
Kitų motinėlių sūneliai,
Laukelius aria,
O mano sūnelis
Ant baltos lentelės.

— Kelkis, sūneli, kelkis,
Kelkis, dobilėli, kelkis,
Ateis pavasarėlis,
Parlėks gegutė,
Jau neras mano sūnelio,
Laukelio artojėlio.

— O, tu mano sūneli,
Kas man išars laukelį,
O, tu mano sūneli,
Kas man nupiaus šienelį?

Spaudžia mano širdelę,
Ant kitų motinėlių žiūrinčią.
Kad jų sūneliai
Po laukelį dirba,
O mano sūnelis
Aukštam kalnely ilsisi.

Kitų motinėlės
Rengia sūnelius į karelį,
O aš rengiu savo sūnelį
Į aukštą kalnelį.
Kitų motinėlės
Įdeda savo vaikeliams
Drabužėlius ir pinigėlius,
O aš savo sūnužėliui
Grabnyčią į baltą rankelę.
— O, tu mano sūneli,
Tu mano dobilėli,
Kokį pokylėlį padarei,
Kad visas giminėles
Susiprašei? —
Išeis meteliai ir du,
Bus išarti laukeliai,
Bus nupiautas šienelis,
Bet nesidžiaugsiu
Nė nesigėrėsiu,
Kad ne mano sūnelio.
Kada ateisiu į bažnyčią,
Tada nueisiu
Į aukštą kalnelį
Atlankyt savo sūnelio.
O kad verksiu
Ir dieną naktelę,
Jau neatsiliepia
Mano sūnelis.

(Kada atneša pas numirėlį karstą ir pastato prie sienos).

— O, tu mano sūneli,
Tu mano dobilėli,
Ar tau nubodo
Pas motinėlę
Nameliuose vaikščioti?
Mes pastatėm
Dėl sau namelius
Iš medelių,
O savo sūneliui
Iš baltų lentelių.
Nė durelių,
Nė langelių,
Tu nematysi,
Mano sūneli,
Nė aušrelės auštant,
Nė saulelės tekant.
Nė saulelė neįlys,
Nė vėjelis neįpūs,
Tiktai juoda žemelė prislėgs.
— O, tu mano sūneli,
Jau neilgai pas mane būsi,
Tik išauš aušrelė,
Užtekės saulelė,
Jau man reiks išvežt sūnelį.
— Sūneli mano,
Dobilėli mano,
Atsisveikyk tėvą, motinėlę,
Brolį, seselę.
— Negaliu, motinėle, negaliu,
Nepakeliu rankelių,
Neištariu žodelių.
— Sūneli mano,
Dobilėli mano,
Šaukia tave varpeliai,
Laukia juoda žemelė,
Laukia atkeliaujant.

(Liesdama numirėlio rūbus, veidą ir pan., kalba apie jo gerumą).

— O, tu mano sūneli,
Aš tau įtaisiau drabužėlius,
Aš mislijau,
Kad tu juos nunešiosi
Po atlaidėlius,
Pas mane būdamas,

O dabar, mano sūneli,
Nešiesi drauge
Su baltoms lentelėms.
— Bepig, mano sūneli,
Kad aš galėčiau
Po mirčiai
Tokį gražų tave matyti.
O, tos baltos rankelės,
Katros del manęs dirbo,
O, tos kojelės,
Katros pas mane vaikščiojo,
Štai tie skaistūs veideliai,
Iš katrų labai gėrėjaus.
— O, tu mano sūneli,
O, tu mano dobilėli,
Pavertė tave mirtis
Į baltos liepelės lentelę,
Kad visą dieną
Ir naktelę
Aš vaikščioju
Apie tave, sūneli,
O aš tavęs neįšnekinu.
— O, sūneli,
Baltas dobilėli,
Kodel tu man
Nė žodelio netari?
— O, tu mano sūneli,
Baltas dobilėli,
Kokią tu man atmintėlę
Palieki savo darbelių?
O kai aš pamatysiu
Tuos darbelius,
Kiekvieną sykį
Man širdelę sugraudys.
Sūneli, baltas dobilėli,
Nubodo man šale tavęs stovėti,
Eisiu į lauką,
Eisiu į sodą.
Kai aš nuėjau į sodą,
Dar labiau man širdelę suspaudė,
Tavo medeliai sodyti,
Tavo medeliai laistyti.

(Dedant į karstą).

— O, tu mano sūneli,
Baltas dobilėli,
Kokį rengiuos paklot
Aš tau patalėlį?
Kol tu gyvas
Buvai, sūneli,
Aš tau klojau patalėlį
Iš paduškėlių,
O dabar kloju, sūneli,
Iš šienelio
Ir iš skiedrelių.
— O, tu mano sūneli,
Ar ne ilga tau ši naktelė,
Ar ne kietas patalėlis?

(Leidžiant iš namų).

— O, tu mano sūneli,
Juk tu žinai,
Kad tu mane palikai,
Našlelę ant vargelio.
— O, tu mano sūneli,
Aš mislijau,
Kad aš tave užsiaugysiu
Ir galvelę
Prie tavęs padėsiu.
— O dabar, sūneli,
Palieki mane
Ant sunkių darbelių.

Ir ant gailių ašarėlių.

— O, tu mano sūneli,
Aš neturiu jokio
Dabar užvadėlio.

— Sūneli mano,
Dobilėli mano,
Kai eisiu į bažnytėlę,
Nėr kam mane išleisti.

Kai pareinu
Iš bažnytėlės,
Tai nėr kam mane sulaukti.

Kad aš turėjau sūnelį,
Namuose didį sargelį,
Kad aš parėjau
Iš bažnytėlės,
Mane pasitiko
Sūnelis mano,
Meiliai pašnekino:

— Motule mano
Širdele mano,
Ar labai pailsai?

Motule, sėsk ant kedelės,
Aš tau nuausiu kojeles.

— Sūneli mano,
Dobilėli mano,
O kas dabar mane
Meiliais žodeliais pašnekins?

III

Kuopos ir darbo dainos

(81—140)

81

Eisiva mudu
Šienelio piauti,
Eis mano mergelė
Paskui mane grėbti;
Tra y lele le y lele,
Eis mano mergelė
Paskui mane grėbti.

Eisiva mudu
Šienelio vežti,
Eis mano mergelė,
Vežimėlio krauti;
Tra y lele le y lele,
Eis mano mergelė
Vežimėlio krauti.

Eisiva mudu
Rugelių kirsti,
Eis mano mergelė
Paskui mane griebti;
Tra y lele le y lele ir t. t.

Eisiva mudu
Rugelių vežti,
Eis mano mergelė
Vežimėlio krauti;
Tra ir t. t.

Aš prie kepurėlės
Gėlę prisiseges,
Devynias mylėjau,
O dešimtai teksiu;
Tra ir t. t.

Su viena gėriau,
Su antra kalbėjau,
Į trečią žiūrėjau,
Ketvirtos norėjau;
Tra ir t. t.

82

Nusileido saulelė
Už žalios girelės,
Ir iškrito raselė
Ant žalios žolelės.
Valio, mano dalgele,
Valio, mano šienpiūvėle.

Skamba pyška dalgelė,
Ant žalios žolelės.
Valio, mano dalgele,
Valio, mano šienpiūvėle.
Nepustęs dalgelio,
Nepiausiu šienelio. Valio ir t. t.

Dalgelį traukiau,
Vakarėlio laukiau.
Valio ir t. t.

83

Ei, toli, toli,
Labai toli,
Penki broleliai
Šieną pievė,
Aš viena seselė
Vienturtėlė
Nešiau broliams
Pusrytėlį.

Vienoj rankelėj
Pusrytėlis,
Antroj rankelėj
Rankšluostėlis.
O ir sutikau
Lenkų ponaičius,
Lenkų ponaičius,
Bajoraičius.

O ir atėmė
Pusrytėlius,
Iš baltų rankų
Rankšluostėlius,
O jie susėdo
Tenai valgyti,
Padavė man jaunai
Žirgus laikyti.

Ne tiek aš pailsau
Belaikydama,
Kaip aš pailsau
Beverkdama.

84

Žalios lankelės,
Lygios pievelės,
Lendrės kotelis,
Naujas grėblelis.

Oi, tai nelygios,
Žalios lankelės,
Oi grėbė, grėbė
Seselė šienelį.

Ne tiek ji grėbė,
Kiek gailiai verkė,
Ant sieros žemelės
Parsipuldama.

— Oi žeme, žeme,
Žemele sieroji,
Atėmei tėvą ir motinėlę,
Atimk ir mane
Vargo mergelę.

Lygios pievelės,
Žalios lankelės,
Naujas kotelis,
Plieno dalgelis.

O tik nelygios
Žalios lankelės,
Oi piovė piovė
Brolis šienelį.

Ne tiek jis piovė,
Kiek gailiai verkė,
Ant plieno dalgelio
Pasiremdamas.

— Oi žeme, žeme,
Žemele sieroji,
Atėmei tėvą ir motinėlę,
Atimk ir mane
Vargo bernelį.

85

Aš pasistatyčiau
Vidur dvaro laivelį
Ir pasižiūrėčiau
Į pūdymo laukelį.

Aria brolelis
Šėmais, palšais jauteliais,
Ir atneša seselė
Pusrytėlius.

Vienoj rankelėj
Broliui pusrytėliai,
Antroj rankelėj
Baltas rankšluostėlis.

— Paleisk, broleli,
Šėmus, palšus jautelius,
Aš paganysiu
Po baltas lankeles.

Dar nepriganiau,
Šėmų palšų jautelių,
Dar nepavalgė brolelis
Šiltų pusrytėlių,
Ir atvažiavo
Iš Lietuvos ponaičiai.

— Sėski, mergele,
Į mano vežimėlį,
Mudu važiuosim
Į Lietuvos šalelę,
Kur gražiai gieda
Sode maži paukšteliai,
Kur linksmai dainuoja
Kaime jauni berneliai.

86

Žalioj girelėj,
Lygioj lankelėj
Du brolužėliai
Šienelį piovė. (2 eil. 2 k.)

Du brolužėliai
Šienelį piovė,
Trečia seselė
Pusryčius nešė. (2 eil. 2 k.)

Ji beeidama,
Jų beieškodama,
Oi, ir sutiko
Tris kazokėlius. (2 eil. 2 k.)

Oi, ir sutiko
Tris kazokėlius,
Oi, ir atėmė
Jai pusrytėlius. (2 eil. 2 k.)

— Vai broliai, broliai,
Broleliai mano,
Meskit dalgeles
Ant pradalgėlių. (2 eil. 2 k.)

Meskit dalgeles
Ant pradalgėlių,
Vykit kazokus
Su pusrytėliais. (2 eil. 2 k.)

— Vai sese, sese,
Sesele jaunoji,
Gal tu nelenkei
Prieš juos galvelę? (2 eil. 2 k.)

Gal tu nelenkei,
Prieš juos galvelę,
Gal tu nedavei
Labą dienelę? (2 eil. 2 k.)

Oi, lenkiau, lenkiau
Prieš juos galvelę,
Oi, daviau, daviau
Labą dienelę. (2 eil. 2 k.)

Oi kvailiai, kvailiai
Tie kazokėliai,
Kam jie atėmė
Jai pusrytėlius. (2 eil. 2 k.)

Būtų numaustę
Aukso žiedelius,
Būtų pakaustę
Bėrus žirgelius. (2 eil. 2 k.)

87

Vai ko dūsavo, *(lėtai)*
Vai ko dūsavo, *(greičiau)*
O ant dalgelių, *(lėtai)*
O ant dalgelių *(greičiau)*
Rymodami?
Ant pradalgėlių, *(lėt.)*
Ant pradalgėlių *(gr.)*
Žiūrėdami?
Ko man nedūsaut, *(lėt.)*
Ko man nedūsaut, *(gr.)*
Jaunam berneliui,
Radau dobilą, *(lėt.)*
Radau dobilą *(gr.)*
Pavytusį,
O papartėlį, *(lėt.)*
O papartėlį *(gr.)*
Pažėlusį.

Aš papartėliu, *(lėt.)*
Aš papartėliu *(gr.)*
Žirgo nešersiu,
Pas mergelę nejosiu.

88

— Oi broliukai, jaunasis,
Pabalnoki man žirgelį. (2 k.)
Pabalnoki man žirgelį,
Jau aš josiu pas mergelę. (2 k.)
Jojau lauką, jojau antrą,
Niekur nieko neprijojau. (2 k.)
Tik prijojau žalią girią,
Žalią girią, lygią lanką. (2 k.)
Aš nusėdau nuo žirgelio,
Pasirėmiau ant balnelio. (2 k.)
Pasirėmiau ant balnelio,
Sudūmojau sau dūmelę,
Ką aš nešiu pas mergelę?
Ką aš nešiu pas mergelę,
Ką aš nešiu dovanėlių? (2 k.)
Aš nuskinsiu žolynėlį,
Lygios lankos dobilėlį. (2 k.)
Aš suskinsiu į kvietkelę,
Suvyniosiu į skuskelę. (2 k.)
— Nepadyvyk man, mergele:
Mažos mano dovanėlės! (2 k.)
Mažos mano dovanėlės,
Nė neskyniau žalią rūtą,
Nė nepyniau vainikėlio.

89

Aš pas močiutę
Balta raudona,
Galvelė sušukuota.
Oi, eičiau, eičiau
Į jūres mareles,
Prausčiau baltai burnelę.
Burnelę prausiau,
Rankas mazgojau,
Nuskandinau žiedelį
Į marelių dugnelį.
Oi, eičiau, eičiau,
Eičiau, prašyčiau
Jaunų brolelių,
Kad išpiautų lankelę.
O, ir išpiovė
Ir išliūliavo
Devintoj pradalgėlėj:
Sidabro — baltas,
Aukso — raudonas,
Deimantužio — geltonas.

90

Uždavė anyta
Devynius darbus.
Vienas darbelis
Žlugtelį skalbti,
Antras darbelis
Rankeles mazgoti.
Man bemazgojant
Baltas rankeles,
Nugrimzdo mano žiedelis.
Ir užkilo šiaurus vėjas,
Nupūtė vainikėlį
Į gilųjį Dunojėlį.
Ir atjojo trys bernyčiai,
Visi trys nevedę;
Išsirado viens bernytis
Plaukti prie žalių rūtelių
Ir prie vainikėlio.
Jau vainikas
Į krantelį,
Jau bernelis
Į dugnelį.
— Jau nesakyk
Mano tėveliui,
Kad aš skęstu
Dėl žalių rūtelių
Ir dėl vainikėlio.
Tik sakyk mano tėveliui,
Kad aš skęstu
Dėl bėro žirgelio
Ir dėl tymo balnelio.

91

Šerk, tėveli, man žirgelį,
Kad ir mažą, bile gražų. (2 k.)

Jau aš josiu jomarkėlin,
Nusipirksiu kančiukėlį. (2 k.)

Šimtu vytas, šimtu pytas,
Trečiu šimteliu pavytas. (2 k.)

Išmokysiu žirgužėlį
Aukštai šokti, giliai plaukti,
Jomarkėly garsiai žvengti.

Jojau lauką, jojau antrą,
Ir prijojau žalią girią, (2 k.)

Žalią girią, lygią lanką,
Ir nusėdau nuo žirgelio,
Pasirėmiau ant balnelio.

Sudūmojau sau dūmelę,
Kaip nujosiu pas mergelę,
Ką nunešiu dovanėlių?

Pasiskinsiu dobilėlį,
Lygios lankos žolynėlį. (2 k.)

Jojau lauką, jojau antrą,
Ir prijojau didį dvarą,
Didį dvarą, rūtų daržą.

Tam daržely, tam žaliajam
Sėdi trys jaunos mergelės, (2 k.)

Žaliais šilkais apsikaišę,
Kartūnėliais apsidangstę. (2 k.)

Eičiau, klausčiau pas močiutę:
— Katrą leisi dukterėlę? (2 k.)

Ar jauniausią, ar vyriausią,
Ar brolelių mylimiausią? (2 k.)

Nė vyriausia, nė jauniausia,
Tik bernelių mylimiausia. (2 k.)

— Vai mergele, lelijėle,
Te tau jaunai dovanėlę. (2 k.)

— Oi berneli dobilėli,
Mažos tavo dovanėlės. (2 k.)

Ne darželio žolynėlis,
Lygios lankos dobilėlis. (2 k.)

— Oi mergele, lelijėle,
Mažos mano seserėlės,
Nėr kam sėti žalios rūtos.

Nėr kam sėti žalios rūtos,
Nėr kam pinti vainikėlio. (2 k.)

92

Išėjo našlelė šienelio grėbti,
Išėjo našlelė darbelio dirbti.
Pamatė vaiskelį keliu jojant,
Pasbijojo našlelė, pasibijojo,
Pasbijojo našlelė, pasibijojo,
Aukštoj klėtelėj pasikavojo.
Aukštoj klėtelėj pasikavojo,
Stipriąsias dureles užsidarė,
Aukso spynele užsirakino.
Sujojo pulkelis ant dvarelio,
Paliepė vyriausias duris mušti,
O jauna našlelė gailiai verkti.
Stipriąsias dureles atidarė,
Aukso spynelę atrakino.
Aukso spynelę atrakino,
Ir visą pulkelį susileido.
Visus susodino už stalelio,
O patį vyriausią ant krėslelio.
Pradėjo vyriausias klausinėti:
— Oi našle, našlele, tu našle,
Oi našle, našlele, tu našle,
Ar daugel metelių, kai našlelė,
Ar daug metelių, kai našlelė?
Daug mažų vaikelių našlelės?
— Jau treji metai ant ketvirtųjų,
Du maži vaikeliai mažiulėliai.
— Oi našle, našlele, tu našle,
Kur tavo vaikeliai mažiulėliai?
— Aukštoj klėtelėj miega miegelį,
Mėlynoms suknelėms apsirėdę.
Mėlynoms suknelėms apsirėdę,
Gailioms ašarėlėms apsilieję.
— Oi našle, našlele, tu našle,
Pribudink vaikelius iš miegelio.
Pribudink vaikelius iš miego,
Parjojo tėvelis iš karo.
Parjojo tėvelis iš karo,
Ištraukė juos iš vargelio.

93

Žalioj girelėj,
Lygioj lankelėj,
Tenai brolelis
Šienelį piovė. (2 eil. 2 k.)

Atlyja lietus
Per pačius pietus,
Oi, lyja, lyja
Brolio šienelį. (2 eil. 2 k.)

— Lyki, lietuti,
Nepūsk, vėjeli,
Oi, pūdyk, pūdyk
Brolio šienelį. (2 eil. 2 k.)

Aš jo negrėbsiu,
Žirgų nešersiu,
Brolio žirgeliais
Nevažinėsiu. (2 eil. 2 k.)

Žalioj girelėj,
Lygioj lankelėj,
Tenai bernelis
Šienelį piovė. (2 eil. 2 k.)

Atlyja lietus
Per pačius pietus,
Oi, lyja, lyja
Berno šienelį. (2 eil. 2 k.)

— Nelyk, lytuti,
Pūski, vėjeli,
Oi, džiovyk, džiovyk
Berno šienelį. (2 eil. 2 k.)

Aš jį sugrėbsiu,
Žirgelius šersiu.
Berno žirgeliais
Tai važinėsiu. (2 eil. 2 k.)

94

Lygioj lankelėj,
Žalioj girelėj, (2 eil. 2 k.)
Trys mergužėlės
Žlugtelį skalbė. (2 eil. 2 k.)

Ir atjojo
Trys žaunieriai, (2 eil. 2 k.)
Mandri, gražūs
Kavalieriai. (2 eil. 2 k.)

Mergužėlės pabijojo,
Mergužėlės pabijojo,
Už krūmelių paskavojo,
Už krūmelių paskavojo.

— Oi, jūs, mergos, nebijokit,
Oi, jūs, mergos, nebijokit,
Už krūmelių neskavokit,
Mes jums nieko nedarysim.

Mes jums nieko nedarysim.
Aukso žiedus numaustysim,
Kaspinėlius išnarstysim.
Kaspinėlius išnarstysim.

Iš aukselio žiedužėlių
Bus žirgeliams patkavėlės,
Iš šilkelių kaspinėlių
Bus žirgeliams kamanėlės.

95

Panedėlio rytą
Piovė dūda šieną,
Piovė dūda, pioviau aš,
Piovėm mudu abudu.

Utarnyko rytą
Vartė dūda šieną,
Vartė dūda, varčiau aš,
Vartėm mudu abudu.

Seredos rytą
Grėbė dūda šieną ir t. t.

Pėtnyčios rytą
Vežė dūda šieną ir t. t.

Ketvergo rytą
Dėjo į kupetas šieną ir t. t.

Subatos rytą
Pardavė dūda šieną ir t. t.

Nedėlios rytą
Pragėrė dūda šieną ir t. t.

96

Gieda gaideliai,
Giedos ir antri,
O dar mano mergužėlė
Ramų miegelį miega (2 eil. 2 k.)

Aš atsikelsiu
Anksti rytelį
Ir išsiplaksiu
Plieno dalgelį,
Eisiu lygion lankelėn
Žalio šienelio piauti.

Leisiu dalgelį
Palei žemelę,
Kirsiu dobilą
Palei šakneles,
Pakirsiu dobilą
Iš pašaknėlių.

Dar nedaleidau
Nei į žemelę,
Dar nenukirtau
Nei dobilėlio,
Ateina mano mergelė
Šaltinin vandenėlio.

— Eik šian, mergele,
Eik šian jaunoji, (2 eil. 2 k.)
Mudu kalbėsim
Meilųjį žodelį.

— Neisiu, berneli,
Neisiu, raiteli, (2 eil. 2 k.)
Bars mane motulė,
Ir senasai tėvelis.

Nesibars, mergele,
Nesibars, jaunoji,
Perkalbėsim tėvelį
Ir mielą motulę. (2 eil. 2 k.)

97

Aš einu keleliu bešvilpaudamas,
Plieno dalgelį bepustydamas;
Dar nenupioviau nei pradalgėlės,
Neša mergelė man pusrytėlius.

— Sėskis, mergele, ant pradalgėlės,
Tegul atsilsi kojos rankelės,

Tegul atsilsi kojos rankelės,
Mudu kalbėsim meilų žodelį.

Gegutės balsas sode skambėjo,
Mano mergelė verkti pradėjo.
— Cit, mergele, tu nepražūsi,
Šį rudenėlį tu mano būsi.

98

Vakar dienelę
Darbely buvau,
Ėjau į lanką
Grėbti šienelio. (2 eil. 2 k.)

Netiek aš grėbiau,
Kiek gailiai verkiau,
Ant grėblykštėlio
Pasiremdama. (2 eil. 2 k.)

— Žemele sieroji,
Žemele juodoji,
Priėmei tėvą
Ir motinėlę. (2 eil. 2 k.)

Priėmei tėvą
Ir motinėlę,
Priimk ir mane
Vargo mergelę. (2 eil. 2 k.)

Žemelė tarė,
Mane bardama:
— Dar tu per jauna
Žemelėj būti. (2 eil. 2 k.)

Dar tu per jauna
Žemelėj būti,
Dar tu per jauna
Greitai supūti. (2 eil. 2 k.)

Vargely gimiau,
Vargely augau,
Štai ir patekau
Vargo berneliui. (2 eil. 2 k.)

99

Kad aš turėtau
Nuo tėvulio valelę,
Aš pasistatytau
Ant dvarelio klėtelę.

Aš pasistatytau
Ant dvarelio klėtelę,
Aš išsikirstau
Klėtelėj langelį.

Aš išsikirstau
Klėtelėje langelį,
Aš pasižiūrėtau
Į pūdymo laukelį.

Aš pasižiūrėtau
Į pūdymo laukelį,
Ar gražiai aria
Bernelis pūdymėlį?

Ar gražiai aria
Bernelis pūdymėlį,
Ar gražiai neša
Šilkų botagėlį?

Tai gražiai aria
Bernelis pūdymėlį,
Tai gražiai neša
Šilkinį botagėlį.

Ar gražiai neša
Šilkų botagėlį,
Ar gražiai eina
Palšieji jauteliai?

Tai gražiai neša
Šilkinį botagėlį,
Tai gražiai eina
Palšieji jauteliai.

100

Suskaudėjo
Man jaunai galvelę,
Nėr kam laistyt
Žaliąją rūtelę.

Siųsčiau gromatėlę
Nors pas tėvužėlį,
Kad parneštų vandenėlio,
Laistytų rūtelę. (2 eil. 2 k.)

Tėvelis nespėjo,
Kalne rugius sėjo,
Neparnešė vandenėlio,
Nelaistė rūtelės. (2 eil. 2 k.)

Siųsčiau gromatėlę
Nors pas motinėlę,
Kad parneštų vandenėlio,
Laistytų rūtelę. (2 eil. 2 k.)

Mamytė nespėjo,
Darže barščius sėjo,
Neparnešė vandenėlio,
Nelaistė rūtelės. (2 eil. 2 k.)

Siųsčiau gromatėlę
Nors pas broluželį,
Kad parneštų vandenėlio,
Laistytų rūtelę. (2 eil. 2 k.)

Brolelis nespėjo,
Stonioj žirgą šėrė,
Neparnešė vandenėlio,
Nelaistė rūtelės. (2 eil. 2 k.)

Siųsčiau gromatėlę
Nors pas seserėlę,
Kad parneštų vandenėlio,
Laistytų rūtelę. (2 eil. 2 k.)

Seselė nespėjo,
Daržėlį ravėjo,
Neparnešė vandenėlio,
Nelaistė rūtelės. (2 eil. 2 k.)

Siųsčiau gromatėlę
Nors pas bernužėlį,
Kad parneštų vandenėlio,
Laistytų rūtelę. (2 eil. 2 k.)

Bernelis tai spėjo,
Darbelius padėjo,
Tai parnešė vandenėlio,
Palaistė rūtelę. (2 eil. 2 k.)

101

Oi, kytri, kytri
Girios paukšteliai,
Oi, dar kytresnė
Uošvė motulė.

Kai aš atjojau
Pirmą karteli,
Tai ji nerodė
Savo dukrelės.

Tai ji nerodė
Savo dukrelės,
Tik ji parodė
Vargo mergelę.

O ji parodė
Po iaunimėlį,
Po jaunimėlį,
Pas muzikėles.

Einu per kiemą,
Girdžiu per sieną,
Dunda, audžia
Plonas drobeles.

— Mergele mano,
Jaunoji mano,
Tu atdaryki
Klėties langelį.

Tu atdaryki
Klėties langelį,
Tu parodyki
Rankų darbelį.

Plonos drobelės
Kaip popierėlės,
Rankų darbeliai
Kaip gromatėlės.

102

Prie viešojo kelelio
Stovi didis akmenėlis. (2 k.)

Stovi didis akmenėlis,
Ant akmenio karužėlis. (2 k.)

Ant akmenio karužėlis,
Ten balnojo brolis žirgą. (2 k.)

Ten balnojo brolis žirgą,
Prie šal' stovėj' seserėlė. (2 k.)

Prie šal' stovėj seserėlė,
Pas brolelį žodžio klausė. (2 k.)

Išjoj' brolis švilpaudamas,
Ristą žirgą muštraudamas. (2 k.)

Parjoj' brolis ir verkdamas,
Ristą žirgą ir bardamas. (2 k.)

Prie šal' stovėj' seserėlė,
Pas brolelį žodžio klausė. (2 k.)

Ar priima uošvytėlė,
O ar graži mergužėlė? (2 k.)

Būt priėmus uošvytėlė,
O ir graži mergužėlė. (2 k.)

Tiktai durnas žirgužėlis,
Ir jo glupas razumėlis. (2 k.)

Išpurvino kepurėlę,
Ir ištrypė surdotėlį. (2 k.)

Ir ištrypė surdotėlį,
Ir padarė sarmatėlę. (2 k.)

Ir padarė sarmatėlę,
Išvadino pijokėliu. (2 k.)

103

Oi, smūtnas, liūdnas
Baltas berželis,
Tankias šakeles apleido,
Viršūnelę nuleido.
Oi, smūtnas, liūdnas
Jaunas bernelis
Nuo mergelės parėjęs,
Nuo baltosios lelijėlės.
Arė dirvelę,
Varė vagelę,
Mergelę minavojo
Vis meiliaisiais žodeliais.
Laužė žagrelę
Už akmenėlio,
Nepalaužė širdelę
Į turtingo mergelę.
Oi, tik palaužė,
Savo širdelę
Į vargdienę mergelę
Už jos sunkų darbelį,
Kuri papratus
Vargelį vargti
Iš mažųjų dienelių
Ant svetimų rankelių,
Ant svetimų rankelių,
Ant graudžiųjų žodelių.

Oi, smūtna, liūdna
Žalioji rūtelė,
Tankias šakas apleido,
Viršūnėlę nuleido.
Oi, smūtna, liūdna
Jauna mergelė
Nuo bernelio parėjus,
Nuo balto dobilėlio.
Statė stakleles,
Rėdė drobeles,
Bernelį minavojo
Vis meiliaisiais žodeliais.
Laužė skietelį
Ir šaudyklėlę,
Nepalaužė širdelę
Į turtingo sūnelį.
Oi, tik palaužė
Savo širdelę
Į vargdienį bernelį,
Į jo sunkų darbelį,
Kuris papratęs
Vargelį vargti
Iš mažųjų dienelių
Ant svetimų rankelių,
Ant svetimų rankelių,
Ant graudžiųjų žodelių.

104

Vai, ant kalno,
Ant kalnelio,
Vai, ant kalno,
Ant kalnelio,
Tankioji eglelė,
Žalioji liepelė.

Po liepele,
Po žaliąja,
Po eglele,
Po tankiąja,
Šaltas šaltinėlis,
Gilus Dunojėlis.

Ten mergelė
Burną prausė,
Lelijėlė
Burną prausė,
Burnelę prausė,
Kaselę šukavo.

Ir atjojo
Bernužėlis,
Baltas, gražus
Dobilėlis,
Žirgelio girdyti,
Kamanų valyti.

— Padėk Dievas,
Mergužėle,
Balta, graži
Lelijėle,
Burnelę prausti,
Kaseles šukuoti.

— Oi, tai dėkui,
Bernužėli,
Oi, tai dėkui,
Dobilėli,
Už labą dienelę,
Už meilų žodelį. (2 eil. 2 k.)

105

Vai, ant kalno, ant aukštojo
Nauji dvarai pastatyti,
Nauji dvarai pastatyti,
Balti mūrai muravoti.

Balti mūrai muravoti,
Vyšnių sodai susodyti,
Vyšnių sodai susodyti,
Juodos uogos sunokytos.

Ir atjojo bernužėlis
Ant juodbėro žirgužėlio,
Atsinešė sakalėlį,
Kiton rankon žirgužėlį.

— Oi mergele, lelijėle,
Ar leist sakalą vyšnių sodan,
Ar leist sakalą vyšnių sodan,
O žirgelį atolėlin?

— Vai, berneli, dobilėli,
Ne dėl tavo žirgužėlio
Atolėlio priželdyta,
Ne dėl tavo sakalėlio
Juodos uogos sunokyta.

Dėl brolelio žirgužėlio
Atolėlio priželdyta,
Dėl brolelio sakalėlio
Juodos uogos sunokyta.

106

Arė brolelis pūdymėlį,
Nešė seselė pusrytėlius.
— Nenešk, sesele, nevalgysiu,
Palšus jautelius neliuosuosiu.

Palšus jautelius neliuosuosiu,
Lygioj lankelėj neganysiu,
Lygioj lankelėj neganysiu,
Strovėj upelėj negirdysiu.

Arė bernelis pūdymėlį,
Nešė mergelė pusrytėlius.
— Tai nešk, mergele, tai valgysiu
Palšus jautelius tai liuosuosiu.

Palšus jautelius tai liuosuosiu,
Lygioj lankelėj tai ganysiu,
Lygioj lankelėj tai ganysiu,
Strovėj upelėj tai girdysiu.

107

Saulutė leidžias,
Vakaras netoli,
Laikas, broliai,
Namon joti. (2 k.)

Jokim, broleliai,
Viešu keleliu,
Viešu keleliu,
Didžiu pulkeliu. (2 k.)

O kai prijosim
Lygią lankelę,
Pasiganysim
Bėrus žirgelius. (2 k.)

O kai prijosim
Sraunią upelę,
Pasiganysim
Bėrus žirgelius. (2 k.)

O kai prijosim
Žalią girelę,
Šauniai šokysim
Bėrus žirgelius. (2 k.)

O kai prijosim
Uošvės dvarelį,
Sustabdysim
Bėrus žirgelius. (2 k.)

Oi uošve, uošve,
Sena uošvele,
Oi, išeik, išeik
Ant didžio dvaro. (2 k.)

Oi, išeik, išeik
Ant didžio dvaro,
Oi, atkelk, atkelk
Vario vartelius. (2 k.)

Oi, atkelk, atkelk
Vario vartelius,
Oi, priimk, priimk,
Jaunus žentelius. (2 k.)

108

Nuėj' bernas rugių kirsti, (2 k.)
Nuėj' bernas rugių kirsti,
Galima juokais parvirsti.

Keikia dalgį ir griebikę, (2 k.)
Keikia dalgį ir griebikę,
Kad abudu jie netikę.

Jisai kerta, mataškoja, (2 k.)
Jisai kerta, mataškoja,
Į abidvi puses kloja.

Virė sriubą su lašiniais, (2 k.)
Virė sriubą su lašiniais,
Dar įdėjo ir taukinės.

Atsisėdo bernas vienas, (2 k.)
Atsisėdo bernas vienas
Ir suėdė už tris dienas.

Paskui šaukė: Pagelbėkit! (2 k.)
Paskui šaukė: Pagelbėkit,
O kas galit pavoliokit!

109

Rūpinosi tėvužėlis, (2 k.)
Rūpinosi tėvužėlis,
Kad jo mažas sūnaitėlis. (2 k.)
— Nesirūpink, tėvužėli, (2 k.)
Nesirūpink, tėvužėli,
Užaugs tavo sūnaitėlis. (2 k.)
Užaugs tavo sūnaitėlis, (2 k.)
Užaugs tavo sūnaitėlis,
Bus Lietuvos kareivėlis. (2 k.)
— Man nereikia kareivėlio, (2 k.)
Man nereikia kareivėlio,
Tik man reikia artojėlio. (2 k.)
— Nenešiojęs mandierėlio, (2 k.)
Nenešiojęs mandierėlio,
Nebus geras artojėlis. (2 k.)

Rūpinosi motinėlė, (2 k.)
Rūpinosi motinėlė,
Kad jos maža dukterėlė. (2 k.)

— Nesirūpink, motinėle, (2 k.)
Nesirūpink, motinėle,
Užaugs tavo dukterėlė. (2 k.)

Užaugs tavo dukterėlė, (2 k.)
Užaugs tavo dukterėlė,
Bus linelių verpėjėlė. (2 k.)

Tankių drobių audėjėlė, (2 k.)
Tankių drobių audėjėlė
Ir bernelio draugužėlė. (2 k.)

110

— Tu ąžuole, ąžuolėli,
Nestovėk šalia kelio,
Nestovėk šalia kelio,
Nerymok ant šakelių.

Nerymok ant šakelių,
Nesileisk ant lapelių,
Nes atpučia šiaurus vėjas:
Laužys tau žalias šakeles.

Laužys tau žalias šakeles,
Barstys tau mažus lapelius.

— Tu, mergele, lelijėle,
Nesėdėk už stalelio,
Nerymok ant rankelių,
Nerymok ant rankelių.

Nes atjos raitų pulkelis,
Visas pulkas šaudydamas,
Visas pulkas šaudydamas,
Tik tas vienas tyliai joja.

Tik tas vienas tyliai joja,
Vainikėlio nuimtojas.

111

Augo linas šalia kelio,
Jis augdamas bėdavojo:
— Oi joi joi joi, Dievulėliau,
Kaip man vienam čionai augti?
Kaip man vienam čionai augti,
Ir lapelius susinešti,
Ir lapelius susinešti,
Ir žiedelius susikrauti?

Augo duktė pas motulę,
Ji augdama bėdavojo:
— Kaip man vienai čionai augti?
Kaip man vienai čionai augti,
Ir šarvelį susikrauti?

112

Kad aš turėtau
Pas tėvulį valelę,
Tai išstatytau
Vidur dvaro klėtelę.

Tai išstatytau
Vidur dvaro klėtelę,
Tai aš iškirstau
Toj klėtelėj langelį.

Tai aš iškirstau
Toj klėtelėj langelį,
Tai aš įdėtau
Zerkolinius stiklelius.

Tai aš įdėtau
Zerkolinius langelius,
Tai pažiūrėtau
Į pūdymo laukelį.

Tai pažiūrėtau,
Į pūdymo laukelį,
Ar gražiai aria
Mano jaunas bernelis?

Mano bernelio
Visi palši jauteliai,
Mano bernelio
Plieniniai noragėliai.

Mano bernelio
Plieniniai noragėliai,
Mano bernelio
Šilkelių botagėlis.

113

Ar vėjai pūtė,
Ar sodai ūžė,
Oi, ar skambėjo žagrelė
Po juodąsias dirveles. } (2 k.)

Nei vėjai pūtė,
Nei sodai ūžė,
O tik skambėjo žagrelė
Po juodąsias dirveles. } (2 k.)

Važiavau lauką,
Važiavau antrą,
Neįkalbinau mergelės,
Neįkalbinau jaunosios.

Tik davažiau aukštą kalnelį,
Kalbin mane mergelė,
Kalbin mane jaunoji:

— Berneli mano,
Jaunasis mano,

Noriu, noriu, berneli,
Šito kalno uogelių. } (2 k.)

— Mergele mano,
Jaunoji mano,
Naktį buvo šalnelė,
Nušalnojo uogeles. } (2 k.)

Važiavau lauką,
Važiavau antrą,
Neįkalbinau mergelės,
Neįkalbinau jaunosios.

Ir davažiavau sraunią upelę,
Kalbin mane mergelė,
Kalbin mane jaunoji:

— Berneli mano,
Jaunasis mano,
Noriu, noriu, berneli,
Šitos upės žuvelių. } (2 k.)

— Mergele mano,
Jaunoji mano,
Nenumezgiau tinklelį,
Nepagavau žuvelių. } (2 k.)

Važiavau lauką,
Važiavau antrą,
Neįkalbinau mergelės,
Neįkalbinau jaunosios.

Tik davažiavau žalią girelę,
Kalbin mane mergelė,
Kalbin mane jaunoji:

— Berneli mano,
Jaunasis mano,
Noriu, noriu, berneli,
Šitos girios paukštelių. } (2 k.)

— Mergele mano,
Jaunoji mano,
Neturiu šautuvėlio,
Nenušoviau paukštelių. } (2 k.)

Mergele mano,
Jaunoji mano,
Kodėl neini už manęs?
Kodėl neini už manę?

Ar aš nepuikus,
Ar ne turtingas,
Ar ne mandras žirgelis,
Ar ne gražus bernelis?

— Būtai, berneli, puikus,
Būtai, berneli, turtingas,
Būtų, berneli, mandras žirgelis,
Būtai gražus bernelis, —
Rūsti tavo širdelė,
Mano jaunas berneli.

114

Neleisk, močiute, mane,
Neleisk, širdele, mane —
Išpeiktas bernelis
Visame kaime.

Nuėjo dirvelės arti,
Nuėjo dirvelės arti,
Užkalė noragus,
Kaip ožio ragus.

Dirvelę arė,
Jautelius barė,
Kad šelmis bernelis
Be razumėlio.

Neleisk, močiute, mane,
Neleisk, širdele, mane —
Išpeiktas bernelis
Visame kaime.

Išėjo bernelis
Šienelio piauti,
Nutvėręs dalgelę
Po kairei rankai.

Šienelį pjovė,
Dobilėlį rovė
Tas šelmis bernelis
Be razumėlio.

115

Tu nevaikščiosi
Po rūtų daržą,
Tu nevaikščiosi
Po rūtų daržą,
Tu nelaistysi
Žalių rūtelių. (2 eil. 2 k.)

Tu nelaistysi
Žalių rūtelių,
Tu nelaistysi
Žalių rūtelių,
Tu nerankiosi
Juodų sėklelių. (2 eil. 2 k.)

Mergyte mano,
Juk aš nekaltas,
Mergyte mano,
Juk aš nekaltas,
Kam tu pakirtai
Šile pušelę? (2 eil. 2 k.)

Kam tu pakirtai
Šile pušelę,
Kam budavojai
Naują dvarelį? (2 eil. 2 k.)

Kam budavojai
Naują dvarelį,
Vidur dvarelio
Tamsų svirnelį? (2 eil. 2 k.)

Statyk dureles
Į vakarėlius,
Stiklo langelį
Į pusrytėlius. (2 eil. 2 k.)

Stiklo langelį
Į pusrytėlius,
Kad pamatyčiau
Saulelę tekant
Ir piemenėlius
Galvijus ganant. (2 eil. 2 k.)

Kad pamatyčiau
Aušrelę auštant,
Aušrelę auštant,
Saulelę tekant. (2 eil. 2 k.)

116

Aš vienas sūnelis
Pas tėvužėlį,
Nušėriau žirgelį
Sau juodbėrėlį. (2 eil. 2 k.)

Nušėriau žirgelį
Sau judbėrėlį,
Nujojau takeliu,
Kaip vieškelėliu. (2 eil. 2 k.)

Nujojau takeliu,
Kaip vieškelėliu,
Ištėškiau upelį,
Kaip Nemunėlį. (2 eil. 2 k.)

Už jūrių marių,
Už vandenėlių
Siūbavo liepelė
Žalia be vėjo. (2 eil. 2 k.)

Siūbavo liepelė
Žalia be vėjo,
Bernelis mergelę
Pasidabojo. (2 eil. 2 k.)

Bernelis mergelę
Pasidabojo,
Aukselio žiedelį
Jai dovanojo. (2 eil. 2 k.)

Vai, tu, berneli,
Be razumėlio,
Kam vargo mergelę.
Pasidabojai? (2 eil. 2 k.)

Kam vargo mergelę
Pasidabojai,
Aukselio žiedeli
Jai dovanojai? (2 eil. 2 k.)

Nebuvo gražesnės
Tam jaunimėly,
Kaip mano mergelė,
Toj vargdienėlė. (2 eil. 2 k.)

Vargo mergelė
Drobeles audė,
Turtingo mergelė
Už stalo snaudė. (2 eil. 2 k.)

Vargo mergelė
Mala, dainuoja,
Turtingo mergelė
Lovoj dejuoja. (2 eil 2 k.)

117

Stačiau stainužę
Per vasaružę,
Pasistačiau žirgelį
Ant viso rudenėlio.
Šerdamas glosčiau,
Jodamas baudžiau:
— Nežvenk, nežvenk, žirgeli,
Tai josiu pas mergelę.

O kai atjosiu
Į uošvės dvarą,
Stok, mano bėras žirgeli,
Pas rūtelių darželį.

Aš į klėtelę,
O pas mergelę:
— Nuo ko graži galvelė,
Skaistūs tavo veideliai?

— O tu, berneli,
Be razumėlio,
Graži mano galvelė
Nuo didžių rūpestėlių,
Skaistūs mano veideliai
Nuo gailių ašarėlių.

— Mergele mano,
Mano jaunoji,
Nuo ko baltos rankelės,
Žėri aukso žiedelis.

— O tu, berneli,
Be razumėlio:
Baltos mano rankelės
Nuo švaraus vandenėlio,
Žėri aukso žiedelis
Nuo klevo šaudyklėlės.

118

Oi joi joi joi,
Dievuliau mano,
Kokia aš jauna
Būdama augau? (2 eil. 2 k.)

Kad aš sugrįščiau
Į tas dieneles,
Gerai mokėčiau
Tada gyventi. (2 eil. 2 k.)

Kelčiau rytelį
Nė nebudyta,
Dirbčiau darbelį
Nė neliepta. (2 eil. 2 k.)

Oi berne, berne,
Berneli mano,
Eime, berneli,
Šienelio piauti. (2 eil. 2 k.)

O nė čia piauti,
O nė statyti,
Eime, berneli,
Žirgų daboti. (2 eil. 2 k.)

Prižiūrėk patsai,
Nesiųsk daboti,
Nesiųsk, broleli,
Vargų mergelę. (2 eil. 2 k.)

Turtinga nubars,
Puiki nuteis,
Vargo mergelė
Tai padarys.

Oi joi joi joi,
Dievuliau mano,
Kad aš jauna
Būčiau augus,

Kad aš sugrįščiau
Į tėvo dvarą,
Gerai mokėčiau
Močiutės klausyti. (2 eil. 2 k.)

Kelčiau rytelį
Nė nebudyta,
Dirbčiau darbelį
Nė neliepta. (2 eil. 2 k.)

Oi sese, sese,
Sesele mano,
Eime, sesele,
Šienelio grėbti. (2 eil. 2 k.)

Eime, sesele,
Šienelio grėbti.
Eime, sesele,
Linelių rauti. (2 eil. 2 k.)

Eiki, sesele,
Šienelio grėbti,
Žiūrėk, sesele,
Vargo bernelio. (2 eil. 2 k.)

Turtingas nubars,
Puikus nutars,
Vargo bernelis
Dar pas'gailės. (2 eil. 2 k.)

119

Grybaujant.

Oi toli, toli,
Tėviškėlė toli,
Negaliu pareiti.

O aš nusieičiau
Į žalią girelę,
Atsigulčiau žalioj girelėj
Po ąžuolėliu.

Vėjelis pūtė,
Ąžuolo šakelės ūžė,
Prasta mano nakvynėlė
Po ąžuolėliu.

Oi toli, toli,
Tėviškėlė toli,
Negaliu pareiti.

O aš pareičiau
Į rūtų daržėlį,
Atsigulčiau rūtelių daržely
Po lelijėle.

Vėjelis pūtė
Lelijėlė ūžė,
Prasta mano nakvynėlė
Po lelijėle.

Oi toli, toli,
Tėviškėlė toli,
Negaliu pareiti.

O aš nusieičiau
Į tėvelio dvarą,
Kad man' įleistų,
Paskambinčiau po langeliais.

Negarsūs langeliai,
Negirdi tėveliai,
Ir neleido, neleido
Manęs pernakvoti.

120

Aušt aušrelė, tek saulelė
Per žalią girelę,
Užtekėjo, užmirgėjo
Iš rytų šalelės.

Kad Dievs duotų
Giedrią dieną,
Reiks rūtelės sėti.

Man besėjant, beravėjant
Atjo trys berneliai,
Ir atjojo, ir sustojo
Prie rūtų darželio.

— Ko jūs rymojat,
Ar jūs manęs norit?
Nestovėkit, nerymokit,
Aš visų nebūsiu.

Viens bernelis išėj' žvejot,
Daug žuvų pagavo,
Antras išėjo medžiot,
Zuikelį nušovė.

O šis trečias bernužėlis
Lankoj šieną piovė,
Jis visus apgavo,
Sau mergelę gavo.

Ant jo pečių šniūravonės,
Marškinėliai balti,
Dėlto gražūs, dėlto balti,
Kad jo paties skalbti.

121

Oi aš tau sakiau,
Mano mergele,
Neik per linų laukelį.
Oi nukris, nukris
Lino žiedelis
Už geltonų kaselių.

Oi pavirs, pavirs
Lino žiedelis
Į baltą nuometėlį.
Nei vienai dienai,
Nei valandėlei,
Visam tavo amželiui.

122

Pasėjau linelius
Lankoj, lankoj,
Parvedžiau mergelę
Rankoj, rankoj.

Pasėjau linelius
Į lygumą,
Parvedžiau mergelę
Sau mylimą.

— Uždek man, močiute,
Tris žvakeles,
Žiūrėsiu mergelei
Į akeles.

Ar skaisčios akelės,
Ar mėlynos,
Ar puikūs rūbeliai,
Ar bagota?

— Nežiūrėk, sūneli,
Puikių rūbelių,
Tik žiūrėk, sūneli,
Razumėlio.

Oi joi joi, Dieve,
Netropijau,
Tik jaunas dieneles
Pratriotijau.

Oi joi joi, Dieve,
Brangiai duočiau,
Kad jaunas dieneles
Atvaduočiau.

Kur puikūs rūbeliai —
Dvarūnėlė,
Kur skaisčios akelės —
Tinginėlė.

123

Už marių, už marių,
Už mėlynųjų,
Siūbavo liepelė
Žalia be vėjo. (2 eil. 2 k.)

Siūbavo liepelė
Žalia be vėjo,
Ten vargo mergelė
Linus ravėjo. (2 eil. 2 k.)

Ten vargo mergelė
Linus ravėjo,
Turtingas sūnelis
Prie šalies stovėjo. (2 eil. 2 k.)

Turtingas sūnelis
Prie šalies stovėjo,
Su vargo mergele
Žodį kalbėjo. (2 eil. 2 k.)

Su vargo mergele
Žodį kalbėjo,
Aukso žiedelį
Jai dovanojo. (2 eil. 2 k.)

Ateina motulė
Per didį dvarą,
Graudžiai bardama
Sūnelį savo. (2 eil. 2 k.)

— Sūneli, raiteli,
Ką sugalvojai,
Kam vargo mergelę
Pasidabojai? (2 eil. 2 k.)

— Motule, širdele,
Motule mano,
Nebuvo gražesnės
Šiam jaunimėly. (2 eil. 2 k.)

Nebuvo gražesnės
Šiam jaunimėly,
Nebuvo puikesnės
Šiam atpuskėly. (2 eil. 2 k.)

Veidelių raudonų,
Kaip obuolėlių,
Kaselių geltonų,
Kaip valaknėlių. (2 eil. 2 k.)

Kaselių geltonų,
Kaip valaknėlių,
Akyčių juodų,
Kaip žybuoklėlių. (2 eil. 2 k.)

Akyčių juodų,
Kaip žybuoklėlių,
Rankelių baltų,
Kaip popierėlių. (2 eil. 2 k.)

Nukirsiu liepelę
Ir ąžuolėlį,
Nugrįsiu tilteli
Per Nemunėlį. (2 eil. 2 k.)

Nugrįsiu tilteli
Per Nemunėli,
Lankysiu mergelę
Kas nedėlėlę. (2 eil. 2 k.)

Lankysiu mergelę
Kas nedėlėlę,
O seną uošvelę
Kas subatėlę. (2 eil. 2 k.)

Sulaužiau tiltelį
Bejodydamas,
Užpykdžiau mergelę
Belankydamas. (2 eil. 2 k.)

— Mergele, širdele,
O ko užpykai?
— Berneli, raiteli,
O tai užpykau:
Ne savo žirgeliu
Pas mane jojai,
Ne savo žiedelį
Man dovanojai. (2 eil. 2 k.)

Brolelio žirgeliu
Pas mane jojai,
Martelės žiedelį
Man dovanojai. (2 eil. 2 k.)

Brolelio žirgelis
Nujodinėtas,
Martelės žiedelis
Suvinčiavotas. (2 eil. 2 k.)

124

Einu per kiemą,
Girdžiu per sieną,
Vai stuksi, audžia
Mano mergelė.

— Išausk, mergele,
Man marškinėlius,
Be nyčių, skietų,
Be šaudyklėlių.

— Kaip tu nešiosi
Tuos marškinėlius
Be dvasios, kūno,
Be sveikatėlės?

Išark, berneli,
Lygų laukelį
Be jaučių, žagrės,
Be noragėlių.

— Išskalbk, mergele,
Tuos marškinėlius
Be muilo, šarmo,
Be vandenėlio.

125

Atneš ratelį,
Pririš kuodelį,
Reiks man verpti
Plonas drobeles. (2 eil. 2 k.)

Ne tiek verpimo,
Kiek bus verkimo,
Ne tiek sieksnelių,
Kiek ašarėlių. (2 eil. 2 k.)

Atneš stakleles,
Sunkias stakleles,
Reiks man austi
Plonas drobeles. (2 eil. 2 k.)

Ne tiek audimo,
Kiek bus verkimo,
Ne tiek sieksnelių,
Kiek ašarėlių. (2 eil. 2 k.)

126

Kai linelius roviau,
Su rankelėms plojau,
Oi joi, o jo joi,
Su rankelėms plojau.

Kai linelius klosčiau,
Su rankelėms plėsčiau,
Oi joi, o jo joi,
Su rankelėms plėsčiau.

Kai linelius myniau,
Su rankelėms trypiau,
Oi joi, o jo joi,
Su rankelėms trypiau.

Kai linelius brukau,
Vis pirštelius daužiau,
Oi joi, o jo joi,
Vis pirštelius daužiau.

Kai linelius šukavau,
Vis pirštelius draskiau,
Oi joi, o jo joi,
Vis pirštelius draskiau.

Kai linelius verpiau,
Vis verpdama verkiau,
Oi joi, o jo joi,
Vis verpdama verkiau.

Kai drobeles audžiau,
Užsigulus snaudžiau,
Oi joi, o jo joi,
Užsigulus snaudžiau.

127

O kad mudvi augom,
Dvi jaunos seselės,
Abidvi audėjužėlės.

O kad mudvi audėm,
Dvi jaunos seselės,
Kaimynužiai gėrėjos.

Duzgia stakluželės,
Skamba drobužėlės,
Dainuokiva, sesužėlės,
Dainuokiva, seselės.

128

Koks bus verpimas,
Toks ir audimas,
Bus nepabaigtas
Mazgų mezgimas.

Verpsi — neverksi,
Ausi — nesnausi,
Baisi kantrybė,
Baisi kantrybė.

Jauna mergytė,
Tai šidaunykė,
Išaudė drobių,
Rodos ne biski.

Kad per tris dienas
Drobes išaudė,
Naujų staklelių
Pakojas laužė.

Šilkų nytelės
Trūkti pradėjo,
Lendrių skietelį
Naują sulaužė.

Lendrių skietelį
Naują sulaužė,
Ir naujas stakleles
Tikrai sudaužė.

129

Ant šalto šaltinėlio,
Ant švaraus vandenėlio,
Oi skalbė, skalbė
Dvi jaunos seselės
Dvi tris plonas drobeles.

Ir atjoja bernelis,
Iš kiemo šalbierėlis:
— Oi, pasakyk,
Jaunoji mergele,
Katros tavo drobelės?

— Viena senos močiutės,
Antra jaunos sesutės,
O ši trečioji,
Šilkais austoji,
Mano pačios mergelės.

Viena senos močiutės,
Antra jaunos sesutės,
O ši trečioji,
Ašutais austoji,
Tavo pačios mergelės.

130

Oi eisiu, eisiu,
Aš čia nebūsiu,
Paliksiu dvarą,
Jauną brolelį.

Oi liū oi lele,
Oi liū oi lele,
Paliksiu dvarą,
Jauną brolelį.

Paliksiu dvarą,
Jauną brolelį,
Rūtų darželį,
Jauną seselę.

Oi liū oi lele,
Oi liū, oi lele,
Rūtų darželį,
Jauną seselę.

Aš iškeliavau
Į tą šalelę,
Iš kurios žada
Parvežt martelę.

Oi liū oi lele,
Oi liū oi lele,
Iš kurios žada
Parvežt martelę.

Parveš verpėją,
Parveš audėją,
Naujų staklelių
Įrengėjėlę.

Oi liū oi lele,
Oi liū, oi lele,
Naujų staklelių
Įrengėjėlę.

Oi, ir parvežė
Mums martelę,
Oi, dar didesnis
Man yr vargelis.

Oi liū oi lele,
Oi liū oi lele,
Oi, dar didesnis
Mums yr vargelis.

Nei linus verpia,
Nei drobes audžia,
Nei naujas stakleles
Neįrengia.

Oi liū oi lele,
Oi liū, oi lele,
Nei naujas stakleles
Neįrengia.

Oi, eisiu, eisiu
Ant to kalnelio,
Kur pakavoti
Mano tėveliai.

Oi liū oi lele,
Oi liū oi lele,
Kur pakavoti
Mano tėveliai.

— Močiute mano,
Širdele mano,
Oi duoki, duoki,
Duok man rodelę.

Oi liū oi lele,
Oi liū oi lele,
Oi duoki, duoki,
Duok man rodelę.

Oi duoki, duoki,
Duok man rodelę,
Kaip įtaisyti
Naujas stakleles?

Oi liū oi lele,
Oi liū oi lele,
Kaip įtaisyti
Naujas stakleles?

— Dukrele mano,
Jaunoji mano,
Ne dabar laikas
Rodelės klausti.

Oi liū oi lele,
Oi liū oi lele,
Ne dabar laikas
Rodelės klausti.

Kad jau nežiūri
Šviesios akelės,
Ir uždarytos
Grabo lentelės.

Oi liū oi lele,
Oi liū oi lele,
Ir uždarytos
Grabo lentelės.

131

Aš tau, durniau, nesakiau,
Po langeliu nestovėjau,
Nesakiau, berneli:
Imk mane mergelę!
Imk mane mergelę,
Tikrą siratėlę.

Kad atjojai palteliuose,
Reikė imti burnasuotą,
Kad atjojai surduotuotas,
Reikė imti burnasuotą,
Ne mane mergelę,
Tikrą siratėlę.

Aš tau durniau nesakiau,
Po langeliu nestovėjau,
Nesakiau, berneli:
Imk mane mergelę,
Imk mane, mergelę,
Tikrą siratėlę.

Tu neradai karčiamėlėj,
Tu neradai jaunimėly, —
Karčiamėlėj geriant,
Su jaunimu šokant.
Tik tu radai pas močiutę,
Tik tu radai pas širdelę, —
Po langeliu sėdint,
Baltus linus verpiant.

132

— Motule, širdele,
Tu mano miela,
Neverpki linelių,
Neplonyki.
Neverpki linelių,
Neplonyki,
Neauski drobelių,
Netankyki.
Neauski drobelių,
Netankyki,
Neleiski dukrelę,
Netolyki.
Neleiski dukrelę,
Netolyki,
Už šimto mylelių,
Už girelių.

— Oi, aš dukrelės
Neklausysiu,
Verpsiu linelius,
Tai plonysiu.
Verpsiu linelius,
Tai plonysiu,
Tai ausiu drobeles
Tai tankysiu.
Tai ausiu drobeles,
Tai tankysiu,
Tai leisiu dukrelę,
Tai tolysiu,
Už šimto mylių,
Už girelių,
Ir už mėlynų
Marelių.

133

Rūpi man motulei,
Kad maža dukrelė.
Oi nėr kam, oi nėr kam
Baltų linų verpti.

Oi nėr kam, oi nėr kam
Baltų linų verpti,
Oi nėr kam, oi nėr kam
Baltų drobių austi.

— Nesirūpink, nebėdavok,
Mieloji motule,
Užaugs tau, užaugs tau
Mažoji dukrelė,
Suverps tau, suverps tau
Baltuosius linelius,
Išaus tau, išaus tau,
Plonąsias drobeles.

134

Žydi, klesčia bijūnėlis
Ant močiutės dvaro, (2 k.)
Stovi verkia dukružėlė
Ant močiutės kapo. (2 k.)
— Kelkis, kelkis, motinėle,
Įtaisyk stakleles. (2 k.)
— Atstok, atstok, mergužėle,
Nevargink galvelės. (2 k.)

Prašyk savo anytėlę,
Įtaisys stakleles. (2 k.)
— Anytėlė, motinėle,
Įtaisyk stakleles. (2 k.)

— Vai martele, vai širdele,
Gal būt girioj augai,
Ant medžių žiūrėjai?

— Anytėle, motinėle,
Pas močiutę augau. (2 k.)
Kai močiutė stakles taisė,
Dar aš maža buvau. (2 k.)
Kai sesutė drobes audė,
Dar man nerūpėjo. (2 k.)

Ant tėvelio didžio dvaro
Bijūnėlis klesčia, (2 k.)
Stovi verkia bernužėlis
Ant tėvelio kapo. (2 k.)
— Kelkis, kelkis, tėvužėli,
Įtaisyk žagrelę. (2 k.)
— Atstok, atstok, sūnužėli,
Nevargink galvelę. (2 k.)

Prašyk savo šešurėlį,
Įtaisys žagrelę. (2 k.)
— Šešurėli, ne tėveli,
Įtaisyk žagrelę. (2 k.)

— Oi ženteli, ne sūneli,
Gal būt girioj augai,
Ant medžių žiūrėjai?

— Oi šešure, tėvužėli,
Pas tėvelį augau. (2 k.)
Kai tėvelis žagrę taisė,
Tai aš mažas buvau. (2 k.)
Kai brolelis lauką arė,
Dar man nerūpėjo. (2 k.)

135

Berneli mano,
Jaunasis mano,
Mokėjai mane
Jauną vilioti,
Mokėk, berneli,
Pašėnavoti.

Sakei — nekelsi
Anksti rytelį,
Sakei — neginsi
Palšų jautelių.
Sakei — neginsi
Palšų jautelių,

Sakei — nemalsi
Žalių rugelių.
Oi, drūzgia, brūzgia
Juodos girnelės,
Oi, dyla, bąla
Aukso žiedelis,
Oi, džiūsta, vysta
Žalia rūtelė.

136

Jojau per kiemą,
Girdžiu per sieną,
Kad kamarėlėj mala.

Oi mala, mala,
Maldama kalba
Mano mergužėlė,
Net kamarėlė skamba.

Aš į kamarą,
O pas mergelę,
Mergelė ant dvarelio.

Aš ant dvarelio,
O pas mergelę,
Mergelė į daržėlį.

Aš į daržėlį,
O pas mergelę,
Mergelė už rūtelės.

Aš už rūtelės,
O pas mergelę,
Mergelė gailiai verkia.

— Jau verksi, neverksi,
Mano mergužėle,
Bet vistiek mano būsi.

137

Aš esu siratėlė,
Svetimų paslūgėlė,
Svetimi negailėjo,
Ankstį rytelį kėlė.

Tu žalias liminėli,
Rankelių graužuonėli,
Anksti rytelį kėliau,
Žalius rugelius maliau.

Sumaliau, suskubinau,
Aušrelė dar neaušo,
Aušrelė dar neaušo,
Saulelė dar netekėjo.

Išginiau palšus jaučius
Į girias, į žaliąsias,
Į girias, į žaliąsias,
Į lankas, į lygiąsias.

Ėskit, jauteliai, ėskit
Baltuosius dobilėlius,
Gerkit, jauteliai, gerkit
Šaltinio vandenėli.

138

Augin mama tris dukreles,
Visas dailias, kaip paneles,
Vaile lylia vailylele,
Visas dailias, kaip paneles.

Viena sakė: — Turiu šimtą,
Kad ir mane kas paimtų,
Vaile lylia vailylele,
Kad ir mane kas paimtų.

Antra sakė iš puikumo:
— Nutekėsiu dėl gražumo,
Vaile ir t. t.

O toj' trečia kuo jauniausia
Vertė plaukus kuoaukščiausia,
Vaile ir t. t.

Tik ta viena siratėlė
Suko girnas kamarėlėj,
Vaile ir t. t.

Ir atjojo bernužėlis
Pas tą biedną siratėlę,
Vaile ir t. t.

— Padėk Dievas, mergužėle,
Sukti girnas kamarėlėj,
Vaile ir t. t.

139

Malu, malu viena,
Padaboju diena,
Suku girnas, traukiu,
Savo mielo laukiu.

Suku girnas tankiai,
Kad byrėtų smulkiai;
Aš girneles apsuksiu,
Savo mielą sutiksiu.

Vai mala, mala,
Mano mergelė,
Net kamarėlė skamba.

Aš į kamarą,
O pas mergelę,
Mergelė už girnelių.

Aš už girnelių,
O pas mergelę,
Mergelė į klėtelę.

Aš į klėtelę,
O pas mergelę,
Mergelė į daržėlį.

Aš į daržėlį,
O pas mergelę,
Mergelė už rūtelės.

Aš už rūtelės,
O pas mergelę,
Mergelė gailiai verkia.

— Verki, neverki,
Jauna mergele,
Vistiek tu mano būsi.

Neišsilenkė
Giedri saulelė
Giedriųjų debesėlių,

Neišsilenksi,
Jauna mergele,
Manęs jauno bernelio.

Vai aš tau būsiu,
Jauna mergele,
Didelis vargužėlis,

Ne vienai dienai,
Ne valandėlei —
Visam tavo amželiui.

Aš tave barsiu,
Aš tave bausiu,
Aš tave vėl priglausiu.

IV

Pabaigtuvių (rugiapiūtės) dainos

(141 — 157)

141

Kaip aš buvau
Pas močiutę,
Naktelė temo —
Dar aš jomarkėly.

Aušrelė tekėjo,
Dar keleliu ėjau,
Saulelė tekėjo
Ant tėvelio dvaro.

Girdžiu — išeina
Sena motinėlė.
— Eiki, dukrele,
Eiki pailsėti,
Jau seniai paklotas
Minkštas patalėlis,
Jau seniai paklotas
Pūkų paduškėlė.

O kai aš patekau
Tam šelmiui berneliui,
Naktelė temo —
Dar rugelius pioviau,
Gaideliai giedojo —
Pėdelius nešiojau.

Aušrelė aušo,
Dar keleliu ėjau,
Saulelė tekėjo
Ant šešuro dvaro.

Girdžiu — išeina
Sena anytėlė.
— Eik, martele,
Eiki pailsėti,
Žalių rugelių
Nors pamalėti.

Oi, ir sumaliau
Žalius rugelius.
— Gyki, martele,
Palšus jautelius.

Gyki, martele,
Palšus jautelius,
Pro bilijonų
Naują daržėlį.

Oi, malu, malu
Žaliuosius rugelius,
Oi, krinta, byra
Graudžios ašarėlės.

Oi, ūžia, dūzgia
Juodos girnelės,
Oi, kad taip ūžtų
Anytos galvelė.

Oi, kad taip ūžtų
Anytos galvelė,
Kaip ūžia, dūzgia
Juodos girnelės.

Oi tu, berneli,
Tu šuns liežuvi,
Tai tu mokėjai
Mane privilioti.

Tai tu mokėjai
Mane privilioti,
O dabar nemoki
Mane šėnavoti. (2 eil. 2 k.)

142

Vaikštinėjo tėvelis
Pabarėly,
Pabarėly, pakraštėly,
Prašinėjo saulę
Be kepurės, be kepurės.
— Nusileiski, saulele,
Vakaruosna,
Vėlyvuosna, vėlyvuosna.
Jau nuilso dukrelė,
Jau nuvargo,
Jos plieninis piautuvėlis
Susipiovė, susipiovė,
Jos aukselio žiedelis
Jau pardilo.
Jos skaistūs veideliai
Jau nubliedo, jau nubliedo,
Jos meilūs žodeliai
Persimainė, persimainė.

143

(Labai lėtai).

— Vai tu, eglele,
Vai tu, eglele,
Tu siūbuonėle,
Siūbavai rytą,
Siūbavai rytą.
Siūbavai rytą
Ir vakarėlį,
Ik susiūbavai
Devynias šakas,
Devynias šakas.
Devynias šakas,
Dešimtą viršūnėlę.
Visas devynias,
Visas devynias
Vėtrelė laužė.
— Palik, vėtrele,
Palik, vėtrele,
Nors viršūnėlę,
Nors viršūnėlę
Gegutei pakukuoti.
— Vai tu močiute,
Vai tu močiute,
Tu rūpeslinga,
Ar rūpinais rytą?
Ar rūpinais rytą?
Ar rūpinais rytą
Ir vakarėli,
Ik išauginai
Devynias dukreles,
Devynias dukreles.
Visas devynias
Visas devynias
Piršleliai piršo.
— Palik, piršleli,
Nors kuo jauniausią,
Vai nors galvelei
Vai nors galvelei,
Tai paieškoti,
Vai nors širdelei
Susiraminti.

144

O kalnai, kalnai,
Kalneliai aukštieji,
O ant tų kalnų
Dvi stonios stovėjo.
Du žirgai stovėjo,
Tarp savęs kalbėjo:
— Kad mes tarnavom
Tam šlektajam ponui,

Tam šlektajam ponui,
Ponui akamonui.

Po lauką išjodęs,
Jis namo parjojęs,
Jis namo parjojęs,
Po lašais pastatė,
Po lašais pastatė,
Vikšreliais pašėrė.

O kad mes tarnavom
Tam gerajam ponui,
Tam gerajam ponui,
Ponui dvaronui.
Kur jodęs, nejodęs,
Jis namo nejojo,
Jis namo nejojo,
Lankelėj priganė,
Lankelėj priganė,
Upelėj pagirdė.

145

Vai tamsu, tamsu
Ant dvaro,
Bajorai dvarą apstojo.

Bajorai dvarą apstojo,
Išbaidė sieras anteles.

— Išeik, močiute,
Ant dvaro,
Priimk talkelę
Nuo baro.

Parėj' talkelė nuilsus,
Kalne rugelius nukirtus,
Didelius pėdus surišus,
Tankiai rikeles sustačius.

— Išeik, tėveli,
Ant dvaro,
Priimk talkelę
Nuo baro . . .
Parėj' talkelė...

— Išeik, panele,
Ant dvaro . . . . .
Parėj' talkelė...

Išėj' panelė
Ant dvaro,
Suknios dvarelį
Nušlavė,
Žiedai dvarelį
Nušvietė.

146

— Eisim, broleliai, namo, namo,
Iš jaunimėlio, namo, namo,
Rasim močiutę negulusią,
Rasim močiutę negulusią.

Šviesią liktužę negesusią,
Baltus linelius beverpiančią,
Baltus linelius beverpiančią,
Plonas drobeles beaudžiančią.

— Močiute mano, širdele mano,
Neverpk linelių labai plonai,
Neausk drobelių labai tankiai,
Neleisk drukrelės labai toli.

— Verpsiu linelius kuo ploniausiai,
Ausiu drobeles kuo tankiausiai,
Ausiu drobeles kuo tankiausiai,
Leisiu dukrelę kuo toliausiai.

Už jūrių marių, už graudančiųjų,
Už žalių girių, ūžiančiųjų.

147

Kai aš augau
Pas motinėlę,
Pas širdužėlę,
Pas motinėlę,

Su broluželiais
Rugelius pioviau,
Su seserėlėms
Linelius roviau.

O aš parėjau
Rugelius piovus,
Siuntė močiutė
Mane, širdelė,

Siuntė močiutė
Mane, širdelė:
— Eiki, dukrele,
Gult į svirnelį.

Svirne gulėjau
Po patalėliais,
Aušros žiūrėjau
Pro zerkolėlį,

Aušrelė aušta
Pro zerkolėlį,
Saulutė teka
Į vainikėlį.

Kai aš nuėjau
Pas anytėlę,
Pas anytėlę,
Pas žiūronėlę.

Su dieverėliais
Rugelius pioviau
Su mošytėlėms
Linelius roviau.

O aš pabaigiau
Rugelius piauti,
Siuntė anyta,
Pažiūronėlė,

Siuntė anyta,
Pažiūronėlė:
— Eiki, martele,
Jautelių ginti.

Jautelius ganiau,
Gražiai dainavau,
Per pušynėlį,
Aušros žiūrėjau.

Aušrelė aušta
Per pušynėlį,

Saulelė teka
Į beržo lapus.

Oi, aš parėjau
Jautelius ganius,
Jautelius ganius,
Gražiai dainavus.

Siuntė anyta,
Pažiūronėlė:
— Eiki, martele,
Rugelių malti.

Rugelius maliau
Ir gailiai verkiau,
Į rankovėlę
Ašaras šluoščiau.

Oi, ir išgirdo
Jaunas bernelis,
Jaunas bernelis
Gailiai beverkiant.

— Oi, močiut, močiut,
Močiute mano,
Tur būt per sunku
Mergelei mano?

Tavo dukrelė,
Kelias, dejuoja,
Mano mergelė
Mala ir verkia.

Tavo dukrelė
Prausias vyneliu,
Mano mergelė
Su ašarėlėms.

Tavo dukrelė
Šluostos šilkeliais,
Mano mergelė
Į rankovėlę.

148

Mano tėvelio
Lygūs laukeliai,
Ten augo diemedėlis,
Vai daliuli, vai daliuli,
Ten augo diemedėlis.

Tas diemedėlis,
Šimtašakėlis —
Dvi sesuti stovėjo,
Vai daliuli, vai daliuli,
Dvi sesuti stovėjo.

Jos stovėdamos
Ir gailiai verkdamos,
Su močiute kalbėjo,
Vai daliuli, vai daliuli,
Su močiute kalbėjo.

— Močiute mūsų,
Širdele mūsų,
Kur mums dėti vainikėlį,
Vai daliuli, vai daliuli,
Kur mums dėti vainikėlį?

— Mesk vainikėlį
Į Dunojėlį,
Į čystąjį vandenėlį,
Vai daliuli, vai daliuli,
Į čystąjį vandenėlį.

Vėjelis pūtė,
Dunojus siūbavo,
Vainikėlis žaliavo,
Vai daliuli, vai daliuli,
Vainikėlis žaliavo.

149

Ačiū Dievui, Ponui Dievui,
Kad nupiovėm rugelius
Ir nupynėm vainikėlį
Iš baltųjų rugelių.

Vainikėli baltų rugių,
Kur mes tave dėsim?
O ar duosim gaspadoriui,
O ar gaspadinei?

Jeigu duosim gaspadinei,
Sodins už stalelio,
Jeigu duosim gaspadoriui,
Duos didį butelį.

150

(Graudžiai).

— Oi tu, kregždele,
Mėlyna paukštele,
Oi, ko tu išlėkei,
Oi, ko tu išlėkei
Iš savo lizdelio?

— Oi tu, eglele,
Oi tu, eglele,
Girios siūbuonėle,
Siūbavai rytą,
Siūbavai rytą
Ir vėlai vakarą,

Kol susiūbavai,
Kol susiūbavai
Devynias šakeles,
Devynias šakeles.

Devynias šakeles,
Dešimtą viršūnėlę,
Dešimtą viršūnėlę,
Dešimtą viršūnėlę
Gegutei kukuoti,
Lakštutei lakštuoti.

Ne pati išlėkiau,
Ne pati išlėkiau:
Erelis išvijo
Iš šilkų lizdelio,
Iš šilkų lizdelio
Nuo mažų paukštelių.

— Oi tu močiute,
Oi tu močiute,
Vargo varguonėle,
Vargavai rytą,
Vargavai rytą,
Vėlai vakarėlį,

Kol išvargavai,
Kol išvargavai
Devynis sūnelius,
Devynis sūnelius.

Devynis sūnelius,
Dešimtą dukrelę,
Dešimtą dukrelę
Vargeliui vargti,
Vargeliui vargti,
Širdelei raminti.

151

Bėkit, bareliai,
Bėkit, bareliai,
Galan valako.

Raitelių pulkas,
Raitelių pulkas
Gale valako.

Visi broleliai,
Visi broleliai,
Jie geria ir valgo.

Tik vienas bernelis,
Tik vienas bernelis
Nei geria nei valgo.

Nei geria nei valgo,
Tik Dievulio prašo,
Tik Dievulio prašo:

— Duok man, Dievuli,
Duok man, Dievuli,
Gerą dalelę, gerą dalelę.

Bagotą uošvelį,
Razumną mergelę,
Bagotą uošvelį,

152

Leidos saulelė,
Leidos saulelė
Vėlai vakarėlį,

Ir ji leisdama,
Ir ji leisdama
Atsižiūrėjo.

Ar daug ar maža,
Ar daug ar maža
Šios dienos darbelio?

Nei daug nei maža,
Nei daug nei maža
Šios dienos darbelio.

Du šimtai kapelių,
Du šimtai kapelių
Baltųjų rugelių;

Šimtas kapelių,
Šimtas kapelių
Geltonų kvietelių.

Rengėsi senas,
Rengėsi senas
Didelėn kelionėn.

Parveš man senas,
Didelį gastinčių,
Alavo žiedelį.

O koksai stiprumas,
O koksai stiprumas
Aukselio žiedelio,

Tai tokia meilė,
Tai tokia meilė
Su senu būti.

Rengėsi jaunas,
Rengėsi jaunas
Didelėn kelionėn.

Parneš man jaunas,
Parneš man jaunas
Aukselio žiedelį.

O koksai stiprumas,
O koksai stiprumas
Aukselio žiedelio,
Tai tokia meilė,
Tai tokia meilė
Su jaunu būti.

153

Aukštame kalne
Radasto krūmelis,
Tai jis pražydėjo
Raudonais žiedeliais.

Aukštame kalne
Roželės krūmelis,
Tai jis pražydėjo
Raudonais žiedeliais.

Oi koksai gražumas
Radasto krūmelio,
Tai toks skaistumas
Mergelės veidelio.

Oi koksai baltumas
Roželės gėlelės,
Tai toksai bliednas
Martelės veidelis.

154

Oi pučia, pučia
Šiaurus vėjelis,
Oi aukštai lekia
Klevo lapelis.

Nors aukštai lekia,
Bet žemai nupuola
Ant sieros žemelės,
Ant žalios pievelės.

Oi aukštai sėdo
Brolelis žirgelin —
Nors jis aukštai sėdo,
Bet žemai lenkėsi

Uošveliui tėvuliui
Už jauną dukrelę,
Uošvelei motulei
Už baltą šarvelį,

Kad gražiai augino,
Protingai mokino.

Eina mergelė
Per didį dvarą, —
Žalia rūtelė
Dar adlyvoja.

Oi, ir atneša
Skuskelę rankoj, —
Žalia rūtelė
Dar adlyvoja.

Sustokit, ponai,
Po vienu borvu, —
Žalia rūtelė
Dar adlyvoja.

Klausykit, ponai,
Ką aš kalbėsiu, —
Žalia rūtelė
Dar adlyvoja.

Ką aš kalbėsiu,
Daug pasakysiu, —
Žalia rūtelė
Dar adlyvoja.

Ketino mane
Tėvas nuduoti, —
Žalia rūtelė
Dar adlyvoja.

Ir pasogėlio
Daugel duoti, —
Žalia rūtelė
Dar adlyvoja.

Porą žirgelių
Ir kurmonėlį, —
Žalia rūtelė
Dar adlyvoja.

Porą karvelių
Ir melžėjėles, —
Žalia rūtelė
Dar adlyvoja.

Porą jautelių
Ir artojėlį, —
Žalia rūtelė
Dar adlyvoja.

Šimtą avelių
Ir kirpėjėles, —
Žalia rūtelė
Dar adlyvoja.

Kaip prisiėj' duoti,
Nieko nedavė, —
Žalia rūtelė
Dar adlyvoja.

O nei karvelės,
Nei melžėjėlės, —
Žalia rūtelė
Dar adlyvoja.

O nei jautelių,
Nei artojėlių, —
Žalia rūtelė
Dar adlyvoja.

O nei avelių,
Nei kirpėjėlių, —
Žalia rūtelė
Dar adlyvoja.

156

Užeisiu ant kalno,
Pažiūrėsiu ant marių,
Plaukia neria
Ežere laivelis.

Tam laively
Ponaitis sėdi,
Į mergelę
Gromatėlę rašo.

Oi mergele, mergele,
Ponaitis negali.

— Tegul jis guli,
Tegul jis negali,
Privijo pantelių
Iš mano kaselių.

Išspaudė raudonumą
Iš mano veidelių,
Pašėrė žirgelį
Žaliąja rūtele.

Pašėrė žirgelį
Žaliaja rūtele,
Pagirdė žirgelį
Gailioms ašarėlėms.

— Oi netiesa, mergele,
Nė vienas žodelis.

Privijau pantelių
Iš gelsvų linelių,
Pakausčiau žirgelį
Plieno patkavėlėms.

Pašėriau žirgelį
Grynu abrakėliu,
Pagirdžiau žirgelį
Šaltinio vandenėliu.

Pagirdžiau žirgelį
Šaltinio vandenėliu,
Išspaudžiau raudonumą
Iš putino uogelių.

157

Ant tėvelio
Ant didžio dvaro
Ten stovėjo
Žalias jievarėlis. (2 k.)

Ten stovėjo
Žalias jievarėlis,
Tam jievare
Gegutė kukavo. (2 k.)

Tam jievare
Gegutė kukavo,
Kukuodama
Vaikelius augino. (2 k.)

Ir atlėkė
Juodas sakalėlis,
Ir paėmė
Gegutės vaikelį. (2 k.)

Ir paėmė
Gegutės vaikelį,
Ir nunešė
Į svetimą šalį. (2 k.)

Ir nunešė
Į svetimą šalį,
Ir įtupdė
Žalian jievarėlin (2 k.)

Kukau', kukau'
Gegutės vaikelis,
Paliktas
Svetimoj šalelėj. (2 k.)

Nekukuok,
Juodas sakalėli,
Nėr čia mano
Tėvo nei močiutės. (2 k.)

V

Vestuvių dainos

(158 — 247)

158

Kai aš pradėjau
Pas mergelę joti,
Graži buvo toj dienelė,
Šviesus vakarėlis. (2 eil. 2 k.)

Dar aš neišėjau
Ant didžio dvarelio,
O jau jaunas brolužėlis
Žirgelį padavė. (2 eil. 2 k.)

Dar aš nepriėmiau
Nei bėro žirgelio,
Ir išdygo žalia rūta
Po žirgo kojelių. (2 eil. 2 k.)

Dar aš neužsėdau
Ant bėro žirgelio,
O jau jauna seserėlė
Davė lelijėlę. (2 eil. 2 k.)

Dar aš nepaėmiau
Į baltą rankelę,
Ir pražydo lelijėlė
Mėlynu žiedeliu. (2 eil. 2 k.)

Dar aš neišjojau
Iš tėvelio dvaro,
Girdžiu — gieda raibi gaidžiai
Ant uošvelės dvaro. (2 eil. 2 k.)

Dar aš neišjojau
Iš tėvelio puošnios,
Girdžiu — loja gailūs kurtai
Ant uošvelės dvaro. (2 eil. 2 k.)

Dar aš nedajojau
Ant uošvelio dvaro,
O jau senas uošvužėlis
Vartelius atdaro. (2 eil. 2 k.)

Dar aš neužjojau
Ant uošvelio dvaro,
O jau jaunas švogerėlis
Žirgelį priėmė. (2 eil. 2 k.)

Dar aš nenusėdau
Nuo bėro žirgelio,
O jau jauna uošvužėlė
Dureles atdarė. (2 eil. 2 k.)

Dar aš neinėjau
Nei aukšton klėtelėn,
O jau jaunas švogerėlis
Krėslelį pastatė. (2 eil. 2 k.)

Dar aš neinsėdau
Nei aukso krėslelin,
O jau jauna mergužėlė
Vyneliu vitoja. (2 eil. 2 k.)

Gardus vynas gerti,
Gražus pažiūrėti,
Gaila mano jaunystėlė
Čionai palydėti. (2 eil. 2 k.)

Pareina stiklelis
Staleliu gerdamas,
Oi joi, joi, Dievulėliau,
Reiks jis man išgerti. (2 eil. 2 k.)

Išgėriau stiklą,
Prisipyliau kitą,
Oi joi, joi, Dievulėliau,
Dorelius mokėkit. (2 eil. 2 k.)

159

— Oi tu lakštute,
Tu lakūnėle,
Ką tu girdėjai
Do naujienėlę?

— Oi, aš girdėjau
Tą naujienėlę,
Oi, kad ketina
Senas atjoti.

Prašyčiau Dievo
Per visą dieną,
Kad patrumpintų
Tamsią naktelę.

Kad patrumpintų
Tamsią naktelę,
Kad pailgintų
Šviesią dienelę.

Aš eičiau, kločiau
Jam patalėlį
Iš penkių pūdų
Jam akmenėlių.

— Oi tu kregždute,
Tu lakūnėle,
Ką tu girdėjai
Do naujienėlę?

— Oi, aš girdėjau
Tą naujienėlę,
Oi, kad ketina
Jaunas atjoti.

Prašyčiau Dievo
Per visą dieną,
Kad patrumpintų
Šviesią dienelę.

Kad patrumpintų
Šviesią dienelę,
Kad pailgintų
Tamsią naktelę.

Aš eičiau, kločiau
Jam patalėlį
Iš penkių pūdų
Jam paduškėlių.

160

Per nedėlėlę
Balta raudona,
Kas subatėlę
Baltai stalus mazgojau.

Kas subatėlę
Baltai stalus mazgojau,
O kas nedėlėlę
Daugel svetelių laukiau.

Jojo, prijojo
Pilnas dvaras svetelių,
Statė, pristatė
Pilnas stonias žirgelių.

Statė, pristatė
Pilnas stonias žirgelių,
Korė, prikorė,
Pilnas sienas balnelių.

Korė, prikorė
Pilnas sienas balnelių,
Sėdo, prisėdo
Pilni suolai svetelių.

— Oi dukre, dukrele,
Dukre lelijėle,
Eiki atnešti
Sveteliam obuolėlių.

Eiki atnešti
Sveteliam obuolėlių,
Eiki atnešti
Geltonų riešutėlių.

— Oi uošve, uošvele,
Mano motule,
Ne dėl obuolėlių
Didį kelią keliavom.

Ne dėl obuolėlių
Didį kelią keliavom,
Ne dėl riešutėlių
Purvynėlį braidžiojom.

Dėl tos dukrelės
Kelią keliavom,
Dėl pasogėlio
Purvynėlį braidžiojom.

— Oi žente, žente,
Jaunas sūneli,
Ne kiekvienam krūme
Mikli rykštelė laužta.

Ne kiekvienam krūme
Mikli rykštelė laužta,
Ne kažin kam
Mano dukrelę išleisti.

— Oi uošve, uošve,
Mano motinėle,
Stadulės krūmo
Mikli rykštelė laužta.

Stadulės krūmo
Mikli rykštelė laužta
Turtingam sūneliui
Dukrelę paimti.

— Oi žente, žente,
Mano sūneli,
Ar užteks
Mano dukrelės šarvelio?

— Oi uošve, uošve,
Sena motule,
Aš suprašysiu
Viso kaimo bernelius.

Aš suprašysiu
Viso kaimo bernelius,
Aš sukinkysiu
Penkis šešis žirgelius.

Tai aš nuvešiu
Jos didį kraitelį,
Aš išvešiu
Jos didį pasogėlį.

161

Ant kalno, ant kalnelio,
Ten pulkas kurapkėlių,
Ten pulkas kurapkėlių
Žalią pievelę lesa.

Atlėkė sakalėlis,
Atlėkė sakalėlis,
Išbaidė kurapkėles,
Išbaidė kurapkėles.

— Nebijokit, kurapkėlės,
Nebijokit, kurapkėlės,
Nevisas pasidabosiu,
Nevisas pasidabosiu.

Tik vieną pasidabosiu
Plunksnelių nuo raibiausių,
Plunksnelių nuo raibiausių,
Kojelių geltoniausių.

Ant dvaro, ant dvarelio,
Ten pulkas mergužėlių,
Ten pulkas mergužėlių
Žalią vėjėlę šlavė.

Atjojo bernužėlis,
Nus'gando mergužėlės,
Nus'gando mergužėlės,
Į klėtelę subėgo.

— Nebėkit, mergužėlės,
Nebėkit, mergužėlės,
Nevisas pasidabojau. (2 k.)

Kaselių geltoniausių,
Kaselių geltoniausių,
Veidelių raudoniausių. (2 k.)

162

Vai ir atrūksta
Juods debesėlis,
Ir atvažiuoja
Našlio pulkelis. (2 eil. 2 k.)

Oi, ir sustojo
Ant didžio dvarelio,
Vai išein, išein
Uošvė močiutė. (2 eil. 2 k.)

Vai išein, išein
Uošvė močiutė,
Vai duoda gerti
Žalio vynelio. (2 eil. 2 k.)

Vai duoda gerti
Žalio vynelio:
— Ar duosi, leisi
Jauną dukrelę? (2 eil. 2 k.)

— Močiute mano,
Širdele mano,
Vai negerk, negerk
Našlio vynelio. (2 eil. 2 k.)

Vai negerk, negerk
Našlio vynelio,
Nes aš jau neisiu
Už to našlelio. (2 eil. 2 k.)

Lieki vynelį
Į purvynėlį,
Muški stiklelį
Į akmenėlį. (2 eil. 2 k.)

Nes aš jau neisiu
Už to našlelio,
Nes aš nedirbsiu
Sunkių darbelių. (2 eil. 2 k.)

Nes aš nedirbsiu
Sunkių darbelių,
Nė neauginsiu
Našlio vaikelių. (2 eil. 2 k.)

— Mergele mano,
Mano jaunoji,
Šešios dienelės
Ant nedėlėlės. (2 eil. 2 k.)

Tai aš apdirbsiu
Sunkius darbelius,
Aš užauginsiu
Mažus vaikelius. (2 eil. 2 k.)

Aš užauginsiu
Mažus vaikelius,
Tai aš išvargsiu
Didžius vargelius. (2 eil. 2 k.)

Mergele mano,
Mano jaunoji,
Mano tėveliai
Labai bagoti. (2 eil. 2 k.)

Devynios stonios
Bėrų žirgelių,
O ši dešimta
Palšų jautelių. (2 eil. 2 k.)

— Berneli mano,
Mano jaunasis,
Mano močiutė
Dar bagotesnė. (2 eil. 2 k.)

Devynios klėtys
Margų skrynelių,
O ši dešimta
Plonų drobelių. (2 eil. 2 k.)

163

Tu, mano motinėle,
Močiute širdužėle,
Nakvyk, nakvyk jaunus svetelius
Nors šią vieną naktelę.

— Tu, mano dukterėle,
Dukrele jaunuolėle,
Daugel reikia, daugel išeina
Tavo jauniems sveteliams.

Reik žirgams abrakėlio,
Tarneliams patalėlio,
O tau jaunai dukrelei
Rūtelių vainikėlio.

— Tu, mano motinėle,
Močiute širdužėle,
Ar tu pailsai, ar tu nuvargai,
Kol mane užauginai?

Dienužę ant rankelių,
Naktužę prie vygelės,
Tu parrymojai baltas rankeles,
Kol mane užauginai.

164

Jojau per girelę,
Girelė dūzgėjo,
Ant juodo laivelio
Žirgelį pašėriau. (2 eil. 2 k.)

Pavirto laivelis,
Sužvingo žirgelis:
— Ar tu negirdėjai,
Mano mergužėle? (2 eil. 2 k.)

— Kad ir girdėjau,
Bet aš nesuspėjau:
Senai motinėlei
Patalėlį klojau. (2 eil. 2 k.)

Patalėlį klojau
Ir galvelę glosčiau:
— Nežadėk, močiute,
Pijokui berneliui. (2 eil. 2 k.)

Kaip tu pažadėsi
Pijokui berneliui,
Tankiai atlankysiu
Gailiom ašarėlėm. (2 eil. 2 k.)

Žadėk, močiute,
Tėvelio sūneliui,
Retai atlankysiu,
Meiliaisiais žodeliais. (2 eil. 2 k.)

165

— Motinėle mano,
Širdužėle mano,
Ar veliji, motinėle,
Už bernelio eiti?

— Dukterėle mano,
Lelijėle mano,
Pasiklauski, dukterėle,
Senojo tėvelio.

— Tėvužėli mano,
Širdužėle mano,
Ar leidi, tėvužėli,
Už bernelio eiti?

— Dukterėle mano,
Lelijėle mano,
O ar moki, dukterėle,
Visus darbus dirbti?

O ar moki verpti,
O ar moki austi,
O ar moki, dukterėle,
Stakleles taisyti?

— Tėvužėli mano,
Širdužėle mano,
Kukuoj girioj gegužėlė,
Kas ją išmokino,
Kai jai davė
Raibas plunksnas
Ir gražu balselį?

— Dukterėle mano,
Širdužėle mano,
Dievas davė raibas plunksnas
Ir gražų balselį.
— Tėvužėli mano,
Širdužėle mano,
Ir aš tavo išmokyta,
Gražiai išaugyta.
Tu mane auginai,
Močiutė mokino,
Dievas davė gražų protą
Darbeliams išmokti.

166

Bėk, žirgeli, per laukelį,
Taisyk kojas į kelelį,
Kad tropytum dvaružėlį,
Kad tropytum dvaružėlį.

Sustok bėgęs, žirgužėli!
Ant šio didžio dvaružėlio
Vario vartai jau užkelti,
Lenciūgėliai užlaidyti.

Išeik, išeik, mergužėle,
Atkelk vario vartužėlius,
Atlaidyki grandinėlius.
Sodin mane nuo žirgelio,
Veda mane į svirnelį.

167

Ant tėvelio dvaro
Balnojau žirgelį,
Balnodamas, kamanodamas,
Su žirgeliu kalbėjau.

— Oi žirge, žirgeli,
Žirge juodbėrėli,
Kaip aš josiu pas mergelę,
Kelk aukštai galvelę.

Dar nenujojau
Nė pusės kelelio,
Ir išdygo žalia rūta,
Šalia viešo kelio.

Dar nenujojau
Nė pusės kelelio,
Jau pražydo žalia rūta
Šalia viešo kelio.

Ir nujojau
Į uošvės dvarelį,
Ir sulojo margi kurtai
Uošvelės dvarely.

— Išeik, uošvele,
Sudrausk kurtelius,
Nes paleisiu žirgelį
Į valelę.

168

— Močiute mano,
Širdele mano,
Nesėk per tankiai
Žalių rūtelių,
Neužsipuola mano širdelė.
— Dukrele mano,
Širdele mano,
Ant ko palinko
Tavo širdelė?

— Močiute mano,
Širdele mano,
Vidury dvaro
Marios liūliavo.

O jei tropinsiu,
Tai gerai būsiu,
Jei netropinsiu,
Pasiskandinsiu.

169

Subatos vakarėlį
Svetukai atjojo:
O sveteliai mano mieli,
Ką aš jums įduosiu?

O sveteliai mano mieli,
Ką aš jums įduosiu,
Turiu vieną dukterėlę,
Galva nešukuota.

Turiu vieną dukterėlę,
Galva nešukuota,
Nei galvelė nešukuota,
Burnelė neprausta.

— Vai motule, vai širdele,
Duoki šepetėlį,
Duoki rankon šepetėlį —
Šukuosim galvelę.

Duoki rankon šepetėlį —
Šukuosim galvelę,
Jau netoli Dunojėlis —
Nuprausim burnelę.

Jau netoli Dunojėlis —
Nuprausim burnelę,
Gale svirno rūtų daržas —
Kaišysim galvelę.

— Vai ženteli, vai ženteli,
Bijau savęs, bijau tavęs,
Bijau tavo notūrėlio,
Kad nebartai, neniekintai
Mano dukterėlės.

— Nebok nieko, motinėle,
Nebijok būdelio,
Aš nebarsiu, nekankinsiu
Tavo dukterėlės.

170

Liūdna, nelinksma
Žalia liepelė,
Kad jos palaužta
Žalia šakelė
Iš pačios viršūnėlės.

Liūdna nelinksma
Jauna mergelė,
Kad piršleliai išpiršo
Į svetimą šalelę.

Ne mane vieną piršo mergelę,
Pirš ir bagočiaus dukrelę,
Kuri turi skryneles,
Ir didelius kraitelius.

171

Kas sėdėj' už stalelio,
Prie bernelio šalelės?
— Duok, berneli, baltą rankelę,
Duok aukselio žiedelį.

Bernelis papykėjo,
Žiedelio pavydėjo:
— Dabar žinokis, mano mergele,
Kad tu manęs nenori.

Tėvelis per dureles,
Žentelis per antrąsias:
— Sugrįžk, ženteli, tėvo sūneli,
Neatbok dukros kalbelės.

— Negrąžinki, tėveli,
Negrąžinki, senasis,
Nė koks ponaitis, nė bajoraitis,
Baudžiauninko sūnelis.

Kaip einu per dvarelį,
Pro rūtelių darželį,
Oi, ko pavyto žalios rūtelės,
Daržely žaliuodamos?

Ar nuo šaltų šalnelių,
Ar nuo šiaurių vėjelių,
Ar nuo seselės,
Tos brangvardėlės,
Gailiųjų ašarėlių.

Nė nuo šaltų šalnelių,
Nė nuo šiaurių vėjelių,
Tik nuo seselės,
Tos brangvardėlės,
Gailiųjų ašarėlių.

Kai einu per dvarelį
Pro seselių pulkelį:
— Pinkit, seselės, man vainikėlį,
Už geltonų kaselių.

Vainiką bedėvėsiu,
Su kitoms bekalbėsiu;
Aš išsirinksiu sau bernužėlį,
Šienelio šienpiūvėlį.

Katro šviesus dalgelis,
Plačiausia pradalgėlė,
Tai to bernelio brangi širdelė,
Kasdien meilūs žodeliai.

172

Gieda gaidžiai tankiai,
Bus dienelė veikiai,
Dar mūsų seselė
Suole sėdėjo.

Suole sėdėjo,
Puikiai dėvėjo,
Už jos vainikėlio
Auksas žibėjo.

O nė aukselis,
Nė sidabrėlis,
Tik mūsų seselės
Jaunos dienužėlės.

Ar Dievo duota
Laimužės eiti,
Per du tris laukelius
Bernužio laukti.

Aš nepaspėjau
Rūtelių skinti,
Nė kas nedėlia
Apsikaišyti.

Aš nepaspėjau
Žlugtelį skalbti,
Nė kas nedėlia
Balta vaikščioti.

173

Vidury marelių
Ąžuolas stovėjo,
Po tuo ąžuolėliu
Du berneliai stovėjo. (2 eil. 2 k.)

Jie stovėdami
Ir kalbėdami:
— O kur mudu josim,
O kur maršyruosim? (2 eil. 2 k.)

Žuvelių šukelėms
Galvelę šukuosim,
Marelių putelėms
Pentinėlius šveisim. (2 eil. 2 k.)

O aš išeidamas,
Išmaršyruodamas,
Palikau mergelę
Margame lopšely. (2 eil. 2 k.)

O aš pareidamas,
Parmaršyruodamas,
Randu mergužėlę
Už naujo ratelio. (2 eil. 2 k.)

— Mergužėle mano,
Balta lelijėle,
O kas tau padarė
Naująjį ratelį? (2 eil. 2 k.)

— Tėvelis padarė
Naująjį ratelį,
Močiutė sutaisė
Šilkelių kuodelį. (2 eil. 2 k.)

O aš išeidamas,
Išmaršyruodamas
Palikau mergelę
Už naujo ratelio. (2 eil. 2 k.)

O aš pareidamas,
Parmaršyruodamas,
Randu mergužėlę
Naujose staklelėse. (2 eil. 2 k.)

— Mergužėle mano,
Balta lelijėle,
O kas tau padarė
Naująsias stakleles? (2 eil. 2 k.)

— Tėvelis padarė
Naująsias stakleles,
Močiutė užrėdė
Plonąsias drobeles. (2 eil. 2 k.)

O aš išeidamas,
Išmaršyruodamas,
Palikau mergelę
Naujose staklelėse. (2 eil. 2 k.)

O aš pareidamas,
Parmaršyruodamas,
Randu mergužėlę
Už balto stalelio. (2 eil. 2 k.)

— Mergužėle mano,
Balta lelijėle,
Oi, kas pasodino
Už balto stalelio? (2 eil. 2 k.)

— Dieverėlis sėdi
Už balto stalelio,
Močiutė užgėrė
Rinckuoju vyneliu. (2 eil. 2 k.)

Močiutė užgėrė
Rinckuoju vyneliu,
Bernelis kalbino
Meiliaisiais žodeliais. (2 eil. 2 k.)

Velik būč negimęs
Ant šio margo svieto,
Kai kitam auginęs
Savo mergužėlę. (2 eil. 2 k.)

174

Veda mane šokti —
Ima mane džiaugsmas,
Reiks broleliui marškinėlių —
Ima mane verksmas.
— Cit, neverk, mergele,
Balta lelijėle,
Mudu eisim į tą kraštą,
Kur lineliai auga.
Išplėšim dirvelę,
Pasėsim linelių —
Žali gražūs linužėliai
Išplėštoj dirvelėj.

— Berneli mano,
Baltas dobilėli,
Ne šiai dienai, ne rytojui —
Tai kitiems meteliams.
— Mergele mano,
Balta lelijėle,
Tu pasiūk marškinėlius
Pakulinio maišo.
Išskalbki baltai
Ir padžiauk aukštai —
Ploni gražūs marškinėliai,
Kaip pirktos drobelės.

175

Bernytis atjo' raitas,
Tiesiok prie kamaraitės,
Apžiūri jos visą kraitį,
Ar turtinga mergaitė?

Kamaro' kubilaitis,
O kubile marškinaičiai,
Tie pat's be rankovaičių.

Ar man jąją vesti,
Ar suvisai pamesti,
Kokia jai bus gėda
Be vainiko nešioti?
Mergytė jauna, jauna,
Po jaunimėlį slauna,
Austi, verpti nemoka,
Bile gražiai pašoka.

Bernytis jaunas, jaunas,
Po jaunimėlį slaunas,
Arti, piauti nemoka,
Bile gražiai pašoka.

176

Subatos vakarėlį
Sveteliai atjojo:
— Oi mergele, lelijėle,
Vartai užkilnoti.

— Dovanoki, bernužėli,
Aš jauna nespėjau,
Savo senam tėvužėliui
Patalėlį klojau.

Savo senam tėvužėliui
Patalėlį klojau,
Savo senai motinėlei
Galvelę šukavau.

Savo senai motinėlei
Galvelę šukavau,
Savo jaunam brolužėliui
Kambarėlį šlaviau.

Rūtų šluota prispausdama,
Kad nė nešiugždėtų,
Žaliu vynu laistydama,
Kad nė nedulkėtų.

Žaliu vynu laistydama,
Kad nė nedulkėtų,
Baltais perlais barstydama,
Kad gražiai žvagėtų.

Baltais perlais barstydama,
Kad gražiai žvagėtų,
Diemedėliais taisydama,
Kad gražiai kvepėtų.

177

— Močiute, širdele,
Tu pasigesi manęs
Į dvi tris dieneles,
Kai samdysi
Samdininkes mergeles.

Tos samdininkės,
Tos mandrauninkės,
Nedirbs gerai darbelių.
Per dieną audė,
Masto neišaudė;
Laužė nendrių skietelį,
Traukė šilkų nyteles —
Rūstin mano širdelę.

178

— Tu, mano motinėle,
Močiute sengalvėle,
Gana pailsai, gana nuvargai,
Kol mane užauginai.

Kol mane užauginai,
Kol mane užauklėjai,
Tu nenuleidai nė nuo akelių,
Nė nuo baltų rankelių.

Naktužėj' ant rankelių,
Dienužėj ant akelių
Tu prisiūbavai balta rankele
Ant margų paduškėlių.

Tu, mano motinėle,
Močiute sengalvėle,
Gana pailsi, gana nuvargsi,
Pakol mane išleisi.

Stakleles neištaisiau,
Drobeles neišaudžiau,
O aš pamačiau savo pulkelį
Per laukelį atjojant.

Tu, mano motinėle,
Močiute sengalvėle,
Prašos, meldžias jauni sveteliai
Naktelę pernakvoti.

— Tu, mano dukružėle,
Dukrele lelijėle,
Dukrele lelijėle,
Daugel reikia, daugel išeina.

Reiks žirgams abrakėlio,
Sveteliams svirnelio,
O tam jaunam jaunikaičiui
Rūtelių vainikėlio.

179

— Oi, ko verki, mergele,
Oi, ko verki, jaunoji,
Ar neramus dvarelis,
Ar nemeilus bernelis?

— Kad ir gražus dvarelis,
Kad ir meilus bernelis,
Nepaprasta vietelė,
Samdyta šeimynėlė.

Aš einu per dvarelį,
Pro rūtelių darželį,
Aš eisiu pas močiutę,
Močiutei pasiskųsiu.

— Neišeisi, mergele,
Neišeisi, jaunoji,
Užžėlė takai beržais,
Užžėlė dobilėliais.

180

Miške pykši, taukši, šaudo,
Ežeruose žuvis gaudo,
Tvarte kraujo praliejimas,
Svirne miltų praėmimas,
O kišenėj ir skatiko
Kur kas mažiau pasiliko.
Kala, cinksi, grūda, mala,
Kas ant suolo, kas ant stalo,
Pilna mažų ir didelių,
Pilna šukių ir šukelių.
Visko reikia ir dar trūksta,
Pečius jau nuo ryto rūksta,
Puodai verda, murmuliuoja,
Kukorius aplink tursuoja.

Išsišiepęs nuo karštumo,
Vienus traukia, kitus stumia.
Jeigu kas jam nepavyksta,
Kukorius be galo pyksta.

Ten pas kuknią krunkia varnos,
Mat galelis tenka žarnos,
Arba mėsos šmoteliukas,
Sparnas, koja, snapeliukas.

Šunys tenai užjutę,
Lenda kuknion kaip pasiutę,
Ar juos muši ar juos liesi,
Neis kol kaulo nenumesi.

181

Vai toli, toli,
Už Nemunėlio,
Sėdi mergelė
Ant akmenėlio. (2 eil. 2 k.)

Sėdi mergelė,
Ant akmenėlio,
Jos vainikėlis
Ant šalužėlės. (2 eil. 2 k.)

Jos vainikėlis
Ant šalužėlės,
Šilkų juostelė
Atsiliuosavus. (2 eil. 2 k.)

Kad aš žinočiau,
Kad mano būtų,
Aš persikelčiau
Per Nemunėlį. (2 eil. 2 k.)

Aš persikelčiau
Per Nemunėlį,
Aš pataisyčiau
Jai vainikėlį. (2 eil. 2 k.)

Aš pataisyčiau
Jai vainikėlį,
Aš suvaržyčiau
Šilkų juostelę. (2 eil. 2 k.)

— Vai namo, namo,
Jaunoji mergele,
Jau seniai laukia
Tave močiutė. (2 eil. 2 k.)

— Vai tegul laukia,
Tegul nelaukia,
Ak, žinai patsai,
Daugiau negrįšiu. (2 eil. 2 k.)

Gana pridirbau
Sunkių darbelių,
Gana priaudžiau
Plonų drobelių. (2 eil. 2 k.)

Neužsidirbau
Margų skrynelių,
Nė prie skrynelių
Auksinių raktelių. (2 eil. 2 k.)

Vai toli, toli,
Už Nemunėlio,
Sėdi bernelis
Ant akmenėlio. (2 eil. 2 k.)

Sėdi bernelis
Ant akmenėlio,
Jo kepurėlė
Ant šalužėlės. (2 eil. 2 k.)

Jo kepurėlė
Ant šalužėlės,
Šilkų juostelė
Atsiliuosavus. (2 eil. 2 k.)

Kad aš žinočiau,
Kad mano būtų,
Aš persikelčiau
Per Nemunėlį. (2 eil. 2 k.)

Aš persikelčiau
Per Nemunėlį,
Aš pataisyčiau,
Jam kepurėlę. (2 eil. 2 k.)

Aš pataisyčiau
Jam kepurėlę,
Aš suvaržyčiau
Šilkų juostelę. (2 eil. 2 k.)

— Vai namo, namo,
Jaunoji mergele,
Jau seniai laukia
Tave tėvelis. (2 eil. 2 k.)

Vai tegul laukia,
Tegul nelaukia,
Ak, žinai pati,
Daugiau negrįšiu. (2 eil. 2 k.)

Gana pridirbau
Sunkių darbelių,
Gana pripioviau
Kalne rugelių. (2 eil. 2 k.)

Neužsidirbau
Bėro žirgelio,
Nė prie žirgelio
Tymo balnelio. (2 eil. 2 k.)

182

— Kelk, bernužėli,
Kelk, dobilėli,
Jau tavo pulkelis
Baltai burną prausia.

— Tegul jie prausia,
Tegul Dievas padeda,
O dar mano galvelė
Saldaus miego nori.

— Kelk, brolužėli,
Kelk, dobilėli,
Jau tavo pulkelis
Į bažnyčią rengias.

— Tegul jie rengias,
Tegul Dievas padeda,
O dar mano galvelė
Saldaus miego nori.

— Kelk, bernužėli,
Kelk, dobilėli,
Jau tavo pulkelis
Į bažnyčią eina.

— Tegul jie eina,
Tegul Dievas padeda,
O dar mano galvelė
Saldaus miego nori.

— Kelk, brolužėli,
Kelk, dobilėli,
Jau tavo pulkelis
Prie grotelių klaupia.

Kelk, brolužėli,
Kelk, dobilėli,
Tavo mergužėlei
Aukso žiedą mauja.

— Tegu jie užmauja
Aukso žiedužėlį,
O mano galvelė
Saldaus miego nori.

183

Močiutės dvarely
Augo liepelė,
Toje liepelėj
Kukavo gegelė. (2 eil. 2 k.)

Jaunoji seselė
Svirnely rengės,
Raiboji gegelė
Aplinkui skraidė. (2 eil. 2 k.)

Jaunoji seselė
Vežiman sėdo,
Raiboji gegelė
Pirma išlėkė. (2 eil. 2 k.)

Jaunoji seselė
Lauku važiavo,
Raiboji gegelė
Girioj kukavo. (2 eil. 2 k.)

— Kur tave, sese,
Tamsužė temo,
Kur, lelijėle,
Gaidžiai giedojo? (2 eil. 2 k.)

— Žalioje girioj
Tamsužė temo,
Anytos laukely
Gaidžiai giedojo. (2 eil. 2 k.)

— Kur tave, sese,
Aušružė aušo,
Kur, lelijėle,
Saulė tekėjo? (2 eil. 2 k.)

— Anytos dvarely
Aušružė aušo,
Už balto stalo
Saulė tekėjo. (2 eil. 2 k.)

— Kur tave, sese,
Bernelis barė,
Kur, lelijėle,
Tu gailiai verkei? (2 eil. 2 k.)

— Aukštajam svirnely
Bernelis barė,
Pas margas skryneles
Aš gailiai verkiau. (2 eil. 2 k.)

184

Ein dukrelė per dvarelį,
Ein dukrelė per dvarelį,
Nešas rankoj vainikėlį.
Nešas rankoj vainikėlį
Ir sutinka motinėlę,
Ir sutinka širdužėlę.

— Motinėle, širdužėle,
Jau palieku vainikėlį,
Jau palieku vainikėlį.
Vainikėlį parsiduosiu,
Pinigėlius beskaitysiu
Ant margųjų skrynužėlių.

Jei ramintis panorėsi,
Ašarėles belaistysi,
Ašarėles belaistysi
Per skaisčiuosius veidužėlius.

185

— Motinėle, širdužėle,
Pasigesi manęs,
Kai nueisi į seklyčią,
Kur aš audžiau aštuonyčius,
Jau nerasi manęs.

— Sesužėle, širdužėle,
Pasigesi manęs,
Kai nueisi į darželį,
Kur sėjau žalias rūteles,
Jau nerasi manęs.

— Brolužėli, dobilėli,
Pasigesi manęs,
Kai nueisi į žalią lankelę,
Kur grėbiau žalią šienelį,
Jau nerasi manęs.

— Jaunieji bernužėliai,
Pasigesit manęs,
Kai nueisit į jaunimėlį,
Kur aš šokau šokimėlį,
Jau nerasit manęs.

— Jaunosios mergelės,
Pasigesit manęs,
Kai nueisit į jaunimėlį,
Kur dainavom daineles,
Jau nerasit manęs.

186

Kukuoj sode gegužėlė,
Verkia svirne motinėlė. (2 k.)
— Ką neverksiu, nedejuosiu,
Man dukrelė reiks išduoti. (2 k.)

Kas gailės, kai aš apsirgsiu,
Kas raudos, kai aš numirsiu,
Kas pakurstys man ugnelę,
Kas suramįs man širdelę?

Atvažiuoja dieverėliai
Vežti mūsų kraitužėlį. (2 k.)
Veža kraitį per laukelį,
Mane jauną į vargelį. (2 k.)

— Nesidžiauki, mergužėle,
Tu ten rasi anytėlę. (2 k.)
Tu ten rasi anytėlę,
Kaip pikčiausią dilgėlėlę. (2 k.)

Tu ten lenksies anytėlės,
Kaip ugnelės kibirkštėlės. (2 k.)
Nesidžiaugsi, mergužėle,
Tu ten rasi tėvužėlį. (2 k.)

Tu ten rasi tėvužėlį,
Kaip pikčiausią daguonėlį. (2k.)
Tu ten lenksies tėvužėlio,
Kaip žagrelės ragužėlio. (2 k.)

187

— Tėtužėli mano,
Širdužėle mano,
Kam prisėjai daug rugelių,
Kas sugriebs be manęs?

— Motinėle mano,
Širdužėle mano,
Kam prisėjai daug linelių,
Kas suverps be manęs?

— Seserėle mano,
Lelijėle mano,
Kaip suverpsi tuos linelius,
Kaip išausi be manęs?

— Brolužėli mano,
Širdužėle mano,
Kaip užtversi tą darželį,
Kas pasės žalias rūteles
Be manęs?

— Sesytėle mano,
Lelijėle mano,
Aš nutversiu tau darželi
Ir prisėsiu tau rūtelių.

Kaip tekėsi tu jaunutė
Už bernelio,
Tai įduosiu tą rūtelę
Į baltą rankelę.

Pražydės bijūnėlis
Rūtelių daržely,
Ir atjos mylimas bernelis
Iš svetimos šalelės,
Ir išvež mūs sesytėlę
Nuo mylimos motinėlės.

188

Oi, šokim šokimėlį,
Oi, gerkim gėrimėlį,
Išleisim, išleisim
Savo seselę
Svetimon šalytėlėn.

Išleisim vainikuotą,
Sulauksim nuometuotą,
Jau nebe tokia mūsų seselė,
Kaip vakar vakarėlį.

Šį rytelį, šį rytelį
Su baltu nuometėliu.

— Sesele, sesutėle,
Sesele jaunoji,
Ar negaila žalių rūtelių,
Geltonų lelijėlių?

— Gailėti pergailėjo,
Širdelę perskaudėjo,
Kol parvažiavau
Į močiutės dvarą.

Žalių rūtų daržely
Rūtelių pasiskinčiau,
Lelijėlių pasilauščiau,
Nubarstyčiau visą kelelį
Į močiutės dvarelį.

Močiutė numirdama,
Kraitelį atskirdama,
Aukštas, margas, žalias skryneles
Drobelių priklotas.

Seselė vyresnioji
Kraitelį išaikvojo,
Suskurdino mano širdelę
Gailioms ašarėlėms.

Po dvarelį vaikščiodama,
Rankeles laužydama:
— Oi mano Dieve,
Oi man Dievuliau,
Nebėr mano motinėlės.

Kai aš buvau maža,
Maža nedidukė,
Po svirnelį vaikščiodama
Skrynelėms gėrėjaus.

— Motinėle mano,
Širdužėle mano,
Kurią duosi man skrynelę,
Kai į šalį eisiu?

— Dukružėle mano,
Lelijėle mano,
Girdžiu ketin' į šalelę eiti,
O ar moki austi?

— Motinėle mano,
Širdužėle mano,
Kukuoja gegelė girioj,
Kas ją išmokino?

O kai aš išvažiavau
Iš močiutės dvaro,
Išsivežiau lelijėlę
Ant baltų rankelių.

O kai privažiavau
Anytos dvarelį,
Ir suvyto lelijėlė
Ant baltų rankelių,
Surūdijo aukso raktai,
O ir užraktėliai.

Sėdžiu už stalelio,
Žiūrau pro langelį,
Atidarė anytėlė
Margąsias skryneles.

— Eikit, brolužėliai,
Drauskit anytėlę,
Kad nevožytų skrynelių,
Kad nerėžytų drobelių.

Atvoš skryneles,
Išrėžys drobeles,
Nesukrausiu tokio kraičio,
Kaip pas motinėlę.

Kai aš mažas buvau,
Mažas nedidelis,
Po stainelę vaikščiodamas
Žirgeliais gėrėjaus.

— Tėvužėli mano,
Senasai mano,
Katrą duosi man žirgelį,
Kai į šalį josiu?

— Sūnužėli mano,
Jaunasis mano,
Girdžiu ketin' į šalelę eiti,
O ar moki arti?

— Tėvužėli mano,
Senasai mano,
Čiulba girioj strazdelis,
Kas jį išmokino?

O kai išvažiavau
Iš tėvelio dvaro,
Išsivežiau bijūnėlį
Ant baltų rankelių.

O kai privažiavau,
Dieverio dvarelį,
Pavyto bijūnėlis
Ant baltų rankelių,
Ir nuleido galvužėlę
Juodbėris žirgelis.

Sėdžiu už stalelio,
Žiūrau pro langelį,
Šokin, mudrin broleliai
Juodbėrį žirgelį.

— Senasis uošveli,
Drauski brolužėlius,
Kad nešildytų žirgelio,
Kad netraukytų kamanėlių.

Sušildys žirgelį,
Sutraukys kamanėles,
Nenušersiu tokio žirgo,
Kaip pas tėvužėlį.

190

Ateis šaltas rudenėlis,
Atjos jaunas bernaitėlis,
Pradės patys piršliai joti,
O mums jaunoms dažinoti.

Nieks tų piršlių neatbotų,
Kad pasogos nedabotų —
Po kiemelius važinėja,
Pasogėles darinėja.

Motinytė supyko,
Ant tų piršlių suriko,
Daug pinigų aš padėjau
Lig juodbėrį atpenėjau.

Per laukelį pati jojau,
Pakalnėlėj rankas klojau,
Nebetoli nuo žemaičių,
Ten mergaitės apsitaisę.

Anykštėnų trumpos drūtos,
Joms nedera žalios rūtos;
Debeikiečių apsitaisę,
Žalioms rūtoms pasipuošę.

Svedasiškių nieks nepeikia,
Imkit, broliai, kam tik reikia;
Vyžuoniškių būtų panckos,
Ant kalbelių grubijanckos.

Užpalėnų davatkėlės,
Jos negeria arielkėlės;
Uteniškių būtų gražios,
Tik pasogos biskį mažos.

Dakiškėnų pajuodokės,
Ant pasogų jos mažokos,
O saliečių būtų gražios,
Tik pasogos viškiai mažos.

191

Sekmadienio rytą jaunasis atvažiuoja į jaunosios namus. Iš ten kartu su nuotaka važiuoja į šliūbą. Jaunasis kartu su savimi atsiveža racininką (kalbėtoją, oratorių). Jaunoji sėdi seklyčioje už stalo tarp savo pulko — pamergių. Kada jaunasis pasveikina nuotakos motiną, tada svotai apleidžia didįjį stalą, leisdami ten sėstis jaunojo pulkui. Racininkas priėjęs prie jaunojo stalo, pradeda kalbėti:

Kloniojuos tam stalui pridengtam kaipo altoriui šventam; *duona, druska apstatytam, baltais beržais aptaisytam.*

Jog visi matom, jog šitie svečiai tolimą kelelį keliavo, per žalią girelę. Toj žalioj girelėj buvo gilus ežerėlis. Tam ežerėly augo lijos medelis. Ant to lijos medelio paukštelis čiul-

bėjo. Bet ne paukštelis čiulbėjo, o pats Ponas Jezus savo žodžiais kalbėjo, davė mokinį savo. Tas mokinys vedė mus ant NN (pav. Kalvelių) dvaro. Tuo laiku gaideliai pragydo ir penkios lelijos pražydo, jog prisirašė ir prisikalbėjo į šventą bažnyčią. Jog bus ant plonų drobių paklupdyti, šilkų stuliu rankos bus surištos. Prieš akis bus kryžius pastatytas. Žiedai bus sumainyti ir kunigas prisiegą kalbės, ir mes visi tariam ad majorem Dei gloriam.

Duodamas atsivežtą su savimi jaunojo rūpesniu pintą vainiką, kuriuo pasipuošus nuotaka vyksta bažnyčion, kalba toliau:

Jog visi matom, jog šitie svečiai ne su žalia rykšte suvaryti, bet su gražiais žodžiais suprašyti. Jog ir aš esu pasitarnavimui atsiųstas, ne su kuo kitu, kaip su žalių rūtų vainiku. Jog tas žalių rūtų vainikas nesuvytintas, nesunokintas, gražių panelių pintas, mandro pulko neštas, aukso taurėj laikytas, sidabro putose mirkytas.

Po šios racininko kalbos atsiliepia kitas iš nuotakos pusės:

Jog visi matom, jog šitas žalių rūtų vainikas suvytintas ir sunokintas; lovy plautas, ožkų graužtas, stebulėj laikytas ir degute mirkytas.

Po šių kalbų nuotaka yra virkdinama gausiomis vestuvinėmis raudomis, atsisveikina su savo tėvais ir važiuoja bažnyčion.

(Daugiau žiūrėkim dainų metrikose).

192

Vai kalnas, kalnas,
Aukštas kalnelis
Pušelėm apsėtas,
Po ta pušele, šimtašakėle,
Guli mano motinėlė.

— Mergele jaunoji,
Ko neverki,
Ko savo širdelę negraudini,
Ko savo motulę nevirkdini?

— Verks mano motulė
Nevirkdoma,
Aukštajam kalnely
Gulėdama.

— Mergele jaunoji,
Ko neverki,
Ko savo tėvelį
Nevirkdini?

— Verks mano tėvelis
Nevirkdomas,
Baltąsias rankeles
Paduodamas
Ir mane į šliūbą
Išleisdamas.

— Sesele jaunoji,
Ko neverki,
Ko savo seselę
Nevirkdini?

—Verks mano seselė
Nevirkdoma,
Su manim drauge
Važiuodama.

— Sesele jaunoji,
Ko neverki,
Ko savo brolelį
Nevirkdini?

— Verks mano brolelis
Nevirkdomas,
Per žalią girelę
Važiuodamas.

193

Anksti rytelį pūtė vėjelis,
Naujam daržely linko rūtelės.

Vaikščioj' sesutė po rūtų daržą,
Bevaikščiodama ji gailiai verkė.

Bevaikščiodama, gailiai verkdama,
Su žalia rūta bekalbėdama:

— Oi, jūs rūtelės, žalios rūtelės,
Neilgai žaliuosit ant mano lysvelės.

O ir ateina jaunos seselės,
Kur žada skinti žalią rūtelę.

Rūteles skynė, vainiką pynė,
Eit iš darželio drauge vadino.

— Eik iš darželio, jauna mergele
Gana kalbėti tau su rūtelėms.

Sėskis, sesele, dabar į suolą,
Nes tau šiandieną kitaip n'išpuola.

Sėskis, sesele, jau į kėdelę,
Supinsim tau gelsvas kaseles,
Dėsim vainikėlį paskutinį kartelį.

O kai supinsim, vainiką dėsim,
Lygiais laukeliais mes palydėsim,

Kuriais atkeliaus jaunas bernelis,
Su kuriu klaupsi tu prie grotelių.

Tarsit žodelius neužmirštamus,
Imsit ryšelius nepertraukiamus.

194

Kai mes eisim
Nuo savo tėvelio,
Didžius dyvus darysim.

Skinsim rūteles,
Skinsim mėteles,
Skinsim mano
Jaunas dieneles,
Kaip žalias rūteles.

Prašyk, mergele,
Kad Dievas duotų
Lietaus būrelį.

Atžels rūtelės,
Atžels mėtelės,
Negrįš mano
Jaunos dienelės,
Kaip žalios rūtelės.

195

Oi skauda, skauda
Onutei galvelę,
Oi reikia, reikia
Marių žolynėlių.

— Oi eiki, Jonuti,
Eiki, berneli,
Parnešt marių žolynėlių.

Dar nepririnko
Nė pusę saujelės,
O ir atlėkė
Raiba gegelė.

— Padėk Dievas,
Jonuti berneli,
Kam tu renki
Marių žolynėlius?

Jau tavo Onutė
Su kitu kalba,
Kitam berneliui
Dovanėles duoda.

Meski, trenki
Marių žolynėlį,
Lėki, vyki
Onutės pulkelį.

Dar neprijojau
Naują karčiamėlę,
Jau privijau
Onutės pulkelį.

Oi, aš eisiu, eisiu
Su Onute šokti,
Oi eisiu, eisiu
Rincko vynelio gerti.

Dar neišgėrė
Nė pusę stiklelio,
Prašė Jonutis, Jonelis
Pagrajyt muzikantėlių.

— Pagrajinkit, jaunieji
Muzikantėliai,
Oi eisiu, eisiu
Su Onute šokti.

Dar neįėjau
Į pusę aslelės,
Į pusę aslelės
Dar neįėjau.

O ir paėmė
Šviesųjį kardelį,
O ir nukirto
Onutei galvelę.

196

Pasiskinčiau bijūnėlį,
Eičiau, kelčiau tėvužėlį:
— Oi kelki, tėvužėli,
Renki mano pulkužėlį,
Skirk man didelę dalelę.

— Šalin traukis,
Dukružėle,
Liko mano vietoj
Brolužėlis.

Tegul skiria
Tau didelę dalelę,
Tegul rengia
Didį pulkužėlį.

Pasiskinčiau lelijėlę,
Eičiau, kelčiau motinėlę:
— Oi kelki, motinėle,
Renki man pulkužėlį,
Skirk man didelę dalelę.

— Šalin traukis,
Dukružėle,
Liko mano vietoj
Seserėlė.

Tegul skiria
Tau didį kraitužėlį,
Tegul rengia
Didį pulkužėlį.

197

Ąžuolėli, žaliasis medeli,
O ar būsi tu mano tėvelis,
O ar atskirsi
Dėl manęs dalelę?

Šaknys ne kojelės,
Šakos ne rankelės,
O viršūnėlės žali lapai —
Ne meilūs žodeliai.

198

— Saugokis, saugokis,
Sesute, svočios,
Kad nenuimtų vainikėlį,
Neuždėtų nuometėlį.

Ir nuėmė vainikėlį,
Kaip rūtos žiedelį,
Ir uždėjo nuometėlį,
Kaip girios lauželį.

Buvo gražus vainikėlis
Ir lengvas nešioti,
Dabar biaurus nuometėlis
Ir sunkus nešioti.

Mesk nuometą ant aslelės.
Imk vainiką ant galvelės,
Vainikėlis gražus,
Vainikėlis gražus.

— Jau nemesiu nuometėlio,
Nenešiosiu vainikėlio,
Moterėle pastojau,
Nuometėliu nešiojau.

199

Važiau lauką, važiau antrą,
Kalbin mane bernelis,
Niekaip neįkalbino.
Kai privažiavau
Aukštąjį kalnelį,
Kalbin mane mergelė:
— Sustok, bernužėli,
Stabdyk pulkužėlį,
Aš eisiu, eisiu į kalnelį.
Prieš kalnelį eidama,
Ant kapelio puldama:
— Kelki, motinėle,
Mano sengalvėle.
— Nekelsiu, dukrele,
Nekelsiu, siratėle,
Tu man nesilenki,
Gana lenkeisi
Į kapelį leisdama.
— Kelkis, motinėle,
Mano sengalvėle,
Pažiūrėk pulkelio.
Didis pulkužėlis,
Mažas turtužėlis,
N'išteksiu dovanėlių.
— Vai dukre, dukrele,
Dukrele siratėlė,
Vienam duoki,
Antram žadėki,
Trečiam pasilenki.

200

Tu ąžuole, puikus medeli,
Ko skambėjai girelėj kertamas,
Ko skambėjai girelėj kertamas,
Ko dundėjai keleliu vežamas? (2 eil. 2 k.)
Tave kirto devyni broleliai,
Tave vežė šešetu žirgelių,
Įlėkė į marias skiedrelė,
Nusigrendė per marias tiltelį. (2 eil. 2 k.)
Tuo tilteliu karieta važiavo,
Toj karietoj mergelė sėdėjo,
Toj karietoj mergelė sėdėjo,
Sėdėdama galvelę šukavo. (2 eil. 2 k.)
Sėdėdama, šukuodama
Labai galiai verkė,
Labai gailiai verkė:
— Oi, tėveli, tėveli,
Tėveli širdele.

Oi tėveli, tėveli, tėveli širdele,
Neramu toj vietelėj,
Kurion pasamdei,
Nerami nei per miestą važiavau. (3 eil. 2 k.)

201

Kirto, rentė
Broleliai tilteli,
Ir nulėkė
Ant marių skiedrelė.

Ir nulėkė
Ant marių skiedrelė,
Susigrendė
Per marias tiltelį.

Tuo tilteliu
Karieta važiavo,
Toj karietoj
Seselė sėdėjo.

Toj karietoj
Seselė sėdėjo,
Sėdėdama
Galvelę šukavo.

Ginčijosi
Prie senos močiutės,
Nerazumną
Vežėją pasamdė.

Nerazumną
Vežėją pasamdė,
Nerazumnai
Per tiltą važiavo.

Nepadarė
Karietoj langelio,
Suplėkino
Geltoną kaselę.

Suplėkino
Geltoną kaselę,
Suvytino
Žalią rūtelę.

202

Putino giraitėj
Augo pušaitė,
Ten vaikščiojo mergužėlė,
Močiutės dukrelė.

Vaikščiodama verkia,
Pervaznyko šaukia:
— Oi tu pervaznyke,
Kaip tikras laiveli,
Pervežk mane jauną
Nors per Dunojėlį.

Pervežk mane jauną
Nors per Dunojėlį
Ir mano šarvelį
Į didį pulkelį.

Ir mano šarvelį
Į didį pulkelį,
O aš tenai rasiu
Jauną bernužėlį.

— Oi mergele mano,
Balta lelijėle,
Ką man jaunam duosi,
Ką man užmokėsi?

Ką man jaunam duosi,
Ką man užmokėsi,
Kad tave parvešiu
Aš per Dunojėlį

— Doreliuką duosiu,
O antrą žadėsiu,
O antroj šalelėj
Aš tau užmokėsiu.

203

Atneškit kreslelę,
Sodysim seselę,
Šukuosim galvelę
Žuvelių šukelėms.

Pinsim kaseles,
Pinsim geltonąsias,
Kad niekad neiširtų,
Visad drūčiai būtų.

— Išeik, seserėle,
Išeik, jaunesnioji,
Paklausyk, seserėle,
Iš kur vėjelis pučia.

Ar iš rytelių,
Ar iš vakarėlių,
Ar iš to kraštelio,
Kur motulė guli?

— Nė iš rytelių,
Nė iš vakarėlių,
Tik iš to kraštelio,
Motulės kapelio,
Šiandien tau vėjelis pučia
Į šliūbą važiuojant.

Aš nueidama, parsipuldama
Močiutei kloniojaus:
— Atsikelk, močiute,
Atsikelk, širdele,
Aš tau pasikloniosiu
Į šliūbą važiuojant.

— Negaliu, dukrele,
Negaliu, jaunoji, —
Skauda man galvelę
Nuo šiaurių vėjelių.

— Atsikelk, močiute,
Atsikelk, širdele,
Aš tau pasikloniosiu
Ik sierai žemelei.

— Negaliu, dukrele,
Negaliu, jaunoji,
Spaudžia man galvelę
Šešios baltos lentelės.

— Atsikelk, močiute,
Atsikelk, širdele,
Palaimink mane, motinėle,
Į šliūbą einančią.

— Turi, dukružėle,
Vyresnį brolelį,
Tai jis tave palaimins
Į šliūbą einančią.

204

Ar vėjai pūtė,
Ar sodai ūžė,
Ar naujos staklelės
Ant vandenėlio?

Močiutė verkė,
Senoji verkė,
Jauniausią dukrelę
Šalin leisdama.

— O kas man išaus
Plonas drobeles,
O kas man išrašys
Vingius raštelius?
— Martelė išaus
Plonas drobeles,
Martelė išrašys
Vingius raštelius.

Martelės austa
Aš nenešiosiu,
Martelės rašyta
Aš nesigėrėsiu.
Dukrelės austa,
Tai aš nešiosiu —
Dukrelės rašyta,
Pasigėrėsiu.

205

Oi lygus, lygus
Tėvelio dvaras,
Jovarais užsodytas. (2 k.)

Ant tų jovarų,
Ant tų šakelių
Trys gegulės kukavo. (2 k.)

Ten ne gegulės,
Ne gegutėlės:
Motina dukrą rengė,
Širdelė dukrą rengė.

— Oi renkis, renkis,
Dukrele mano,
Į svetimą šalelę. (2 k.)

Oi lydėk, lydėk,
Broli, sesute
Į Nemuno tiltelį. (2 k.)

Pasidabojo
Brolis mergelę
Šioj pusėj Nemunėlio. (2 k.)

Gražu žiūrėti,
Meilu kalbėti,
Nežinau jos buitelės. (2 k.)

Oi, aš nupinsiu
Sau kančiukėlį
Iš trijų šimtų eilelių. (2 k.)

Aš išmokinsiu
Savo mergelę
Šparčių darbelių dirbti, (2 k.)

Anksti rytą keltis,
Vėlai vakar' gultis,
Šeimynėlę budyti. (2 k.)

Būčiau žinojęs
Tave mergele,
Tokios traškios širdelės. (2 k.)

— Būčiau žinojęs
Aušrelės žingsnele,
Žarelės pažarėle. (2 k.)

Oi — aš pasėsiu
Žalią rūtelę
Po žirgelio kojelėms. (2 k.)

Oi dreba, dreba
Žalios rūtelės,
Žirgelio numindžiotos. (2 k.)

Taip tu drebėsi,
Jaunoji mergele,
Kai mano valioj būsi. (2 k.)

Pavasario dieną
Sėjau žalią rūtą,
Aš sėdama, apravėdama
Su rūtele kalbėjau. (2 eil. 2 k.)

— Tu, rūtele žalioji,
Tu, kvietkele žalioji,
Nesitikėjau šį rudenėlį
Tave žalios palikti. (2 eil. 2 k.)

O aš palikau rūtelę,
O aš palikau žaliąją,
O aš palikau žalią rūtelę
Jauniausiai seserėlei. (2 eil. 2 k.)

Jau žirgai pakinkyta,
Į vartus atvaryta,
Oi neša, deda margas skryneles
Iš aukštosios klėtelės. (2 eil. 2 k.)

Močiutė išeidama,
Dievulio prašydama,
Kad Dievas duotų, vėjas papūstų,
Nei medeliai neūžtų. (2 eil. 2 k.)

Kad Dievas duotų, vėjas nepūstų,
Nei medeliai neūžtų,
Kad aš girdėčiau savo dukrelę
Keleliu keliaujant. (2 eil. 2 k.)

Dukrelę keliu veža,
Broleliai šalia joja,
O jie jodami ir kalbėdami,
Seselę ramindami: (2 eil. 2 k.)

— Cit, neverk, sesele,
Baltoji lelijėle,
Tu prisiverksi rytoj rytelį
Pas anytos klėtelę. (2 eil. 2 k.)

Oi mėtys, barstys
Žalią rūtelę
Po anytos klėtelę. (3 eil. 2 k.)

Aš jauna bevaikščiosiu,
Rūtelę berankiosiu,
Oi dėkui, dėkui žaliai rūtelei,
Kad gražiai išnešiojau. (2 eil. 2 k).

207

Tai gražiai žydi
Šile putinėlis,
Tai gražiai dūzgia
Sode bitinėlis.

Tai gražiai dūzgia
Sode bitinėlis,
Tai gražiai joja
Brolelių pulkelis. (2 eil. 2 k.)

— Broleliai, sustokit,
Broleliai, nejokit,
Tai jūs sustokit
Nors pas motinėlę —
Žirgeliai nuilsę,
Broleliai nuvargę. (2 eil. 2 k.)

Broleliai nujojo,
Tai jie nesustojo, (2 eil. 2 k.)
Vai jie nesustojo
Nė pas motinėlę.

Tai gražiai žydi
Šile putinėlis,
Tai gražiai dūzgia
Sode bitinėlis.

Tai gražiai dūzgia
Sode bitinėlis,
Tai gražiai joja
Brolelių pulkelis. (2 eil. 2 k.)

— Broleliai, sustokit,
Broleliai, nejokit,
O jūs sustokit,
Nors pas tėvužėlį.

. . . . . .

... brolužėlį...
... seserėlę...
Broleliai nujojo
Tai jie nesustojo, (2 eil. 2 k.)
Vai jie nesustojo
Nė pas tėvužėlį.

. . . . . .

... seserėlę...
... brolužėlį...

Tai gražiai žydi
Šile putinėlis,
Tai gražiai dūzgia
Sode bitinėlis.

Tai gražiai dūzgia
Sode bitinėlis,
Tai gražiai joja
Brolelių pulkelis. (2 eil. 2 k.)

— Broleliai, sustokit,
Broleliai, nejokit,
Tai jūs sustokit
Nors pas mergužėlę —
Žirgeliai nuilsę,
Broleliai nuvargę. (2 eil. 2 k.)

Tai jie nejojo,
Tai jie sustojo, (2 eil. 2 k.)
Vai jie sustojo
Tai pas mergužėlę.

208

Oi jūs broleliai,
Balti dobilėliai,
Nelėkite kaip bitės per lauką,
Nevykite bėrųjų žirgelių,
Nekratykit jaunosios seselės.

Brangiai jos sėtos
Žalios rūtelės,
Žaliu vyneliu laistytos,
Baltųjų gulbelių
Sparneliais dangstytos.

209

Aš pasėjau rūtelę,
Viduryje roželę,
Ir sužaliavo žalia rūtelė
Prieš mano išėjimą.

Po daržėlį vaikščiojau,
Rūtelėms dėkavojau:
— Oi, Dievui dėkui,
Kad gražiai išnešiojau.

Jau aš daugiau nesėsiu,
Ant galvelės nedėsiu,
O jei tik žalią nusiskinsiu
Rankelėj pavartoti.

Jau žirgai pakinkyti,
Ant dvaro pastatyti,
Jau būtų laikas mūsų sesutei
Į karietėlę sėsti.

Į karietėlę sėdau,
Ant pastovėlio stojau,
Oi, ir papūtė šiaurus vėjelis,
Nupūtė vainikėlį.

Sesutė beverkdama,
Močiutės prašydama:
— Oi išeik, išeik, sena močiute,
Paduok man vainikėlį.

Močiutė išeidama,
Rankeles ištiesdama:
— Oi sugrįžk, dukrele,
Nors ant vienos dienelės.

Oi, kad ir grįšiu,
Darbelių nedirbsiu,
Savo mielai močiutei,
Širdelės neraminsiu,

Nes aš jau savo
Mielai močiutei
Neištikima slūgelė.

Kai važiavau keleliu
Iš tėvelio dvarelio,
Iš šalių jojo du dieverėliai,
Martelę virkdydami.

Kai važiavau keleliu
Į uošvelės dvarelį,
Iš šalių jojo du dieverėliai,
Seselę ramindami.

Davažiavau dvarelį,
Davažiavau didįjį,
Ir pražydo didis vargelis
Tarp anytos vartelių.

— Broleliai mano,
Ramintojėliai mano,
Kinkykit žirgelius į karietėlę,
O jau aš grįšiu pas motinėlę.

— Ar vargą vargsi,
Ar gerai būsi,
Jau grįžt negrįši,
Močiutės nematysi.

210

— Ar aš tau, motinėle,
Darbelių nedirbau,
Kad tu mane tokią jauną
Už bernelio leidai?

Susitarė du broliukai
Žirgelius balnoti,
Veža mane siratėlę
Šiandien šliūbavoti.

Vargoninkas su vargonais
Vargonuot pradėjo,
Kunigėlis su knygutėms
Pas mudu atėjo.

Ir paklausė kunigėlis
Tą vieną žodelį:
— Ar mylėsi mergužėlę
Per visą amželį?

Ir atsakė bernužėlis
Tą vieną žodelį:
— Tai mylėsiu mergužėlę
Per visą amželį.

Nepraėjo mergužėlei
Nė pora nedėlių,
Jau nubalo mergužėlei
Skaistieji veideliai.

Sėdi josios bernužėlis
Karčiamoj už stalo —
Tu vadinsi n'išvadinsi,
Jis sėdės kaip mūras,
Tie visi žodeliai
Išlakstys kaip dūmas.

211

Atneškit kreslelę,
Sodysim seselę,
Sodysim seselę
Į seselių pulkelį.

Atein jauni broleliai,
Atneša vainikėlį,
Uždėjo ant galvelės
Paskutinį kartelį.

— Kinkykit, broleliai,
Juodbėrius žirgelius,
Važiuosim į kalnelį
Atsisveikyt tėvelį.

Važiavo mylią,
Važiavo antrą,
Privažiavo kalnelį,
Kur gul mano tėvelis.

— Stabdykite, broleliai,
Juodbėruosius žirgelius,
Aš eisiu į kalnelį
Atsisveikyt tėvelį.

Į kalnelį eidama,
Ant kelelių puldama:
— Kelki, kelki, tėveli,
Duok man baltą rankelę,
Noriu atsiklonioti,
Į šliūbą važiuodama.

— O nekelsiu, dukrele,
O nekelsiu, jaunoji,
Gana atsikloniojai,
Į kalnelį leisdama.

Ir ateina broleliai,
Vadin jauną seselę:
— Eiki, eiki, seserėle,
Laukia tavęs bernelis.

Laukia tavęs bernelis
Ir jo visas pulkelis,
Laukia ir kunigėlis
Tau jaunai šliūbą duoti.

212

Dar nesuaugęs
Mano sūnelis,
Dar nenušertas
Bėras žirgelis.

Žvengia žirgelis —
Nesulauk' bernelio,
Verkia sūnelis,
Ieškodams tėvelio.

Kad būtum pats šėręs
Bėrą žirgelį,
Tai būtum nušėręs
Grynoms avižėlėms,
Tai būtum pagirdęs
Čystu vandenėliu.

Seselė šėrė
Žirgą abrakėliu,
Seselė girdė
Drumstu vandenėliu.

Pro kapelius važiuodamas,
Žemyn galvelę lenkdamas:
— Kelkis, mano tėvužėli,
Sudie pasakysiu,
Aš tau lenksiu galvelę
Ik sierai žemelei.

Ai, tėveli, ką darysiu,
Nėr dėl manęs dalelės,
Aš neturiu tėvelių,
Maža mano dalelė.

213

Žalia žolelė po lygumėlę,
Jauna dukrelė pas motinėlę.

Užkils šalnelė, pakąs žolelę,
Išveš dukrelę svečių šalelėn.

Paliks darželį parandavotą,
Rožių, jurginių prigatavotą.

— Josim, broliukai, pavandravoti,
Tėvui, močiutei padėkavoti.

— Dėkui, tėveliui už pasogėlę,
O motinėlei už dukterėlę.

Dėkui tėveliui, kad užaugino,
O motinėlei, kad išmokino.

Marčios pasogą visai niekina,
Auksą sidabrą po kojų mina.

Aš gavau vyrą tai labai gerą,
Didį artoją ir valdytoją.

O kas tai būtų, kad nevaldytų,
Jisai dėl savęs amžį trumpytų.

214

— Pabaigei, sesute,
Savo jaunas dienas,
Nustojai nešiojus
Rūtų vainikėlį.

O kaip tau buvo
Lengva nešioti,
Kad nereikėjo
Nieko bijoti.

Atmink, mergele,
Ką vakar kalbėjai,
Per pusę žodelio
Man pasižadėjai.

Tu mano širdelę
Raminai,
Meiliaisiais žodeliais
Kalbinai.

Dėl ko suprašei
Taip didį pulkelį,
Dėl ko suėjo
Taip daugel svetelių?

Ar tavęs, mergele,
Pažiūrėt,
Rūtų vainiką
Paderėt?

Anksti rytą kėliau,
Per dvarelį ėjau,
Rūtų darželio
Pažiūrėt norėjau.

Dar nepriėjau
Rūtų darželio,
Gailiai verkt
Pradėjau.

Dar nepriėjau
Rūtų darželio,
Peiliu pervėrė
Mano širdelę.

Oi tu nelaimingas
Pulkeli,
Sugrąžink man
Rūtų vainikėlį.

215

Anoj pusėj Dunojėlio
Trys kazokai kortoms ėjo —
Ne taip greitai kortos ėjo,
Kaip tėvelį perkalbėjo.

Kaip tėvelį perkalbėjo,
Kaip dukrelę pažadėjo —
Ne taip greitai pažadėjo,
Į karietą įsodino.

Ir į Vilnių nudūzgino,
Į pakajų įvadino,
Į kreslelę įsodino,
Davė margą gromatėlę.

Gromatėlę skaitydama,
Graži pana gailiai verkė:
— Kazokėliai, mieli broliai,
Nėr taip pas jus, kaip pas mus.

Pas jus stubos vis mūrinės,
Ir langeliai zerkoliniai,
Ir langeliai zerkoliniai,
Ir durelės suvertinės.

Pas mus kresės išpytos
Ir mergelės kaip lelijos,
Pas mus rūtos garbiniuotos
Ir mergelės vainikuotos.

Pas jus kresės vis medinės
Ir mergelės vis meškinės,
Pas jūs rūtos be lapelių
Ir mergelės be kraitelių.

216

Oi sunku, sunku siratėlėms
Ant svieto gyventi,
Nėra tėvelio
Dalelei skirti,
Nėra močiutės
Kraiteliui krauti.

Tėvelis svetimoj šalelėj,
Močiutė aukštame kalnely,
O aš siratėlė
Kenčiu vargelį.

Suprašysiu
Savo susiedėlius,
Kad padėtų rengti
Mano rangelę.

Paprašysiu
Jaunų mergelių,
Kad supytų
Rūtų vainikėlį.

Mergelės pynė,
O aš miegojau,
Meilų sapnelį sapnavau
Apie tėvelį, močiutę.

— Pareik, pareik, motinėle,
Iš aukšto kalnelio,
Padėk surengt rangelę,
Padėk išleist dukrelę.

Nors už langelio pastovėk,
Į siratėlę pažiūrėk,
Kaip siratėlė liūdna sėdi
Už baltojo stalelio.

Kad išmiegočiau
Saldų miegelį,
Kad susapnuočiau
Savo tėvelį.

Mano tėvelis
Svetimoj šaly,
O aš siratėlė
Baisiam vargely.

Aš pasamdyčiau
Raštininkėlį,
Kad surašytų
Man gromatėlę.

O aš pasiūsiu
Ją per karvelį,
Per žalias girias
Pas savo tėvelį,
Į svetimą šalį
Pas savo tėvelį.

217

Aš neisiu šiemet
Nei kitą metą,
Palauksiu rudenėlio.

O aš palauksiu
Savo brolelio
Jauniausio užaugant.

Užaugs brolelis,
Lydės seselę
Per lygų laukelį.

Oi verkė, verkė
Mūsų seselė,
Laukeliu važiuodama.

— Oi cit, neverki,
Mūsų sesele,
Mes tave atlankysim.

— O ką aš veiksiu
Jauna neverkus
Svetimoje šalelėje?

Svetimoj šaly
Anyta barė,
Nieks manęs neužtarė.

O tik užtarė
Raiba gegulė,
Sodely kukuodama:

— Praverk, martele,
Svirno dureles —
Štai raudonų uogelių.

Šalin traukis,
Raiba gegele,
Negraudink man širdelę.

Aš raudonesnė
Ir už uogeles
Nuo anytos žodelių.

Nuo anytėlės
Rūščių žodelių,
Nuo gailių ašarėlių.

218

Lėkė, sulėkė (2 k.)
Gegužių pulkelis —
Sėdo, susėdo, (2 k.)
Mergelių suolas.

Visos mergelės (2 k.)
Linksmai sėdėjo,
Viena mergelė (2 k.)
Liūdna sėdėjo.

— Ko tau, sesute, (2 k.)
Labai pagailo,
Ar jaunų dienų, dienelių, (2 k.)
Ar žalių rūtelių,
Ar tėvo močiutės, (2 k.)
Ar brolio sesutės?

— Tai man negaila (2 k.)
Žalių rūtelių,
Vai tik man gaila (2 k.)
Tėvo, motinėlės.

— Atmink, sesute, (2 k.)
Kur tavo tėvelis,

Kur tavo tėvelis (2 k.)
Ir motinėlė?

Tavo tėvelis (2 k.)
Ir motinėlė
Jau aukštam kalnely, (2 k.)
Po velėnėle.

Važiuosi, sesute, (2 k.)
Į bažnytėlę,
Palenk, sesute, (2 k.)
Savo galvelę —
Pro aukštą kalnelį (2 k.)
Mielam tėveliui,
Mielam tėveliui (2 k.)
Ir motinėlei.

Paprašyk, sesute, (2 k.)
Pono Dievulio,
O kad atleistų (2 k.)
Tavo tėvelį.
Tavo tėvelį (2 k.)
Ir motinėlę,
Kad pažiūrėtų (2 k.)
Tavo pulkelin,
Kad palaimintų (2 k.)
Tave, sesute.

Jeigu didelis
Tavo pulkelis,
Kad pamažintų,
O jei mažas, (2 k.)
Kad padidintų.

219

Keno čia dulkės
Atadulkėjo,
Uždulkino
Mergelės dvarą?
Ne taip ant dvaro
Žalios rūtelės,
Ne taip mergelės
Gelsvos kaselės.
— Prašom, sveteliai,
Nemandravoti,
Kūdų kumelių
Nemuštravoti.
— Tavo, mergele,
Rinktas dabytas,
Visų diedukų
Tai kuo seniausias,
Visų čigonų
Tai kuo juodžiausias.
— Mes būtum molio
Tokį nulipdę,
Ant pečiaus kampo
Išsidžiovinę.

Už balto stalo
Pasisodinę,
Žaliu vyneliu
Patraktavoję.

Gyreis ,tėveli,
Žentas bagotas:
— Ar daug, ženteli,
Rugių pasėjai?

Vištų purtyklas,
Kiaulių knisyklas,
Pusantros kvortos
Tu jų pasėjai.

Ar daug, ženteli,
Rugių pripiovei?
— Pusantros kapos
Aš jų pripioviau.

— Kur jūs, svoteliai,
Vėlai vėlavot?
— Gale lauko
Karklus plėšėm.

Karklus plėšėm,
Vožį žabojom —
Vožį žabojom,
Pas jus atjojom.

— Pamatėt pirtį,
Tarėt — bažnyčia,
O pirty pečius,
Tarėt — altorius.

O pirty vožį,
Tarėt — kunigas,
O vožio ragus,
Tarėt — žvakelės.

O vožio barzdą,
Tarėt — krapyla.
Jūsų, svoteliai,
Rudinės ilgos,

Rudinės ilgos,
Ir brudo pilnos;
Siūlės yra,
Utelės byra.

220

— Iš kur jūs, sveteliai,
Iš kokios šalelės,
O ko jūs sujojot
Į tą kiemelį?

Ar klaustis kelelio,
Ar nakvynėlės?
— Nė klaustis kelelio,
Tik nakvynėlės.

— Nemandagūs ponai svotai
Su kepurėms stovi,
Yra senas tėvužėlis,
Reik didelės pakaros.

Ne tėvelių augyti,
Ne močiutės mokyti,
Girioj meškų augyti,
Meškininkų mokyti.

221

Suskambėjo langužiai,
Ir atjoja svetužiai,
Nuo jūružių, nuo marūžių,
Nuo aukštųjų kalnužių.
Kas vyno bačką duos,
Tas dureles išvaduos.

Mūsų durys stiklinės,
Aslelės marmurinės,
Karmazinu išklotos,
Brangioms šluotoms iššluotos.

222

— Iš kur jūs, sveteliai,
Kokios šalužės?
— Nuo jūrių, nuo marių,
Nuo vandenužių.

— Ar turit, seselės,
Namie tėvužį,
Ar leisit svetelius
Į nakvynužę?

— Tai turim, broleliai,
Namie tėvužį,
Tai leisim svetelius
Į nakvynužę.
Veskit žirgelius
Į stainužę,
O tymo balnelius
Į svirnužį.

Kabykit sukneles
Ant sienužės,
Kiaunių kepurėles
Ant vagužių,
O jauni broleliai
Į svirnužį.

223

Šią naktelę per naktelę
Aš miegelio nemiegojau,
Aš miegelio nemiegojau,
Ant rankelių perrymojau.

Ant rankelių perrymojau,
Su berneliu prakalbėjau:
— Tu, berneli, dobilėli,
Leiski žirgą rūtų daržan.
Leiski žirgą rūtų daržan,
Tegul mindo žalią rūtą
Ir žaliąjį diemedėlį,
Raudonąją radastėlę.

— Tu, mergele, lelijėle,
Ar negaila žalios rūtos
Ir žaliojo diemedėlio,
Raudonosios radastėlės?
— Tu, berneli, dobilėli,
Ar daug tavo giminėlių,
Ar daug tavo giminėlių,
Ar daug man reiks dovanėlių?
— Mažai mano giminėlių,
Mažai tau reiks dovanėlių:
Pirmas šimtas brolužėlių,
Antras šimtas seserėlių.
Trečias šimtas giminėlių —
Pirmam šimtui margų juostų,
Antram šimtui rankšluostėlių,
Trečiam šimtui tankių drobių.
— Dovanoki, bernužėli,
Ant taip daugel dovanėlių —
Jauna buvau pas močiutę,
Margų juostų aš neaudžiau,

Margų juostų aš neaudžiau,
Rankšluostėlių nemokėjau —
Kai močiutė drobes audė,
Dar aš jauna negalvojau.

224

Gyreis, piršleli,
Kad tu razumnas —
Pamatęs pirtį,
Sakei — bažnyčia.
Gyreis, piršleli,
Kad tu razumnas —
Pamatęs pečių,
Sakei — altorius.

Gyreis, piršleli,
Kad tu razumnas —
Pamatęs cigonę,
Sakei — klebonas.
Gyreis, piršleli,
Kad tu razumnas —
Pamatęs kačiuką,
Sakei — klapčiukas.

Gyreis, piršleli,
Kad tu razumnas —
Pamatęs kačergą,
Sakei — kryžius.

Gyreis, piršleli,
Kad tu razumnas —
Pamatęs šluotą,
Sakei — krapyla.

Gyreis, piršleli,
Kad tu razumnas,
O kai pamatėm,
Tai visai durnas.

225

— Kas tave, piršleli, vėlino,
Kas tave, jaunasis, vėlino?

Ar tau užtvino
Upeliai giliausi,
Ar tu nežinojai,
Kur keliai tiesiausi?

— Kas jus, broleliai, vėlino,
Kas jus, jaunieji, vėlino?

Ar jūs neturėjot
Senųjų tėvelių,
Kad jus neišrengė
Anksti rytelį?

Ar jūs neturėjot
Jaunųjų seselių,
Kad jus neišrengė
Anksti rytelį?

— Senieji tėveliai
Gul aukštam kalnely —
Nėra kam prikelti
Mus anksti rytelį.

Seselės jau vedę,
Su mažais vaikeliais —
Nėra kam išrengti
Mus anksti rytelį.

— Nepasiteisysit,
Jaunieji broleliai,
Gerai jūs žinojot
Už kelių dienelių.

Reikėj' anksti kelti
Ir žirgai balnoti,
Žinojot, kad reikia
Kelionėlėn joti.

Turit papeikimą,
Jaunieji broleliai,
Kad suvėlinot
Šią linksmą dienelę.

Ketinom nurengti
Jaunąją seselę,
Ketinom nuleisti
Į Rūdos miestelį.

O mūsų seselė
Turi rūpestėlį,
Jiji šiandien kėlė
Anksti rytelį.

Žalią rūtą skynė,
Vainikėlį pynė,
Ant galvelės dėjo
Ir ant dvaro ėjo.

Ir ant dvaro ėjo,
Į mišką žiūrėjo,
Į tą šalelę,
Kur bernelis atjoja.

Jiji pražiūrėjo
Šviesiąsias akeles,
Jiji parstovėjo
Stipriasias kojeles,
Pakolei sulaukė
Savo bernužėlį.

— Eisim, seselės,
Prie stalelio
Pažiūrėti
To pulkelio.
Kur mergelė sėdėjo,
Bijūnas žydėjo,
Kur nesėdėjo,
Ten nežydėjo.
Pro piršlelio sodą
Upė tekėjo,
Upė tekėjo,
Vynu kvepėjo.
Po piršlelio sodą
Bitelės dūzgė,
Bitelės dūzgė,
Saldų medutį nešė.
— Atmink, piršleli,
Ką mums žadėjai,
Žadėjai, ketinai
Rincko vynelio.
Žadėjai, ketinai
Rincko vynelio,
Žadėjai, ketinai
Duot pyragėlio
Ir saldžios degtinėlės,
O dabar žiūrim —
Nė vandenėlio.

Nepakarnūs broleliai
Prieš mumis,
Prieš mumis
Su kepurėms stovi.

O kaip bernužėlis
Pas jąją atėjo,
Kaip vakaruos saulė
Dėl jos užtekėjo.

226

Jeigu duosi — dėkavosim,
Jei neduosi — iškoliosim;
Jeigu duosi — dėkavosim,
Jei neduosi — iškoliosim,
Bus piršleliui gėda
Už stalo sėdėti.

Kam čia mums klapatytis,
Kojeles mint,
Batus klibint,
Kojeles mint,
Batus klibint.

Yra suole muzikantėliai,
Sutiks mus bešokančius,
O nebedainuojančius,
Sutiks mus bešokančius,
O nebedainuojančius.

Mes nebuvom nė miestely,
Nemokam rašyt,
Nebijom prašyt,
Nemokam rašyt,
Nebijom prašyt.

Tik mes augom
Pas močiutę
Ir mes mokam
Darbelių dirbt
Ir gražiai prašyti.

227

— Jei nuimsit kepurėles
Ir palenksit galvužėles,
Tai leisim, tai leisim
Į suolelį sėsti.

Jūs broliukai, mažiuliukai,
Nedideli augę,
Klėtyj rėty
Su peliukais drauge.

O jei duosit, prisakykit,
Jei neduosit, atsakykit,
O jei duosit, dėkavosim,
Jei neduosit, iškoliosim.

Kad žinojot — maži turtai,
Kad žinojot — maži turtai,
Reikėj' neiti į brolius,
Reikėj' atsisėsti gale užpečkėlio.

Ten būt jūs nieks
Nieko neprašęs,
Nė degtinės, nė pyragų,
O nė saldainėlių.

Broliai stovi nusiminę,
Nieko netur duoti,
Jau reiks suolą išvaduot,
Broliai netur su kuo.

— Skubinkit, atiduokit,
Broliai, pyragėlius,
Tuoj atveš čia marčią,
Ją reiks pasodinti.

228

Parves brolis jauną marčią
Vainikuotą, galionuotą.

Iš vainiko rasa krito,
Iš galionų lietus lijo.

— Eik, martele, šieno grėbt,
Martytėle, šieno grėbt.

Marčios grėblis maliavotas,
Dieverėlio dovanotas.

Marčios grėblis ir nulūžo,
Dieverėliui širdis trūko.

229

Kokia čia žalia girelė,
Kokia čia žalia girelė,
Girioj gegutės nėra? (2 k.)

Girioj gegutės nėra,
Girelės valdytoikos. (2 k.)

Girelės valdytoikos,
Paukštelių linksmintoikos. (2 k.)

Kur buvus, kur nebuvus,
Ir gegutė parlėkė. (2 k.)

Ir gegutė parlėkė,
Girelės valdytoika,
Paukštelių linksmintoika.

Koksai čia didis dvaras,
Koksai čia didis dvaras,
Kad dvare ponelės nėra? (2 k.)

Kad dvare ponelės nėra,
Dvarelio valdytoikos. (2 k.)

Dvarelio valdytoikos,
Draugelės linksmintoikos. (2 k.)

Kur buvus, kur nebuvus,
Ir ponelė pareina.

Ir ponelė pareina,
Dvarelio valdytoika. (2 k.)

Dvarelio valdytoika,
Draugelės linksmintoika. (2 k.)

Klausė putinas pas šermukšnį:
— Oi, kada mudu užaugsime? (2 k.)

Oi, kada mudu užaugsime,
Tankias šakeles išleisime? (2 k.)

Tankias šakeles išleisime,
Žalius lapelius išsprogdysime? (2 k.)

Žalius lapelius išsprogdysime,
Baltus žiedelius sukrausime? (2 k.)

Baltus žiedelius sukrausime,
Raudonas uogas nokysime? (2 k.)

— Oi kaip sulauksim vasarėlės,
Tai tada mudu užaugsime. (2 k.)

Tai tada mudu užaugsime,
Tankias šakeles išleisime. (2 k.)

Tankias šakeles išleisime,
Mažus lapelius išsprogdysime. (2 k.)

Mažus lapelius išsprogdysime,
Baltais žiedeliais žydėsime. (2 k.)

Baltais žiedeliais žydėsime,
Raudonas uogas nokysime. (2 k.)

Augo bernelis pas tėvelį,
Jauna mergelė pas motinėlę. (2 k.)

Klausė bernelis pas mergelę:
— Oi, kada mudu užaugsime? (2 k.)

O, kada mudu užaugsime,
Lygų ūgelį statysime? (2 k.)

Lygų ūgelį statysime,
Baltas rankeles sudėsime? (2 k.)

Baltas rankeles sudėsime,
Aukso žiedelius mainysime? (2 k.)

Aukso žiedelius mainysime,
Vieną žodelį kalbėsime? (2 k.)

Ir atsakė mergužėlė:
— O kaip ateis rudenėlis, (2 k.)
Tai tada mudu užaugsime,
Lygų ūgelį statysime. (2 k.)
Lygų ūgelį statysime,
Baltas rankeles sudėsime. (2 k.)
Baltas rankeles sudėsime,
Vieną žodelį kalbėsime. (2 k.)

231

Kur mūsų brolelis sėdėjo,
Kur mūsų jaunasis sėdėjo,
Ten išdygo aukštas bijūnėlis,
Ašaružių žemužė nekėlė.

Kur mūsų seselė sėdėjo,
Kur mūsų jaunoji sėdėjo,
Ten išdygo aukšta lelijėlė,
Ašaružių žemuže nekėlė.

—O ko verki, broleli, ko verki,
O ko verki, jaunasis, ko verki,
Ar ne tavo jaunosios dienelės,
Ar ne tavo jaunoji mergelė?

— O ko verki, sesele, ko verki,
O ko verki, jaunoji, ko verki,
Ar ne tavo jaunosios dienelės,
Ar ne tavo jaunasis bernelis?

232

Eisiu į darželį,
Skinsiu tris kvietkeles:
Vieną broliui,
Antrą diever',
Trečią bernužėliui.
Broliui rūtelę,
Diever' diemedėlį,
O šiam šelmiui bernužėliui
Gailių dilgėlėlių.
Eisiu į jomarką,
Rinksiu tris paneles:
Vieną broliui,
Antrą diever',
Trečią bernužėliui.

Broliui vainikuotą,
Diever' žiponuotą,
O šiam šelmiui bernužėliui
Juodą kaltūnuotą.

Eisiu į stainelę,
Rinksiu tris žirgelius:
Vieną broliui,
Antrą diever',
Trečią bernužėliui.

Broliui kamanotą,
Diever' pabalnotą,
O šiam šelmiui bernužėliui
Ryšiu pažabotą.

Brolio šokinėjo,
Diever' bėginėjo,
O šio šelmio bernužėlio
Keliais klupinėjo.

233

Vai prašiau, meldžiau
Savo senų tėvelių:
— Oi neleiskit, neduokit
Už tolimo bernelio.
Už tolimo bernelio,
Nes neatlankysiu,
Nes neatlankysiu
Nė į metus kartelį.
Gal būt pavirsčiau
Gegute lakūnėle,
Gal būt pavirsčiau
Lydeka narūnėliu.
Žalią girią
Gegute palėkčiau,
Sraunią upelę
Lydekėle nerėčiau.
Sraunią upelę
Lydekėle nerėčiau,
Per tėvo dvarą
Žiedeliu parriedėčiau.
Už baltų stalų
Viešnele pasėdėsiu,
Su brolužėliais
Po dvarą ulevosiu.

Su brolužėliais
Po dvarą ulevosiu,
Su seserėlėms
Vainiko žėlavosiu.

234

— Kelk, dukrele, pamigai,
Lelijėle, pamigai,
Kelk, mano dukrele,
Drobių audėjėle. (2 eil. 2 k.)

Seniai būčiau atsikėlus,
Į stakleles atsisėdus —
Skaudėjo, skaudėjo
Man jaunai galvelę. (2 eil. 2 k.)

Atsisėdau į stakleles,
Pažiūrėjau per langelį,
Kas išjos, kas išjos
Iš žalios girelės. (2 eil. 2 k.)

Ir išjojo bernužėlis
Ant juodbėrio žirgužėlio,
Tai tikrai pažinau,
Kad mano bernelis. (2 eil. 2 k.)

Ir išeina uošvužėlė,
Kaipo tikra motinėlė.
— Prašau, žente, žemėn,
Žentužėli, žemėn.
— Aš nesėsiu nuo žirgelio,
Nepurvysiu nė kojelių,
Kol išeis, kol išeis
Mano mergužėlė.
Ir išeina uošvužėlis,
Kaipo tikras tėvužėlis:
— Prašau, žente, žemėn,
Žentužėli, žemėn.
— Aš nesėsiu nuo žirgelio,
Nepurvinsiu nė kojelių, ir t. t.
Ir išeina svainužėlė,
Kaipo tikra seserėlė,
— Prašau, žente, žemėn,
Žentužėli, žemėn.
Aš nesėsiu nuo žirgelio ir t. t.

Ir išeina švogerėlis,
Kaipo tikras brolužėlis.
— Prašau, žente, žemėn,
Žentužėli, žemėn.

Ir išeina mergužėlė,
Kaip baltoji lelijėlė:
— Prašau, žente, žemėn,
Žentužėli, žemėn.

Aš nesėsiu nuo žirgelio ir t. t.

— Tai aš sėsiu nuo žirgelio,
Tai purvinsiu ir kojeles,
Kad išėj', kad išėj'
Mano mergužėlė.

235

Žada Dievulis
Šimtą mošelių,
Du šimtų dieverėlių. (2 k.)

Neatbok nieko,
Šalin eidama,
Daug turi dovanėlių. (2 k.)

Pilnos skrynelės
Plonų drobelių
Ir margų rankšluostėlių. (2 k.)

O šiam senam tėveliui
Plonieji marškinėliai. (2 k.)
O anytėlei, senai močiutei
Ilgieji stuomenėliai. (2 k.)

O toms seselėms,
Jaunoms seselėms,
Šilkelių kasnykėliai. (2 k.)

O dieverėliams,
Jauniems broleliams,
Margi rankšluostėliai.

236

— Močiute mano miela,
Močiute širdužėle,
Mielai mane auginai,
Nemielam pažadėjai. (2 k.)

Pažadėjai našleliui,
Kur daugelis vaikelių,
Daug vaikelių, daug vargelių,
Daug gailių ašarėlių. (2 k.)

Kad ėjau per dvarelį,
Susitikau našlelį —
Nenuilsęs, nenuvargęs,
Jis manęs nekalbino,
Širdelės neramino.

— Močiute mano miela,
Močiute širdužėle,
Mielai mane užauginai,
Tai mielam pažadėjai. (2 k.)

Pažadėjai berneliui,
Kur daug jaunų brolelių,
Daug brolelių, daug žagrelių,
Daug jaunų artojėlių. (2 k.)

Kad ėjau per dvarelį,
Susitikau bernelį —
Jis nuilsęs, jis nuvargęs,
Jis mane prakalbino,
Širdelę suramino.

— Mergele mano miela,
Mergele lelijėle,
Eik klėtelėn, klok lovelę,
Aš eisiu atsilsėti. (2 eil. 2 k.)

237

— Ko liūdit, broleliai,
Ko nedainuojat? (2 eil. 2 k.)
Ko sėdit už stalelio,
Ko rymot ant rankelių?
— O ką mes dainuosim,
Ką linksmi būsim — (2 eil. 2 k.)
Turim darže iškadą,
Daržely iškadėlę.
Seredos dienelę
Per pačius pietus (2 eil. 2 k.)
Vėjas pūtė laivelį,
Ledai kirto irklelį.
Aš jaunas bernelis
Vos išsilaikiau (2 eil. 2 k.)
Už juodojo laivelio,
Už klevinio irklelio.

— Ko liūdit, sesutės,
Ko nedainuojat? (2 eil. 2 k.)
Ko sėdit už stalelio,
Ko sėdit už stalelio,
— O ką mes dainuosim,
Ką linksmos būsim — (2 e. 2 k.)
Turim darže iškadą,
Daržely iškadėlę.
Subatos dieną
Per pačius pietus (2 eil. 2 k.)
Vėjas laužė roželę,
Ledai kirto rūtelę.
Aš jauna mergelė
Vos išsilaikiau (2 eil. 2 k.)
Už raudonos roželės,
Už žaliosios rūtelės.

238

Sunkūs, sunkūs
Svočios pyragai,
Negaliu eiti,
Negaliu nešti.

O kad atvežtų
Maskoliaus brikus,
O kad išvežtų
Svočios pyragus.
Dabar svočiai
Dėkavojam,
Už karvojų
Galvą lenkiam.

239

(Iškilmingai).

Pas motinėlę
Valę turėjau,
Kolei norėjau,
Tolei gulėjau. (2 eil. 2 k.)
Rytelį kėliau
Linksma būdama,
Duružes vėriau
Vis dainuodama. (2 eil. 2 k.)

Per dvarą ėjau,
Savim gėrėjaus,
Man po kojelių
Žemė dundėjo. (2 eil. 2 k.)
Man ant galvelės
Vainiks žaliavo,
O ant rankelių
Žiedai žibėjo. (2 eil. 2 k.)

Kas tik pamatė,
Visi pasakė,
Visi pasakė —
Graži mergelė. (2 eil. 2 k.)

Kai aš patekau
Tai anytėlei,
Tai anytėlei,
Paniūrokėlei. (2 eil. 2 k.)

Per dvarą ėjau,
Savim biaurėjaus,
Man po kojelių
Žemelė slinko. (2 eil. 2 k.)

O ant galvelės
Vainiks pavyto,
O ant rankelių
Žiedai rūdijo. (2 eil. 2 k.)

Kas tik pamatė,
Visi pasakė,
Visi pasakė —
Biauri martelė. (2 eil. 2 k.)

— Ak, Dieve brangus,
Kas man patiko,
Kas mane jauną
Tokią paliko? (2 eil. 2 k.)

Tai man padarė
Tas girtavimas,
Tavo alutis
Ir meilumėlis. (2 eil. 2 k.)

240

Pūtė vėjas, pūtė vėjas
Liepelę, liepytėlę.
— Nepūsk vėjas, nepūsk vėjas
Liepelės, liepytėlės.
Rasi rytą, rasi rytą
Šakeles nulaužytas
Ir žaliuosius, ir žaliuosius
Lapelius nubraukytus.

Barė mot'na, barė mot'na
Dukrelę labai graudžiai.
— Nebark, mot'na, nebark, mot'na,
Dukrelės labai graudžiai.
Rasi rytą, rasi rytą
Svirnelį atdarytą
Ir margąsias, ir margąsias
Skryneles atvartytas
Ir plonąsias, ir plonąsias
Drobeles išrėžytas.

Pūtė vėjas, pūtė vėjas
Ąžuolą, ąžuolėlį.
— Nepūsk, vėjas, nepūsk, vėjas,
Ąžuolą, ąžuolėlį.
Rasi rytą, rasi rytą
Šakeles nulaužytas
Ir žaliuosius, ir žaliuosius
Lapelius nubraukytus.

Barė tėvas, barė tėvas
Sūnelį labai graudžiai.
— Nebark, tėvai, nebark, tėvai,
Sūnelio labai graudžiai.
Rasi rytą, rasi rytą
Staineles atdarytas
Ir bėruosius, ir bėruosius
Žirgelius išvažiuotus
Ir tymelio balneliais
Pabalnotus.

241

— Vai keno, keno
Tie didi dvarai,
Didi, didi, didi dvarai,
Margieji pakajai?

Bernyčio Juozuko,
Tie didi dvarai,
Tie didi, didi, didi dvarai,
Margieji pakajai.

— O kas ten, o kas ten
Po sodą vaikščiojo?
Onutė seselė
Tenai ulevojo.

— Vai keno, keno
Tie žali sodai,
Žali, žali, žali sodai,
Rausvi obuolėliai?

Bernyčio Juožuko
Tie didi dvarai,
Didi, didi, didi dvarai,
Rausvi obuolėliai.

— O kas ten, o kas ten
Po sodą vaikščiojo?
Onutė seselė
Obuolius rankiojo.

— Vai keno, keno
Tie didi vartai,
Didi, didi, didi vartai,
Auksiniai rakteliai?

Bernyčio Juozuko
Tie didi vartai,
Didi, didi, didi vartai,
Auksiniai rakteliai.

— O kas tuos, o kas tuos
Vartelius kilnojo?
Onutė seselė
Vartelius kilnojo.

242

— Ko verki, sesute,
Ko verki, jaunoji,
Ar skauda širdelę,
Kad gailiai vaitoji?

O ar tave barė
Senasis tėvelis,
Ar nustoj' mylėjęs
Jaunasis bernelis?

— O nė mane barė
Senasis tėvelis,
Nė nustoj' mylėjęs
Jaunasis bernelis.

Tik man didei gaila
Jaunystės dienelių,
Gaila vainikėlio,
Žaliųjų rūtelių.

Močiutė kraitelį
Sukrovė, sudėjo,
Tėvelis berneliui
Mane pažadėjo.

Jau po jaunimėlį
Daugiau nevaikščiosiu,
Rūtų vainikėlio
Daugiau nenešiosiu.

Rūtelių neskinsiu,
Vainiko nepinsiu,
Dainuoti norėsiu
Ir verkti pradėsiu.

243

Ant kalno ežerėlis,
Pakalnėj malūnėlis,
Ten krykštė, nardė raiba antelė
Malūno ežerėly.

O nė antelė krykštė,
O nė raiboji nardė,
Tik gailiai verkė jauna mergelė,
Nepataikius berneli.

— Berneli, bernužėli,
Berneli dobilėli,
Atduok, berneli, jaunas dieneles,
Jau aš tavo nebūsiu.

— Mergele, mergužėle,
Mergele lelijėle,
Senai prašokau jaunas dieneles
Su jaunaisiais berneliais.

— Berneli, bernužėli,
Berneli dobilėli,
Atduok, berneli, rūtų vainiką,
Jau aš tavo nebūsiu.

— Mergele, mergužėle,
Mergele lelijėle,
Seniai sušėriau rūtų vainiką
Žirgeliui juodbėrėliui.

— Berneli, bernužėli,
Berneli dobilėli,
Atduok, berneli, aukso žiedelį,
Jau aš tavo nebūsiu.

— Mergele, mergužėle,
Mergele lelijėle,
Seniai sukausčiau aukso žiedelį
Žirgeliui po kojelių.

244

Ko nelinksma mūs sesutė,
Ko nelinksma mūs jaunoji? (2 k.)

Ant galvelės vainikėlis,
Ant kaselės kasnykėlis. (2 k.)

Pasiliksi be vainiko,
Nusiimsi kasnyką. (2 k.)

— Pasistenk, jauna mergele,
Reiks šešurui rugiai piauti. (2 k.)

Reiks šešurui rugiai piauti,
Reiks anytai drobės austi. (2 k.)

Reiks anytai drobės austi,
Reiks mošelei šarvas krauti. (2 k.)

Nebemiela jaunimėly,
Būsi marti jomarkėly. (2 k.)

Jau nerūpi nei rūtelės,
Būsi marti jau mošelė. (2 k.)

Nesodysi diemedėlio,
Būsi marti dieverėlio. (2 k.)

245

Ateina ruduo, užšala —
Visi broliai žirgus savo
Pasibalnojo, jojo,
Kaip jie gražiai bėgt bando.

Vienas kitą kalbindamas,
Jot pas paną ketino,
Jot pas paną ketino,
Vienas kitą vadino.

Kad nujosiu prie upelio
Ir sustosiu šalį kelio
Prie varinių vartelių,
Prie rūtelių darželio.

Ein močiutė per dvarelį,
Vadin svečius į svirnelį,
Vadin svečius į svirnelį,
Pil' vyno stiklą pilną.

Sodin svečius už stalelio,
Duoda į rankas stiklelį,
Sės mergelė prie šalies,
Klaus bernelis jos dalies.

Leis pas tėvą šešis tarnus,
Ten užrašo penkis margus,
Duos tėvelis dalelę,
O močiutė kraitelį.

— Ar mergelė nepatogi,
Ar veideliai neraudoni,
Ko nuliūdot sveteliai,
Ar nebūsit ženteliai?

— Nors mergelė ir patogi,
Nors veideliai ir raudoni,
Tik nuliūdom, tėveli,
Kad ant dvaro žirgeliai.

Eina tėvas į klėtelę,
Neš paskutinę sėklelę,
Veda tarnai žirgelius,
Atsegioja balnelius.

Duod avižų didę mierą,
Rodo svečiams ščyrą vierą,
Nors dukrelė ne viena,
Bet uošvija ne biedna.

Duoda avižų į valią,
Žada dukrai didę dalį,
Duos tėvelis dalelę,
O močiutė kraitelį.

Tėvs pas pečių atsisėdo
Ir nuo svečių susigėdo.
— Ko nuliūdai, tėveli,
Ar nekelsi veselios?

Panedėlį svotba graži,
Linksma pana pulką prašė,
Utarnyke ant pietų
Visi sėdo prie stalo.

Eis močiutė per dvarelį,
Neša didelį sūrelį,
Eis susiedai pirma jos,
Priešais jąja susistos.

Vienam duoda nemylėjus,
Antram tiktai paskalbėjus,
Būtų daili besieda,
Tik nesėda į suolą.

Neša jau pietus į stalą,
Jau prie pietų tuojaus puola,
Drąsiai semia su šaukštu,
Kas save vadin aukštu.

Sėdi panelė už stalo —
Atneša midų ir alų,
Gers panelė midutį,
O ponaitis alutį.

Jau ta mada nuo senovės,
Gal žinoti visi žmonės,
Kas nor būt suole svečiu,
Tur sėstis pirmas pas pečių.

Katras svečius nor mylėti,
Tą į kerčią ves nuo pečiaus,
Senus į kerčią varys,
Vietą pas pečių aprinks.

Toki čėsai šios gadynės —
Ir akių kaktoj pavydi,
Brolis brolį koroja
Namie arba provoje.

Metai mergų — vienų vargų,
Daug nukenčia blogų kalbų,
Katras kalbą nekelia,
Ir tas burną atveria.

Katras kiaulių nepagano,
Ir tas loja kaip išmano,
Jau dabar tokia mada —
Vienas kitą atranda.

Kaip nueina į bažnyčią,
Susirenka ant ulyčių,
Šaly tako stovėjo,
Dienom savo gėrėjos.

Norint jos stovi atvožniai,
Mes apsakysim virožniai
Mergų apsiėjimus,
Kas nor — gal pasiklaust mūs.

Užgrajija muzikantai,
Jau atkelti plačiai vartai,
Broleliai šale jojo,
Panelė verkt pradėjo.

Į bažnyčią nuvažiuosi,
Savo jaunystę parduosi,
Žiedelius sumainysi,
Kai rūtelė suvysi.

Kunigs eina prie altoriaus,
Vargoninkas ant vargonų,
Jau ne čėsas abejot,
Reikia pakarą Dievui duot.

Piršlys, svočia, muzikantai
Ir panelė nusigando,
Mato — neišeis dykai,
Vyst ant galvos vainikai.

Baigiant šilūbą bagaslovyt,
Dėl svetelių ir senovės,
Jau broleliai šale
Žada vesti panelę.

Tie broleliai, kurie veda,
Dar ir pašokyti žada,
Tik dėl unaro vieno
Tykodami dovanų.

Tada martele vadina,
Kada dovanas dalina,
Vestuvės jau baigiasi,
Namo svotai rengiasi.

Dar nė svotai už vartų,
Jau, martele, tau po žerta,
Žiūrėk, ar ilgai vieta
Tau už stalo bus sava?

Prašė tėvas ant sugrąštų,
Klausinėjo žento raštų,
Klausia žento tėvelis,
Ar rašyti nameliai?

— Senas tėvai, nebūk paikas,
Ar tau dabar klausti laikas,
Kada čėso turėjai,
Kur leidai, nežiūrėjai?

Aš atjojau ant dvarelio
Ir nusėdau nuo žirgelio,
Klausiausi dalies tėvelio
Ir močiutės kraitelio.

Butelėlį pasidėjai
Ir kraitelį pažadėjai,
Skyrei didelę dalelę,
O močiutė kraitelį.

Ar jau dabar susipranti,
Kada laiko jau nerandi,
Sukalbėti žodeliai,
Sumainyti žiedeliai?

— Močiute, širdele,
Tu mano miela,
Auginai dukreles
Mus tris, kaip vieną.

Išleidai į šalį
Tik mane vieną,
Už jūrių marelių,
Už ežerėlių,
Už žalių girių,
Už vandenėlių.

Tris dienas, dienužes
Kelužiu ėjau,
Tris tamsias naktužėles
Girioj gulėjau.

Išgirdau, girdėjau
Gegutės balsą,
Mislijau, dūmojau —
Močiutė šaukia.

Aš pasiverščiau
Į pilką antelę,
Plaukčiau jūres mareles.

Aš pasiverščiau
Į raibą gegelę,
Lėkčiau žalias gireles.

Pasiverčiau
Į raibą gegelę,
Lėkiau žalias gireles,
Parlėkiau
Į močiutės dvarą,
Į vyšnių sodelį.

Kukavau rytelį, vėlai vakarėlį,
Nieks manęs negirdėjo,
Tik išgirdo sena motulė,
Po dvarą vaikščiodama.

— Kelkit, sūneliai,
Kelkit, jaunieji,
Paklausykit, kokia
Mūs sode paukštelė?

Ant plunksnelių,
Ant raibųjų,
Būtų girios gegelė,
Ant alasėlio,
Ant meilių žodelių
Būtų mano dukrelė.

Mierj šauti, taiko Mierj
Jauni broleliai
Į tą sode paukštelę.

— Nešaukit manęs, broleliai,
Ne ką iškados darau,
Ant šakos sėdžiu.

Ant antros rymau,
Nuo trečios
Uogelę skyniau.

— Prašau, dukrele,
Prašau, jaunoji,
Po dvarą pavaikščioti.

— Ačiui, močiute,
Ačiui, širdele,
Už taip gražų žodelį;
Aš pasivaikščiojau,
Mano motule,
Po žaliąją girelę.

— Prašom, sesele,
Prašom, jaunoji,
Už balto stalo sėdėt.

— Ačiui, broleliai,
Ačiui, jaunieji,
Aš prisisėdėjau,
Mano broleliai,
Už erškėčių krūmelio.

— Prašau, dukrele,
Prašau, jaunoji,
Rincko vyno gert.

— Ačiui, močiute,
Ačiui, širdele,
Aš atsigėriau,
Mano močiute,
Gailių ašarėlių.

247

Ataskrido povas (2 k.)
Ton žalion girelėn.

Susinešė povas (2 k.)
Šilkinę gūštelę.

Ir sus'dėjo povas (2 k.)
Sau tris kiaušinėlius.

Išperėjo povas (2 k.)
Tris baltas dukreles.

Užauklėjo povas (2 k.)
Sau tris dukterėles.

Ir nudavė povas (2 k.)
Pirmąją dukrelę
Užu pelėdėlės.

Ir nudavė povas (2 k.)
Antrąją dukrelę
Užu sakalėlio.

Ir nudavė povas (2 k.)
Trečiąją dukrelę
Užu vanagėlio.

Ir nuskrido povas (2 k.)
Į pirmą dukrelę
Pasikieminėti.

— Labas rytas, dukrele,
Labas vakarėlis,
Ar tau gera būti
Užu pelėdėlės?

— Tai gi dėkui, tėveli,
Taigi dėkui, senasis,
Tai man gera būti
Užu pelėdėlės.

Be vyno negulu,
Be midaus nekeliu,
Tai man gera būti
Užu pelėdėlės.

Ir nuskrido povas (2 k.)
Į antrą dukrelę
Pasikieminėti.

— Labas rytas, dukrele,
Labas vakarėlis,
Ar tau gera būti
Užu sakalėlio?

— Taigi dėkui, tėvai,
Taigi dėkui, senasis,
Tai man gera būti
Užu sakalėlio.

Be vyno negulu,
Be midaus nekeliu,
Tai man gera būti,
Užu sakalėlio.

Ir nuskrido povas, (2 k.)
Į trečią dukrelę,
Pasikieminėti.

— Labas rytas, dukrele,
Labas vakarėlis,
Ar tau gera būti
Užu vanagėlio?

— Tai ne dėkui, tėveli,
Tai ne dėkui, senasis,
Tai negera būti
Užu vanagėlio.

Be šimto negulu,
Be kito nekeliu,
Tai negera būti
Užu vanagėlio.

Ir nuskrido povas (2 k.)
Ton žalion girelėn,
Žalian ąžuolėlin.

Atsisėdo povas (2 k.)
Žalian ąžuolėlin:
— Nepurtink, vėjeli,
Nekrutink šakelių,
Sopa man galvelę,
Kad sunku dukrelei.

VI

Dainos — mįslės

(248 – 251)

248

O dar nesulaukiau
Dvidešimt metelių,
Sodin mane jauną
Už balto stalelio.

O dar neišgėriau
Nė pusės stiklelio,
O jau ir užmena
Navatną mįslelę.

— Pasakyk, mergele,
Pasakyk, jaunoji,
Kas yra sunkesnis
Ir už akmenėlį?

— Prisėdo našlelis
Prie mano šalelės,
Tai yra sunkesnis
Ir už akmenėlį.

— Pasakyk, mergele,
Pasakyk, jaunoji,
Kas yra lengvesnis
Už povo plunksnėlę?

— Prisėdo bernelis
Prie mano šalelės,
Tai yra lengvesnis
Už kovo plunksnelę.

— Pasakyk, mergele,
Pasakyk, jaunoji,
Kas gražiai žaliuoja
Žiemą, vasarėlę?

— Girelėj eglelė,
Daržely rūtelė —
Tai gražiai žaliuoja
Žiemą, vasarėlę.

249

— Pasakyk, mergele,
Pasakyk, jaunoji,
Iš katros šalelės
Saulelė tekėjo?

— Ne mergelė būčiau,
Kad aš nežinočiau,
Iš katros šalelės
Saulelė tekėjo.

Iš rytų rytelių
Saulelė tekėjo,
O iš vakarėlių
Debesėliai ėjo.

— Pasakyk, mergele,
Pasakyk, jaunoji,
Kas yra sunkesnis
Už povo plunksnėlę?

— Ne mergelė būčiau,
Kad aš nežinočiau,
Kas yra lengvesnis
Už povo plunksnelę.

Bernelio rankeles,
Kuriom apkabina,
Tai yra lengvesnės
Už povo plunksnelę.

— Pasakyk, mergele,
Pasakyk, jaunoji,
Kas yra sunkesnis
Ir už akmenėli?

— Ne mergelė būčiau,
Kad aš nežinočiau,
Kas yra sunksnis
Ir už akmenėlį.

Našlelio rankelės,
Kuriom apkabina,
Tai yra sunkėsnės
Ir už akmenėlį.

250

— Atsimink, martele,
Atsimink, jaunoji,
Kas augo be kojelių? (2 k.)

— Ne martelė būčiau,
Kad aš nežinočiau,
Kas augo be kojelių. (2 k.)

Juodam laukely
Lygus akmenėlis —
Tai augo be kojelių. (2 k.)

— Atsimink, martele,
Atsimink, jaunoji,
Kas bėga be kojelių?

— Ne martelė būčiau,
Kad aš nežinočiau,
Kas bėga be kojelių. (2 k.)

Lygiajam laukely
Sraunusis upelis —
Tai bėga be kojelių. (2 k.)

— Atsimink, martele,
Atsimink, jaunoji,
Kas baltas nebaltytas? (2 k.)

— Ne martele būčiau,
Kad aš nežinočiau,
Kas baltas nebaltytas. (2 k.)

Žalioje girelėj
Baltas berželis —
Tai baltas nebaltytas. (2 k.)

— Atsimink, martele,
Atsimink, jaunoji,
Koks medelių vardelis? (2 k.)

— Ne martelė būčiau,
Kad aš nežinočiau,
Koks medelių vardelis. (2 k.)

Uoselis — Juozelis,
Klevelis — bernelis,
Epušė — mergužėlė. (3 eil. 2 k.)

251

— Pasakyk, mergele,
Pasakyk, jaunoji,
Kas gražiai žaliuoja
Žiemą, vasarėlę? (2 eil. 2 k.)

— Ne mergelė būčiau,
Kad aš nežinočiau,
Ne mamos dukrelė,
Kad nepasakyčiau. (2 eil. 2 k.)

Girelėj eglelė,
Daržely rūtelė —
Tai žaliai žaliuoja
Žiemą, vasarėlę. (2 eil. 2 k.)

— Pasakyk, mergelė,
Pasakyk, jaunoji,
Kas yra lengvesnis
Už povo plunksnelę? (2 eil. 2 k.)

— Ne mergelė būčiau,
Kad aš nežinočiau,
Ne mamos dukrelė,
Kad nepasakyčiau. (2 eil. 2 k.)

Prisėdo bernelis
Prie mano šalelės,
Uždėjo rankelę
Ant mano petelių. (2 eil. 2 k.)

Uždėjo rankelę
Ant mano petelių,
Tai yra lengvesnė
Už povo plunksnelę. (2 eil. 2 k.)

— Pasakyk, mergele,
Pasakyk, jaunoji,
Kas yra sunkesnis
Ir už akmenėlį? (2 eil. 2 k.)

— Ne mergelė būčiau,
Kad aš nežinočiau,
Ne mamos dukrelė,
Kad nepasakyčiau. (2 eil. 2 k.)

Prisėdo našlelis
Prie mano šalelės,
Uždėjo rankelę
Ant mano petelių. (2 eil. 2 k.)

Uždėjo rankelę
Ant mano petelių,
Tai yra sunkesnis
Ir už akmenėlį. (2 eil. 2 k.)

VII

Gėrimų dainos

(252 — 298)

252

— Mažu išgertai
Vyno stiklo?
— Neturiu pinigužių. (2 k.)
Skolyk, mergele,
Porą šimtužių
Baltųjų pinigužių. (2 k.)
— Kada aduosi,
Berneli mano,
Kada aduosi,
Jaunasai mano,
Man porą šimtužių
Baltųjų pinigužių? (2 eil. 2 k.)
— Aš tau aduosiu,
Jauna mergele,
Ant jūružių maružių. (2 k.)
— Ant ko pažinsiu
Tave, berneli,
Ant jūružių maružių? (2 k.)
— Mane pažinsi,
Jauna mergele,
Ant mėlyno laivelio. (2 k.)
Visų bernelių
Juodi laiveliai,
O mano mėlynas. (2 k.)
Tada pažinsi,
Mano mergele,
Ant mėlyno laivelio.
Mėlynas laivelis,
Aukselio dugnas,
Deimanto liktoružiai. (2 k.)

253

Alutį gėriau, gražiai dainavau, (2 k.)
O kas išrašė mano veidelį? (2 k.)
Ant stalo stovi, aukštai putoja, (2 k.)
Tai jis išrašė mano veidelį. (2 k.)
Gale laukelio žalia liepelė, (2 k.)
Ant viršūnėlės raiba gegutė. (2 k.)
Tai ji kukavo rytą, vakarėlį (2 k.)
Ir iškukavo iš tėvelio. (2 k.)
Iš tėvelio jauną sūnelį, (2 k.)
Iš motinėlės slauną dukrelę. (2 k.)
Iš motinėlės slauną dukrelę, (2 k.)
Iš broliukėlio bėrą žirgelį. (2 k.)
Iš broliukėlio bėrą žirgelį, (2 k.)
Iš seserėlės rūtų kvietkelę. (2 k.)

Iš seserėlės rūtų kvietkelę, (2 k.)
Rūtų kvietkelę, aukso žiedelį. (2 k.)
Rūtų kvietkelę, aukso žiedelį, (2 k.)
Šilkų kasnyką, rūtų vainiką. (2 k.)

254

Gėriau dienelę,
Tamsią naktelę,
Iš vakarėlių
Iki gaidelių.

Nedaug pragėriau,
Nė prauliojau:
Bėrą žirgelį,
Tymo balneli.

Eisiu per dvarelį,
Skųsiuosi tėveliui,
Ar neišvaduos
Mano žirgelio?
— Neverk, sūneli,
Neverk, vaikeli,
Sugrįš žirgelis,
Tymo balnelis,
Tik negrįš, negrįš
Jaunos dienelės.

255

Mes sėdėjom, mes sėdėjom,
Mes du broliai besiedoj,
Ei je je, mes du broliai besiedoj.

Mes kalbėjom, mes kalbėjom
Aplink savo ženybas,
Ei je je, aplink savo ženybas.

— Ar nutiko, ar nutiko
Tau, broleli, ženybos,
Ei je je, tau, broleli, ženybos?

— Nenutiko, nenutiko
Man, broleli, ženybos,
Ei je je, man, broleli, ženybos.

— Eisim, broli, eisim, broli,
Į žaliąją girelę,
Ei je je, į žaliąją girelę.

Kirsim, broli, kirsim, broli,
Mes žaliąją liepelę,
Ei je je, mes žaliąją liepelę.

Mes skaldysim, mes skaldysim
Į plonąsias lenteles,
Ei je je, į plonąsias lenteles.

Mes darysim, mes darysim
Vieną didžiausį laivelį,
Ei je je, vieną didžiausį laivelį.

Susodysim, susodysim
Mes netikusias pačias,
Ei je je, mes netikusias pačias.

Leisim, broli, leisim, broli,
Ant didžiųjų marelių,
Ei je je, ant didžiųjų marelių.

Eisim, broli, eisim, broli,
Pažiūrėti, pažiūrėti,
Kaip laivelis liūliuoja,
Ei je je, kaip laivelis liūliuoja?

— Grįžkit pačios, grįžkit pačios,
Jūs netikusios pačios,
Ei je je, jūs netikusios pačios.

Verkia jūsų, verkia jūsų
Jūs mažieji vaikeliai,
Ei je je, jūs mažieji vaikeliai.

— Tegul verkia, tegul verkia,
Kad jūs buvot, kad jūs buvot
Laidokai vyreliai,
Ei je je, laidokai vyreliai.

256

Gerk alų, gerk midų,
Aš rinkau varpeles
Nebarstydama. (2 eil. 2 k.)

Aš rinkau varpeles
Nebarstydama,
Mažiules, dideles
Į krūvą dėjau. (2 eil. 2 k.)

Mažiules, dideles
Į krūvą dėjau,
Padariau alutį
Gražų, geltoną. (2 eil. 2 k.)

Padariau alutį
Gražų geltoną,
Užgėriau mergelę
Baltą, raudoną. (2 eil. 2 k.)

— Mergele jaunoji,
Ko tu papykai?
— Jaunasai berneli,
Netankiai lankei. (2 eil. 2 k.)

— Mergele jaunoji,
Netankiai lankiau,
Rūdynai, purvynai,
Tamsios naktelės. (2 eil. 2 k.)

Kirsiu pušynus,
Klosiu rūdynus,
Lankysiu mergelę
Kas savaitėlę. (2 eil. 2 k.)

Aš ją lankysiu
Į seklytėlę,
Aš nukaldysiu
Aukso žiedelį. (2 eil. 2 k.)

Aš ją paimčiau
Jomarkėlyj, atpuskėlyj,
Jomarkėlyj, atpuskėlyj,
Kad žmoneliai pažiūrėtų. (2 eil. 2 k.)

257

Pragėriau žirgelį ir kamanėles
Ir prauliavojau jaunas dieneles,
Tram trale le le le, oi le le le,
Ir prauliavojau jaunas dieneles.

Tris dienas, tris naktis keleliu jojau
Ir savo panelę karštai mylėjau,
Tram trale le le le, oi le le le,
Ir savo panelę karštai mylėjau.

Aš girtas parėjęs stalelį daužiau
Ir aukso žiedelį per pusę laužiau.
Tram trale le le le, oi le le le,
Ir aukso žiedelį per pusę laužiau.

Aš girtas parėjęs stalelį daužiau
Ir savo mergelę graudžiai pravirkdžiau.
Tram trale le le le, oi le le le,
Ir savo mergelę graudžiai pravirkdžiau.

Tris dienas, tris naktis girioj nakvojau,
Ant seno kalnelio galvą paguldžiau,
Tram trale le le le, oi le le le,
Ant seno kalnelio galvą paguldžiau.

258

Vai gėriau, gėriau,
Gerdamas dūmojau,
Kur šią naktį nakvosiu,
Nakvynužę gausiu.

Žalioj giružėj
Klesna liepužė,
Tai mano nakvynėlė,
Bėro žirgo stainelė.

Aš įsismeigsiu
Šviesų kardelį,
Tai mano žiburėlis,
Aš pasidėsiu
Tymo balnelį,
Tai mano pagalvėlė,
Minkščiausia pagalvėlė.

259

Sutemo tamsiai,
Nulijo smarkiai,
O dar mano bernelio
Iš karčiamėlės nėra.
— Oi, bausiu, bausiu
Savo bernelį
Kas nedėlios rytelį
Po šeimynos akelių.

— Oi, nebausk, nebausk
Mane, mergele,
Kas nedėlios rytelį
Po šeimynos akelių.
O tik tu bauski,
O tik tu bauski
Bėrų žirgų stainelėj
Po žirgelių akelių.

260

Žalioj girelėj
Tamsioj naktelėj
Kalbino mane
Jaunas bernelis.

Ne tiek kalbino,
Kiek čestavojo,
Aukso žiedelį
Man dovanojo.

Oi dū dū dū dū,
Šiaudai be grūdų,
Padariau alutį
Čystų avižų.

Padariau alutį
Čystų avižų,
Užgirdžiau mergelę
Skaisčiai raudoną.

Užgerta mergelė,
Užčestavota,
Išėjo į lanką
Šienelio grėbti.

Ne tiek ji grėbė,
Kiek gailiai verkė,
Ant juodos žemelės
Parsipuldama.

261

Išėj' pati į karčiamą,
Liepė pačiam vištas ganyt,
Ganyt vištas ir viščiukus,
Kad vanagas nenuneštų.

Parėj' pati iš karčiamos,
Ėmė vištas skaityt,
Penkių vištų nerado,
Stvėrė pačiam už galvos.

O kad mušė tai mušė,
Ant slenkščio paguldė.
— O kūmyte, kūmyčiuke,
Mano pati šlekta.

— Tylėk, kvaily, nekalbėk,
Dar mano šlektesnė,
Penkis jaučius pralakė,
Mane patį suplakė.

262

Ką kalbėjo apynėlis,
Žemužėj būdamas,
Ei šiū, šiumudra,
Šiumudruška malada?

— Kad jūs mane neužsmeigsit,
Aš žemužę riesiu.

Ką kalbėjo apynėlis,
Smaigeliu riesdamas,
Ei šiu, šiūmudra,
Šiumudruška malada?

— Kad jūs mane nenuimsit,
Aš pats nudulkėsiu.

Ką kalbėjo apynėlis,
Katile virdamas, ir tt.

— Kad jūs mane nemaišysit,
Ugnužę užliesiu.

Ką kalbėjo apynėlis,
Bačkelėj būdamas, ir tt.

— Jei jūs mane neuždengsit,
Bačkos dugnus mušiu.

Ką kalbėjo apynėlis,
Ąsoty būdamas, ir tt.

— Kad jūs mane neišgersit,
Ąsotį sumušiu.

Jauni vyrai pasigėrę
Tai gražiai dainavo,
Jaunos mergos pasigėrę
Tai jos gražiai šoko.
Seni diedai pasigėrę
Pypkučius pamėtė,
Senos bobos pasigėrę
Čepčiukus pamėtė.
Maži vaikai pasigėrę
Kaip ožiukai bliovė.

263

Sėdžiu už stalelio,
Žiūriu per langelį,
O kas atjos
Viešu keleliu.

Vai ir atjojo
Jaunas kriaučiukėlis,
Nor mano tėvelį
Seną perkalbėt.

— Tu, mano tėveli,
Tu, žilabarzdėli,
Pilka sermėgėlė,
Šešnytis kišenius,
Tabokos ragelis,
Neduok, neleisk
Už kriaučiukėlio.

Nes aš nemokėsiu
Kriaučiuko klausyti,
Nė šiaip, nė taip
Siūlelius verpti.

Sėdžiu už stalelio,
Žiūriu per langelį,
O kas atjos
Viešu keleliu.

Vai ir atjoja
Jaunas šiaučiukėlis,
Nor mano tėvelį
Seną perkalbėt.

— Tu, mano tėveli,
Tu, žilabarzdėli,
Pilka sermėgėlė,
Šešnytis kišenius,
Tabokos ragelis,
Neduok, neleisk
Už šiaučiukėlio.

Nes aš nemokėsiu
Šiaučiuko klausyti,
Nė šiaip, nė taip
Drotvelės sukti.

Sėdžiu už stalelio
Žiūriu per langelį,
O kas atjos
Viešu keleliu.

Vai tai ir atjoja
Jaunas cigonėlis,
Nor mano tėvelį
Seną perkalbėt.

— Tu, mano tėveli,
Tu, žilabarzdėli,
Pilka sermėgėlė,
Šešnytis kišenius,
Tabokos ragelis,
Neduok, neleisk
Už cigonėlio.

Nes aš nemokėsiu,
Cigono klausyti,
Nė šiaip, nė taip
Vištelių vogti.

Sėdžiu už stalelio,
Žiūriu per langelį,
O kas atjos
Viešu keleliu.

Vai tai ir atjoja
Jaunas muzikėlis,
Vai nor mano tėvelį
Seną perkalbėt.

— Tu, mano tėveli,
Tu, žilabarzdėli,
Pilka sermėgėlė,
Šešnytis kišenius,
Tabokos ragelis,
Tai duok, tai leisk
Už muzikėlio.

Tai aš mokėsiu
Muzikos klausyti
Ir šiaip ir taip
Šokiuką šokti.

264

Gaspadinė vieną dieną
Pasipiovė avį vieną,
Vola dra, vola dra,
Vola drala o papa.

Virė juką su lašiniais
Ir indėjo dar taukinės,
Vola dra, vola dra,
Vola drala o papa.

Ir atėjo bernas vienas,
Jis suėdė už tris dienas,
Vola dra, vola dra,
Vola drala o papa.

Bernui valgis parykavo,
Jis pavalgęs ligą gavo,
Vola dra, vola dra,
Vola drala o papa.

Guli bernas šalinaitė'
Trečia diena šiltinaitė',
Vola dra, vola dra,
Vola drala o papa.

Ėjo katinas peliauti,
Prašė Dievo jis pagauti,
Vola dra, vola dra,
Vola drala o papa.

Bernas šiauduos sušiugždė,
Katins mislio, kad jau žiurkė,
Vola dra, vola dra,
Vola drala o papa.

Katins mislio, kad jau žiurkė,
Kaip tik šoko ir suniurkė,
Vola dra, vola dra,
Vola drala o papa.

265

Saldi degtinėlė cukravota,
Gražus stiklužėlis išrašytas.

Ei gėrė, gėrė dvi seselės,
Gėrė, gėrė seselės lotūnėlės.

Viena seselė per laukelį ėjo,
Antra seselė vainikėlį panėšėjo.

Lėkė sakalas per girelę,
Nešė naujienėlę pas tėvelį.

Oi nešė, nešė naujienėlę,
Čia vis ta pati giminėlė.

Beržo šakelės kai palinko,
Visa giminėlė susirinko.

266

Ir apsirgo mano vyras,
Užšoko kvarabas,
Ei ulei paulei,
Užšoko kvarabas.

Užsimanė mano vyras
Avižų kisieliaus,
Ei ulei paulei,
Avižų kisieliaus.

Aš padžioviau avižų
Į nešluotą pečių,
Ei ulei paulei,
Į nešluotą pečių.

Aš sumaliau kisielių,
Kad nė nedundėjo,
Ei ulei paulei,
Kad nė nedundėjo.

Aš apraugiau kisielių
Ant dvylikos nedėlių,
Ei ulei paulei,
Ant dvylikos nedėlių.

Aš prikaičiau kisielių
Ant pernykščių žarijų,
Ei ulei paulei,
Ant pernykščių žarijų.

Kol kisielius išvirė,
Mano vyras numirė,
Ei ulei paulei,
Mano vyras numirė.

Prašiau berną palaidot
Ir kisielių kaštavot,
Ei ulei paulei,
Ir kisielių kaštavot.

Tai man dyvai dideli,
Kad liežuvį nudegė,
Ei ulei paulei,
Kad liežuvį nudegė.

267

Kas per laikas, per gadynė,
Kad bajorai ulevojo,
Kad bajorai ulevojo,
Mūs seselę priviliojo.

— Išveš tave, seserėle,
Už jūrelių, už marelių,
Negirdėsi, seserėle,
Nė tėvelio dūsaujančio,
Nė tėvelio dūsaujančio,
Nė močiutės graudžiai verkiant.

Nė močiutės graudžiai verkiant,
Nė brolelių grajinančių,
Nė brolelių grajinančių,
Nė seselių dainuojančių.

Tik girdėsi, seserėle,
Jūres, marias ūžaujančias,
Jūres, marias ūžaujančias
Ir nendreles siūbuojančias.

Aukštais kalnais bevaikščiosi,
Juodas uogas berankiosi.
Aukšti kalnai — didi vargai,
Žemuogelės — ašarėlės.

268

Kas gėrė — girkus,
Kas pylė — pilkus,
Kas kibins mergytę,
Tas kibkus kibkus.

Kas gėrė alų,
O aš degtinėlę,
Kas bučiavo seną bobą,
O aš mergužėlę.

Eisim namo naktį,
Imsim gaidį plakti,
Ko prijunkai, gaidužėli,
Prie svetimų vištų?

Vištos karklynuose,
Gaidys šiaudynuose,
Nėr nė vieno kiaušinėlio
Visuose namuose.

Aš išgersiu stiklužėlį
Už save mažesnį,
Išvoliosiu purvynėlį
Už save didesnį.

269

Gardus šnapsas iš rugių,
Iš viso svaro mielių,
Oi le oi le, oi lele,
Iš viso svaro mielių.

Gardus šnapsas pagamytas,
Bobų slapta išvarytas,
Oi le oi le, oi lele,
Bobų slapta išvarytas.

Viso kaimo šunes lojo,
Bobos brogą greit kavoja, ir tt.

Kaip tik brogą pakavojo,
Tuoj policija atjojo, ir tt.

Kaip policija atjojo,
Mano bravorą išjojo, ir tt.

Kaip nuvarė mus ant teismo,
Daug municijų užtaisė, ir tt.

Vieni skundė, kiti teisė,
Pons teisėjas jų neklausė, ir tt.

Penkis tūkstančius mokėti
Ir tris mėnesius sėdėti, ir tt.

Kaip parėjau atsėdėjęs,
Brogą raugti tuoj pradėjau, ir tt.

Kaip degtinė bėgt pradėjo,
Visos gyslos išdrebėjo, ir tt.

Gardus šnapsas pagamytas,
Bobų slapta išvarytas, ir tt.

Gardus šnapsas iš rugių,
Iš viso svaro mielių,
Oi le oi le, oi lele,
Iš viso svaro mielių.

270

Žvirblis alų darė,
Vėversys dainavo,
O kieliukė mažiuliukė
Butelius riktavo.

Paprašykit sūdžią,
Kad juos apsūdytų,
Kai katinas pašnairavo,
Visi vietą gavo.

Kieliukė nulėkė,
Vanagui pasakė,
Užsidarykit, užsirakykit
Visus vartus savo.

Kieliukė rakino,
Vanags darinėjo,
O toj pempė didžiakuodė
Visus pašnekino.

Žvirblelis iš strioko
Po sparnu nušoko,
Jis po krekva tupėdamas
Į šalį žiūrėjo.

Kad vanags nulėktų,
Plunksnas nurautų,
O tą mano brangią mėsą
Diedam išdalytų.

Tegu diedai meldžia,
Tegul poteriauna,
Tegul mane žvirblelį
Dažnai minavoja.

271

Su broliais gėriau,
Su broliais šokau,
Su brolužėliais
Namo parėjau.

Per dvarą ėjau,
Dvaras dundėjo,
Ant baltų rankų
Žiedai žibėjo.

O kai aš verpiau
Plonus linelius,
Tai visi sakė,
Kad verpėjėlė.

O kai aš audžiau
Plonas drobeles,
Tai visi sakė,
Kad audėjėlė.

Klėtyj gulėjau,
Kaldra klojėjau,
Per stiklo langą
Aušros žiūrėjau.

Aušta aušrelė
Per rūtų daržą,
Teka saulelė
Į lelijėlę.

Girioj gulėjau,
Maišu klojėjau,
Per beržo lapą
Aušros žiūrėjau.

Aušta aušrelė
Į beržo lapą,
Teka saulelė
Į dobilėlį.

272

Tupi žvirblis ant kuolo,
Tai gražiai dainuoja,
Žada žvirblis dukrą leisti,
Žada ataduoti.
Iš pusantro miežio grūdo
Penkios bačkos pyvo. (2 eil. 2 k.)

Iš pusantro miežio grūdo,
Penkios bačkos pyvo —
Ir atjojo toksai bernas,
Katro ji norėjo. (2 eil. 2 k.)

Ir atjojo toksai bernas,
Katro ji norėjo,
Jis užsėdęs už stalelių
Tai meiliai kalbėjo. (2 eil. 2 k.)

Jis užsėdęs už stalelių
Tai meiliai kalbėjo,
Per vartelius išjodamas
Jis ją apkalbėjo. (2 eil. 2 k.)

Jos rankelės kuobalčiausios,
Ne darbeliui dirbti,
Atsisėdus už stalelių
Rašteliai rašyti. (2 eil. 2 k.)

Atsisėdus už stalelių
Rašteliai rašyti,
Per langelį žiūrėdamai,
Berniukus vilioti. (2 eil. 2 k.)

Kai ji ėjo su berniuku,
Tai sutiko būro vaiką,
Kai patiko būro vaiką,
Žodį vaikui, žodį sakė. (2 e. 2 k.)

Kai patiko būro vaiką,
Žodį vaikui, žodį tarė,
Kai patiko mergužėlę,
Tai meiliai kalbėjo. (2 eil. 2 k.)

Būro vaikas dejavo,
Kad jis jos negavo,
Mergelė labai džiaugės,
Kad jis ją apgavo. (2 eil. 2 k.)

273

Vai noriu, noriu miegelio,
Ne tiek miegelio — vynelio,
Ne tiek vynelio — bernelio,
Tėvo vienturčio sūnelio.

Kuris valelėj augytas,
Ant baltų rankų nešiotas,
Prieš veidrodėlį šokytas,
Aukso obuoliu linksmytas.

Kur tiktai vienas sūnelis,
Ten tiktai viena stainelė
Ir toj nepilna žirgelių.

Kur penki, šeši sūneliai,
Ten penkios, šešios stonelės
Ir visos pilnos žirgelių.

Kur tiktai viena dukrelė,
Ten tiktai viena skrynelė
Ir toj' nepilna drobelių.

Kur penkios, šešios dukrelės,
Ten penkios, šešios skrynelės
Ir visos pilnos drobelių.

274

Tai skamba stiklelis
Rituodamas, (2 eil. 2 k.)
Tai geria brolelis
Dainuodamas. (2 eil. 2 k.)

— Išgerk, išgerk,
Broleli, visą, (2 eil. 2 k.)
Nepalik bitelei,
Nei bitinėliui. (2 eil. 2 k.)

Gers bitelė
Rūtų daržely, (2eil. 2 k.)
O bitinėlis
Vyšnių sodely. (2 eil. 2 k.)

Išgerk, išgerk,
Broleli, šitą, (2 eil. 2 k.)
Įpils, įpils,
Seselė kitą. (2 eil. 2 k.)

Kur mūs, kur mūs
Brolelis gėrė, (2 eil. 2 k.)
Ten jam, ten jam,
Kreselė žėlė. (2 eil. 2 k.)

Kur mūs, kur mūs
Sesutė gėrė, (2 eil. 2 k.)
Ten rūtų, ten rūtų
Kreselė žėlė. (2 eil. 2 k.)

Vai pakelėje,
Pavieškelėje,
Ei ulei ulei, nauja karčiamėlė.

Nauja karčiamėlė,
Jauna šinkarkėlė,
Ei ulei ulei, jauna šinkarkėlė.

Alutį šinkavo,
Midų pardavojo,
Ei ulei ulei, midų pardavojo.

O tai tenai gėrė
Trys mandrūs žaunieriai,
Ei ulei ulei, trys mandrūs ir tt.

Trys mandrūs žaunieriai,
Puikūs kavalieriai,
Ei ulei ulei, puikūs kavalieriai.

O jie gerdami
Jau ir suskalbėjo,
Ei ulei ulei, jau ir suskalbėjo.

Du žaunieriai gėrė,
Trečias negalėjo,
Ei ulei ulei, trečias negalėjo.

Trečias negalėjo,
Tarp savęs kalbėjo,
Ei ulei ulei, tarp savęs kalbėjo.

— Nekavokit manęs
Prie žalios girelės,
Ei ulei ulei, prie žalios girelės.

Tik mane kavokit
Prie viešo kelelio,
Ei ulei ulei, prie viešo kelelio.

Aptaisykit mane
Baltaisiais berželiais,
Ei ulei ulei, baltaisiais berželiais.

Aptaisykit mane
Šviesiomis šoblelėmis,
Ei ulei ulei, šviesiomis šoblelėms.

Apsodykit mane
Žaliomsioms rūtelėms,
Ei ulei ulei, žaliomsioms rūtelėms.

Du žaunieriai ėjo,
Po šoblelę ėmė,
Ei ulei ulei, po šoblelę ėmė.

Po šoblelę ėmė,
Žodelį kalbėjo,
Ei ulei ulei, žodelį kalbėjo:

— O tai čia guli
Mandras žaunierius
Ei ulei ulei, mandras žaunierius.

Mandras žaunierius,
Ūzarų pulkelio
(arba Lietuvos žemelės)
Ei ulei ulei, ūzarų pulkelio.
(ar Lietuvos žemelės).

Du broleliai ėjo,
Po rykštelę laužė,
Ei ulei ulei, po rykštelę laužė.

Po rykštelę laužė,
Žodelį kalbėjo.
Ei ulei ulei, žodelį kalbėjo:

— O tai čia guli
Jaunas bernužėlis
Ei ulei ulei, jaunas bernužėlis.

Jaunas bernužėlis,
Ūzarų pulkelio,
(arba Lietuvos žemelės)
Ei ulei ulei, ūzarų pulkelio.

Dvi sesulės ėjo,
Po rūtelę skynė,
Ei ulei ulei, po rūtelę skynė.

Po rūtelę skynė,
Žodelį kalbėjo,
Ei ulei ulei, žodelį kalbėjo:

— O tai čia guli Mandras žaunierėlis,
Mandras žaunierėlis, Karaliaus slūgelis,
Ei ulei ulei, mandras žaunierėlis. Ei ulei ulei, karaliaus slūgelis.

Karaliaus slūgelis
Ūzarų pulkelio,
Ei ulei ulei, ūzarų pulkelio.

276

Oi kad aš gėriau Nors aš paspendinau,
Dieną ir naktį, Bet aš nepagavau,
Dar savo galvelėj Nuėjo mergelė
Nejaučiu nieko. (2 eil. 2 k.) Lygiuoju laukeliu. (2 eil. 2 k.)

Būčiau pragėręs — Mano mergele,
Šimtą šeštokų — Mano jaunoji,
Ristas žirgas Vai kodėl tu nėjai
Nenustovėjo. (2 eil. 2 k.) Tais vieškeleliais? (2 eil. 2 k.)

Ristas žirgas — Vai ką aš eisiu
Nenustovėjo, Tais vieškelėliais,
Jauna mergelė Mane visi žmonės
Miego norėjo. (2 eil. 2 k.) Apkalbinėja. (2 eil. 2 k.)

Miego norėjo, — Nebok žmonelių,
Kaip linkte linko, Mano mergele,
Kaip žalia rūtelė, Aš jaunas bernelis
Rasos lenkiama. (2 eil. 2 k.) Pas tave jojau. (2 eil. 2 k.)

Per visą naktį O tegul kalba
Miego nemigau, Tegul vaitoja,
Devynios žvakužės Aš imsiu pačią
Šviesiai žibėjo. (2 eil. 2 k.) Apkalbėtąją. (2 eil. 2 k.)

Mezgiau tinklelį Vėjelio pūsta,
Žalių šilkelių, Balta, raudona,
Paspendinau mergelei Žmonių kalbančių
Ant viešo kelio. (2 eil. 2 k.) Būva turtinga. (2 eil. 2 k.)

277

Toj karčiamėlėj,
Toj puikiojoj,
Trys kazokai geria
Žaliąjį vynelį.

Ir nuėjo mūs sesutė
Kazokų žiūrėti,
Ir užgėrė kazokėliai
Tą mūsų sesutę.

— Negerk, negerk, sesutėle,
Kazokų vynelio,
Kazokėlis ne brolelis —
Kareivio sūnelis.

— Jūs broleliai, sakalėliai,
Jūs man ne broleliai,
Kazokėlis tai brolelis
Baltas ir raudonas.

Ir paėmė mūs sesutę
Už baltų rankelių,
Įsodino mūs sesutę
Margon karietėlėn.

Važiau lauką, važiau antrą,
Davažiavau girelę,
Toj girelėj, toj žaliojoj
Gilus Dunojėlis.

Ir įmetė mūs sesutę
Gilun Dunojėlin,
Ir pradėjo mūs sesutė
Aukštyn rankas kelti.

Ir pradėjo mūs sesutė
Jau brolelius šaukti:
— Jūs broliukai, sakaliukai,
Gelbėkite mane.

— Oi sesute, oi jaunoji,
Mes tau ne broleliai,
Kazokėliai tau broleliai
Balti ir raudoni.

278

Sutemo tamsiai,
Nulijo smarkiai,
Ne'tranda žirgelis
Nei vieškelėlio. (2 eil. 2 k.)

O kai atrado
Viešą kelelį,
Bėgs mano žirgelis
Nė nevaldomas. (2 eil. 2 k.)

O kai dabėgsiu
Žalią lankėlę,
Ės mano žirgelis
Nė neganomas. (2 eil. 2 k.)

O kai dabėgsiu
Sraunų upelį,
Gers mano žirgelis
Nė neganomas. (2 eil. 2 k.)

O kai prijosiu
Margą karčiamą,
Stos mano žirgelis
Nė nestabdomas. (2 eil. 2 k.)

Jau aš pragėriau
Šimtą trečiokų,
Ant bėro žirgelio
Besėdėdamas. (2 eil. 2 k.)

Būčiau pragėręs
Ir antrą šimtą —
Puikusis žirgelis
Nenustovėjo. (2 eil. 2 k.)

Puikusis žirgelis
Nenustovėjo,
Jaunoji mergelė
Miego norėjo. (2 eil. 2 k.)

Ji taip norėjo,
Kaip linkte linko,
Kaip darže rūtelės
Vėjo pūčiamos. (2 eil. 2 k.)

Vėjo pūčiama
Balta, raudona,
Žmonių kalbama
Dar raudonesnė. (2 eil. 2 k.)

279

Šėriau žirgelį
Per du meteliu,
Auginau mergelę
Per du laukeliu. (2 eil. 2 k.)

Šėriau žirgelį,
Kad gražus būtų,
Auginau mergelę,
Kad mano būtų. (2 eil. 2 k.)

Per dvarą ėjo,
Skarele dangstės —
Nekaitink, saulele,
Skaisčių veidelių. (2 eil. 2 k.)

Kai aš suprašiau
Savo pulkelį,
Tris šimtus šokėjų,
Du muzikėlių. (2 eil. 2 k.)

Nepigiai moka
Tie muzikėliai —
Nuo šokėjėlio
Po auksinėlį. (2 eil. 2 k.)

Nuo šokėjėlio
Po auksinėlį,
Nuo šilkų stygų
Po dolerėlį. (2 eil. 2 k.)

Nepadyvykit
Man, giminėlės,
Per puikią, per mandrią
Mergelę ėmiau. (2 eil. 2 k.)

Per dvarą eina,
Veidelį dangsto —
Nekaitink, saulele,
Mano veidelio. (2 eil. 2 k.)

280

Stiklužėlis tarė
Ir butelį barė:
— Tu, buteli ilgasai,
Ar tęsėsi man? (2 eil. 2 k.)

Butelis tarė
Ir bačkelę barė:
— Tu bačkele trilanke,
Ar tęsėsi man? (2 eil. 2 k.)

O bačkelė tarė
Ir svirnelį barė:
— Tu svirneli šimtakarti,
Ar tęsėsi man? (2 eil. 2 k.)

Svirnelis tarė
Ir kluonelį barė:
— Tu, kluoneli šimtakarti,
Ar tęsėsi man? (2 eil. 2 k.)

O kluonelis tarė
Ir laukelį barė:
— Tu, laukeli juoddirvėli,
Ar tęsėsi man? (2 eil. 2 k.)

O laukelis tarė
Ir jautelius barė:
— Jūs, jauteliai baubuonėliai,
Kodėl neindirbot? (2 eil. 2 k.)

O jauteliai tarė
Ir mergeles barė:
— Jūs, mergelės, lelijėlės,
Kodėl nepriganėt? (2 eil. 2 k.)

O mergelės tarė,
Gaspadorių barė:
— Gaspadoriau, ūkininke,
Kodėl neprikėlei? (2 eil. 2 k.)

Gaspadorius tarė
Ir gaidelį barė:
— Tu, gaideli raibasai,
Kodėl neprikėlei? (2 eil. 2 k.)

281

Tamsioj naktelėj,
Žalioj girelėj,
Toli, toli mergužėlė,
Balta, graži lelijėlė.

Toli nenueisiu,
Bet aš ten nujosiu,
Atsisėsiu už stalelio
Po stiklo langeliu.

Atsisėdau dailiai,
Apsiverkiau gailiai,
Kad ant manęs mergužėlės
Pažiūrėjo žvairiai.

Nors ji žvairiai žiūro,
Bet ji meiliai kalba,
Iš tų meilių linksmumėlių
Bus ir gailių ašarėlių.

Bus ir gailių ašarėlių,
Reiks ir gailiai apsiverkt.

Ateina stiklelis
Staleliu gerdamas,
Oi joi, Dievulėliau,
Reiks jis man išgerti.

Aš išgersiu šitą,
Prisipilsiu kitą,
Svyruodamas, linkčiuodamas
Namučių parjosiu.

Aš parjojau namučių,
Randu mergužėlę
Už stalelio sėdinčią,
Ant rankelių rymančią.

— Ko verki, mergele,
Balta lelijėle:
Ar vainiko, ar jaunystės,
Ar valnų dienelių?

— Nei vainiko, nei jaunystės,
Tik žalių rūtelių.

282

Augin močiutė
Tris dukteraites,
Tris dukteraites,
Kai lelijaites.

Vieną nuleido
Už gero vyro,
Už gero vyro,
Už bandelnyko.

Ans ateidamas
Ir atnešdamas
Tėveliui bandą,
Močiutei bandą,
Visiems vaikeliams
Po bandelaitę.

Antrą nuleido
Už gero vyro,
Už gero vyro,
Už puodelnyko.

Ans ateidamas
Ir atnešdamas
Tėveliui puodą,
Močiutei puodą,
Visiems vaikeliams
Po puodelaitį.

Trečią nuleido
Už gero vyro,
Už gero vyro,
Už dūdelnyko.

Ans ateidamas
Ir atnešdamas
Tėveliui dūdą,
Močiutei dūdą,
Visiems vaikeliams
Po dūdelaitę.

Tėvelis pūtė,
Močiutė birbė,
Visi vaikeliai
Aplink birbino.

283

Augin tėvas tris dukreles,
Ei siudvi tiudvi, tris dukreles.

Viena buvo aukšta, laiba,
Ei siudvi tiudvi, aukšta, laiba.

Antra buvo žema, kresna,
Ei siudvi tiudvi, žema, kresna.

Trečia buvo juoda, graži,
Ei siudvi tiudvi, juoda, graži.

Aukšta laiba už bajoro,
Ei siudvi tiudvi, už bajoro.

Žema kresna už muziko,
Ei siudvi tiudvi, už muziko.

Juoda graži už cigono,
Ei siudvi tiudvi, už cigono.

Atvažiavo trys dukrelės,
Ei siudvi tiudvi, trys dukrelės.

Bajorienė su pyragais,
Ei siudvi tiudvi, su pyragais.

Muzikienė su pečiankom,
Ei siudvi tiudvi, su pečiankom.

Cigonienė su dželele,
Ei siudvi tiudvi, su dželele.

Bajorienė gražiai gieda,
Ei siudvi tiudvi, gražiai gieda,

Muzikienė gražiai šoka,
Ei siudvi tiudvi, gražiai šoka.

Cigonienė gailiai verkia,
Ei siudvi tiudvi, gailiai verkia:

— Kad aš būčiau nė negimus,
Ei siudvi tiudvi, nė negimus.

Šitos dželos nepažinus,
Ei siudvi tiudvi, nepažinus.

284

Tai gersim gėrimėlį,
Tai šoksim šokimėlį,
Tai leisim, leisim
Savo seselę
Svetimon šalytėlėn. (2 k.)

Išleisim vainikuotą,
Matysim nuometuotą —
Jau nebetokia mūsų seselė,
Kaip šį rytužėlį,
Kaip šį rytužėlį,
Su baltu nuometėliu.

— Sesute mano,
Jaunoji mano,
Ar tau negaila
Žalių rūtelių,
Baltųjų lelijėlių?

— Gailėt pergailėjo,
Širdelę perskaudėjo,
Kol įprašiau
Tėvą, motulę
Naujų rūtų darželin.

285

Oi pakelėje
Stiklinė karčiamėlė,
Toje karčiamėlėj
Mano senas tėvelis. (2 eil. 2 k.)

Oi, ir atjojo
Iš toli bernužėlis,
Pradėjo vitoti
Mano seną tėvelį. (2 eil. 2 k.)

Pradėjo vitoti
Mano seną tėvelį,
Pradėjo vilioti
Iš tėvelio dukrelę. (2 eil. 2 k.)

— Tėveli mano,
Tėveli nuo seniausias,
Prašau negerti
Šito žalio vynelio.

Prašau negerti
Šito žalio vynelio,
Prašau neleisti
Už tolimo bernelio.

Tėveli mano,
Tėveli nuo seniausias,
Gal nenori,
Kad dažnai atlankyčiau?

Gal nenori,
Kad dažnai atlankyčiau,
Kas nedėlėlę
Viešnele atvažiuočiau? (2 e. 2 k.)

— Pažadėk dukrelę,
Kad dažnai atlankytų,
Kas nedėlėlę
Viešnele atvažiuotų. (2 eil. 2 k.)

286

Kad aš būčiau žinojęs,
Kad aš būčiau žinojęs
Savo dalią negerą,

Tai būčiau nepirkęs,
Tai būčiau nepirkęs
Žiedelio sidabrėlio.

Tik aš būčiau nupirkęs,
Tik aš būčiau nupirkęs
Žirgelį juodbėrėlį.

Tai aš būčiau bejodęs,
Tai aš būčiau bejodęs
Nuo miesto į miestą.

Nuo miesto į miestą,
Nuo miesto į miestą,
Į tą naują karčiamėlę,
Kur mano miela geria,

Kur mano miela geria,
Kur mano miela geria,
Gerdama ulevoja.

287

Sustojo bajorai
Karčiamėlėj gerti. (2 k.)

— Gerkit, gerkit,
Mieli broleliai,
Kuo jūs užmokėsit? (2 k.)

— Jūrės marės
Nežvejotos,
Tai nėr pinigėlių. (2 k.)

Aš išplaukiau
Jūres mares,
Pamačiau mergelę. (2 k.)

Aš mergelei
Labą dieną,
Ji man neatsakė. (2 k.)

Aš mergelei
Baltą ranką,
Ji man nepadavė. (2 k.)

— Vai mergele
Lelijėle,
Ko tu puikavoji? (2 k.)

Jei tu turi
Didžius turtus,
Būsi mano miela. (2 k.)

O jei savo razumėlį,
Lik sveika, mergele. (2 k.)

288

Galiu gert, galiu gert,
Negaliu pakelt,
Rūpi man, rūpi man,
Kad maža dukrelė.

Nėra kam, nėra kam
Baltai burną prausti,
Nėra kam, nėra kam
Tankių drobių austi.

289

Seno čėso gaspadoriai
Gėrė vyną, kaip bajorai.

Trid rid rita,
Trid rid rita,
Tram ta rara, tram ta rara,
Tram ta rara ra ta ta.

Seno čėso gaspadinės,
Jos išblyškę, kaip giltinės,
O jau dabar skaisčios, gražios,
Ba jau nieko nevodija. (2 e. 2 k.

Trid rid rita,
Trid rid rita,
Tram ta rara, tram ta rara,
Tram ta rara ra ta ta.

Seno čėso jaunikaičiai
Išsipūtę, kaip ponaičiai,
Tos mergaitės, kaip panaitės,
Misinginės patkavaitės. (2 e. 2 k.

Trid rid rita,
Trid rid rita ir tt.

Seno čėso kavalieriai
Jojo raiti, kaip ricieriai,
Kad jie ir nieko nemoka,
Bile žirgas aukštyn šoka. (2 eil. 2 k.)
Trid rid rita ir tt.

290

Šale kelio, vieškelėlio
Nauja karčiamėlė, (2 k.)
Toj karčiamoj, toj naujojoj
Trys kazokai gėrė. (2 k.)

Ir nuėjo mūs sesutė
Margoj karčiamėlėj, (2 k.)
Priviliojo mūs sesutę
Žaliuoju vyneliu. (2 k.)

— Negerk, negerk, seserėle,
Iš kazoko rankų (2 k.)
— Atstok, atstok, brolužėli,
Tu man ne brolelis. (2 k.)

Kazokėlis tai brolelis,
Jis baltas, raudonas, (2 k.)
Kazokėlio trumpi rūbai,
Prie šono kardelis. (2 k.)

Ir nuvežė mūs sesutę
Į žalią girelę, (2 k.)
Ir įmetė mūs sesutę
Gilun Dunojėlin. (2 k.)

— Gelbėk, gelbėk, brolužėli,
Tu mano broleli (2 k.)
— Atstok, atstok, seserėle,
Aš tau ne brolelis. (2 k.)

Kazokėlis tau brolelis,
Jis baltas, raudonas, (2 k.)
Kazokėlio trumpi rūbai,
Prie šono kardelis. (2 k.)

Tau vėželiai tai broleliai,
Žuvelės seselės. (2 k.)

291

Oi kas tai bėda,
Kas tai bėdelė —
Už vandenų mergelė. (2 k.)
Nei ji pervesti,
Nei ji pervežti,
Nei laiveliu perirti. (2 k.)
O kas tai kaimas,
Kas tai kaimelis —
Neleidžia nakvynėlės. (2 k.)
Užkėlė vartus,
Uždėjo kuolus,
Užleido grandinėles. (2 k.)
O kad aš paleisiu
Žirgą ant valios,
Žirgelį ant valelės. (2 k.)
Tai išmuš kuolus,
Atkels vartelius,
Atkabins grandinėlius. (2 k.)
O kas tai gaidžiai,
Kas tai gaideliai —
Per naktelę giedojo? (2 k.)
Kuo jie lesyti,
Kuo jie girdyti,
Keno jie užaugyti? (2 k.)
Kviečiais lesyti,
Vynu girdyti,
Mergelės užaugyti. (2 k.)

292

Aš išgėriau vieną,
Kaipo saldų pieną —
Malonėk, dar įpilk,
Dar gersiu ir antrą. (2 eil. 2 k.)
Aš išgėriau antrą,
Mano širdis kantri —
Malonėk, dar įpilk,
Dar gersiu ir trečią. (2 eil. 2 k.)
Aš išgėriau trečią,
Mano širdį krečia —
Malonėk, dar įpilk,
Dar gersiu ketvirtą. (2 eil. 2 k.)
Išgėriau ketvirtą,
Mano širdis tvirta —
Malonėk, dar įpilk,
Dar gersiu ir penktą. (2 eil. 2 k.)
Išgėriau penktą,
Man širdelė lenkta —
Malonėk, dar įpilk,
Dar gersiu ir šeštą. (2 eil. 2 k.)
Išgėriau šeštą,
Pasigavau šešką —
Malonėk, dar įpilk,
Dar gersiu septintą. (2 eil. 2 k.)
Išgėriau septintą,
Mano širdis linksta —
Malonėk, dar įpilk,
Dar gersiu aštuntą. (2 eil. 2 k.)
Išgėriau aštuntą,
Man galvelė siunta —
Malonėk, dar įpilk,
Dar gersiu devintą. (2 eil. 2 k.)
Išgėriau devintą,
Jau galvelė linksta —
Malonėk, dar įpilk,
Dar gersiu dešimtą. (2 eil. 2 k.)
Išgėriau dešimtą,
Nuo kėdės nuvirtau —
Malonėk, jau nepilk,
Jau daugiau negersiu. (2 eil. 2 k.)

293

O kad aš gėriau
Dieną, naktužę,
Protužio nepragėriau,
Vaidužio nepakėliau.

O kad aš plaukiau
Jūres maružes,
Kraštužio nepriplaukiau,
Dugnužio nepasiekiau.

— Eik šian, mergele,
Eik šian, jaunoji,
Sėsk į juodą laivelį,
Plauksim jūres mareles.

— Berneli mano,
Mano jaunasis,
Kur šią naktį nakvosim,
Naktužę turėsim?

Ar ant jūrelių,
Ar ant marelių,
Ar ant juodo laivelio,
Ant gryno vandenėlio?

— Nė ant jūrelių,
Nė ant marelių,
Tik ant juodo laivelio,
Ant gryno vandenėlio.

— Berneli mano,
Mano jaunasis,
Ką mudu pasiklosim,
Kuo mudu užsiklosim?

— Mergele mano,
Mano jaunoji,
Rasele pasiklosim,
Miglele užsiklosim.

294

Aukšti kalneliai,
Margi dvareliai,
Kalbino mane
Jaunas bernelis.

Kalbyt kalbino
Ir vynu viliojo,
Aukso žiedelį
Man dovanojo.

— O tu, berneli,
Balamūtėli,
Kalbink tėvelį
Ir motinėlę.

Ar skirs dalelę,
Aukštus kraitelius,
Ar riš tvartely
Šėmus jautelius?

Neriš tvartely
Šėmus jautelius,
Tik iš stonelės
Bėrus žirgelius.

295

Einu per mišką,
Girdžiu per lauką —
Kas ten miške subildėj'. (2 k.)

Išlėkė uodas
Iš ąžuolėlio,
Nusisuko sprandelį. (2 k.)

Ateina meška,
Didi daktarka,
Uodui sprandą gydyti. (2 k.)
Atneša drignių
Ir miško šaknų,
Ir degtinės butelį. (2 k.)
Atjoja vaitas
Per lauką raitas
Uodui sprandą gydyti. (2 k.)
Svirplys pamatė,
Ūsus pastatė,
Namo vaitą pavijo. (2 k.)
Vaitas papyko,
Arklį paliko,
Namo pėsčias parėjo. (2 k.)
Atskrenda musė
Iš prūsų šalies
Uodui sprandą gydyti. (2 k.)

296

Aušta aušrelė,
Teka saulelė
Per žalią girelę,
Susirinko mieli broliai
Į karčiamą gerti.
— Gerkit, gerkit,
Mieli broliai,
Kuo užsimokėsit?
Jūrės, marės nežvejotos,
Vis mano žuvelės,
O aš jaunas
Bernužėlis
Vidur Dunojėlio.
Aš pamačiau mergužėlę
Einant vandenėlio,
Aš priplaukiau
Prie kraštelio,
Aš ją kalbinau.
Aš jai daviau labą dieną,
Ji man nei žodelio,
Aš pakėliau kepurėlę,
Ji nieko nesakė.

297

— Vai jūs, kaimynėliai,
Mieli kaimynėliai,
Meldžiu jus paklausyt
Mano meilių žodžių.
Ar gi nežinot,
Mieli kaimynėliai,
Ant tų Kamšų tiesūs keliai
Ir lygūs laukeliai.
Lygumas laukelių,
Gražumas pievelių,
Sidabriniai dobilėliai,
Aukselio žiedeliai.

Kad mes važiavom
Per žalią girelę,
Mislydami, dūmodami
Apie tą vietelę.

Vai, kad mes pamatėm
Paukštukų viliją,
Visi gražiai apsirėdę,
Kaip darže lelijos.

— Vai gi jūs, paukšteliai,
Mieli sakalėliai,
Pasakykit tikrą tiesą,
Iš kur jūs sveteliai?

Kokio jūs gimimo,
Kokio išaugimo,
Iš kur jūs toksai gražus
Rūbų aprėdymas?

Kad mes davažiavom,
Panemunės krantą,
Šimtai šimtų gulbių, ančių
Nemunėliu plaukia.

Marių žvirgždus neša,
Vandenėlį geria,
Pasukdami arbatėlę,
„Vivat, vivat“ šaukia.

— Sugrįžki, antele,
Marion beplaukdama,
Padūmok, mergužėle,
Už manęs eidama.

298

Mano pati šešiais žirgais,
Aš vargšelis šešiais žvirbliais,
Oi joi joi, Dievuliau,
Kam aš jaunas ženijaus? (2 eil. 2 k.)

Mano pati karietaitėj,
Aš vargšelis geldaitėje,
Oi joi joi, Dievuliau,
Kam aš jaunas ženijaus? (2 eil. 2 k.)

Mano pati bažnytėlėj,
Aš vargšelis koplytėlėj,
Oi joi joi, Dievuliau,
Kam aš jaunas ženijaus? (2 eil. 2 k.)

Mano pati knygas rankoj,
Aš vargšelis vyžą rankoj,
Oi joi joi, Dievuliau,
Kam aš jaunas ženijaus? (2 eil. 2 k.)

Mano pati sijonuota,
Aš vargšelis lopiniuotas,
Oi joi joi, Dievuliau,
Kam aš jaunas ženijaus? (2 eil. 2 k.)

Mano pati vis su ponais,
Aš vargšelis su lakmonais,
Oi joi joi, Dievuliau,
Kam aš jaunas ženijaus? (2 eil. 2 k.)

VIII

Dainos dainelės

(299 — 304)

299

Aš bernužėlis
Dainų dainelių,
Dainelių dainorėlis,
Dainelių dainorėlis,

Kas nor išmokti
Dainų dainuoti,
Tas tur prie manęs stoti,
Tas tur prie manęs stoti.

Aš parašysiu
Margą laiškelį,
Paleisiu ant liustelio,
Paleisiu ant liustelio.

Akmuo be kraujo,
Vanduo be sparnų,
Papartis be žiedelių,
Papartis be žiedelių.

Taip ir aš jaunas,
Jaunas bernelis
Be jaunosios mergelės,
Be jaunosios mergelės.

Vai parduosiu jaučius
Ir tėvo dvarą,
Samdysiu verpėjėlę,
Sau jauną mergužėlę.

Parduosiu žirgus
Ir kamanėles,
Samdysiu audėjėlę,
Sau jauną mergužėlę.

— Neparduok jaučių
Nei tėvo dvaro,
Aš būsiu verpėjėlė,
Tau jauna mergužėlė.

Neparduok žirgo
Nei kamanėlių,
Aš būsiu audėjėlė,
Tau jauna mergužėlė.

300

Aš išdainavau
Visas dainužėles,
Tik vienos nedainavau,
Tik vienos nedainavau.

Aš padainuosiu
Ir tą dainelę —
Pavasario dienelę,
Linelius ravėdama. (2 eil. 2 k.)

Atplauk laivužis
Ir šipuružis
Su žaliais žolynužiais,
Su brangiais mėrynužiais. (2 eil. 2 k.)

— Einam, seselės,
Mairono pirkti
Maironužio sėklelių,
Brangiųjų žolynėlių. (2 eil. 2 k.)

— Oi, sesyt, sesyt,
Sesyte mano,
Tai didi dyvai
Naujam rūtų daržely. (2 eil. 2 k.)

Nors retai sėjom,
Bet tankiai dygo,
Perleliais pražydėjo. (2 eil. 2 k.)

Iš viršūnėlės
Vainiką pyniau,
Per gegutę nusiunčiau
Į jaunąjį bernelį. (2 eil. 2 k.)

Netiek gegulės
Raibų plunksnelių,
Kiek mano bernužėlio
Meilių žodelių. (2 eil. 2 k.)

Iš pažemėlio
Vainiką pyniau,
Aš pati sunešiojau.

301

Aš išdainavau
Visas dainužėles,
Dar vienos nedainavau. (2 k.)

Aš padainuosiu
Savo motulei,
Linelius ravėdama. (2 k.)

Roviau, neroviau
Žalius linelius,
Pūdymėly nesėjau.

Krovus, nekrovus
Aukštus kraitelius,
Nuduos mane motulė, (2 k.)

Užu girelių,
Užu žaliųjų,
Užu gilių marelių. (2 k.)

Išeis motulė,
Išeis uošvelė
Tų paukštelių paklausyti. (2 k.)

— Ar ne paukštelė,
Ar ne gegulė,
Ar ne mano dukrelė,
Kur toli nuduota.

Tai išėjo paklausyti
Ir tų paukštelyčių:
— Ne paukštelių balsas,
Nei paukštelyčių,
Nei gegutyčių.

Tik mano dukterytės,
Kur toli nuduota,
Seniai užmiršta
Mano dukrytėlė.

302

Aš padainuosiu
Dainų dainelę,
Aš dainų mergužėlė. (2 k.)
Aš atdarysiu
Dainų skrynelę,
Paleisiu į liustelį. (2 k.)

Akmuo be kraujo,
Vanduo be sparnų,
Papartis be žiedelių,
O aš mergelė,
Aš vargdienėlė
Be jauno bernelio. (3 eil. 2 k.)

Parduosiu žiedą
Ir vainikėlį,
Samdysiu artojėlį. (2 k.)
Oi, ir išgirdo
Jaunas bernelis,
Po klėtį vaikščiodamas. (2 k.)
— Neparduok žiedą
Nei vainikėlį,
Aš būsiu artojėlis. (2 k.)

Aš padainuosiu
Dainų dainelę,
Aš dainų bernužėlis. (2 k.)
Aš atdarysiu
Dainų skrynelę,
Paleisiu į liustelį. (2 k.)

Akmuo be kraujo,
Vanduo be sparnų,
Papartis be žiedelių,
O aš bernelis,
Aš vargdienėlis
Be jaunos mergužėlės. (3 eil. 2 k.

Parduosiu žirgą
Ir tymo balną,
Samdysiu audėjėlę. (2 k.)
Oi, ir išgirdo
Jauna mergelė,
Po klėtelę vaikščiodama. (2 k.)
— Neparduok žirgą
Nei tymo balną,
Aš būsiu audėjėlė. (2 k.)

303

Aš išdainavau
Visas dainužėles,
Tik vienos nedainavau.

Aš padainuosiu
Palangos miestely,
Ten, kur gyven mergelė.

Vaikščioj' mergelė
Po aukštą svirnelį,
Po rūtų daržėlį.

O ir atjojo
Jaunas bernelis
Per lygųjį laukelį.

— O, padėk Dievas,
Jaunoji mergele,
Vaikščiot aukštam svirnely!

— Dėkui Dievui,
Jaunas berneli!
Sėsk nuo bėro žirgelio.
Tu prisiriški
Bėrą žirgelį
Prie alyvos šakelės.

O ir palaužė
Bėras žirgelis
Alyvėlės šakelę.

Oi barė, barė
Sena motinėlė
Už alyvos šakelę.

— Oi, nebark, nebark
Sena motinėle,
Už alyvos šakelę.

Oi atžels, atžels
Alyvos šakelė,
Sukraus melsvus žiedelius.

Oi eina, eina
Jaunas bernelis
Į aukštąjį svirnelį.

Oi sodin, sodin
Už balto stalelio,
Atneš' rincko vynelio.

— Oi, sveikas, sveikas,
Jaunasis berneli!
— Dėkui, jauna mergele!

304

Mes padainuosim
Tą dainelę,
Pavasario giesmelę.

Atplauk, laiveli
Ir akrotėli,
Su brangiais tavorėliais.

Ne su rugeliais,
Ne su kvieteliais,
Tik su brangiais mėrūnėliais.

— Eisim, seselės,
Mėrūnų pirkti,
Užtvers broliai darželius.

Tai retai sėjau,
Tai tankiai dygo,
Tai gražiai bujojo.

Deimanto lapai,
Aukso žiedeliai,
Sidabro pumpurėliai.

IX

Bernelių ir mergelių dainos

(305 — 371)

305

Vai smūtna, liūdna
Mano širdelė
Šį mielą rudenėlį.

Oi, ir prijautė
Mano širdelė
Berneliui rūpestėlį.

Nė eina arti,
Nė šieno piauti,
Nė žagružės taisyti.

— Oi nesirūpink,
Jauna mergele,
Mano rankų darbeliais.

Lauką užarsiu,
Šieną nupiausiu,
Žagružę sutaisysiu.

— Rugelius sėjai,
N'išvarinėjai,
Vandenužiais užleidai.

Sėjai rugelius
Trejus metelius,
Nė vienas nesudygo.

O tik išdygo
Žalias ąžuolėlis
Su devyniom šakelėm.

Oi ūžia, gaudžia
Girios medeliai:
— Maži mano broleliai.

Oi užaugs, užaugs
Mano broleliai,
Iškirs girios medelius.

Girelėj kirto,
Pagiry tašė,
Ant vieškelėlio

Dvaružį statė,
Su devyniais kampeliais
Žalią pastatė.

Tenai kukavo
Raiba gegutė,
Tolei kukavo,
Tolei lygavo,

Pakolei iškukavo
Tėvo dukrelę,
Brolio seselę,
Močiutės užvadėlę.

306

Oi rūta, rūta,
Rūtele žalioji,
Vai ko pavytai,
Žalia būdama? (2 eil. 2 k.)

Vai ko pavytai,
Žalia būdama,
Vai kam nuleidai
Tankias šakeles? (2 eil. 2 k.)

Oi tu, mergele,
Mano jaunoji,
Vai kam nuleidai
Baltas rankeles? (2 eil. 2 k.)

Vai kam nuleidai
Baltas rankeles
Ir nuo rankelių
Aukso žiedelius? (2 eil. 2 k.)

307

Sėdžiu už stalelio,
Žiūriu per langelį,
Ar ne mano bernužėlis
Per lauką atjoja?
Atjos bernužėlis keliu,
Atneš vainikėlį rūtelių. (2 eil. 2 k.)

Bernelis atjojo,
Ties vartais sustojo,
Mergelė išėjo,
Greitai prakalbėjo,
Baltas rankeles nuleido,
Mergelės širdelė nuliūdo. (2 eil. 2 k.)

Bernelis pasakė:
— Krauk kraitelį greitai,
Ant šio rudenėlio
Kad būtų sukrauta. (2 eil. 2 k.)

Mergelė atsakė:
—Šerk žirgelį greitai,
Ant šio rudenėlio
Kad būtų nušertas,
Reiks į vainelę tau joti,
Ant pečių šautuvas nešioti. (2 eil. 2 k.)

Atėj' rudenėlis,
Reiks broleliui joti,
Mergelė žodeliais
Pradeda raudoti:

— Oi Dievuliau mano,
Dievulėliau brangus,
Taip ilgai mylėjus
Gaila atsitraukti. (2 eil. 2 k.)

308

Nevisur lankoj
Dobilas augo,
Nevisur lankoj
Dobilas augo,
Vėjelio nepūčiamas,
Žmonelių nelankomas. (2 e. 2 k.)

Tėvo baudžiamas
Baltas, raudonas,
Žmonių kalbamas
Dar raudonesnis;
Neatbojo nė kalbelių,
Vis mynė po kojelių. (2 eil. 2 k.)

Nevisur kaime
Bernelis augo,
Nevisur kaime
Bernelis augo,
Tėvelio nebaudžiamas, (2 eil.
Žmonelių neapkalbamas. 2 k.)

Nevisur kaime
Mergelė augo,
Nevisur kaime
Mergelė augo,
Močiutės nebarama,
Žmonelių neapkalbama. (2 e. 2 k

Močiutės barama
Balta, raudona,
Žmonių apkalbėta
Dar raudonesnė;
Neatbojo nė kalbelių,
Vis mynė po kojelių. (2 e. 2 k.)

309

Ir atvažiavo,
Ir atkeliavo
Iš Varšuvos ponaičiai
Pas Lietuvos mergelę.

— Mergele mano,
Jaunoji mano,
Duok man baltą rankelę,
Sėsk prie mano šalelės.

Mudu važiuosim,
Mudu keliausim
Už jūrių marelių,
Už ūžiančių girelių.

Tai tu girdėsi,
Mano mergele,
Giružes ūžaujančias,
Nendreles siūbuojančias.

Tai tu mįslyk,
Mano mergele:
Močiutė gailiai verkia,
Tėvelis bėdavoja.

Važiavau lauką,
Važiavau antrą,
Neįkalbinu mergelės
Už rūtų vainikėlį.

Kai privažiavau
Žalią girelę,
Kalbin mane mergelė
Savo meiliais žodeliais.

— Berneli mano,
Mano jaunasis,
Noriu girios paukštelio,
Drebnosios kanarkėlės.

— Mergele mano,
Manoji jaunoji,
Nenupirkau strielbelės,
Neb'nušausiu paukštelio.

Važiavau lauką,
Važiavau antrą,
Neįkalbinu mergelės
Už rūtų vainikėlį.

Kai privažiavau
Sraunią upelę,
Kalbin mane mergelė
Savo meiliais žodeliais.

— Berneli mano,
Mano jaunasis,
Noriu saldaus miegelio
Į aukštąją klėtelę.

— Mergele mano,
Mano jaunoji,
Tai pakirtau liepelę,
Tai pastačiau klėtelę.

310

— Vai namo, namo,
Jaunas berneli,
Iš jauno jaunimėlio:
Laukas neartas,
Šienas nepiautas,
Žagružės netaisytos. (3 eil. 2 k.)

— Vai namo, namo,
Jauna mergele,
Iš jauno jaunimėlio:
Linai neverpti,
Drobės neaustos,
Staklužės netaisytos. (3 eil. 2 k.)

— Vai nesirūpink,
Jauna mergele,
Mano sunkiais darbeliais:
Laukus užarsiu,
Šieną nupiausiu,
Žagružes sutaisysiu. (3 eil. 2 k.)

— Vai nesirūpink,
Jaunas berneli,
Mano sunkiais darbeliais:
Linus suverpsiu,
Drobes išausiu,
Staklužes taisysiu. (3 eil. 2 k.)

311

— Vai ko ieškai, bernužėli,
Šį miglotą rytelį,
Vai daliuli, vai daliuli,
Šį miglotą rytelį?

— Ieškau bėro žirgužėlio,
Ant žirgelio balnužėlio,
Vai daliuli, vai daliuli,
Ant žirgelio balnužėlio.

— Neieškoki, bernužėli,
Neprapuls tau žirgužėlis,
Vai ir t. t.

— Tavo bėras žirgelis
Mano tėvo stonelėj,
Vai ir t. t.

— Pasakyk, mergužėle,
Ką iškados padarė?
Vai ir t. t.

Ką iškados padarė,
Kad žirgelį uždarė?
Vai ir t. t.

— Uosio tvorą išlaužė,
Tris žolynus išmindė,
Vai ir t. t.

— Pasakyk, mergužėle,
Kiek kainuoja žolynai?
Vai ir t. t.

— Žaliai rūtai du šimtai,
Lelijėlei šimtelis,
Vai ir t. t.

Dėk pinigus ant stalo,
Vesk žirgelį ant dvaro,
Vai ir t. t.

Žvengs žirgelis avižų,
Verks bernelis pinigų,
Vai ir t. t.

312

Pastačiau klėtelę
Ant marių krantelio,
Viliojau mergelę
Dvylikos metelių. (2 eil. 2 k.)

— Palauk, bernužėli,
Baltas dobilėli,
Aš jauna užaugsiu,
Razumėlį gausiu. (2 eil. 2 k.)

— Bepig tau, mergele,
Pas močiutę augti,
Pas močiutę augti,
Razumėlį gauti. (2 eil. 2 k.)

O man bernužėliui
Septinti meteliai,
Septinti meteliai
Karaliaus slūgelėj. (2 eil. 2 k.)

Ant tavo galvelės
Rūtų vainikėlis,
O ant manęs jauno
Aukštas kaškietėlis. (2 eil. 2 k.)

Ant tavo rankelių
Aukselio žiedeliai,
O ant manęs jauno
Šveitrioji šoblelė. (2 eil. 2 k.)

Ant tavo kojelių
Jukto čeverykai,
O ant manęs jauno
Sunkūs pentinėliai. (2 eil. 2 k.)

313

Rūpinosi motinėlė,
Rūpinosi širdužėlė,
Kuo rėdysiu dukrelę:

Ar margaisiais kartūnėliais,
Ar žaliaisiais šilkužėliais,
Ar plonomis drobelėmis?

Nė žaliais šilkužėliais,
Nė margais kartūnėliais,
Tik plonosioms drobelėms.

Rūpinosi motinėlė,
Rūpinosi širdužėlė,
Kur išleisiu dukrelę:

Ar į Vilniaus miestelį,
Ar į Tilžės dvarelį,
Ar į aukštą kalnelį?

Nė į Vilniaus miestelį,
Nė į Tilžės dvarelį,
Tik į aukštą kalnelį.

Išauš šiltas pavasarėlis,
Išgins broliai žirgužėlius,
Lankys seselės kapelį.

— Kelkis, mūsų seserėle,
Taisyk mūsų stakluželes,
Rėdyk plonas drobeles.

— Tai nekelsiu, broluželiai,
Netaisysiu stakluželių,
Nerėdysiu drobelių.

Aš palikau motinėlę
Ir jauniausią seserėlę,
Drobelių audėjėlę.

314

Ein mergelė keleliu:
— Padėk Dievas berneliui,
Padėk Dievas berneliui. (2 k.) *(visai lėtai).*

— Netėmyki, mergele,
Kreiva mano vagelė,
Kreiva mano vagelė. (2 k.) „ „

Kreiva mano vagelė,
Sena mano žagrelė,
Sena mano žagrelė. (2 k.) „ „

Sena mano žagrelė,
Jauni mano jauteliai,
Jauni mano jauteliai. (2 k.) „ „

Kai paimsiu mergelę,
Kai gausiu pasogėlę,
Kai gausiu pasogėlę. (2 k.) „ „

Kai gausiu pasogėlę,
Pataisysiu žagrelę,
Pataisysiu žagrelę. (2 k.) „ „

Kur gegutė kukavo,
Ten mergelė verkavo,
Ten mergelė verkavo. (2 k.) „ „

Kur gegutė kukavo,
Ten mergelė verkavo,
Žalią rūtą ravėjo,
Su berneliu kalbėjo: (2 k.) „ „

— Tu, berneli, atsitrauk,
Žalią rūtą neišrauk,
Žalią rūtą neišrauk. (2 k.) „ „

Nes man ryt, už poryt,
Reikės žalia nusiskint,
Reikės žalia nusiskint. (2 k.) „ „

Reikės žalia nusiskint,
Vainikėlis nusipint,
Vainikėlis nusipint. (2 k.) „ „

Vainikėlis nusipint,
Ant galvelės užsidėt,
Ant galvelės užsidėt. (2 k.) „ „

Ant galvelės užsidėt,
Brolužėliai perprašyt,
Brolužėliai perprašyt. (2 k.) „ „

— Jūs, broleliai jaunieji,
Dobilėliai baltieji,
Dobilėliai baltieji. (2 k.) „ „

Dobilėliai baltieji,
Pažiūrėkit ant manęs,
Pažiūrėkit ant manęs. (2 k.) „ „

Kai aš ėjau per miestą,
Visas miestas aidėjo,
Visas miestas aidėjo. (2 k.) „ „

Visas miestas aidėjo,
Visi į mane žiūrėjo,
Visi į mane žiūrėjo. (2 k.) „ „

Visi į mane žiūrėjo,
Kas čia tokia nuėjo,
Kas čia tokia nuėjo. (2 k.) „ „

Aš kardelį šveisdamas,
Pro šalelę žiūrėjau,
Pro šalelę žiūrėjau. (2 k.) „ „

Kelkit kardus, muškit langus,
Štai kur mano bernelis,
Štai kur mano bernelis. (2 k.) „ „

Lengva man ant širdies,
Kad bernužis prie šalies,
Kad bernužis prie šalies. (2 k.) „ „

315

Kai aš turėjau
Du ūbu lauko,
Du ūbu lauko
Ir dvaružėlį,

Aš nusišerčiau
Bėrą žirgelį,
Aš nusijočiau
Į atpuskėlį.
Į jomarkėlį.

Į atpuskėlį,
Į jomarkėlį,
Aš nusieičiau
Į karčiamėlę.

Aš nusieičiau
Į karčiamėlę,
Randu mergelę
Gražiai bešokant.

Gražiai bešokant,
Brangiai bemokant,
Kiekvienam šokiui
Po auksinaitį,
Už šilkų striūną
Po dorelaitį.

Oi bėda, bėda,
Bėdele mano,
Oi, aš per puikią
Mergelę gavau.

Mėrūnų šluota
Aslužę šlavė,
Vis lelijėle
Gražiai išklostė.

Dėl to ji šlavė,
Kad nedulkėtų,
Dėl to ji klostė,
Kad vis kvepėtų.

316

Jojau lauką, jojau antrą,
Niekur nieko neprijojau. (2 k.)

Ir prijojau žalią lanką,
Žalią lanką, dobilėlį. (2 k.)

Ir nusėdau nuo žirgelio,
Pasirėmiau ant kardelio. (2 k.)

Sumislijau sau mįslelę,
Kai nujosiu pas mergelę, (2 k.)

Kai nujosiu pas mergelę,
Ir ką duosiu dovanėlių? (2 k.)

Susiskyniau dobilėlį,
Susidėjau į kvietkelį. (2 k.)

Kai nujojau pas mergelę,
Atsisėdau už stalelio. (2 k.)

Atsisėdau už stalelio,
Pasidėjau dovanėlę. (2 k.)

Pasidėjau dovanėlę,
Žalios lankos dobilėlį. (2 k.)

— Būtum puikus, bernužėli,
Prasta tavo dovanėlė. (2 k.)

Prasta tavo dovanėlė,
Žalios lankos dobilėlis. (2 k.)

— Nepavydyk, mergužėle,
Prastos mano dovanėlės. (2 k.)

Aš neturiu nė seselių,
Nepasėjo man rūtelių. (2 k.)

317

Gieda gaideliai, ryliuoja,
Teka saulelė, švytruoja,
Bene pas mane jaunas bernelis
Vieškeliu atjoja.

Kai ant dvarelio atjojo,
Balti šuneliai loti pradėjo.
— Štilkit, nelokit, margi šuneliai,
Mano jauną bernelį.

Aš už stalelio sėdėjau
Ir per langelį žiūrėjau,
O aš išgirdau, o aš pamačiau —
Atjoja bernužėlis.

Aš į daržėlį nuėjau,
Didžiausią rūtą palenkiau,
Aš su rūtelės šalta rasele
Sau burnelę prausiau.

Aš į svirnelį nuėjau
Ir abrūsėlį pasiėmiau,
Su abrūsėliu, švaria drobele
Sau burnelę šluosčiau.

318

Einu į daržėlį,
Niekas man nemiela,
Ten aš, kaip avelė,
Blūdijau sau viena. (2 eil. 2 k.)

Kad einu į lauką
Grėbti lankoj šieno,
Daug matau jaunimo,
Nėra mano mielo. (2 eil. 2 k.)

Eičiau ant kalnelio,
Kalnelio aukščiausio,
Mažu pamatyčiau
Savo mylimiausią. (2 eil. 2 k.)

Gale tėvo lauko
Širmu žirgu aria,
Širmu žirgu aria,
Antru juodbėrėliu. (2 eil. 2 k.)

— Paleiski žirgelį,
Žirgą juodbėrėlį,
Ateiki pas mane
Vėlai vakarėlį. (2 eil. 2 k.)

Atėjo bernelis
Vėlai vakarėlį,
Randa mane jauną
Rūtelių daržely. (2 eil. 2 k.)

— Labs vakars, labs vakars,
Mieloji mergele,
Ar linksmai žaliuoja
Žalios rūtelės? (2 eil. 2 k.)

Žaliuoja, žaliuoja,
Ale nekeroja,
Kad mano širdelė
Linksma nestoja. (2 eil. 2 k.)

319

— Dieve mano brangiausias,
Kas ant svieto gražiausia:
Ar aukselis ar sidabrėlis,
Ar mudviejų žodeliai? (2 e. 2 k.)

— Aš aukselį ir sidabrėlį
Po kojelių paminčiau,
O su tavim, bernužėli,
Visą amžių gyvenčiau. (2 e. 2 k.)

Kartu į vainą jotume,
Visą amžį vajavotume
Kad ir mariose žūčiau,
Bile su tavim būčiau. (2 eil. 2 k.)

Gražus mano bernelis,
Kaip ant dangaus mėnelis,
Kaip ant dangaus mėnelis
Ar darže bijūnėlis. (2 eil. 2 k.)

Graži mano mergelė,
Kaip ant dangaus žvaigždelė,
Kaip ant dangaus žvaigždelė
Ar darže lelijėlė. (2 eil. 2 k.)

320

— Ei, močiute, motinėle,
Skyrei man vietelę
Ir išskyrei man vietelę,
Į didį vargelį. (2 eil. 2 k.)

Ei, močiute, motinėle,
Rinkai man bernelį,
Ir išrinkai man bernelį,
Kai girios lauželį. (2 eil. 2 k.)

Kaip atjojo pirmą kartą,
Reikėj' atsakyti,
Kaip pastatė buteliuką,
Reikėj' nepriimti. (2 eil. 2 k.)

Kaip pastatė buteliuką,
Reikėj' nepriimti,
Kaip pripylė stiklužėlį,
Reikėjo negerti. (2 eil. 2 k.)

Kaip aš buvau beauganti,
Kaip darže gėlelė,
Kaip aš buvau besirpstanti,
Kaip kalne uogelė. (2 eil. 2 k.)

Ir išstūmei mane jauną,
Kaip į purvynėlį,
Mano rūtų vainikėlį,
Kaip į dumblynėlį. (2 eil. 2 k.)

321

O aš viena dukterėlė
Pas močiutę augau. (2 eil. 2 k.)
Žada mane motinėlė
Labai toli duoti. (2 eil. 2 k.)
Už trijų šimtų mylių,
Už žalių girelių. (2 eil. 2 k.)
Ir nudavė motinėlė
Svetimon šalelėn. (2 eil. 2 k.)
Kad pavirsčiau gegute,
Skrisčiau į tėvynę. (2 eil. 2 k.)
Ir pavirtau gegute,
Skridau į tėvynę. (2 eil. 2 k.)

Mano vienas brolelis
Po sodą vaikščiojo,
O tas antras brolelis
Žirgelį balnojo,
Trečias brolelis
Ketin mane šauti. (2 eil. 2 k.)
— Nešauk mane, broleli,
Nešauki, palauki. (2 eil. 2 k.)
Aš ne girios gegelė,
Aš jūsų sesutė. (2 eil. 2 k.)

322

Kad Dievs duotų
Giedrią dieną,
Reiks rūteles sėti.
Man besėjant,
Beravėjant,
Atjoj' trys broleliai.
— Padėk Dievas
Mergužėlei,
Rūtų sėjėjėlei.
O aš klausčiau
Bernužėlių:
— Ko jūs jodinėjat?
Ar jūs stovit,
Ar nestovit,
Ar jūs manęs norit?

Ne dėl tokių
Pijokėlių
Močiutės auginta,
Ne dėl tokių
Pijokėlių
Tris šimtelius duoda.

323

— O tu, kleveli,
Žaliasis medeli,
Daugiau nežaliuosi
Nuo šio rudenėlio,
Žada tave kirsti,
Šakeles genėti.
— Ką tu dirbdinsi
Iš mano šakelių,
O ką budavosi
Lygaus liemenėlio?
— Iš tavo šakelių
Dirbdinsiu vygelę,
Lygaus liemenėlio
Baltąją lovelę.
— Ką tu vyguosi
Margoj vygelėj,
Ką tu guldysi
Baltoje lovelėj?
— Margoj vygelėj
Vyguosiu mergelę,
Baltojoj lovelėj
Aš pats jaunas gulsiu.
— Netiesa, berneli,
Netikri žodeliai,
Užaugino mane
Sena motinėlė,
Dieną ant rankelių,
Naktyje vygelėj.
— Kukuok, dukrele,
Prie mano šalelės,
Prie mano šalelės,
Prie senos motinėlės.
Aš išjodamas,
Išmaršyruodamas,
Palikau mergelę
Margoj vygelėj.
Aš parjodamas,
Parmaršyruodamas,
Aš radau mergelę
Naujose staklelėse.
Aš klausčiau mergelės,
Aš klausčiau jaunosios:
— Kas tau padarė
Naująsias stakleles?

— Tėvelis padarė
Naująsias stakleles,
Močiutė užtaisė
Plonąsias drobeles.
Aš išjodamas,
Išmaršyruodamas,
Palikau mergelę
Naujose staklelėse.
O aš parjodamas,
Parmaršyruodamas,
Radau mergelę
Už balto stalelio.
Aš klausčiau mergelės,
Aš klausčiau jaunosios:
— Kas tau padarė
Naująjį stalelį?
Kas tave užvedė
Už balto stalelio,
Kas tau išpynė
Geltonas kaseles?
— Staliorius padarė
Naująjį stalelį,
Broleliai užvedė
Už balto stalelio,
Seselės išpynė
Geltonas kaseles.

324

Vaikščiojo mergelė
Po levendrų daržą,
Vaikščiodama ulevojo,
Levendrėles laužė. (2 eil. 2 k.)
Vaikščiodama ulevojo,
Levendrėles laužė,
Levendrėles laužė,
Levendrėlių klausė: (2 eil. 2 k.)
— Vai jūs, levendrėliai,
Žali žolynėliai,
Ar nematėt to bernelio,
Kurio aš norėjau? (2 eil. 2 k.)
Ar nematėt to bernelio,
Kurio aš norėjau,
Šią naktelę per sapnelį
Su juoju kalbėjau. (2 eil. 2 k.)
Atjoja bernelis
Per lygų laukelį,
Ir atjojo ir sustojo
Prie levendrų daržo. (2 eil. 2 k.)
Išeina mergelė
Iš levendrų daržo,
Ir nuėmė tymo balną
Nuo bėro žirgelio. (2 eil. 2 k.)
— Mergužėle mano,
Balta lelijėle,
Kad nuėmei tymo balną,
Veski ir žirgelį. (2 eil. 2 k.)
— Bernužėli mano,
Baltas dobilėli,
Kad nuėmei vainikėlį,
Imk ir mane jauną. (2 eil. 2 k.)
— Mergužėle mano,
Lelijėle mano,
Aš nupirksiu vainikėlį
Aukštame kromelyj. (2 eil. 2 k.)
— Man nereikia pirkto
Ir kromelyj rinkto,
Kai uždedu ant galvelės:
Kaip girios lauželis. (2 eil. 2 k.)
Žalių rūtų skintas,
Vainikėlis pintas,
Kai uždedu ant galvelės:
Kaip žalia rūtelė. (2 eil. 2 k.)

325

Vai šėriau, šėriau
Bėrą žirgelį
Per visą rudenėlį.
Aš pasišėręs,
Pasibalnojęs
Pas mergelę nujojau.
Mano mergelė,
Balta gulbelė,
Žaliam rūtų daržely.
O aš mergelei
Labą dienelę,
O ji man nė žodelio.
— Oi neiki, neiki,
Mano mergele,
Per žalių linų laukelį.
Oi užkris, užkris
Linelio žiedelis
Už geltonų kaselių.

Oi tau bus sunku
Jisai nuimti,
Sunku bus nešioti.

Oi dreba, dreba,
Bėras žirgelis,
Po manim stovėdamas,

Taip tu drebėsi,
Kaip lapas mirgėsi,
Kaip mano valioj būsi.

— Oi atsilenki,
Giedri saulele,
Mėlyno debesėlio.

Aš išsilenksiu,
Jauna mergelė,
Bernelio pijokėlio.

— Vai nesilenkia
Giedri saulelė
Mėlyno debesėlio,
Tu neišsilenksi,
Jauna mergele,
Bernelio pijokėlio.

326

— Jokim, jokim, brolužėliai,
Vienu kelužiu,
Nelikim nė jauniausio.

O kai mes paliksim
Jauniausią broleli,
Netropysim kelelio.

Jokim, jokim, brolužėliai,
Ik srauniam upeliui,
Pasigirdysim žirgelius.

Ir nujojom brolužėliai
Į uošvės dvarelį,
Ir išėjo uošvelis,
Sodin mane nuo žirgelio.

— Aš nesėsiu nuo žirgelio,
Nė purvinsiu sau kojeles,
Kad neišėjo mano mergelė.

Ir išėjo uošvužėlė,
Mano mergos motinėlė,
Sodin mane nuo žirgelio.

— Aš nesėsiu nuo žirgelio,
Nė nepurvinsiu kojeles,
Kad neišėjo mano mergelė.
Ir išėjo švogerėlis,
Mano mergos brolužėlis,
Sodin mane nuo žirgelio.
— Aš nesėsiu nuo žirgelio,
Nė nepurvinsiu kojeles,
Kad neišėjo mano mergelė.

Ir išėjo švogerėlė,
Mano mergos seserėlė,
Sodin mane nuo žirgelio.
— Aš nesėsiu nuo žirgelio,
Nė nepurvysiu kojeles,
Kad neišėjo mano mergelė.
Ir išėjo mano merguzėlė,
Sodin mane nuo žirgelio.

— Tai aš sėsiu nuo žirgelio,
Tai purvinsiu sau kojeles,
Kad išėjo mano merguzėlė.

327

Kad aš jojau per girelę,
Per šią žalią girelę,
Užkukavo gegutė
Vidur žalios girelės.
Dar nepratęs žirgelis
Tamsioj naktelėj joti:
— Nekukuok, gegele,
Nebaidyk žirgelio.
Ir prijojau dvarelį,
Žalių rutų darželį,
Pririšau žirgelį
Prie žalių rutų darželio.
— Nežvenki, žirgeli,
Nežvenk, juodbėrėli,
Ligi išeis mergelė
Iš žalių rūtų darželio.

Garsiai žvengė žirgelis,
Garsiai žvengė bėrasis.
— Ar tu nori dobilų,
Ar tų baltų avižų?
— Nė aš noriu avižų,
Nė šių baltų dobilų,
Tik aš noriu mergelės
Ir aukselio žiedelio.
Klausinėjo mergelė,
Koks bernelio būdelis.
— Atsikelki, mergele,
Anksti rytą rytelį.
Nueik, mergele, anksti rytelį
Šalia viešo kelužėlio,
Eis iš tave garužis,
Kaip iš marių dūmužis.

Tai tu žinosi,
Koks bernelio būdelis,
Tai tu žinosi,
Koks bernelio būdelis. 2 k.

328

—Vai žirge, žirgeli,
Ar turi jėgelės,
Ar nuneši
Pas mergelę naktį?
—Vai berneli,
Baltas dobilėli,
Negailėki
Žirgui abrakėlio.

Negailėki
Žirgui abrakėlio,
Čystų avižėlių,
Tai nunešiu
Pas mergelę naktį.
Tai nunešiu
Pas mergelę naktį,
Tai atkelsiu
Galvele vartelius.
Tai atkelsiu
Galvele vartelius,
Tai skardysiu
Patkavom vėjelę.
Tai skardysiu
Patkavom vėjelę,
Tai budinsiu
Svirnely mergelę.
— Oi mergele,
Balta lelijėle,
Kelki, kelki, negulėki,
Aš tavo bernelis.
Jau tu prauskis
Sau baltai burnelę.
Jau tu prauskis
Sau baltai burnelę,
Aš tau dovanosiu,
Aukselio žiedelį.

— Oi mergele,
Balta lelijėle,
Ar tu eisi
Už manęs bernelio,
Ar tu būsi
Mano drauguonėlė?

— Oi berneli,
Baltas dobilėli,
Tai jau būsiu
Tavo drauguonėlė,
Negailėki
Aukso žiedelio.

Aš nešiosiu
Aukselio žiedelį
Ir mylėsiu
Savo bernužėlį.

329

— Jokim, brolužėliai,
Vienu kelužiu,
Nelikim jauniausio.

O kai paliksim
Jauniausią brolelį,
Netropysim kelelį.

O kai mes prijosim
Čystąjį upelį,
Pagirdysim žirgelius.

O mums begirdant
Bėruosius žirgelius,
Panėrė lydekėlė.

— O tu, lydekėle,
Margoji žuvele,
Parodyki kelelį
Ant uošvelio dvarelio,
O kai mes prijojom
Uošvelės dvarelį,
Užkelti variniai varteliai.
— Oi išeiki,
Uošvele močiute,
Atkelk vario vartelius,
Atleiski lenciūgėlius.
Oi, ar žadėsi, uošvele,
Savo dukrelę
Už manęs jauno bernelio?

— Nežadėsiu dukrelę,
Nesurengiau kraitelio —
Atjoki, berneli,
Kitą rudenėlį,
Pažadėsiu dukrelę.

Užtaisysim stakleles,
Išausim plonas drobeles.
— Oi uošve, močiute,
Neatsakyki, močiute,
Pažadėk dukrelę.

330

Oi pirkau, pirkau
Aš sau žirgelį,
Oi pirkau, pirkau
Aš sau žirgelį,
Nusipirkau aš sau žirgelį
Už trisdešimt rublelių.
Aš ėmiau, ėmiau
Aš sau mergelę,
Aš ėmiau, ėmiau
Aš sau mergelę,
Pasiėmiau aš sau mergelę
Už trisdešimt mylelių.
Žvengia žirgelis —
Stonelė dreba,
Žvengia žirgelis —
Stonelė dreba,
Verkia mergelė —
Seklyčia dreba.

Oi joi, joi, Dieve,
Dievuliau mano,
Kad aš turėjau
Tris brolužėlius,
Kad aš turėjau,
Tris dobilėlius —

Ir susiėjom
Mes trys broleliai,
Visi trys meisterėliai.

Pirmas pastatė
Kalne bažnyčią,
Antras išvedė
Bažnyčiai bokštą,
O šis trečias mano brolelis
Ant vargonų grajino.

331

— Kelkis, berneli,
Anksti rytelį,
Balnok, berneli,
Bėrą žirgelį.
— Aš pasbalnosiu
Bėrą žirgelį
Ir gi nujosiu
Į tą panelę.
Aš pasiversiu
Žalia rūtele
Ir išvaikščiosiu
Rūtų darželį —
Vis nebūsiu aš tavo,
Vis gal nebūsiu aš tavo.

— Ateis sesytė
Rūtų darželin,
Nuskins dėl manęs
Žalią rūtelę —
Vis turėsi būt mano,
Vis tu turėsi būt mano.

— Aš pasiversiu
Marių žuvele
Ir išplaukysiu
Po vandenėlį —
Vis nebūsiu aš tavo,
Vis gal nebūsiu aš tavo.

— Paims broleliai
Šilkų tinklelį,
Sugaus del manęs
Marių žuvelę —
Vis turėsi būt mano,
Vis tu turėsi būt mano.

— Aš pasiversiu
Balta gulbele
Ir išskraidysiu
Po padangėlę —
Vis nebūsiu aš tavo,
Vis gal nebūsiu aš tavo.

— Paims broleliai
Aukso strielbelę,
Pašaus del manęs
Baltą gulbelę —
Vis turėsi būt mano,
Vis tu turėsi būt mano.

— Aš pasiversiu
Balta lelija
Ir sužydėsiu
Panai Marijai —
Vis nebūsiu aš tavo,
Vis gal nebūsiu aš tavo.

Aš sukalbėsiu
Sveika Marija,
Nuskins del manęs
Baltą leliją —
Vis turėsi būt mano,
Vis gal turėsi būt mano.

— Nedavei, Dieve,
Iš dangaus ženklo,
Nuo blogo vyro
Nėra apginklo —
Vis turėsiu būt tavo,
Vis gal turėsiu būt tavo.

332

Atvažiavo ponų
Šimtas milijonų
Su aukso galionais.
— Ko verki, mergele,
Balta lelijėle?
—Nėr mano bernelio,
Balto dobilėlio,
— Cit, neverk, mergele,
Balta lelijėle,
Mes tau parašysim
Margą gromatėlę,
Aukso litarėlėm
Vardą pavardėlę.

— Kas man iš to vardo,
O iš pavardėlio,
Nėr mano bernelio,
Nėr meilių žodelių.

Nėr tiek ant medžių lapų,
Nė ant žemės žolių,
Kas ant manęs jaunos
Netikrų žodelių.

— Cit, neverk, mergele,
Balta lelijėle,
Ateis rudenėlis,
Šaltoji žiemelė.

Nukris nuo medžių lapai,
Nuo žemės žolelės,
Nukris nuo tavęs jaunos
Netikri žodeliai.

333

— Oi tu, ąžuolėli,
Žaliasis medeli,
Tu žaliavai, ąžuolėli,
Darže tarp rūtelių.

Stov' žalia pušelė,
Stov' marga liepelė,
Stovi mano mergužėlė,
Rankeles nuleidus.

Drykso kaselės
Per jos liemenėlį,
Krinta, byra ašarėlės
Per skaisčius veidelius.

— Oi žirge, žirge,
Žirge juodberėli,
Ko taip garsiai nusižvengei
Lygiame laukely?

O ar tau negardūs
Balti dobilėliai,
Ar negardžios, nepatinka
Grynos avižėlės?

O ar tau nepersunku
Nešti kareivėlį,
Jo mėlyną drabužėlį,
Šviesųjį kardelį?

— Man gerai patinka
Balti dobilėliai
Ir paduotas abrakėlis
Grynų avižėlių.

Ir man nepersunkus
Jaunas kareivėlis,
Jo mėlynas drabužėlis,
Šviesusis kardelis.

O tik man parūpo
Ši tamsi naktelė,
Tamsią naktį darganėlėj
Joti pas mergelę.

334

Tamsužė temo,
Žirgelį šėriau
Grynuoju abrakėliu.
O kai pragydo
Pirmi gaideliai,
Pasibalnojau
Bėrą žirgelį,
Pastačiau ant dvarelio.
O kai pragydo
Treti gaideliai,
Prašiau jaunų brolelių:

— Brolyčiai mano,
Jaunieji mano,
O ar padėsit,
Mano broleliai,
Man kelužį keliauti?

Dar nenujojau
Į pusę kelelio,
Atsiliuosavo
Aukso kilpelė,
Nupuolė pentinėlis.

— Brolyčiai mano,
Jaunieji mano,
O bent sustokit,
Mano broleliai,
Paduokit pentinėlį.
Oi joi joi, bėda,
Ką aš padariau,
Savo tėvelį
Neatsikloniojau
Ir savąją močiutę.

— Nesirūpinkit,
Mano tėveliai,
Graži žiūrėti,
Meili kalbėti,
Kažin koks jos būdelis?

Rinkta, dabinta
Per trejus metelius
Iš didžios giminėlės.

335

Bijūnėlis žalias,
Bijūnėlis gražus,
Bijūnėlio žali lapai,
Raudoni žiedeliai.

Bijūnėlį lenkčiau,
Bijūnėlį lauščiau,
Su bijūno šalta rasa
Sau burnelę prausčiau.

Šėrė tėvas žirgelį
Per trejus metelius,
Dėl to šėrė, kad norėjo,
Kad gražesnis būtų.

Kad gražesnis būtų,
Niekad nesukūstų,
Kai aš josiu pas mergelę,
Kad pašokinėtų.

Jojau per dvarelį,
Kelelis dundėjo,
Viso kiemo mergužėlės
Į mane žiūrėjo.

Jočiau per laukelį
Į kitą kaimelį,
Išgirdau, girdėjau
Muziką špėliuojant.

Duočiau du šimteliu,
Šokčiau su uošvele,
Žiba, žėri pentinėliai
Ant mano kojelių.

Duočiau tris šimtelius,
Šokčiau su mergele,
Žiba, žėri vainikėlis
Ant josios galvelės.

336

Oi žinau, žinau,
Tik aš nesakau,
Kur aug' mano mergužėlė:
Kur aukštos stubos,
Trinytos lubos,
Suvertiniai langeliai.

— Mano mergužėle,
Mano lelijėle,
Ko eidama svyravai,
Ko šokdama siūbavai?

— Aukštų kurkužėlių,
Lygaus liemenėlio,
Tai eidama svyravau,
Tai šokdama siūbavau.

— Mergužėlė mano,
Lelijėle mano,
Ko sublogę veideliai,
Ko sušiurpus galvelė?

— Bernužėli mano,
Dobilėli mano,
Nuo graudžių ašaružėlių,
Nuo skaisčiosios saulelės.

337

Kur gegutė kukavo,
Ten mergelė dainavo,
Ten mergelė dainavo,
Žalią rūtą ravėjo. (2 k.)

— Ei, tu, šelmi, atsitrauk,
Žalią rūtą neparauk. (2 k.)

Žalia rūta težaliuoja,
Reiks man rytoj ar po rytoj
Žalia rūta pasiskyti. (2 k.)
Žalia rūta pasiskyti,
Į gėlelę sudaryti. (2 k.)

Į gėlelę sudaryti,
Vainikėlis susipyti, (2 k.)
Vainikėlis nusipyti,
Ant galvelės užsidėti. (2 k.)
Ant galvelės užsidėti,
Po dvarelį vaikštinėti. (2 k.)
Po dvarelį vaikštinėti,
Brolužėlių prašinėti: (2 k.)
—Sukinkykit žirgelius ant dvaro,
Į vartelius sustatykit. (2 k.)

338

— Dar nebuvai daržely,
Dar neskyniai rūtų vainikėlį,
Dar ne tavo vainikėlis
Rūtelių daržely.
— Dar nebuvau daržely,
Dar neskyniau rūtų vainikėlį,
Dar mano liko vainikėlis
Darže ant lysvelės.

— Dar aš nebuvau stonelėj,
Dar neėmei žirgo kamanėles,
Dar ne tavo kamanėlės
Stonioj ant vagelio.
— Dar aš nebuvau stainelėj,
Dar neėmiau žirgo kamanėles,
Dar mano liko kamanėlės
Stonioj ant vagelio.

339

— Gyreis, mergele,
Neraudėjus,
Ko veideliai raudoni? (2 k.)

— Lytelio išlyti,
Vėjo išpūstyti —
Tai raudoni veideliai. (2 k.)

— Gyreis, mergele,
Nerūpeslinga,
Ko širdelė dūsavo? (2 k.)

— Negavau bernelio,
Kurio aš norėjau,
Tai širdelė dūsavo. (2 k.)

— Gyreis, mergele,
Sunkiai nedirbus,
Ko eidama siūbavai? (2 k.)

— Kad aukštos klumpaitės,
Tiesaus elksniuko,
Tai eidama siūbavau. (2 k.)

340

— Močiute mano,
Širdele mano,
Seniai nekenčia
Manęs brolelis,
O nė svirnely
Margų skrynelių.

Aš eidama
Nuo motinėlės,
Aš išsivešiu
Margas skryneles.

— O jūs, broleliai,
Jūs laidokėliai,
Reiks man išeiti
Nuo motinėlės.

Skrynios vietelėj
Rugių nesėsit,
Nė arsit, nė akėsit.

Rūtų daržely
Šieno nepiausit,
Dalgužio nepustysit.

341

Oi smūtna, liūdna,
Mano širdelė
Šį mielą rudenėlį.

Oi, ir prijautė
Mano širdelė
Tinginužį bernelį.

Rugiai pasėti,
N' išvarinėti,
Vandenužiai apleisti.

Ant švento Jono,
Ant Jovarėlio,
Išvarysiu bernelį.

— Oi nevaryk
Manęs, mergele,
Aš išarsiu laukelį.

Laukelį arsiu,
Šienužį piausiu,
Žagružę sutaisysiu.

342

Pas močiutę augau
Liepanužėlė, (2 eil. 2 k.)

Miegojau lopšely
Mažiulėlė. (2 eil. 2 k.)

Kad kėliau rytelį
Žiovaudama, (2 eil. 2 k.)

Šaukiau motulę
Graudžiai verkdama. (2 eil. 2 k.)

Atbėga močiutė
Per dvarelį, (2 eil. 2 k.)
Baltąsias rankeles
Gražydama. (2 eil. 2 k.)

Paėmė močiutė
Už rankelių, (2 eil. 2 k.)
Pastatė stovėti
Ant savo kelių. (2 eil. 2 k.)

Linksmino močiutė
Obuolėliu, (2 eil. 2 k.)
Gerėjos patogiais
Skaisčiais veideliais. (2 eil. 2 k.)

O kad aš užaugau
Mergelė, (2 eil. 2 k.)
Mylimiausia močiutės
Dukrelė, (2 eil. 2 k.)

Sėdau į stakleles
Dainuodama, (2 eil. 2k.)
Linksminau močiutę
Užvaduodama. (2 eil. 2 k.)

Iš pulko seselių
Jau išsiskyrė, (2 eil. 2 k.)
Geltonas kaseles
Broliai supynė. (2 eil. 2 k.)

— Tai dėkui močiutei,
Už ką augino, (2 eil. 2 k.)
Tai dėkui širdelei,
Už ką mokino. (2 eil. 2 k.)

Tik nedėkui motinėlei,
Tik nedėkui širdelei,
Kad atidavė mane
Anytėlei. (2 eil. 2 k.)

343

Už Nemunėlio, už vandenėlio
Guli brolelis ant akmenėlio,
Guli brolelis ant akmenėlio,
Sėdi seselė prie jo šalelės.

Sėdi seselė prie jo šalelės,
Turi rankelėj šilkų skarelę.
— Pakelk, broleli, savo galvelę,
Aš suvyniosiu šilkų skarele.

O kas tau kaltas, mano broleli,
O kam pakirtai šile pušelę,
O kam pakirtai šile pušelę,
Kam pagenėjai trake berželį?

Kam pagenėjai trake berželį ,
Kam budavojai tamsų svirnelį,
Kam budavojai tamsų svirnelį,
Kam tu vadžiojai kiemo mergelę?

— O tu mergyte, tu juodakyte,
Kam paviliojai mano brolelį?
Mano brolelis, kaip ponaitėlis,
O jo žirgelis, kaip bitinėlis.
O jo žirgelis, kaip bitinėlis,
Ant jo suknelė, kaip žarijėlė.

Jo kepurėlė, kaip aguonėlė,
Baltos rankelės, kaip popierėlės,
Baltos rankelės, kaip popierėlės,
O jo veideliai, kaip obuolėliai.

344

Tykus buvo vakarėlis,
Švietė aiškiai mėnesėlis,
Reiks man eiti nuo šienelio
Laistyt žaliųjų rūtelių. (2 eil. 2 k.)

Palauksime mes sesutės,
Eisim drauge prie rūtučių,
Broliai nupiovė šienelį,
Perves mumis per lieptelį. (2 eil. 2 k.)

Ir sužvingo bėrs žirgelis,
Ir atjojo jauns bernelis,
Ir sustojo prie krantelio,
Ir nusėdo nuo žirgelio. (2 eil. 2 k.)

— Ištiesk man baltą rankelę,
Aš pervesiu per lieptelį,
Jeigu baisus lieptelis,
Perneš mano bėrs žirgelis. (2 eil. 2 k.)

— Kaip aš rankelę ištiesiu,
Aukso žiedus išbarstysiu,
Ir nuskridęs nuo pirštelio
Nuskęs toli į dugnelį. (2 eil. 2 k.)

345

Saulutė raudona,
Vakaras netoli, (2 eil. 2 k.)
Laikas jau man gulti,
Dar miego nenoriu. (2 eil. 2 k.)

Laikas atsisveikint
Tėvą, motinėlę, (2 eil. 2 k.)
Laikas atsisveikint
Brolius, seserėles. (2 eil. 2 k.)

Eičiau ant kalnelio,
Kalno kuoaukščiausio, (2 e. 2 k.)
Mažų pamatyčiau
Aš savo mieliausią. (2 eil. 2 k.)

Kai aš pamatysiu,
Pas save vadinsiu, (2 eil. 2 k.)
Rankelę paduosiu,
Meiliai pakalbėsiu. (2 eil. 2 k.)

O jei neprišauksiu,
Su rankele mosiu, (2 eil. 2 k.)
O kai neprimosiu,
Aš pas ją nujosiu. (2 eil. 2 k.)

Oi arė, arė
Penki artojėliai; (2 eil. 2 k.)
Vienas žirgas širmas,
Antras juodbėrėlis. (2 eil. 2 k.)

346

Anksti rytą rytojaus
Saulelė tekėjo,
Sena mano motulė
Per langelį žiūrėjo.

— Oi ko žiūri, motule,
Per stiklo langelį,

— Oi aš žiūrau, dukružėle,
Per stiklo langelį,
Kodėl tavo, dukružėle,
Vainikas rasotas?

Tu lydėjai bernužėlį
Per žalią girelę,
Tu kalbinai bernužėlį
Netiesiais žodeliais.

— Tai netiesa, motule,
Netiesūs žodeliai,
Nelydėjau bernužėlio
Per žalia girelę,
Nerasojau vainikėlio
Girelės rasele.

Aš vaikščiojau, vaikštinėjau
Po rūtų daržėlį,
Surasojau vainikėlį
Rūtelių daržely.

— Pasakyk man, bernužėli,
Kada mane imsi?

— Žiūrėk, žiūrėk, mergužėle,
Ąžuolėlis žydi,
Kaip sužydės ąžuolėlis,
Tada tave imsiu.

— Pasakyk, bernužėli,
Kada mane imsi?

— Žiūrėk, žiūrėk, mergužėle,
Akmenėlis plaukia,
Kai išplauks akmenėlis,
Tada tave imsiu.

347

Kad Dievas duotų
Giedrią dienelę,
Aš pamatyčiau
Savo mergelę
Ant Dunojėlio
Drobeles skalbiant.

Tai aš jai duočiau
Labą dienelę
Ir dovanočiau
Aukso žiedelį.

— Būsi, nebūsi
Mano mergelė,
Nors panešiosi
Aukso žiedelį
Ir paminėsi
Mane vardeliu.

— Oi gražus, gražus
Aukso žiedelis,
Oi dar gražesnis
Mano bernelis.

348

Plaukiau per jūres,
Per Dūnojėlį,
Priplaukiau rūtą
Ir lelijėlę. (2 eil. 2 k.)

Oi tu rūtele,
Oi tu žalioji,
Kas tave sėjo,
Žalią ravėjo? (2 eil. 2 k.)

Kas tave sėjo,
Žalią ravėjo,
Žalią rūtelę
Palaistinėjo? (2 eil. 2 k.)

Vėjelis sėjo,
Saulė ravėjo,
Skalsus lietutis
Palaistinėjo. (2 eil. 2 k.)

Skalsus lietutis
Palaistinėjo,
Jauną mergelę
Apkalbinėjo. (2 eil. 2 k.)

Oi, ir atjojo
Jaunas bernelis,
Pririšo žirgą
Prie žalios griūšios. (2 eil. 2 k.)

Pririšo žirgą
Prie žalios kriaušės,
Rinko mergelę
Į savo dūšią. (2 eil. 2 k.)

— Oi tu, berneli,
Tu dobilėli,
Nerišk žirgelį
Prie žalios griūšios. (2 eil. 2 k.)

Nerišk žirgelį
Prie žalios grūšios,
Nerink mergelę
Į savo dūšią. (2 eil. 2 k.)

Turiu motulę
Labai turtingą,
Devynios skrynios
Tankių drobelių. (2 eil. 2 k.)

Devynios skrynios
Tankių drobelių,
O ši dešimta
Baltų rūbelių. (2 eil. 2 k.)

— Oi tu, mergele,
Tu puikuonėle,
Turiu tėvulį
Dar turtingesnį. (2 eil. 2 k.)

Turiu tėvulį
Dar turtingesnį,
Devynios stonios
Šyvų žirgelių. (2 eil. 2 k.)

Devynios stonios
Šyvų žirgelių,
O ši dešimta
Palšų jautelių. (2 eil. 2 k.)

349

Trys aukštos klėtelės,
Rūtelių darželiai,
Tuose darželiuose
Gegutė kukavo. (2 eil. 2 k.)

Gegutė kukavo
Rūtelių daržely,
Mergelė dainavo
Aukštoj kletelėj. (2 eil. 2 k.)

Gegutė raiboji
Rūtelę paskynė,
Mergelė jaunoji,
Vainikėlį pynė. (2 eil. 2 k.)

— Gegute raiboji,
Kam skini rūteles,
Mergele jaunoji
Kam pin' vainikėlį? (2 eil. 2 k.)

350

Šilai, pušynai,
Trakai, beržynai,
Ąžuolai garbuonėliai.

Oi siuntė, siuntė
Mane močiutė
Šaltiniin vandenėlio —

Sidabro naščiais,
Su vario viedrais,
Su perlo vainikėliu.

Oi, aš neklausiau
Senos močiutės,
Nuėjau Dūnojėlin.

Oi, ir atjojo
Jaunas bernelis
Per lygiasias lankeles.

— Oi sustok, palauk,
Jauna mergele,
Pagirdysi žirgelį.

Oi, aš neklausiau,
Jauno bernelio,
Negirdžiau jam žirgelio.

— Sulaužei naštelius,
Sudaužei viedrelius,
Sudrumstei vandenėlį,
Nuėmei vanikėlį,

351

Oi gudri, gudri
Girios paukštelė,
Oi dar gudresnė
Mano uošvelė. (2 eil. 2 k.)

Kai aš nujojau
Pirmą kartelį,
Ji man nerodė
Savo dukrelės. (2 eil. 2 k.)

Ji man nerodė
Savo dukrelės,
Tik ji parodė
Vargo mergelę. (2 eil. 2 k.)

Vargo mergelė
Balta, raudona,
Baltos rankelės,
Kaip popierėlės. (2 eil. 2 k.)

Baltos rankelės,
Kaip popierėlės,
Plonos drobelės,
Kaip gromatėlės. (2 eil. 2 k.)

Kad adarytų
Stiklo langelį,
Aš pamatyčiau,
Savo mergelę. (2 eil. 2 k.)

Kai aš nujojau
Antrą kartelį,
Jojau per kiemą,
Girdžiu per sieną. (2 eil. 2 k.)

Jojau per kiemą,
Girdžiu per sieną —
Audžia, dundina
Mano mergelė. (2 eil. 2 k.)

Kad Dievas duotų
Šiaurų vėjelį,
Kad adarytų
Stiklo langelį. (2 eil. 2 k.)

352

Šią naktelę nemigau,
Po klėtelę vaikščiojau,
Po klėtelę vaikščiojau,
Klėties duris atdariau.

Klėties duris atdariau,
Pakajėlį iššlaviau,
Pakajėlį iššlaviau
Ir krėslelius sustačiau.

Ir krėslelius sustačiau,
Liktorėlius sugrendžiau,
Liktorėlius sugrendžiau
Ir žvakeles sužiebiau.

Ir žvakeles sužiebiau,
Gromatėlę surašiau,
Gromatėlę surašiau,
Į mergelę nusiunčiau.

— Dovanoki, mergele, mergele,
Būčiau rašęs ir daugiau ir daugiau,
Būčiau rašęs ir daugiau ir daugiau —
Popierėlio netekau. (2 k.)

Popierėlio netekau, netekau
Ir plunksnelę nulaužiau. (2 k.)

Ko, mergele, nuliūdai, nuliūdai,
Kam rankeles apleidai? (2 k.)

Ar nuo žmonių girdėjai, girdėjai,
Kad aš kitą mylėjau, mylėjau,
Aš mylėjau ir tave ir tave,
Vinčiavotą mergelę. (2 k.)

353

Vai ant kalno,
Ant kalnelio, (2 eil. 2 k.)
Žalioji liepelė,
Tankioji eglelė. (2 eil. 2 k.)

Po žalia liepele,
Po tankia eglele
Šaltas šaltinaitis,
Gilus Dūnojaitis. (2 eil. 2 k.)

Ten atjojo bernužėlis,
Baltas, gražus dobilėlis,
Žirgelio girdyti,
Kamanų valyti. (2 eil. 2 k.)

— Padėk Dievas, mergužėle,
Balta, graži lelijėle,
Galvelę šukuoti,
Burnelę prausti. (2 eil. 2 k.)

— Oi tai dėkui, bernužėli,
Baltas, gražus dobilėli,
Už labą dienelę,
Už meilų žodelį. (2 eil. 2k.)

354

Ant marių mėlynųjų
Raibi gaideliai gieda,
Raibi gaideliai gieda,
Jauna mergelė skęsta.

Jauna mergelė skęsta,
Jos vainikėlis plaukia,
Jos vainikėlis plaukia,
Savo motulės šaukia:

— Motule mano miela,
Gelbėk mane jauną,
Su jaunąja jaunystėle,
Su rūtų vainikėliu.

— Bepig būtų gelbėti,
Aš nemoku giliai plaukti.
Iš kraštelio pasibrido —
Gilyn pastūmėjo.

Ant marelių mėlynųjų
Raibi gaideliai gieda,
Raibi gaideliai gieda,
Jauna mergelė skęsta.

Jauna mergelė skęsta,
Jos vainikėlis plaukia,
Jos vainikėlis plaukia,
Savo sesules šaukia,

. . . . . .
... brolelio...
. . . . . .
... bernelio...

. . . . . .
— Sesule ir tt.
— Broleli ir tt.
— Berneli mano mielas,
Gelbėk mane jauną,
Su jauna jaunystėle,
Su rūtų vainikėliu.

— Aš nebijau giliai plaukti —
Iš kraštelio pasibridėjau
Ir rankelę jai daviau
Su rūtų vainikėliu,
Ir paplaukiau, pabridėjau.

355

Aš turėjau brolužėlį
Mažą, nedidelį,
Nors jis mažas, nedidelis,
Bet labai razumnas.

Kai jis sėdo ant žirgelio,
Su žirgu kalbėjo,
Kai jis jojo viešu keliu,
Kelelis dundėjo.

Kai jis jojo viešu keliu,
Kelelis dundėjo,
Po jo bėro kojužėlėms
Ugnelė žerėjo.

Ir dajojau uošvio dvarą,
Vartai užkilnoti:
— Išeik, išeik, mergužėle,
Atkelki vartelius.

— Dovanoki, bernužėli,
Kad aš negirdėjau,
Nes aš senam tėvužėliui
Galvelę ieškojau...

Nes aš senam tėvužėliui
Galvelę ieškojau,
O močiutei nuo seniausiai,
Patalėlį klojau.

O močiutei nuo seniausiai
Patalėlį klojau,
O seselei lelijėlei
Vainikėlį pyniau.

O seselei lelijėlei
Vainikėlį pyniau,
O broleliui dobilėliui
Skarelę kočėjau.

356

Vai kad aš ėjau
Per gojų tankų,
Aš patikau
Bernužėlį jauną. (2 eil. 2 k.)

Davė bernelis
Žirgą paturėti,
Jis patsai nuėjo
Kelio pažiūrėti. (2 eil. 2 k.)

O jo žirgas
Kaip varnas juodas,
Ir nukando
Vainikėlį žalią. (2 eil. 2 k.)

Nedėlios rytelį
Motulė raudojo,
Klausinėjo
Vainikėlio žalio. (2 eil. 2 k.)

— Oi dukrele mano,
Dukrele jaunoji,
O kur dėjai
Vainikėlį žalią? (2 eil. 2 k.)

— Oi motule mano,
Motule širdele,
Oi kai aš ėjau
Audeklėlių vilgyt. (2 eil. 2 k.)

Oi kai aš ėjau,
Audeklėlių vilgyt,
O ir papūtė
Vėjelis šiaurusis
Ir nupūtė
Vainikėlį žaliąjį.

357

— Tėveli mano,
Širdele mano,
Kur užtrukai, tėvužėli,
Tėveli širdužėle,

— Giružėj buvau,
Giružėj užtrukau,
Kirtau medžio laivelį
Ir klevo irklužėlį.

Kirščiau, nukirščiau,
Rešciau, nureščiau,
Susitikau strielčiukėlį,
Atėmė juodbėrėlį.

Duočiau šimtelį,
O ir pusantro,
Vaduočiau žirgužėlį,
Žirgelį juodbėrėlį.

— Neduok šimtelio,
O nė pusantro,
Žadėk jauną dukrelę,
Dukrelę lelijėlę.

Žalioj girelėj,
Giliam Dunojėly,
Grimzdo jaunas bernužėlis
Su jauna mergele.

Tame laively,
Tame juodamjam,
Sėdi jauna mergelė,
Mergelė lelijėlė.

Ji sėdėdama,
Gailiai verkdama,
Netekus furmonėlio,
Laivelio valdonėlio.

Ir atsišaukė
Kaime bernelis:
— Aš jau būsiu furmonėlis,
Laivelio valdonėlis.

— Marios be dugnelio,
Akmuo be kalbelės,
Popierėlis be raštelio,
Aš jauna be bernelio.

358

Siuntė motinėlė
Mane, širdužėlė
Į Dunojų vandenėlio —(2 e. 2 k.)

Su aukso viedreliais,
Su vario našteliais,
Su rūtų vainikėliu,
Šilkelių kaspinėliu. (2 eil.2 k.)

Vai dar nepriėjau
Prie marių šalelės,
O ir atjojo bernužėlis
Bėrų žirgų girdyt. (2 eil. 2 k.)

— Mergužėle mano,
Balta lelijėle,
Pagirdyk, mergužėle,
Mano bėrus žirgelius. (2 e. 2 k.)

— Nestatysiu viedrelių,
Neguldysiu naštelių,
Ei, bars mane motinėlė
Ir senasis tėvelis. (2 eil. 2 k.)

— Mergužėle mano,
Balta lelijėle,
Oi mokėk, mokėk meluot (2 eil.
Tu savo seniems tėveliams. 2 k.)

Sakyk, sūrus vandenėlis
Pas marių šalelę,
Pakabinau naščiukėlius
Į jovaro šakelę. (2 eil. 2 k.)

— Močiute mano,
Mano širdelę,
Neilgai tu mane barsi,
Neilgai muštravosi. (2 eil. 2 k.)

Vai tu pasigesi
Manęs, motinėle,
Į dvi, tris dienužėles,
Į vieną valandėlę. (2 eil. 2 k.)

— Einu į kamarą
Pas juodas girneles:
Nėra mano dukrelės,
Kvietelių malėjėlės. (2 eil. 2 k.)

Einu į svirnelį
Pas margas skryneles:
Nėra mano dukterėlės,
Drobelių rėžėjėlės. (2 eil. 2 k.)

359

Siuntė mane motinėlė (2 k.)
Į Dunojų vandenėlio. (2 k.)

Nedaėjau maružėlių, (2 k.)
Nei maružių krantelio, (2 k.)
Ir atplaukia juodas laivas, (2 k.)
Tam laively bernužėlis. (2 k.)

— Tu, mergele, lelijėle, (2 k.)
Sėskim mudu į laivelį. (2 k.)

Sėskim mudu į laivelį,
Plauksim jūres mareles. (2 eil. 2 k.)

Kad išplauksim jūres mares,
Ten mes rasim dvaružėlį,
Tam dvarely vyšnių sodą. (2 k.)

Tam dvarely vyšnių sodą,
Vyšnių sode žemuogėles,
Žemuogėles serbentėles. (2 k.)

Po sodelį bevaikščiosi, (2 k.)
Žemuogėles berankiosi, (2 k.)

Žemuogėles berankiosi, (2 k.)
Serbentėles bebraukysi. (2 k.)

— Dievas davė man protelį, (2 k.)
Kad nesėdau į laivelį — (2 k.)

Kad nesėdau į laivelį, (2 k.)
Kad neplaukiau jūres marias. (2 k.)

Didis dvaras — didi vargai,
Vyšnių sodas — rūpestėliai,
Žemuogėlės — ašarėlės. (2 k.)

Žemuogėlės — ašarėlės,
Serbentėlės — rūstūs žodžiai.

360

O kai aš augau
Pas savo tėvelį,
Pasodinau lelijėlę
Vidury darželio.

O kai aš išeisiu
Iš tėvelio dvaro,
O aš savo lelijėlę
Čionai nepaliksiu.

Iš šaknelių rausiu,
Viršūnėlę laušiu,
O lapelius nuskabinsiu,
Daržely pabersiu.

361

Vai toli, toli
Mano miela motulė, (2 eil. 2 k.)
Šimtas mylelių
Vienos žalios girelės.

Šimtas mylelių
Vienos žalios girelės,
Antras šimtelis
Marelių mėlynų.

Antras šimtelis
Marelių mėlynų,
Trečias šimtelis
Vieno lygaus laukelio. (2 e. 2 k.)

Per tą laukelį
Teka upelė,
Ant to upelio
Du vario tilteliai,
Ant to tiltelio
Balta ieva žydėjo.

Ant to tiltelio
Balta ieva žydėjo,
Vai ten vaikščiojo
Mergelė lelijėlė.

Vai ten vaikščiojo
Mergelė lelijėlė,
Pynė vainiką
Baltos ievos žiedelių.

Pynė vainiką
Baltos ievos žiedelių,
O ir atjojo
Bernelis dobilėlis.

— Tavo vainikas
Ne žalios rūtelės,
Tavo vainikas
Ne žalios rūtelės,
Tavo vainikas
Baltos ievos žiedelių. (2 eil. 2 k.)

362

Močiute mano,
Širdele mano,
Sėk man, močiute,
Gelsvų linelių.

Aš prisiverpiau
Plonų linelių,
Aš prisiaudžiau
Baltų drobelių.

Aš prisiaudus
Baltų drobelių,
Pridėsiu pilnas
Margas skryneles.

Pridėjus pilnas
Margas skryneles,
Lauksiu atjojant
Jaunų svetelių.

363

Lėkė, puolė du karveliai
Ant tėvelio dvaro:
— Išeik, išeik, mergužėle,
Karvelių gaudyti.

Govė, govė, nesugovė,
Pradėj' gailiai verkti.

— Mergužėle, lelijėle,
Ko taip gailiai verki,
Ar tau gaila tėvo dvaro,
Ar pilkų karvelių?

— Tik man gaila jaunų dienų
Ir žalių rūtelių,
Tik man gaila jaunų dienų
Ir žalių rūtelių.

364

Einu per dvarelį
Pro rūtų darželį,
Ten rasiu mergužėlę
Rūtelių daržely.

— Mergužėle mano,
Balta lelijėle,
Suskink man, mergužėle,
Rūtelių gėlelę.

— Jau seniai nuskinta
Rūtelių gėlelė,
Ne dėl tavęs, bernužėli,
Gražiai sudabinta.

Einu per dvarelį
Pro aukštą svirnelį,
Ten aš rasiu mergužėlę
Aukštajam svirnely.

— Mergužėle mano,
Balta lelijėle,
Išausk man, mergužėle,
Šilkelių skarelę.

— Jau seniai išausta
Šilkelių skarelė,
Ne dėl tavęs, bernužėli,
Gražiai išrašyta.

Einu per dvarelį
Pro žirgų stainelę,
Ten aš rasiu mergužėlę
Žirgelių stainelėj,

— Mergužėle mano,
Balta lelijėle,
Pagirdyk man
Mano žirgelį.

— Mano vanduo drumstas,
Tavo žirgas mandras,
Patsai puikus, bernužėli,
Tu į mane nežiūri.

— Žiūrėt nežiūrėsiu,
Širdyje turėsiu,
Jeigu Dievo duota,
Gal būt mano būsi.

365

Kad mes augom
Trys broleliai,
Visi trys nevedę —

Kad mes šėrėm
Po žirgelį,
Mūsų juodbėrėlį —

Kai mes jojom
Per girelę,
Volungėlę šaukėm.

Mus sutiko
Mūs sesutė,
Mūsų juodbėrėlius.

Toj girelėj,
Toj žaliojoj,
Vario lopšiukėlis.

Tam lopšiuky,
Tam variniam,
Gul jauna mergelė.

Toj' mergelė
Čiūčia liūlia
Vario lopšiukėly.

— Tu mergele,
Tu jaunoji,
Katram mūsų teksi?

Ar šiam šiaučiui,
Ar šiam kriaučiui,
Ar šiam artojėliui?
— Už šiaučiuko
Netekėsiu,
Drotos verpti
Nemokėsiu.

Už kriaučiuko
Netekėsiu,
Siūlų verpti
Nemokėsiu.
Aš artoją
Tai mylėsiu,
Pusryčius išvirt
Tai mokėsiu.

366

Oi dreba, dreba
Dvi žalios rūtelės
Po žirgelio kojelių.
— Tu prisižiūrėki,
Jauna mergužėle,
Kaip tos rūtelės dreba,
Taip tu drebėsi,
Mano mergužėle,
Kaip mano valelėj būsi.
— Kad būčiau žinojus
Bernelio būdelį,
Bernužėlio razumėlį,
Būčiau atsilanksčius
Saulelės lanksmeliu,
Aušrelės pazarėle.

— Oi nenusiminki,
Jauna mergele,
Mergelė lelijėle.

Tas bagotėlis,
Šimtavielužėlis,
Bėram žirgeliui bausti,
Ant kojelių laikyti.

O ta nendružėlė,
Mano švytuoklėlė,
Man jaunam pasiremt.

O ta mergužėlė,
Balta lelijėlė,
Man jaunam pasidžiaugt.

367

Kad aš sėdžiu už stalelio,
Žiūriu per langelį,
Oi kas atjos
Per lygų laukelį?

Pamačiau atjojant
Bernelį per lauką,
Ir atjojo ir sustojo
Prie rūtų darželio.

— O tu, jaunas jaunikaiti,
Eik į rūtų daržą,
Kaip įeisi į darželį,
Suskinsi gėlelę.

Kur stovėjo jo žirgelis,
Rūteles pasėsiu,
Kur kalbėjo tuos žodelius,
Į vainiką pinsiu.

Kur vaikščiojo
Tuos takelius,
Mėrūnais barstysiu.

Kad aš sėdžiu už stalelio,
Žiūriu per langelį,
O kas atjos
Per lygų laukelį?
Pamačiau atjojant
Našlelį per lauką
Ir atjojo ir sustojo
Prie rūtų darželio.

— Oi tu, našli, našlytėli,
Neik į rūtų daržą,
Kaip įeisi į daržėlį,
Paimsiu šluotelę.
Kur stovėjo jo žirgelis,
Ugnele deginsiu,
Kur kalbėjo tuos žodelius,
Į vyželę pinsiu.

Kur vaikščiojo
Tuos takelius,
Pelenais ištrinsiu.

368

— Mokyk mane, motinėle,
Kaip nešioti vainikėlis. (2 k.)
— Per dienelę ant galvelės,
Per naktelę vandenėly. (2 k.)
— Mokyk mane, motinėle,
Kaip vilioti bernužėlius. (2 k.)
— Su raudonais obuolėliais,
Su geltonais riešutėliais. (2 k.)
Kaip aš jojau per miestelį,
Susitikau savo mielą,
Savo mielą mergužėlę.
— Eik šen, eik šen, mergužėle,
Duok man gerti vandenėlio. (2 k.)
Ji nedavė vandenėlio,
Tik ji davė žalio vyno. (2 k.)
— Dėkui, dėkui, mergužėle,
Už vynelį,
Už vynelį, už žaliąjį,
Už žodelį, už meilųjį.
Pas'lik sveika, mergužėle,
Jau aš jaunas ženijuosi. (2 k.)
— Ženyk, ženyk, bernužėli,
Ir aš jauna paveliju. (2 k.)
Kaip tu josi per miestelį,
Aš pastosiu tau kelelį. (2 k.)

Kaip tu eisi per šventorių,
Ir aš jauna paskui tave. (2 k.)
Kaip tu eisi prie altoriaus,
Ir aš jauna prie šalelės — (2 k.)
Ir aš jauna prie šalelės,
Kaip rūtelė prie galvelės. (2 k.)
Gūdžiai šneka, gailiai verkia,
Prie šalelės stovėdama. (2 k.)
— Eik, mergele, eik klėtelėn,
Tu ten rasi gromatėlę. (2 k.)
Tu ten rasi gromatėlę,
Gromatėlėj paraštėlis, (2 k.)
O kur mudu ulevojom,
Kur vynelį žalią gėrėm. (2 k.)

369

Kas ten būtų, kas dainuoja
Be saulytės vakare,
Tai jie visi darbo žmonės,
Žiaurių ponų skriaudžiami. (2 eil. 2 k.)
Susikūrę sau ugnelę,
Šildos, kalba vargdienėliai,
Kremta kietą pelų duoną,
Šaltinėly mirkdindami. (2 eil. 2 k.)
Saulužėlė vakarėly
Leidos aukso laivelin,
O iš ryto linksmutėlė
Kyl iš laivo, skrend aukštyn. (2 eil. 2 k.)
— Saulužėle, per naktelę
Kur taip ilgai užtrukai?
— Už girelių, už kalnelių
Vargdienėlius raminau. (2 eil. 2 k.)

370

Užkukavo gegužėlė
Per girią skrisdama,
Atsiduso mergaičiutė
Rūteles sėdama.

— Sėki, sėki, mergaičiute,
Sėki, nestovėki,
Nes neilgas man laikelis
Pas tave žaliuoti.

Išsigando mergaičiutė,
Ranka sudrebėjo,
Ir rūtelės žaliuonėlės
Pačios pasisėjo.
Ir atjojo bernaitėlis
Iš rytų šalelės,
Ir pririšo žirgužėlį
Prie rūtų darželio.
— Padėk Dievas mergaičiutei
Vėlai rūtas sėti,
Kada skinsi, kada pinsi,
Kada tu dabinsi?
— Atstok, šelmi bernaitėli,
Negąsdinki manęs,
Išgąsdino man rūtelės,
Dar ir tu gąsdini.
Prisiskynus mergaičiutė
Už stalelio sėdos,
Atsisėdus už stalelio
Gailiai apsiverkė —
Nei tėvelio, nei motulės,
Nėr kam vainikėlio pint.

371

Kai aš buvau jauna,
Jauna mergelė,
Cigonė melagė
Kortomis mėtė man.
Į akį žiūrėjo
Galvą pakreipusi,
Kad šliūbo dienelę
Po vandeniu būsi.
— Netikėk niekados,
Netikėk niekados,
Cigonė melagė
Meluoja visados.
Padirbom mes tiltą,
Tiltą geležinį,
Tiltą geležinį
Ant septynių stulpų.
Jaunoji mergelė
Į šliūbą važiavo,
Tiltas geležinis
Braškėjo ir ūžė.
Žirgai pasibaidė
Ir tiltas įlūžo,
Jaunoji mergelė
Į vandenį įkrito.
Negaila man žirgo
Nei šliūbo dienos,
Tik gaila, man gaila,
Mergelės mylimos.
Turėjau mergaitę
Ir ketinau vest,
Ji būt man vargą
Padėjusi kęst.
Prašyčiau žuvėjus,
Kad man ją pagautų,
Negyvą mergelę
Ant kranto išneštų.
Padirbčiau grabelį,
Iš šešių lentelių,
Papuoščiau galvelę
Iš žalių rūtelių.
Pamiškėj, pašilėj
Kapeliai gražūs,
Ten gul palaidota
Meilužė tikra.
Kas vakars ir rytas
Eisiu ją lankyt:
— Kelkis, mylimoji,
Ak, sunku man gyvent.
Aš vienas, aš vienas,
Aš vienas likau,
Kaip mažas našlaitis
Daug skausmo mačiau.

X

Našlaitėlių dainos

(372 — 397)

372

Iš pradžių svieto
Vis vargai man buvo,
Iš mažų metų
Anie man kliuvo.

Tėveliai mirė,
Vargą patyriau
Ir iš tėvynės
Greit išsiskyriau.

Kad būt nemirę
Mano tėveliai,
Būč nepaplūdus
Svieto vargeliuos.

Mano broliukas —
Man ne tėvelis,
Mano marčiutė —
Ne motinėlė.

Dažnai man siuntė
Sunkin darbelin,
Retai vadino
Mane vardeliu.

Tokiu vadino
Mane vardeliu,
Kokio nebuvo
Ant šio svietelio.

Anie galvojo,
Kad neklausysiu,
Svieto vargelių
Pasibaidysiu.

Visur tie patys
Sunkūs darbeliai,
Nevisur yra
Rūstūs žodeliai.

373

Oi, sunku, sunku
Tam akmenėliui,
Kuris padėtas
Po budinkėliu.

Vai liū, vai le le,
Vai liū, vai le le,
Kuris padėtas
Po budinkėliu.

O tai dar sunkiau
Man siratėlei,
Man siratėlei
Be tėvužėlio.

Vai liū, vai le le,
Vai liū, vai le le,
Man siratėlei
Be tėvužėlio.

Oi eisiu, eisiu
Ant to kalnelio,
Kur palaidoti
Mano tėveliai.

Vai liū, vai le le,
Vai liū, vai le le,
Kur palaidoti
Mano tėveliai.

— Tėveli mano,
Senasai mano,
Oi duoki, duoki,
Duok man rodelę.

Vai liū, vai le le,
Vai liū, vai le le,
Oi duoki, duoki,
Duok man rodelę.

Oi duoki, duoki,
Duok man rodelę,
Oi ar reik eiti
Man už bernelio?

Oi ar reik eiti,
Vai liū, vai le le,
Oi ar reik eiti
Man už bernelio?

— Dukrele mano,
Jaunoji mano,
Ne dabar laikas
Rodelės klausti.

Vai liū, vai le le,
Vai liū, vai le le,
Ne dabar laikas
Rodelės klausti,

Kad jau užmerktos
Šviesios akelės
Ir uždarytos
Grabo lentelės.

Vai liū, vai le le,
Vai liū, vai le le,
Ir uždarytos
Grabo lentelės.

— Dukrele mano,
Jaunoji mano,
Oi kai tu eisi
Į jaunimėlį,

Vai liū, vai le le,
Vai liū, vai le le,
Oi kai tu eisi
Į jaunimėlį,

Tu nusiprauski
Baltai burnelę,
Susišukuoki
Gluodniai galvelę.

Vai liū, vai le le,
Vai liū, vai le le,
Susišukuoki
Gluodniai galvelę.

Susišukuoki
Gluodniai galvelę
Ir išblizgyki
Aukso žiedelį.

Vai liū, vai le le,
Vai liū, vai le le,
Ir išblizgyki
Aukso žiedelį.

Ir išblizgyki
Aukso žiedelį,
O nieks nepažins,
Kad siratėlė.

Vai liū, vai le le,
Vai liū, vai le le,
O nieks nepažins,
Kad siratėlė.

Dar nedaėjau
Į jaunimėlį,
O ir pažino,
Kad siratėlė.

Vai liū, vai le le,
Vai liū, vai le le,
O ir pažino,
Kad siratėlė.

— Berneli mano,
Tu dobilėli,
Ant ko pažinai,
Kad siratėlė?

Vai liū, vai le le,
Vai liū, vai le le,
Ant ko pažinai,
Kad siratėlė?

— Mergele mano,
Tu lelijėle,
Ant to pažinau,
Kad siratėlė.

Vai liū, vai le le,
Vai liū, vai le le,
Ant to pažinau,
Kad siratėlė,

Kad jau nubliedęs
Skaistus veidelis,
Ir persimainę
Meilūs žodeliai.

Vai liū, vai le le,
Vai liū, vai le le,
Ir persimainę
Meilūs žodeliai.

374

Aušta aušrelė,
Kaip švyturėlis,
Teka saulelė,
Kaip vyturėlis.

Vai liū, vai le le,
Vai liū, vai le le,
Teka saulelė,
Kaip vyturėlis.

Eina močiutė,
Eina širdelė,
Aukštan kalnelin
Budint dukrelės.

Vai liū, vai le le,
Vai liū, vai le le,
Aukštan kalnelin
Budint dukrelės.

— Kelkis, dukrele,
Kelkis, jaunoji,
Tavo draugeliai
Seniai ulioja.

Vai liū, vai le le,
Vai liū, vai le le,
Tavo draugeliai
Seniai ulioja.

— Man jau nereikia
Tavo draugelių —
Saldus miegelis
Jaunų dienelių.

Vai liū, vai le le,
Vai liū, vai le le,
Saldus miegelis
Jaunų dienelių.

— Kelkis, dukrele,
Kelkis, jaunoji,
Tavo kraiteliai
Seniai sukrauti.
Vai liū, vai le le,
Vai liū, vai le le,
Tavo kraiteliai
Seniai sukrauti.
— Man jau nereikia
Tavo kraitelio,
Saldus miegelis
Jaunų dienelių.
Vai liū, vai le le,
Vai liū, vai le le,
Saldus miegelis
Jaunų dienelių.

— Kelkis, dukrele,
Kelkis, jaunoji,
Tavo bernelis
Šliūban važiuoja.
Vai liū, vai le le,
Vai liū, vai le le,
Tavo bernelis
Šliūban važiuoja.
— Man nebereikia
Tavo bernelio,
Saldus miegelis
Jaunų dienelių.
Vai liū, vai le le,
Vai liū, vai le le,
Saldus miegelis
Jaunų dienelių.

Ačiū močiutei,
Ačiū širdelei,
Kam numirusį
Gražiai budinai.
Vai liū, vai le le,
Vai liū, vai le le,
Kam numirusį
Gražiai budinai.

375

— Uliok, mergele,
Šią vasarėlę,
Daugiau nebūsi
Tu mergužėlė. (2 eil. 2 k.)
— Būti nebūsiu
Aš mergužėlė,
Bet aš ir neisiu
Už pijokėlio, (2 eil. 2 k.)
Kuris nemoka
Laukelio arti,
Laukelio arti,
Šienelio piauti. (2 eil. 2 k.)

O tik jis moka
Karčiamoj gerti,
Karčiamoj gerti,
Vaidelius kelti. (2 eil. 2 k.)
O jis parėjęs
Iš karčiamėlės,
Tai graudžiai barė
Mane mergelę. (2 eil. 2 k.)
— Oi nebark, nebark,
Šelmi berneli,
Patsai supranti,
Kad siratėlė. (2 eil. 2 k.)

Neturiu tėvo
Nei motinėlės,
Patsai supranti,
Kad siratėlė. (2 eil. 2 k.)

Mano močiutė
Aukštam kalnely,
Ten seniai miega
Ramų miegelį. (2 eil. 2 k.)

Kad Dievas duotų
Giedrią dienelę
Ir nušildytų
Ryto raselę. (2 eil. 2 k.)

Ir nušildytų
Ryto raselę
Ir nupustytų
Kalne smilteles. (2 eil. 2 k.)

Ir nupustytų
Kalne smilteles,
Atidarytų
Grabo lentelę. (2 eil. 2 k.)

Atidarytų
Grabo lentelę,
Ir prakalbėtų
Mano močiutė. (2 eil. 2 k.)

— Močiute mano,
Širdele mano,
Kada išvargsiu
Vargelį savo? (2 eil. 2 k.)

376

Oi giedri, giedri
Ši vasarėlė,
Oi, išgiedrijo
Kieme prūdelis,
Ištroškino
Visas žuveles.

Trokšta žuvelės
Be vandenėlio,
O aš jauna
Be motinėlės.

— Oi Dieve, Dieve,
Dievuliau mano,
Ką aš padariau,
Jauna būdama,
Ką aš padariau,
Puiki būdama?
Aš eičiau, klausčiau
Savo tėvelio:
— Beržas — Bernotas,
Elksnis — Ignotas,
Eglelė — Kotrynėlė.

377

Verkia mergelė,
Verkia jaunoji,
Žaliąsias rūteles
Apsikabindama.

— Neverk, mergužėle,
Neverk, lelijėle,
Mes tave išleisim
Į svetimą šalį.

— Kad ir jūs išleisit,
Kad ir neišleisit,
O aš neprilygsiu
Prie kitų seselių.

Neturiu močiutės
Kraiteliui sukrauti,
Neturiu tėvelio
Dalelei atskirti.

Neturiu brolelio
Lauku palydėti,
Neturiu seselių
Suolely sėdėti.

Saulelė, močiutė,
Kraitelį sukrovė,
Mėnesis, tėvelis,
Dalelę atskyrė.

Sietynas, brolelis,
Lauku palydėjo,
Žvaigždutės, seselės,
Suolely sėdėjo.

Vieną valandą
Daugelis bernelių,
Daugelis bernelių
Mane pamylėjo.

Su pirmu kalbėjau,
Su antru šnekėjau,
Trečias pamylėjo,
Ketvirt's pabučiavo.

Penktas pašokino,
Šeštas pažiūrėjo,
Septintas gailėjo,
Aštuntas norėjo.

Devintas verkė,
Liūdnais žodžiais šaukė,
Dešimtas dainavo,
Kad mergelę gavo.

Ant aukšto kalnelio
Volungė tupėjo,
Volungė tupėjo,
Kalbėti pradėjo:

— O jūs, mergos, mergos,
Ką jūs sudūmojot,
Kam rūtelių vainikėlį
Po kojų pamynėt?

Jaunas jaunikaitis
Vieškelėliu jojo,
Vieškelėliu jojo,
Mergelės ieškojo.

— Oi nejok, nejok,
Jaunas jaunikaiti —
Jau tavo mergelė
Pames vainikėlį.

378

Išvažiavo tėvužėlis
Į didę kelionėlę,
Ir paliko dukružėlę
Dar mažą, nedidelę.

Parvažiuoja tėvelis
Iš didžios kelionėlės,
Ir sutinka dukružėlę
Vieškelėliu einančią.

— Oi kur eini, dukrele,
Kur eini, dukružėle,
Oi kur eini, dukružėle,
Maža, nedidelė?

— Tolei eisiu, tėveli,
Tolei eisiu, širdele,
Kol prieisiu kalnužėlį,
Motinėlės kapelį.

Kai priėjau kalnelį,
Motinėlės kapelį,
Parpuoliau ant žemelės,
Kukavau kaip gegužėlė.

— Kelkis, sena motinėle,
Kelkis, mano širdele,
Kelkis, mano motinėle,
Šukuok mano galvelę.

— Tai nekelsiu, dukružėle,
Nešukuosiu galvelės,
Aš palikau pamotėlę
Šukuot tavo galvelę.

— Kai pamotė šukavo,
Draskė mano veidelius,
Kai marškinėliais vilko,
Laužė mano rankeles.

Kai marškinėliais vilko,
Laužė mano rankeles,
Kai juostele sujuosė,
Spaudė mano širdelę.

379

Neturiu tėvelio
Nei motinėlės,
Neturiu tėvelio
Nei motinėlės,
Tik turiu sesutę,
Kai girios gegutę. (2 eil. 2 k.)

— Nueik, sesute,
Ant didžio dvarelio,
Pažiūrėk, sesute,
Iš kur vėjas pučia,
Ar nuo rūtelių,
Ar nuo vakarėlių? (2 eil. 2 k.)

— Nė nuo rytelių,
Nė nuo vakarėlių,
Tik nuo tos šalelės,
Kur motulė guli. (2 eil. 2 k.)

Ant mąotulės kapo
Žolelė nedygo,
Tiktai gi išdygo
Baltoji liepelė. (2 eil. 2 k.)

Baltoji liepelė
Plačiomis šakelėms,
Plačiomis šakelėms
Pačioj viršūnėlėj. (2 eil. 2 k.)

Pačioj viršūnėlėj
Gegutė kukavo,
Gegutė kukavo,
Močiutę budino. (2 eil. 2 k).

380

Teka saulelė,
Kaip gelumbėlė,
O mėnesėlis,
Kaip ritulėlis.

Eina močiutė
Aukštan kalnelin
Pasibudinti
Savo dukrelės.

— Kelkis, dukrele,
Mano mieloji,
Dar man širdelę
Skaudėt nenustojo.
Ant tavo kapo
Žaliuoja smilgos —
Man naktys tamsios
Ir labai ilgos.

Tavo patalas
Žalių rūtelių —
Saldus miegelis
Jaunų dienelių.
Kelkis, dukrele,
Mano mieloji,
Aš tau sukroviau
Didį kraitelį.

— Jau man nereikia
Didžio kraitelio,
Jau man užtenka
Šešių lentelių.

381

Kur toj' giria be gegutės,
Našlaitėlė be močiutės. (2 k.)
Kukau girioj gegužėlė,
Giliai verkia našlaitėlė. (2 k.)
— Eisiu, eisiu į kalnelį,
Prisikelsiu motinėlę. (2 k.)
— Kelkis, kelkis, motinėle,
Bara mane pamotėlė. (2 k.)
Kas rytelį mane bara,
Per ugnelę basą veda. (2 k.)
Anei valgyt man neduoda,
Per ugnelę duoną duoda. (2 k.)
Šviečia danguj saulytėlė,
Našlaitėlės motinėlė. (2 k.)
Šviečia danguj mėnužėlis,
Našlaitėlės tėvužėlis. (2 k.)
Šviečia danguj žvaigždytėlės,
Našlaitėlės seserėlės. (2 k.)
Šviečia danguj pazarėlis,
Našlaitėlės brolužėlis. (2 k.)

382

Augo girioj stadulėlė,
Ten kukavo gegužėlė,
Verks ne viena našlaitėlė. (2 k.)

Guls močiutė ant lentelės,
Verks dukrelė prie galvelės. (2 k.)
— Oi močiute, motinėle,
Kelkis, kelkis, sengalvele. (2 k.)
Pamokyki dukružėlę,
Sunkius darbelius nudirbti. (2 k.)
— Jau ne laikas , dukterėle,
Tave jauną mokyti, (2 k.)
Tave jauną mokyti,
Sunkius darbelius nudirbti. (2 k.)
Paprašyki kaiminkėlės,
Tai pamokys tave jauną. (2 k.)
Tai pamokys, dukterėle,
Sunkius darbelius nudirbti. (2 k.)
— Oi močiute, motinėle,
Duoki man jaunai rodelę. (2 k.)
Audžiu šilkų nytelėmis,
O iš nendrių skietelis,
Pasakyk, močiute,
Kodėl netankios drobelės? (2 eil. 2 k.)

383

— Oi joi joi joi, Dievulėliau,
Aš esu našlaitėlė,
Svetimų paslūgėlė.
Svetimi negailėjo,
Anksti rytelį kėlė
Žalių rugelių malti.
Sumaliau, suskubinau,
Išginiau palšus jautelius
Į gireles, į lygiąsias.

— Ėskit, jauteliai, ėskit,
Žaliąjį atolėlį;
Gerkit, jauteliai, gerkit,
Tyrąjį vandenėlį.

Žaliasai atolėlis,
Tai mano atdūsėliai,
Tyrasai vandenėlis,
Tai man ašarėlės.

384

Eina našlaitėlė
Keleliu verkdama,
Stovi, stovi žalia liepa
Šalia vieškelėlio. (2 eil. 2 k.)
— Vai liepa, liepa,
Liepele žalioji,
Ar nebūtai žalia
Man už motinėlę? (2 eil. 2 k.)

— Neturiu kojelių,
Nė baltų rankelių,
Aš neturiu žalia liepa
Nė meilių žodelių. (2 eil. 2 k.)
— Šaknys — kojelės,
Šakelės — rankelės,
Ant šakelių smulkūs lapai,
Tai meilūs žodeliai. (2 eil. 2 k.)

Eina našlaitėlis
Keleliu verkdamas,
Stovi, stovi jievarėlis
Šalia vieškelėlio. (2 eil. 2 k.)

— Vai jievar, jievar,
Jievare žaliasis,
Ar nebūtai žalias
Man už tėvužėlį? (2 eil. 2 k.)

— Neturiu kojelių,
Nė baltų rankelių,
Aš neturiu, jievarėlis,
Nė meilių žodelių. (2 eil. 2 k.)

— Šaknys — kojelės,
Šakelės — rankelės,
Ant šakelių smulkūs lapai,
Tai meilūs žodeliai. (2 eil. 2 k.)

385

Oi pūtė, pūtė
Šiaurus vėjelis,
Oi barė, barė
Mane bernelis.
Nustojo pūtęs
Šiaurus vėjelis,
Nustojo baręs
Mane bernelis.
Oi varge, varge,
Vargeli mano,
Kada išvargsiu
Vargelį savo?
Septinti meteliai
Be motinėlės,
Maža papratus
Vargelį vargti.
O kad ėjau
Kraštu kelelio —
Mano vargeliai
Vidur' kelelio.

Oi atjo, atjo
Raitų pulkelis,
Oi trypė, mindė
Mano vargelius.
Juo daugiau trypė,
Daugiau kerojo,
Mano vargeliai
Daugiau bujojo.
Oi varge, varge,
Vargeli mano,
Kada išvargsiu
Vargelį savo?
Kai aš nueisiu
Pas motinėlę,
Tai aš pabaigsiu
Vargelį vargti.
Mano motinėlė
Aukštam kalnely,
Jau seniai guli
Juodoj žemelėj.

Kai atsigulsiu
Prie jos šalelės,
Tai aš pabaigsiu
Vargelį vargti.

386

— Oi močiute mano,
Močiute širdele,
Dėl ko mane mažą
Gražiai auginai?

Dėl ko mane mažą
Gražiai auginai,
Jūriose mariose
Nenuskandinai?

Reikėj' suimti
Į vystyklėlį,
Reikėj' įmesti
Į Dunojėlį.

Velik būčiau buvus
Marių žuvelė,
O ne čionai vargti
Didį vargelį.

Atjoja šimtas
Jaunų brolelių,
Keturi šimtai
Žirgų kojelių.

Aš paprašyčiau
Jaunų brolelių,
Kad sumindžiotų
Mano vargelį.

Kojoms mindžiojo,
Kardais kapojo,
Mano vargelis
Nieko nebojo.
Vargas lapoja,
Vargas šakoja,
Vargas vartuose žydi.

387

Augo girioj žalia liepelė,
O ant liepelės žali lapeliai. (2 k.)
Nukris lapeliai, atžels ir kiti,
Numirs motinėle, jau nebus kitos. (2 k.)
Aš našlaitėlė be motinėlės,
Kaip naujos staklelės be audėjėlės. (2 k.)

Augo girioj žalias ąžuolėlis,
O ant ąžuolėlio žali lapeliai. (2 k.)
Nukris lapeliai, atžels ir kiti,
Numirs man tėvelis, jau nebus kito. (2 k.)
Aš našlaitėlis, aš be tėvelio,
Kaip palši jauteliai be artojėlio. (2 k.)

Augo girioj žalias klevelis,
O ant klevužio žali lapeliai. (2 k.)
Nukris lapeliai, atžels ir kiti,
Numirs brolužėlis, jau nebus kito. (2 k.)
Aš našlaitėlis, aš be brolužėlio,
Kaip bėri žirgeliai be šerėjėlio. (2 k.)

Augo girioj žalia stadulėlė,
O ant stadulėlės žali lapeliai. (2 k.)

Nukris lapeliai, atžels ir kiti,
Numirs seserėlė, jau nebus kitos. (2 k.)

Aš našlaitėlė, aš be seserėlės,
Kaip žalia rūtelė be ravėjėlės. (2 k.)

388

Kad aš turėčiau
Sau seną tėvelį,
Aš vargelio nevargčiau,
Labai gailiai neverkčiau.

Mano tėvelis
Gul aukštam kalnely,
Po juoda žemele,
Po žalia vejele.

O aš nueisiu
Anksti rytelį,
Prasklaistysiu raselę,
Pribudysiu tėvelį.

— Kelkis, tėveli,
Kelkis, širdele,
Duok man jaunai rodelę,
Ramyk mano širdelę.

— Oi atstok, atstok,
Jauna dukrele,
Nedaužyki kapelio,
Nevargyk man galvelės.

Oi yra, yra
Kaime bernelis,
Duos tau jaunai rodelę,
Ramys tavo širdelę.

Aš pas tėvelį
Gražiai augyta,
Prieš veidrodėlį šokyta,
Aukso obuolėliu linksminta.

389

Auga, klesčia lelijėlė
Vidury darželio,
Krinta, byra ašarėlės
Ant juodos žemelės. (2 eil. 2 k.)

Krinta, byra ašarėlės
Ant juodos žemelės,
Guli mano motinėlė
Ant aukšto kalnelio. (2 eil. 2 k.)

— Kelkis, kelkis, motinėle,
Įtaisyk stakleles,
Įtaisyki man stakleles,
Užrėdyk drobeles. (2 eil. 2 k.)

— Oi dukrele, oi gulbele,
Turi tu močiutę,
Tu turi sau motinėlę,
Seną anytėlę. (2 eil. 2 k.)

Kai anyta stakles taisė,
Tai aš gailiai verkiau,
Ant staklelių rymodama,
Ant jos žiūrėdama. (2 eil. 2 k.)

— Anytėle motinėle,
Įtaisyk stakleles,
Įtaisyk man stakleles,
Užrėdyk drobeles. (2 eil. 2 k.)

— Oi martele, oi gulbele,
Ar girelėj augai,
Ar girelėj, ar žaliojoj,
O ne pas močiutę? (2 eil. 2 k.)

— Kai močiutė stakles taisė,
Dar aš maža buvau,
Kai seselė drobes audė,
Dar man nerūpėjo. (2 eil. 2 k.)

390

— Gegutyte, ko kukuoji,
Ar vargelius man rokuoji,
Gal tu žinai, gegutyte,
Kad aš likau našlaitytė?

Sunku gyvent be namelių,
Be močiutės, be tėvelio,
Kožnu kartu jaunimėly
Vis atskirti našlaitėliai.

Tai laimingos tos mergelės,
Kurių gyvos motinėlės,
Sušukuotos jų galvelės
Ir už tris litus skarelės.

O man vargšei našlaitytei
Nėra anei grivinytės —
Paprašyčiau gegutytės,
Kad atskirtų nors plunksnytę.

Skrisčiau, skrisčiau ant kapelių,
Kukuočiau skardžiu balseliu:
— Kelkis, kelkis, motinyte,
Maldyk mane našlaitytę.

— Nesikelsiu, dukteryte:
Sunkumas ant širdelės,
Smėliu užpiltos akelės.

391

O kas gi kėlės
Anksti rytelį,
O kas gi krėtė
Gailią raselę?

Našlaitės kėlės
Anksti rytelį,
Našlaitės dirbo
Sunkų darbelį.

O kas gi žydi
Tamsioj naktelėj,
O kas gi verkia
Šviesioj dienelėj?

Papartis žydi
Tamsioj naktelėj,
Našlaičiai verkia
Šviesioj dienelėj.

O kas nukrėtė
Paparčio žiedą,
O kas numaldė
Našlaitį biedną?

Vėjas nukrėtė
Paparčio žiedą,
Rykštelė maldė
Našlaitį biedną.

392

Ot ateina tėvelis
Iš lygiųjų laukelių,
Ei ei, iš lygiųjų laukelių,
Ir sutiko dukterėlę
Tarpu kiemo vartelių,
Ei ei, tarpu kiemo vartelių.
— Kur tu eini, dukryte,
Mažute našlaityte,
Ei ei, mažute našlaityte?
— Aš einu aukštan kalnelin,
Kur yra mano motulė,
Ei ei, kur yra mano motulė.
Šauksiu, kelsiu motinėlę
Gegutėlės balseliu,
Ei ei, gegutėlės balseliu:
— Kelkis, kelkis, motinėle,
Sušukuok man galvelę,
Ei ei, sušukuok man galvelę.
Supink mano kaseles,
Nuprausk mano burnelę,
Ei ei, nuprausk mano burnelę.
Nuprausk mano burnelę,
Sujuosk mane juostele,
Ei ei, sujuosk mane juostele.

— Eik, dukryte, namulio,
Rasi tenai močiaką,
Ei ei, rasi tenai močiaką.
Sušukuos tau galvelę,
Supins tau kaseles,
Ei ei, supins tau kaseles.
Nupraus tavo burnelę,
Sujuos tave juostele,
Ei ei, sujuos tave juostele.
Kai šukavo galvelę,
Man galvelę sopėjo,
Ei ei, man galvelę sopėjo.
Kai man pynė kaseles,
Net plaukeliai braškėjo,
Ei ei, net plaukeliai braškėjo.
Kai man prausė burnelę,
Ašarėlės byrėjo,
Ei ei, ašarėlės byrėjo.
Kai man juosė juostelę,
Net širdelė drebėjo,
Ei ei, net širdelė drebėjo.

393

Teka, rieda saulelė
Po vario varteliais
Guli mano motinėlė
Ant grabo lentelės. (2 eil. 2 k.)

— Kelkis, kelkis, motinėle,
Mokyk darbo dirbti!
— Kur tu buvai, dukrele,
Kad tu neišmokai? (2 eil. 2 k.)

Kai motulė stakles taisė,
Aš buvau mažutė,
Kai seselė drobes audė,
Aš dar nežinojau. (2 eil. 2 k.)

394

Ateina naktelė
Poilsį nešdama,
Rasa sidabrine
Žolelę dabindama.
Visi darbininkai
Nuo darbo atėję,
Visi nuėj' gultų,
Saldžiai pailsėtų.

Sugulė žvėreliai
Ant aukštų kalnelių,
Sutūpė paukšteliai
Ant medžių šakelių.
Visi saldžiai miega
Ir paukšteliai snaudžia,
O aš našlaitėlė
Negaliu užmigti.

Reikia man karčiai verkti,
Negaliu užmigti,
Smūtkai graužia širdį,
Reikia karčiai verkti.

Neturiu tėvelio,
Nei motinėlės,
Negirdžiu meilių žodelių,
Nei skanių kąsnelių.

Aš jau nuėjau
Ant tėvo kapelio,
Apkabinau kryželį,
Meiliai pabučiavau.

Vėjelis papūtė,
Smėlis pabyrėjo,
Išėjo tėveliui
Meilieji žodeliai:

— Cit, neverk, dukrele,
Balta lelijėle,
Mylėk Dievą, mylėk save
Ir sergėkis grieko,
Už vargus ant svieto
Linksmybę danguj atrasi.

395

Aušta aušrelė,
Kaip gelumbėlė,
Teka saulelė,
Kaip ridulėlis. (2 eil. 2 k.)

Ateina močiutė
Į aukštą kalnelį
Prisibudinti,
Savo dukrelės. (2 eil. 2 k.)

— Kelkis, dukrele,
Mano mieloji,
Sopa širdelę,
Nebeperstoja. (2 eil. 2 k.)

Kelkis, dukrele,
Mano mieloji,
Dėl tau sukroviau
Aukštus kraitelius. (2 eil. 2 k.)

— Man nebereikia
Aukštų kraitelių,
Mano kraitelis
Baltas smėlelis,
Mano namelis
Juodas grabelis.

Ant mano kapo
Auga lelijos,
Žalios rūtelės
Ir kanapijos. (2 eil. 2 k.)

Ant mano kapo
Auga berželiai,
Ant to berželio
Čiulba paukšteliai. (2 eil. 2 k.)

Ant mano kapo
Sunki naštelė,
Man liūdnos dienos
Ir ilgos naktys. (2 eil. 2 k.)

Guliu aš viena,
Kaip našlaitėlė,
Niekas nekalbin,
Nei gegutėlė. (2 eil. 2 k.)

Nėra tėvelio,
Nei motinėlės,
Nėra broliuko,
Nei seserėlės. (2 eil. 2 k.)

396

Kas ateina, ataduluoja,
Ar ne mano motinėlė
Keleliu ateina?

Kad aš žinočiau,
Kad mano motulė,
Skrisčiau, plaukčiau
Per mareles,
Kaip balta gulbelė.

Ir ataskrenda
Pilka gegutėlė,
Atneša man žinelę,
Kad ne motinėlė.

— Tavo motinėlė
Aukštam kalnely
Po mėlyna koplytėle
Geltonom smiltelėm.
Ant motutės kapo
Gromata rašyta,
Prirašyta, prisakyta
Aukso litarėlėm.
— Mokėk, miela dukrele,
Ant svieto gyventi,
Ant svieto gyventi,
Vainiką nešioti,
Bus pagarba dukrelei
Tarpu mergužėlių.

397

Sunku akmenėliui,
Per kurį važiuoja,
Sunku našlaitėlei,
Kas ką užmeluoja.

Sunku akmenėliui
Ant kelio gulėti,
Dar sunkiau našlaitei
Apkalbas kentėti.

Kai gyveno mūs motulė,
Motulė tikriausia,
Tai mylėjo mus tėvelis,
Tėvelis tikriausias.

Kai numirė mūs motulė,
Motulė mieliausia,
Nebe taip gi ir mus myli
Tėvelis tikriausias.

Atsivežė tėvelis
Dėl savęs draugelę,
O dėl mūsų našlaitėlių
Didįjį vargelį.

Išvarys mūs našlaitėlius
Iš šitų namelių,
Kaip paaugusius paukštelius
Iš savo lizdelio.

Per dienelę gi jau dirbau,
Sunkiai prociavojau,
Pareidama sau namučių,
Balseliu raudojau.

— Sakau tau gi, dukrele,
Per dien išmiegojai,
O tu vakaro sulaukus
Kartu valgyt nori.

Nusitvėrus greitai bliūdą,
Įpylė batvynių
Ir pradėjo man našlaitei
Ant juodo papečkio.

XI

Gulbinėlio dainos

398 — 407)

398

— Dukrele mano,
Jaunoji mano,
Oi, ko nežiūrai
Žalios rūtelės?

Oi, ko nežiūrai
Žalios rūtelės,
Oi, ko nelaistai
Žalių vynelių?

Oi, ko nelaistai
Žalių vynelių,
Oi, ko nedangstai
Gulbių sparneliais?

— Močiute mano,
Mano širdele,
Jau aš nežiūrau
Žalios rūtelės,

Jau aš nežiūrau
Žalios rūtelės
Jau aš nelaistau
Žaliu vynelių.

Jau aš nelaistau
Žaliu vyneliu,
Jau aš nedangstau
Gulbių sparneliais.

Jau aš paliksiu
Savo močiutę,
Už pono eisiu,
Už jenerolo,

Kuris važiavo
Bėrais žirgeliais,
Bėrais žirgeliais,
Margoj karietoj.

Pirma jo lėkė
Trys sakalėliai,
Iš šalių jojo
Šešios slūgelės.

Iš šalių jojo
Šešios slūgelės,
Paskui jį bėgo
Margi kurteliai.

— Eiki, dukrele,
Už artojėlio,
Kuris laukelį
Šešeliais arė,

Kuris laukelį
Šešeliais arė,
Šešeliais arė,
Šešiais akėjo.

Penki broleliai
Šienelį piovė,
Dvi seserėlės
Pusryčius nešė.

— Močiute mano,
Mano širdele,
Ten man jaunai
Reiks anksti keltis,
Reiks šienas grėbti,
Pusryčiai virti.

399

Siuntė mane motinėlė
Į šaltinį vandenėlio,
Vai le vai le, vai ly le le,
Į šaltinį vandenėlio.

Aš neklausiau motinėlės,
Aš nuėjau Dunojėlin,
Vai le vai le, vai ly le le,
Aš nuėjau Dunojėlin.

Aš nuėjau Dunojėlin,
Kur bernelis jaučius ganė,
Vai le vai le, vai ly le le,
Kur bernelis jaučius ganė.

Ten besemiant, bevaikščiojant
Ir atlėkė gulbinėlis,
Vai le vai le, vai ly le le,
Ir atlėkė gulbinėlis.

Ir atlėkė gulbinėlis
Ir sudrumstė vandenėlį,
Vai le vai le, vai ly le le,
Ir sudrumstė vandenėlį.

Man besemiant, bevaikščiojant
Apsistojo vandenėlis,
Vai le vai le, vai ly le le,
Apsistojo vandenėlis.

Apsistojo vandenėlis,
Žiūr — atplaukia juodas laivas,
Vai le vai le, vai ly le le,
Žiūr — atplaukia juodas laivas.

Žiūr — atplaukia juodas laivas,
Tan laivelin bernužėlis,
Vai le vai le, vai ly le le,
Tan laivelin bernužėlis.

400

Oi joi joi, Dievuliau,
Kas gi tai yra,
Kad šiandien dienelė
Nelinksma yra? (2 eil. 2 k.)

Kad šiandien dienelė
Nelinksma yra,
Kad iš vakarėlių,
Debesėliai kyla? (2 eil. 2 k.)

Kad iš vakarėlių
Debesėliai kyla,
O iš debesėlių
Lietutis lyja? (2 eil. 2 k.)

O iš debesėlių
Lietutis lyja,
Ant žalių rūtelių
Raselės byra? (2 eil. 2 k.)

Eisiu į daržėlį,
Pasivaikščiosiu,
Rūtelių žaliųjų
Pasižiūrėsiu. (2 eil. 2 k.)

Dar nedaėjau
Daržo vartelių,
Perdūrė širdelę,
Kaip aštriu kardu. (2 eil. 2 k.)

Dar nenuskyniau
Anei šakelės,
Nukrito lapeliai
Žalios rūtelės. (2 eil. 2 k.)

Eisiu į daržėlį,
Takais vaikščiosiu,
Rūtelių lapelius
Susirankiosiu. (2 eil. 2 k.)

Pinsiu vainikėlį
Iš žalių rūtelių,
Dėsiu ant galvelės,
Kad gražus būtų. (2 eil. 2 k.)

Lėkė gulbinas
Viršuj medelių,
Nešė vainikėlį,
O ant sparnelių. (2 eil. 2 k.)

Pails gulbinėlis,
Apleis ir sparnelius,
Nupuls vainikėlis
Man ant rankelių. (2 eil. 2 k.)

401

Važiavau pamarėlėms,
Mėlynais akmenėliais,
Ir papūtė šiaurus vėjelis,
Nupūtė vainikėlį. (2 eil. 2 k.)

— Oi jūs gaigalėliai,
Pilkieji karvelėliai,
Pilkieji karvelėliai,
Du šauliukėliai stovi. (2 eil. 2 k.)

Nupūtė vainikėlį
Į gilų Dunojėlį,
Ten plauko narsto du gaigalėliai,
Pilkieji karvelėliai. (2 eil. 2 k.)

— Bepig būtų palėkėt,
Vainikėlį panėšėt:
Anoj pusėj Dunojėlio
Du šauliukėliai stovi. (2 eil. 2 k.)

O tai mane pašaus,
Plunksneles mano padulkins,
Po Dunojų, po didįjį,
Po tyrą vandenėlį. (2 eil. 2 k.)

402

Atsisėdau už stalelio,
Pasirėmiau ant rankelių,
Rilium, rilium, rilium,
Ei oi u ka ka.

Atsirėmiau ant rankelių
Ir užmigau saldų miegą,
Rilium, rilium, rilium,
Ei oi u ka ka.

Ir užmigau ramų miegą,
Susapnavau dimną sapną,
Rilium, rilium, rilium,
Ei oi u ka ka.

Susapnavau dimną sapną,
Dimną sapną, nepadabną,
Rilium, rilium, rilium,
Ei oi u ka ka.

Kad atlėkė balta gulbė,
Atsinešė žalią šilką,
Rilium, rilium, rilium,
Ei oi u ka ka.

Balta gulbė lakstydama,
Žalią šilką taisydama,
Rilium, rilium, rilium,
Ei oi u ka ka.

— Oi motute, oi širdele,
Išvirožyk man sapnelį,
Rilium, rilium, rilium,
Ei oi u ka ka.

Balta gulbė — tai mergelė,
Žali šilkai — jos suknelės,
Rilium, rilium, rilium,
Ei oi u ka ka.

Žali šilkai — jos suknelės,
Balti perlai — jos žodeliai,
Rilium, rilium, rilium,
Ei oi u ka ka.

403

Plaukia gulbelė
Per Nemunėlį,
Neša vainiką
Per Dūnojėlį.

Vai liu vai le le,
Vai liu vai le le,
Neša vainiką
Per Dūnojėlį.

— Vai tu gulbele,
Marių paukštele,
Vai kur nunešei
Vainiką mano?

Vai liu vai le le,
Vai liu vai le le,
Vai kur nunešei
Vainiką mano?

Mano vainikas
Smulkių lapelių,
O bernužėlis
Skaisčių veidelių.

Vai liu vai le le,
Vai liu vai le le,
O bernužėlis
Skaisčių veidelių.

404

Josim mudu, broleliai,
Į tą puikų kaimelį.

Visos gražiai parėdytos,
Už stalelio susodintos.

Už stalelio susodino,
Alum ir midum girdino.

Eisiu, klausiu motinėlės,
Ko man pinti vainikėlis?

— Pyk rūtelių, pyk mėtelių,
Pyk žaliųjų levendrėlių.

Eisiu, klausiu motinėlės,
Kur man dėti vainikėlis?

Ir atlėkė gulbinėlis,
Ir nunešė vainikėlį.

Lekia gulbins virš medelių,
Neš' vainiką ant sparnelių.

Aš prašyčiau brolužėlių,
Kad nušautų gulbinėlį.

405

Aušružė aušo,
Močiutė šaukė:
— Kur dėjai vainikėlį?

Ji nesigynė,
Drąsiai atsakė:
— Atėmė dvarūnelis.

— Tu dvarūnėli,
Puikus poneli,
Aduok man vainikėlį.

— Duoti atduosiu,
Aš pats nesiųsiu,
Samdyki gulbinėlį.

Gulbinas plaukė,
Plaukdamas šaukė:
— Keno tas vainikėlis?

O atsiliepė
Jauna mergelė:
— Mano tas vainikėlis.

Tas vainikėlis
Žalių rūtelių,
Rūtelių garbinėlių —

Brolelių skintas,
Seselių pintas,
Spilkelėms prismaigytas.

406

Kai aš jojau ant žirgelio,
Pasirėmiau ant balnelio,
Susapnavau dimną sapną,
Dimną sapną, nepadabną.

Ir atlėkė gulbių pulkas,
Žalius šilkus taisydamas,
Žalius šilkus taisydamas,
Baltus perlus barstydamas.

— Vai tėveli, vai širdele,
Išaiškinki dimną sapną,
Dimną sapną, nepadabną.
Dimną sapną, nepadabną.

— Baltos gulbės—tai mergelės,
Žali šilkai — jų kaselės,
Žali šilkai — jų kaselės,
Balti perlai — jų žodeliai.

407

Mes padainuosim
Gražią dainelę,
Kurią girdėjom
Vakar dienelę,

Oi liū oi le le,
Oi liū oi le le,
Kurią girdėjom
Vakar dienelę.

Plaukia gulbelė
Per ežerėlį,
Nešas vainiką
Per Dunojėlį,

Oi liū oi le le,
Oi liū oi le le,
Nešas vainiką
Per Dunojėlį.

To vainikėlio
Žali lapeliai,
O bernužėlio
Meilūs žodeliai,

Oi liū oi le le,
Oi liū oi le le,
O bernužėlio
Meilūs žodeliai.

Miglotas rytas,
Tamsus eglynas,
Guli brolelis
Šile negyvas,

Oi liū oi le le,
Oi liū oi le le,
Guli brolelis
Šile negyvas.

Stovi žirgelis
Kamanoms pamautas,
Guli brolelis
Šale nušautas,

Oi liū oi le le,
Oi liū oi le le,
Guli brolelis
Šale nušautas.

Stovi mergelė
Prie jo šalelės,
Laiko rankelėj
Šilkų skarelę,

Oi liū oi le le,
Oi liū oi le le,
Laiko rankelėj
Šilkų skarelę.

Laiko rankelėj
Šilkų skarelę,
Nori užrišti
Broliui galvelę,

Oi liū oi le le,
Oi liū oi le le,
Nori užrišti
Broliui galvelę.

Nori užrišti
Broliui galvelę,
Kad nedejuotų
Visą naktelę,

Oi liū oi le le,
Oi liū oi le le,
Kad nedejuotų
Visą naktelę;

Kad nedejuotų
Visą naktelę,
Ir neskaudėtų
Josios galvelės,

Oi liū oi le le,
Oi liū oi le le,
Ir neskaudėtų,
Josios galvelės.

XII

Vasaros ledai

(408—410)

408

Ir užkaitino
Kaitrioji saulelė,
Ir nušildė
Vasaros ledelį. (2 eil. 2 k.)
Ir nušildė
Vasaros ledelį,
Ir pagirdė
Brolelis žirgelį. (2 eil. 2 k.)
— Oi, mergele,
Balta lelijėle,
Oi ar eisi
Už manęs bernelio? (2 eil. 2 k.)
— Oi, berneli,
Baltas dobilėli,
Jei parneši
Marių žolynėlių, (2 eil. 2 k.)

Jei parneši
Marių žolynėlių,
Tai aš eisiu
Už tavęs bernelio. (2 eil. 2 k.)
— Oi, mergele,
Balta lelijėle,
O aš turiu
Tris ristus žirgelius. (2 eil. 2k.)
Pirmu žirgeliu
Šimtą mylių josiu,
Antru žirgeliu
Jūres mares plauksiu. (2 eil. 2 k.)
Antru žirgeliu
Jūres mares plauksiu,
Trečiu žirgeliu
Prie žolyno stosiu. (2 eil. 2 k.)

409

O kas tai laikai,
Kas tai laikeliai,
Kad pripūstyti
Rūtų darželiai?
Rožių lelijų
Žiedai nukrito,
Jurginių lapai
Žemyn nulinko.
Ateis žiemelė,
Šis rudenėlis,
Atjos bernelis
Balamūtėlis.
Atjos bernelis
Balamutėlis,
Vilios dukrelę
Nuo motinėlės.

Mano tėvelis
Ne toksai yra
Kad mane leistų
Už kokio vyro.
Už katro eisiu,
Tai man pavelins,
Už katro neisiu,
Neprinevalins.
Verkiau per dieną,
Per visą dieną,
Nieks neužtarė
Žodelį vieną.
— Neverk, mergele,
Ir nesirūpink,
Už manęs jauno
Tai gerai būsi.

Per tris savaites
Dūmuos rūkysiu,
O šią ketvirtą
Gražiai šokysiu.

Devynias dienas
Duonos negausi,
O šią dešimtą
Tik paragausi.

Tu atlaidėlio
Neišpažįsi,
Nedėlios dieną
Vištas ganysi.

Aš bernužėlis
Trept čebatuotas,
Mano mergelė
Šlepsi vyžuota.

410

Tai man dyvai,
Dideli prajovai,
Kad vasarą
Ežerai užšalo. (2 eil. 2 k.)

Tarėsi motina
Su dukrele:
— Kur klostysim
Plonąsias drobeles? (2 eil. 2 k.)

— Nesirūpink, sena motinėle,
Užšildys kaitroji saulelė,
Nušildys
Vasaros ledelį. (2 eil. 2 k.)

Nušildys
Vasaros ledelį,
Ten baltysim
Plonąsias drobeles. (2 eil. 2 k.)

Klausinėjo motina
Pas dukrelę:
— Kur palikai
Rūtų vainikėlį? (2 eil. 2 k.)

— Kur baltinau
Plonąsias drobeles,
Ten palikau
Rūtų vainikėlį. (2 eil. 2 k.)

— Reikia, dukrele,
Visus suprašyti,
Ar nerado
Rūtų vainikėlio? (2 eil. 2 k.)

— Velyk motinai
Tiesą pasakyti,
Ne kad visam svietui
Juoką padaryti. (2 eil. 2 k.)

Kai aš ėjau
Per žalią girelę,
Susitikau
Jauną bernužėlį. (2 eil. 2 k.)

Jis man davė
Žirgą paturėti,
Pats nuėjo
Kelio pažiūrėti. (2 eil. 2 k.)

Jo žirgelis
Juodas kai krunklelis,
Jis nutraukė
Rūtų vainikėlį. (2 eil. 2 k.)

Kai aš jojau
Per žalią girelę,
Pasilenkiau
Putino šakelę. (2 eil. 2 k.)

Ne tiek tenai
Putino lapelių,
Kiek ten mano
Gailių ašarėlių. (2 eil. 2 k.)

Ne tiek tenai
Putino uogelių,
Kiek ten mano
Sunkių adūsėlių. (2 eil. 2 k.)

XIII

Naktigonių dainos

(411—417)

411

Aš išginiau jautelius
Į laukelį,
Parstovėjau kojeles
Per naktelę.

Parstovėjau kojeles
Per naktelę,
Pražiūrėjau akeles
Per laukelį.

Pražiūrėjau akeles
Per laukelį,
Ar atjoja bernelis
Dobilėlis.

Ar atjoja bernelis
Dobilėlis,
Ar atžvengia žirgelis
Juodbėrėlis?

Tai atjoja bernelis
Dobilėlis,
Tai atžvengia žirgelis
Juodbėrėlis!

412

— Mergužėle mano,
Balta lelijėle,
Kai tu ginsi palšus jaučius,
Gyki vieškelėliu.

Ten mudu ganysim,
Ugnelę kūrysim,
Žalių rūtų vainikėlį
Ugnelėj degysim.

Vainikėlis dega,
Dūmeliai mėlyni,
Dėl ko, dėl ko, mergužėle,
Dūmeliai mėlyni?

Kaspinėlis dega,
Liepsnelė raudona:
Dėl ko, dėl ko, mergužėle,
Liepsnelė raudona?

Stovi pušelė
Ir žalia liepelė,
Stovi mano mergužėlė,
Rankeles nuleidus.

Krinta liepelės
Žalieji lapeliai,
Krinta, byra mergužėlės
Gailios ašarėlės.

— Cit, neverk, mergele,
Balta lelijėle,
Ryt eisiu jomarkėlin —
Pirksiu vainikėlį.

— O nors tu nupirksi,
Brangiai užmokėsi,
Jau aš daugiau nenešiosiu
Rūtų vainikėlio.

Šią naktelę miego nemiegojau,
Palankėlėj žirgelius dabojau. (2 k.)

Palankėlėj žirgelius dabojau,
Nuo močiutės dukrelę viliojau. (2 k.)

Žvengia žirgelis nuo kalnelio vedant,
Verkia mergelė nuo močiutės vedant. (2 k.)

Žveng žirgelis gardaus abrakėlio,
Verk mergelė rūtų vainikėlio. (2 k.)

— Vai, mergele, močiutės dukrele,
Oi, ar eisi už manęs bernelio? (2 k.)

— Eiti eičiau už tavęs bernelio,
Gaila palikt tėvelio dvarelis. (2 k.)

— Vai, mergele, močiutės dukrele,
Mano tėvo dar didesnis dvaras. (2 k.)

Mano tėvo dar didesnis dvaras,
Apie dvarą jovarai žaliavo. (2 k.)

Apie dvarą jovarai žaliavo,
Ant dvarelio liepelės stovėjo. (2 k.)

Ant dvarelio liepelės stovėjo,
Po liepele muzika graino. (2 k.)

Po liepele muzika graino,
Apie liepą jaunimėlis šoko. (2 k.)

Kad šokau su savo berneliu,
Mane jauną ant rankelių nešė. (2 k.)

Mane jauną ant rankelių nešė,
Ant galvelės vainikus sutaisė. (2 k.)

Kai aš šokau su kaimo berneliu,
Mane jauną į šaleles blaškė. (2 k.)

Mane jauną į šaleles blaškė,
Nuo galvelės vainikus nudraskė. (2 k.)

414

Šią naktelę, per naktelę
Miego nemiegojau,
Lygioj lankoj
Žirgelį balnojau. (2 eil. 2 k.)

Lygioj lankoj
Žirgelį balnojau,
Šito kaimo
Mergelę dabojau. (2 eil. 2 k.)

— Vai, mergele,
Mergele jaunoji,
Oi, ar eisi
Už manęs bernelio? (2 eil. 2 k.)

— Gal būt eičiau
Už tavęs bernelio,
Gaila tik
Tėvelio dvarelio. (2 eil. 2 k.)

— Oi, mergele,
Mergele jaunoji,
Mano tėvo
Didesnis dvarelis. (2 eil. 2 k.)

Mano tėvo
Didesnis dvarelis,
Ant dvarelio
Jaunimėlis šoka. (2 eil. 2 k.)

Šoki, šoki,
Jaunas jaunimėli,
Ir aš eisiu
Su savo mergele. (2 eil. 2 k.)

Kai išėjau
Su savo berneliu,
Tai jis mane
Ant rankelių nešė. (2 eil. 2 k.)

Tai jis mane
Ant rankelių nešė,
Ant galvelės
Rūteles sutaisė. (2 eil. 2 k.)

Kai aš ėjau
Su kaimo berneliu,
Tai jis mane
Į šaleles blaškė. (2 eil. 2 k.)

Tai jis mane
Į šaleles blaškė,
Nuo galvelės
Rūteles nubarstė. (2 eil. 2 k.)

415

Kai aš išginiau
Balamūtėlis,
Prastovėjau kojeles
Per naktelę. (2 eil. 2 k.)

Prastovėjau kojeles
Per naktelę,
Pražiūrėjau akeles
Į šaleles. (2 eil. 2 k.)

Ar neatžvengia
Žirgelis juodbėrėlis,
Ar neatjoja
Bernelis puikuonėlis? (2 eil. 2 k.)

Oi, atžvengia
Žirgelis juodbėrėlis
Ir atjoja
Bernelis puikuonėlis. (2 eil. 2 k.)

— Kas iš tavo,
Berneli, puikumo,
Kad nežydi bijūnai
Veideliuose? (2 eil. 2 k.)
Kad nežydi
Bijūnai veideliuose,
Kad nežiba
Žiedeliai ant rankelių? (2 e. 2 k.
Gyreis, berneli,
Ūkininkas,
Tu pas mane stovi
Slūžauninkas. (2 eil. 2 k.)
Aš išginiau žirgelius
Į lankelę,
Prastovėjau kojeles
Per naktelę. (2 eil. 2 k.)
Prastovėjau kojeles
Per naktelę,
Pražiūrėjau akeles
Į šaleles. (2 eil. 2 k.)
Ar nebaubia jauteliai
Baubuonėliai,
Ar neateina mergelė
Puikuonėlė? (2 eil. 2 k.)
Tai baubia jauteliai
Baubuonėliai,
Tai ateina mergelė
Puikuonėlė. (2 eil. 2 k.)
— Kas iš tavo
Mergele, puikumėlio,
Kad nežydi
Roželės veideliuose! (2 eil. 2 k.)
Kad nežydi
Roželės veideliuose,
Nežaliuoja
Rūtelių už kaselių? (2 eil. 2 k.)
Gyreisi, mergele,
Ūkininkė,
Tu pas mane stovi
Slūžauninkė. (2 eil. 2 k.)

416

Oi, kai mes ganėm
Palšus jautelius
Girelėj žaliojoj,
Lygiajam laukely — (2 eil. 2 k.)
Oi, bevarydamos,
Beganydamos
Vieną mintį mislijom,
Katram berneliui teksim: (2 eil. 2 k.)
Ar pijokui,
Ar artojui,
Ar tam šelmiui
Berneliui? (2 eil. 2 k.)
Nei pijokui,
Nei artojui,
Tik tam šelmiui berneliui,
Marelių pervaznykėliui, (2 eil. 2 k.)

Oi, kai mes ganėm
Šyvus žirgelius
Po laukelius, po lygiuosius,
Po gireles po žaliąsias — (2 eil. 2 k.)

Oi, beganydami,
Bevarinėdami,
Vieną mintį mislijom,
Katrai mergelei teksim: (2 eil. 2 k.)

Ar audėjėlei,
Ar verpėjėlei,
Ar rugių piovėjėlei —
Šienelio grėbėjėlei? (2 eil. 2 k.)

Tai verpėjėlei,
Tai audėjėlei,
Šienelio grėbėjėlei.

417

Ant aukšto kalnelio,
Žalioje girelėj —
Ten jauna mergelė
Rinko raudonas uogeles. (2 eil. 2 k.)

Atjojo bernelis,
Bagočiaus sūnelis:
— Padėk Dievs, mergele,
Rinkt raudonas uogeles.(2 eil. 2 k.)

Mergele jaunoji,
Lelija baltoji,
Neturi tėvelio,
Nė senos močiutės. (2 eil. 2 k.)

— Neturi tėvelio,
Nė senos močiutės,
Tai kam tu parneši
Raudonas uogeles? (2 eil. 2 k.)

— Aš turiu seselę
Už save mažesnę,
Tai aš jai parnešiu
Raudonas uogeles. (2 eil. 2 k.)

— Tavo seserėlė
Bus man švogerėlė,
Tu jauna mergelė
Būsi prisiegėlė. (2 eil. 2 k.)

— Netiesa, berneli,
Netikri žodeliai,
Bernelis perpuikus,
Žirgelis permandras. (2 eil. 2 k.)

— Netiesa, mergele,
Netikri žodeliai,
Bernelis nepuikus,
Bernelis nemandras. (2 eil. 2 k.)

XIV

Vaikų ir gamtos garsų pamėgdžiojimo dainos

(418 — 450)

418

Ar teisybę mes sakysim
Ar tik melus vienus,
Kad ant pečiaus su plaktuku
Ežys piovė šieną. (2 eil. 2 k.)

Ant ožkos nugaros
Silkės kavą gėrė,
Kad ir žiurkė nulupta
Penkis pūdus svėrė. (2 eil. 2 k.)

Šešios poros ant grindų
Blusos šokį šoko,
Kad ir senis be galvos
Tuojau jis išmoko. (2 eil. 2 k.)

Ant srauniosios upelės
Nudeginto kranto
Žvirblys vokiškai kalbėjo,
Kad nieks nesupranta. (2 eil. 2 k.)

Cigons aukštai pasilipęs
Daržinėj ant plautų,
Kėravoj' svietą nedirbęs,
Kad nieks nepagautų. (2 eil. 2 k.)

Žvirblis varnų prisigaudęs
Į turgų važiavo,
Katinėlis iš to juoko
Ko trūkio negavo. (2 eil. 2 k.)

Svirplys žvirblį pasikinkęs,
Į cibulių drangą,
Jis išlakstė visą svietą,
Kaip koksai žabanga. (2 eil. 2 k.)

419

Aš įpuoliau į kamarą
Smetonos laižyti,
Atpuolanti motušėlė
Su mietu vaikyti.

Remte redre, remte redre,
Remte redre ly lia lia. (2 eil. 2 k.)

Aš įpuoliau į kanapes,
Ten aš gausiu vietą,
Atpuolanti motušėlė
Pasilaužus mietą.

Remte redre, remte redre,
Remte redre ly lia lia. (2 eil. 2 k.)

Puolė greitai, bėgo smarkiai,
Man šoną sudaužė,
Bebėgdama mane mušti,
Batvinius išlaužė.
Remte redre ir t. t.

Laimingesnė būčiau buvus,
Kad būč ėjus gulti,
Negu tokia laime
Prie smetonos pulti.

Remte ir t. t.

420

Šiu namo, tru namo,
Toli mano nameliai,
Už aukštųjų kalnelių,
Už žaliųjų dvarelių.

Turiu brolį kalvelį,
Nukaldins man tiltelį,
Tuo tilteliu tekina,
Aukso žiedą ritina.

Kur tas žiedas nuriedės,
Ten saulelė patekės
Kur saulelė patekės,
Ten seselė ištekės.

421

Bėgau, bėgau per mišką
Ir patikau grišką,
Aš tos griškos pasbaidžiau,
Visus raistus išbraidžiau.
Bėgau, bėgau per ūlyčią,
Radau vaikiščių bažnyčią,
Priėjau aš į bažnyčią,
Žiūriu — kilbasa užrakinta,
Dešra užkabinta.

Pažiūriu aš į vidų:
Kumpių altoriai,
Karkų liktoriai,
Morkų žvakės.

Pažiūriu aš pro plyšį,
Visų vaikiščių
Trinyčiai suplyšę,
O kokios man sarmatos!

. . . . . .

422

Aš buvau labai turtingas,
Neturėjau kur pinigų dėti,
Ėmiau kiaules pirkti.

Už keturis šimtus
Supirkau aštuonis meitėlius,
Neturėjau kur juos padėti.

Privariau pilną kiemą,
Buvo kieme krūvos miltų,
Nors ne smulkių,
Bet tik dulkių,
Nors ne piklevoti,
Kad pielyčia pielavoti.

Kad ėmiau kiaules penėti,
Ėmė visos nosim griūvinėti,
Visos išnyko,
Tik viena liko.
Priėjo užgavėnių laikas,
Pristigau mėsos,
Nupioviau gyvą meitėlio ausį,
Įdėjau puodan neskutęs
Ir negalėjau taukų prasukti.

Žiūriu kas ten yr:
Ar taukai dūluoja,
Ar glindos plūduoja?
Žiūriu, kad glindos plūduoja.

Reikia šitas meitėlis skersti
Negalėjau jo pagauti.
Padariau iš ašuto kilpą,
Išgręžiau pro slenkstį skylę,
Kai šitas meitėlis lindo,
Jį pagavau.

Paėmiau ylą kaip mietą
Nudūriau meitėlį kai pečių.

Išgirdo kaimyno vyrai,
Kas ten yr:
Ar ten uodo birbimas,
Ar meitelio žviegimas?
O jie nutarė
Ant uodo birbimo.

Kai pradėjo šerius pešti,
Ėmė vabalai gūštas nešti.

Reikia šitas meitėlis svilinti.
Vienas nuėjo šiaudų atsivežti,
Kitas nuėjo ugnies atsinešti.

Kai varna atskrido,
Už uodegos pakylėjo,
Ir visas meitėlis subyrėjo.

423

Tai pavasarėlis,
Gražumas orelio,
Ėjo strielčius žalion girion
Šaudyti žvėrelių. (2 eil. 2 k.)

Ėjau per girelę,
Sutikau bobelę,
Klausia, klausia moteriškė,
Ar nemačiau kiškio. (2 eil. 2 k.)

Mačiau, mačiau kiškį,
Kiškis sėdi ant dirvono,
Pilkas be žipono. (2 eil. 2 k.)

Apsidairinėjęs,
Apsikrutinėjęs,
Aplink save dairydamas,
Sau vienas kalbėjo: (2 eil. 2 k.)
— Tai mano gražumas,
Kojelių greitumas,
Apskritos burnytės,
Perplėštos lūpytės. (2 eil. 2 k.)
Mano vilnos, vilnos pilkos,
Blizga kaipo šilkas,
Kad uždėtų kas karūną,
Būčiau karalaitis. (2 eil. 2 k.)

Kad čia būtų krėslas
Ir pinigų prėslas,
Krėslely sėdėčiau,
Pinigus skaityčiau,
Aš su savo draugele
Ramiai sau gyvenčiau.

Lapai sušlamėjo,
Kiškis sudrebėjo,
Nebereikia nė palocių —
Miškan nupleškėjo,
Nebereikia nė palocių —
Miškan nupleškėjo.

424

Ėjo senis per kemsynę,
Vilko kojas per purvynę.
Tas senelis tai supyko,
Kai cigoną susitiko:
Cigonėlis prasto stogo
Ir veidelio labai blogo.
Tiku, tiku padvarniku,
Pilna gryčia darbininkų,
Du karveliai ariami,
Trečia kiaulė kinkoma.
Meška grybauja,
Vilkas riešutauja,
Meška daro šarmą,
Trinks kiškeliui galvą.

Kinkyk kiaulę rateliuos,
Vežk berniokus kapeliuos,
Kapeliuos kavoti,
Baravykų rauti.

Čir vir virum, vanagėli,
Kam tu slankas gaudai,
Nusinešęs karklynėlin,
Sparnelius nulaužai.

Nei mušimo, nei pešimo,
Tik man slankas sugadinai.
Marti bėginėja,
Mielių prašinėja.

Kad tu mane imtum,
Viso gero rastum,
Du kuparai vyžų,
Trečias čeverykų.

425

Prašvito, prašvito,
Aušros žvaigždė prašvito.
Prašvito,
Ir gaideliai pragydo,
Pragydo.

Saulelė, saulelė,
Saulužėlė padangėm,
Padangėm,
Karkia vištos palangėm,
Palangėm.

Saulelė, saulelė,
Saulužėlė tekėjo,
Tekėjo,
Aukso žiedai žydėjo,
Žydėjo.

Raselė, raselė,
Krinta perlais raselė,
Raselė,
Žiba tviska pievelė,
Pievelė.

Oželiai, oželiai
Eina laukan bliaudami,
Bliaudami,
Kazokėlį šokdami,
Šokdami.

Jauteliai, jauteliai
Eina laukan baubdami,
Baubdami,
Ragais žemę ardami,
Ardami.

Piemenys, piemenys
Eina laukan zaugdami,
Zaugdami,
Rankoj tarbą nešdami,
Nešdami.

Pražuvo, pražuvo,
Seni laikai pražuvo,
Pražuvo —
Tartum jų nebuvo,
Nebuvo.

426

Oi, ką kalba zuikytėlis,
Po šilelį bėgiodamas:
— Eikit, grybai, karan,
Grybužėliai, karan.

Atsišaukė ūmėdaitė:
— Dar aš esu tik mergaitė,
Tai neisiu karan,
Zuikytėli, karan.

Atsišaukė rudmėsaitė:
— Dar aš esu tik mergaitė,
Tai neisiu karan,
Zuikytėli, karan.

Atsišaukė kazelėkas,
Visų grybų pašlemėkas:
— Tai neisiu karan,
Zuikytėli, karan.

Atsišaukė lepšė:
— Dar aš esu krepšė,
Tai neisiu karan,
Zuikytėli, karan.

Atsišaukė baravykas,
Visų grybų pulkaunykas:
— Tai eisiu karan,
Zuikytėli, karan.

Visus grybus iškaposiu
Ir kelmučius išvoliosiu,
Tai eisiu karan,
Zuikytėli, karan.

427

O kur dingo kreivas Jonas
Su savo maišeliu,
Ką lazdele juosinėjos,
Ramstės ant maišiukų?

Užpečky turėjo šulnį,
Rėčiu vandenį sėmė,
Vilkus su aguonoms šaudė,
Žuvis grėbliu ėmė.

Bėgo lapė per avižas,
Silkę pasigavo,
Adata puolė į marias
Ir mešką užgavo.

Bėgdams zuikis per šventorių,
Parvertė koplyčią,
Užtai davė kunigėliui
Iš akmens gramnyčią.

Šarka lizde iš sūriuko
Išperėjo vaikus,
Varnas ant karvės jodamas,
Pešė jos plaukus.

Užsilipo kopėčiomis
Ožys ant dilgėlės,
Nuo kur mėtė vaikams
Slyvas kaip utėles.

428

— Atlekia pūmpalas
Su dideliu gūžiu.
— Kam tas gūžis?
— Pinigams dėti!
— Kam tie pinigai?
— Dalgelei pirkti!
— Kam toj' dalgelė?
— Šieneliui piauti!
— Kam tas šienelis?
— Karvelei duoti!
— Kam ta karvelė?
— Pieneliui nešti!
— Kam tas pienelis?
— Piemenėliams valgyt!
— Kam tie piemenėliai?
— Kiaulelėms ganyti!
— Kam tos kiaulelės?
— Šilainėms knisti!
— Kam tos šilainės?
— Kviečiams sėti!
— Kam tie kviečiai?
— Vištoms lesyt!
— Kam tos vištos?
— Kiaušiniams dėti!
— Kam tie kiaušiniai?
— Ponams valgyt!
— Kam tie ponai?
— Zuikiams šaudyt.

.....

429

Ole, karvelėle,
Aš viena ganiau:
Močiutė ateitų,
Ĩai būtų ramiau.

430

Vijo lizdą pelėda. (2 k.)
Dė kiaušinius pelėda. (2 k.)
Leido vaikus pelėda. (2 k.)
Vedė vaikus pelėda. (2 k.)
Gražūs vaikai pelėdos. (2 k.)
Važiau Vilniun pelėda. (2 k.)
Pirko muilą pelėda. (2 k.)
Prausė vaikus pelėda. (2 k.)
Vystė vaikus pelėda. (2 k.)
Supo vaikus pelėda. (2 k.)

431

Ganiau aveles pamariais,
Atlėkė vilkas pagiriais,
Išvaikė aveles,
Išdraikė vilneles
Po laukus, po laukus.

Atėjo avelės pas poną.
— Oi, ponel, ponel, ponuli,
Aš esu varguose,
Paplukus kraujuose,
Nuo vilko pagono.

Nusiuntė ponas tarnelį
Atvesti vilką ant dvaro,
Išpilti vilkui kailelį,
Pasiūti ponui šiūbelę.

Atėjo vilkas ant dvaro,
Atnešė baroną dovanų,
— Oi, ponul, ponul,
Aš esu nekaltas,
Buvo šuva baltas.

Buvo šuva baltas,
Ant manęs nelojo.

432

Oi varė, varė
Mane močiutė
Pilkų avelių gyti. (2 k.)
Ir aš išginiau
Pilkas aveles,
Į lygiąsias lankeles. (2 k.)
Oi, ir atjojo
Jaunas bernelis
Ant juodbėrio žirgelio. (2 k.)

— Oi, padėk Dieve,
Jaunai mergelei,
Avelių piemenėlei. (2 k.)
— Oi, dėkui, dėkui,
Jaunas berneli,
Nepabaidyk avelių. (2 k.)
Kaip pabaidysi
Pilkas aveles,
Pražudysi žirgelį. (2 k.)

— Kad ir pražudysiu
Bėrą žirgelį,
Bet atvarysiu aveles. (2 k.)

433

Kokios ten buvo navynos —
Meškutės pakasynos.
Jau meškutė nudvėsė,
Į šalis šnerves išvertė.
Jau zuikutis išėjo
Giminių prašyti,
Ežys metrikų išrašyti.
Jau ir gimines suprašė,
Ežys metrikus parašė.
Jau atvažiau
Ir levienės sesė,
O meitėlis duobę kasa.

O levai giedojo,
Meškutės žėlavojo,
O tigrisas nešė,
Nes gražiai jo prašė:

— Neškit ją į laužą,
Tegul vabalai odą graužia,
Tegul jos kūnelį
Neėda nė šunelis,
Tegul tik varnelės
Suėda jos kūnelį.

434

Dili dili dūda,
Šale kelio būda,
Toj būdelėj piemenėlis —
Trijų metų vaikutėlis:
Moka kiaules pavaryt,
Ir avutes pavaikyt.

435

Tas mūsų gaidys,
Giesmininks didis,
Toks buvo liesas,
Toks buvo liesas.
Galva kaip puodas,
Gerklė kaip aruodas:
Už tai jis liesas,
Už tai jis liesas.
Jo skiauturė drebėjo,
Kaip į peštynes ėjo
Mūsų gaidelis,
Mūsų gaidelis.

Su uodega ilga,
Plaukais kaip smilga,
Mūsų gaidelis,
Mūsų gaidelis.

Mūsų gaidelį
Nupirkt norėjo,
Nupirkt norėjo,
Brangiai mokėjo:

Marijampolės Piškus,
Pilviškių Joškus,
Iš Kauno Maušius.

Mūsų gaideliui
Kaulus sulaužė,
Kaulus sulaužė,
Barzdą nugraužė.

436

Ant mano lauko
Augo didelis kalnas,
O ant to kalno
Augo didelis medis,
O ant to medžio
Augo didelės šakos.

Šakos ant medžio,
Medis ant kalno,
Kalnas ant lauko,
O ant mano lauko,
O ant geriausio lauko.

O kas ant to lizdo?
Lizde paukštė tupi.
Paukštė ant lizdo,
Lizdas ant šakos,
Šakos ant medžio,
Medis ant kalno,
Kalnas ant lauko.
Kuo geriausio lauko.

O kas ant tos paukštės?
Raibas kuodas augo.
Kuodą nurausiu,
Paukštę nušausiu,
Lizdą išdraskysiu,
Šakas nugenėsiu,
Medį nukirsiu,
Kalną nugriausiu
Nuo mano lauko,
Nuo geriausio lauko.

437

Čiuki, čiuki, veseliuki,
Penkių klasių mečeliuki.

Viens išgys kumeles,
Kits išgys karveles,
Trečias eis į Trakus,
Parveš tėvui tabakus.

Tegul guli galvijukai,
Tegul šildos piemeniukai
Nuo vėjelio papūtimo,
Nuo saulelės prakiūrimo.

Siuvo saulė marškinaičius,
Dūrė mėnuo rankovaites;
Kai norėgė parnešios,
Savo vaikams dovanos.

Vištų, ančių motina,
Višta pečių kūrina,
Gaidys malkas kapoja,
Pas mergytę nujoja.

— Oi, mergyte, mergyte,
Ką tu čia beveiki?
— Verdu košę su lašiniais,
Dar spirgučių reikia.

— Pūsk dūdą raginę,
Šok, mergyte, lelija!

Atbėga lapė
Su snukeliu šlapiu,
Mums reiktų važiuoti,
Važiuojant dainuoti,
Į Pentiškių slauną kaimą
Pas jaunas mergeles.

Šakiuos mūrai,
Miesto brukai,
Langai išdaužyti,
Durys paramstytos.

Kiaulės tvarte
Kriūkus ėda,
Gaspadinei bėda.

Pelėda ant stogo,
Jaučiai vasarojuj,
Puodą maišius pasikaišius,
Bėgo kiaulių ginti:

— Kiaulės darže, kiaulės darže
Pastarnokus ėda,
Bėkit, vaikai, išvaryt,
Į nugaras pakasyt!

438

— Oi, kur tu buvai,
Oželi mano?
— Melnyčioj, melnyčioj,
Poneli mano!
— Oi, ką tu ten veikei,
Oželi mano?
— Melnykavau, melnykavau,
Poneli mano!
— Oi, ką tu ten ėdei,
Oželi mano?
— Miltelius, pagrindėlius,
Poneli mano!
— O ką tu ten gėrei,
Oželi mano?
— Žalią vyną iš sklėnyčios,
Poneli mano!
— O kur tu ten gulėjai,
Oželi mano?
— Margoj lovoj, pėrynaitėj;
Poneli mano!
. . . . . .
— O kas tave ten užtiko,
Oželi mano?
— Melnykas užtiko, melnykas,
Poneli mano!
— O su kuo jis tave plakė,
Oželi mano?

— Su rykščiuke beržinuke,
Poneli mano!
— O kaip tu ten rėkei,
Oželi mano?

— Mekekę, mekekę,
Poneli mano!
— O kaip tu bėgai,
Oželi mano?

— Pakeperšum, paturšum,
Poneli mano!

439

Turiu brolį kalviuką, kalviuką,
Nukals plieno tiltuką, tiltuką,
Aš tiltuku tekina, tekina
Į rūtų daržėlį.

Kampe rūtų daržiuko
Ir išdygo dagiukas,
Aš tą dagį išrausiu
Ir už tvoros išmesiu.

Koks to dagio dygumas,
O tų vyrų piktumas!

440

Šarka kiemą šlavė,
Varnelė žiūrėjo,
O kuoselė nabagėlė
Pečiankeles kepė,
O ožkelė statragėlė
Vedė vilką šokti.
— Kai tekėsiu, šoksiu,
Kai supyksiu — subadysiu
Su savo rageliais.
Iš vilko skūros
Kerdžiui rūbą siūsim,

Kai šiūbelę pasiūdysim,
Kerdžių aprėdysim,
Kuris mane ganė,
Mane pilnavojo
Po žalią lanką,
Po karklynėlius.

Žąsinas kankliavo,
Meška trimitavo,
Gaidys alų darė,
Kielelė iškošė.

441

Džy džy, o pa pa —
Kiškis vaiką pasupa.

— Oi tu, boba, nelaboji,
Kodėl pečių nedaboji?

Gaidys pečių sukapojo,
Zylė molį išnešiojo.

442

Elena, lelija,
Piovė žąsį balana,
Tol džyravo, tol džyravo,
Kol žąsiukė galą gavo.

— Eleniuke, lelijuke,
Atiduok armonikiukę,
Jau su ja negrajysi,
Nė tu jos nematysi.

443

Vėversėlis ant dirvono
Įsitaisė didį balių,
Liuli, liuli, liuli, liuli —
Įsitaisė didį balių.

Piršo strazdas jam mergelę
Iš pakrūmio snieginėlę,
Liuli, liuli, liuli, liuli —
Iš pakrūmio snieginėlę.

Anas vaikus išdabojo
Ir strazdeliui dėkavojo,
Liuli, liuli, liuli, liuli —
Ir strazdeliui dėkavojo.

— Muzikantai grokit, grokit,
Su mergele eisiu šokti,
Liuli, liuli, liuli, liuli —
Su mergele eisiu šokti.

Kai muzika užgrojo,
Visi šoko, tanciavojo,
Liuli, liuli, liuli, liuli —
Visi šoko, tanciavojo.

444

Šalta šalnelė
Ir rudenėlis,
Visur purvynas
Ir vandenėlis.

Žemelė šalta,
Žolelė vyto,
Žiedai ir lapai
Žemėn nukrito.

445

Trijų metų piemenėlis,
Ėda mane riemenėlis,

Kai veršelis žalią žolę,
Kai vilkelis žalią mėsą.

446

— Krėsk, krėsk varškės.
— Kam, kam?
— Vaikam.
— Kokiem? Kokiem?
— Mažiem, mažiem.

— Į ką, į ką?
— Dėžėn, dėžėn.
— Nėra dėžės.
— Krėsk į ausį.

447

Viru, viru košę,
Vaikai atsilošę,
Šitam davė, šitam davė...
— Bėk, peliuke, miltų,
Geležiniu tiltu.

— Nežinau takelio,
Bijausi vilkelio.
— Štai takelis, štai takelis,
Štai šulinėlis.

448

Ant stalo galo
Uodega prišalo,
O ant kamino
Krepšį pakabino. (2 eil. 2 k.)
Eisime, šoksime,
Eisime, šoksime,
Kur vilks grikius sėjo,
Meška užakėjo. (2 eil. 2 k.)

Briedis piaus,
Lapė kraus,
Briedis piaus,
Lapė kraus.
Šernas grikius vėtys,
Pelė pils aruodus, (2 eil. 2 k.)
Ugnį kurs, košę virs,
Ugnį kurs, košę virs.

Šeškas gudrus vyras,
Kad košę išvirė,
Šeškas gudrus vyras,
Kad košę išvirė.

449

Piaunu, piaunu rugelius,
Rišu, rišu pėdelius,
Nupioviau, surišau
Ir stogelin sustačiau.

450

Tpru kakčike,
Cik kakčike,
Stybakoje laibačike;
Tau sermėga išstrykuota,
Trimis siūlais išvadžiota.
Kum bar vica,
Kum bar vica.

Rinkėjo žodis

arba

kaip atsirado šis dainynas.

1923 mt. pradėjęs smulkių tautosakos dalykėlių užrašinėjimą, tautosakos rinkimą tęsiu ligi šiol. Toks jau mūsų likimas: ką pamėgstame, pamilstame, su tuo neatskiriamai susirišame, nes dviejuos gyventi yra maloniau.

Pirmas dvi vasaras pasitenkinau gimtojo, Višakio-Rūdos parap., Runkių sodžiaus pirkiomis. 1925 mt. vasaros sekmadieniais su sąsiuviniu ir paišeliu nueidavau ir į gretimus (už miškų): Gulioniškės, Agurkiškės kaimus. Tais metais per Kalėdų šventes atlankiau pavišakio: Kardokų, Kūjų, Lodiškės k. Ligi 1926 m. pavasario visą surinktą tautosakos medžiagą duodavau buvusiai „Aušros" gimn. „Tėvynės pažinimo Kuopelei" (Kuopelės sekretoriai nurašinėdami rankraštį, stiprai iškraipė tekstus). 1926 mt. prieš Velykas prof. V. Krėvės-Mickevičiaus paragintas, dar parinkau per Velykų atostogas (Višakio-Rūdoje, Garankščiuose, Kardokuose) ir po Velykų patiekiau Universitetui pirmą pluoštą tautosakos medžiagos. Tą pat vasarą rinkimą tęsiau apylinkėse ir padariau pora išvykų į tolesnes (Griškabūdžio, Paluobių, Ilguvos ir Balbieriškio) parap. 1927 m. vasarą atlankiau Rumšiškių, Kaišiadorių ir Gegužinės par. Ten rinkimas ėjosi gana sunkiai, nes tolimų sodžių žmonės su tautosakininku būdavo labai bailūs ir net neįsileisdavo nakvynės. Paskiau dar truputį rinkinėjau Dainavos šalyje. 1928 m. vasarą nedaug rinkinėjau panemuniais, o rudenį, gavęs mokytojo vietą Suv. Kalvarijoje, rinkinėjau tenai. 1928/29 m. Kalėdų šventėse rinkinėjau Seirijų par. Visas 10 d. rinkimas sekėsi visai gerai. 1929 mt. vasarą pradėjau rinkti Lazdijų miestelyje ir apylinkėse. Bet vasaros ūkio darbais užimti žmoneliai dainuoti visai neturėjo laiko. Taip nutariau pailsėti ir vykau pasisvečiuoti į Uteną. Bet ten vėl neiškenčiau nerinkęs. Pačioje Utenoje (Malaiškytė ir prieglaudos moterėlės) padainavo nemaža dainų. Paskui iššygiavau link Tauragnų. Kiek užtrukau Puodžių-Bilekemio k., nedaug užtrukęs Tauragnų par. keliavau toliau.

Kelionės ruože: Tauragnai, Vojasiškis, Salakas, Zarasai, Aviliai, Dusetos, medžiagos truputį gavau tik Juknėnų k. pas Miškinius, nes vasaros darbai neleido žmonėms gaišti su dainomis.

Grįžęs rudeniop, vėl Kalvarijon, tęsiau rašinėjimą apylinkėse ir tvarkiau surinktą medžiagą. Kas metai surinktą medžiagą patiekdavau Universitetui.

1930 V. D. mt., po dvisavaitinės stovyklos Paneriuos, vėl išsiruošiau žvejoti tautosakos. Kelionės ruože: Anykščiai, Debeikiai, Užpaliai, Antalieptė, Daugailiai, vėl susirinkau įvairios medžiagos. Per 1930/31 mokslo metus rinkęs Alvito par. 1931 m. pavasarį vėl patiekiu Tautosakos komisijai pluoštą medžiagos. Taip per visą rinkimo metą, įvairiais kiekiais Universiteto Tautosakos Komisija gavo iš manęs apie 150 pasakų, apie 3.000 patarlių, mįslių ir kt. ir per 6.200 dainų, kurių tarpe virš 200 d. užrašyta meliodija su fonografu. Taip iš šio dainų pluošto ir buvo suruoštas šis 450 dainų dainynas.

Paruošti parinktų dainų dainynėlį jau ruošiausi lankydamas Marijamp. Metin. Pedag. Kursus. Bet nesusiradus leidėjo taip nieko ir neišėjo. Tais pat metais rudenį dar papildęs naujai surinktomis, pasiunčiau tą parinktų dainų pluoštą Švietimo M-jos Knygų Tikrinimo Komisijai patikrinti jų tinkamumą mokyklai. Tas rinkinys mokyklai palaikyta esąs netinkamas. Tam buvo kelios priežastys, kurių svarbiausia buvo ta, kad dainos buvo patiekta recenzentui taip, kaip jos buvo padainuotos, t. y. visai nekeičiant kalbos, su visomis svetimybėmis ir barbarizmais. Tada Šv. M-jos recenzentas (p. Butėnas) sakė: „Pradedamajai ir aukštesniajai mokykloms kiek galint tik aiškia rašomaja kalba tekstai leisti. Visi nelietuviški žodžiai reika pakeisti lietuviškais ir tuoj išnašose arba rinkinio gale įrašyti tuos pačius, vadinasi tokius, kokie iš tikro yra padainuoti"... Atsiėmęs rankraštį, atžvelgdamas į recenziją, iš buvusių tame rinkinyje 550 dainų tepalikau 200. Pridėjęs dar 200 naujai surinktų iš Seirijų parap. ir suskirstęs skyriais vėl sudariau 400 dainų dainyną. Tada perrašydamas rankraštį suvienodinau tarmių nevienodumus, kiek buvo galima pakeičiau nelietuviškus žodžius lietuviškais, kaip sakė rankraščio recenzija. Grįžęs iš Tautosakos rinkimo, 1929 metų, rudenyje dar papildžiau naujai surinktomis Rytų Lietuvoje dainomis ir sudariau 450 dainų dainyną. Bet tas dainynas iš Knygų Tikrinimo Komisijos tik 1929 m. vėlam rudenyje tesužinojo savo

vertę. Tada dainyno recenzentas prof. M. Biržiška, priešingai pirmajam recenzentui, sakė: „Jos turi būt leistos taip, kaip yra surašytos, vadinasi nekeičiant kalbos, pav.: vainos = karu, budavoti = statyti, žalnieriaus = kareiviu."

Taip rankraštis gulėjo laukdamas leidėjo. Pagaliau 1930 metų pavasaryje Tautosakos Komisija nutarė jį išleisti mokyklų reikalams, ir 1930 metų IX. 20 d. rankraštis pateko spaustuvėn. Spausdinant pagrindingai pertvarkiau XIV dainyno skyrių ir įterpiau keletą dainų rinktų 1930 metų vasarą. Spausdinant korektūrose teko grąžinti atgal padainuotus svetimus, nelietuviškus žodžius, kaip jie buvo padainuoti, bet pati dainų kalba tarmių ir rašybos atžvilgiu yra gerokai aplyginta. Kai kurios dainos aiškiai yra apgadintos, bet jos čia patiekiamos (pav. Gelgaudo daina), kaip pavyzdys, kuo kartais daina pavirsta (išsigimusi daina).

Atskirų skyrių dainų nevienodas skaičius yra dėlto, kad jų nevienodai gausiai yra. Taip daugiausia dainų pasigirsta vestuvėse. Jų skyrius ir yra gausiausias. Taip pat gausiai dainuoja jaunimas savo dainas. Nykstantieji papročiai jau nedaug bepaliko tikėjimo dainų. Taip pat nedaug kas liko iš naktigonių gyvenimo, kada suaugę vyrai, dar baudžiavų laikais, susikūrę ugnis miškuose ganydavo arklius ir jaučius. Jų ganymas nebuvo panašus į piemenų ir dėlto jų dainos talpinamos atskirame skyriuje.

Nors šiame dainyne yra parinktos dainos, bet toli gražu nėra pavykę parinkti pačias svarbiausias ir reikalingiausias. Ypačiai, kad surinktų dainų skaičius pas mane didėja ir vis randas įdomesnių. Ruošiant dainyno rankraštį, surinktų dainų padidėjo daugiau kaip du kartu, o papildant naujai surinktomis dainomis nebuvo galima tinkamiausias pastebėti. Šiaip rinkinį ruošiau pats vienas, pasiremdamas dainų grupavimui lietuviškąja M. Biržiškos dainų literatūra.

P. p. prof. V. Krėvei-Mickevičiui ir prof. M. Biržiškai tariu nuoširdų dėkui už parodymą man tautosakininko kelio ir už pagalbą, išsirūpinant šiam rinkiniui Tautosakos Komisijos nutarimą spausdinti.

Vilkaviškio apsk. Alvitas.
1930 V. D. metai
spalių mėn. 19 d.

J. Dovydaitis.

Dainų metrikacija.

I. Istorijos bei karo dainos.

I daina. *Janulionienė-Čerkauskienė,* 60 — 65 metų, Seirijų parap., Vainiūnų kaime. Dėl tilpusių šiame rinkinyje dainų iš Seirijų parap. bendrai galiu pasakyti tiek: jos yra užrašytos nuo 1928. XII. 26 d. ligi 1929. I. 6 d. Cibulių, Cijūniškės, Vainiūnų ir Bukaučiznos kaimuose. Rašydavau trioboje per dieną dainuojant pakaitomis keliems dainininkams (daugiausia dainininkėms). Vieną dainą dažnai dainuodavo kelios dainininkės kartu. Tokiai dainai tepažymiu tos dainininkės pavardę, kuri pradėdavo dainuoti, nes suminėti visų dainininkių pavardes nėra patogu ir lengva. Kartais, kai dainuodavo jaunesnės dainininkės, užrašydavau, kad tą dainą padainavo to kaimo merginos. Kai kurios dainininkės atsimindavo pirma dainos meliodiją ir tik paskiau pririnkdavo (atšimindavo) tos dainos žodžius. Senųjų dainininkų dainų jaunuomenė veik nebedainuoja, nors kai kurios dainininkės pastebėdavo, kad dabar „senos dainos vėl eina į madą", tik jos yra dainuojamos kitokia (greitesne) meliodija. Dar beveik visi kaimai, kur teko rašyti, gyvena vienoje vietoje. Dėlto būdavo patogu sueiti kelioms dainininkėms į vieną triobą dainuoti. Senoji karta dar stipriai dzūkuoja, jaunimas jau žymiai menkiau. Gyventojai visi katalikai. Cibulių kaime yra keletas aplenkėjusių gyventojų, kuriuos gretimi kaimai juokais pravardžiuoja šlėktomis. Vainiūnai sako: „Cibulių šlėktos", o Cibuliai sako: „Vainiūnų žulikai". Cibulių k. piemens dainuoja:

„Kur Vainiūnai, ty Šarkelės,
šoko varlės ant kartelės".

(Šarkelės gretimas Vainiūnams kaimas).

Tose apylinkėse niekas tautosakos nerinko. Tačiau, vienas Cibulių kaimo ūkininkas pasakė, kad prieš keleris metus tolesnėse apylinkėse (daugiau į pietus) klausinėjęs žmonių senoviškų pa-

sakų Stanislovas Dabušinskis (Ar ne Dabušių Stasys?). Parinkus apylinkėse porą dienų, kai žmonės apsiprato su tautosakininku, rinkti medžiaga buvo nesunku ir žmonės dainuodavo dainas noromis.

Janulionienė, gimus ir augus toje pat parapijoje, netoli nuo to pačio Vainiūnų kaimo. Neraštinga. Augdama gyveno prie patėvio, todėl gyvenimas buvo gana vargingas. Dainas patiekė tik dainuodama, nes žodžiu sakyti visiškai negalėjo. Liūdnas dainas dainuodama, dažnai pradėdavo verkti. Išviso padainavo apie 150 dainų. Linksmo, gyvo būdo. Sakė, kad jei būčiau turėjęs degtinės, tai dar būtų padainavus kita tiek. Dainavo dzūkiškai. Tautosakos Komisijai visos dainos pasiųsta užrašytos tarmiškai, taip kaip padainavo. Šią dainą dainuodavo daugiausia lauke, kuopoje. Apie dainą nieko negalėjo pasakyti: „Kū aš galiu žinoc, dainavom ir gana".

2 d. *Mikalė Mockaitienė Mockevičienė,* kokių 78 metų, Seirijų parap. Cijūniškės k. Neraštinga. Neturtinga ūkininkė. Dainuodama buvo liūdnai nusiteikus, nes jos senas vyras jau treti metai gulėjo sunkiai sirgdamas. Dainavo per keletą vakarų. Dainuoti visi kaimo dainininkai daugiausia rinkdavosi pas Jurčiukonį. Viso Mockaitienė padainavo apie 150 dainų, bet mokėjo dar ir daugiau, nes girdėjau, jog to kaimo dainininkės norėtų, kad atvažiuočiau rašyti, nes man išvažiavus jos nemaža dainų dar atsiminusios. Užaugus netolimame (apie 3 klm. nuo Cijūniškės) Cimaniūnų kaime. Ten išmokus ir visas dainas. Augdamos su Janulioniene (žiūr. 1 d.) nepasipažinojo. Dainos pradžioje dvi paskutinės posmo eilutės kartojasi, gale paskutiniam posmui vienos eilutės trūksta. Taip dainininkė dainavo, eiliavimo tvarkos nekeičiau.

3 d. *Fileris,* 80 metų, ūkininkas, šalia Liubavo miestelio. Linksmo būdo. Mėgsta išgerti. Dabar jo ūkis randasi tik 200—300 metrų nuo administracijos linijos. Dainas rašiau 1928. XI. 1 d. (per visus Šventus). Dar sveikai, stipriai jaučiasi. Mielai dainuoja pakviestas į vestuves ar šiaip į linksmą draugiją. Labiausia mėgsta dainuoti girtuoklių dainas. Jaunieji dainininkai jo dainų nesimoko ir nebedainuoja. Fileriui dainuojant pakaitomis dainavo ir jo mažieji 10—12 metų anūkai. Anūkų dainose buvo stipriai žymi pafrontės dvasia, nes jiems dažnai tenka bėgti nuo lenkų sargybinių kareivių, kurie vaikščioja jų pačių

lauke... Apylinkėje dainų niekas nerinko. Ten yra aplenkėjusių lietuvių, kuriuos vadina mozūrais. Šią dainelę išmokęs ir dainuodavęs jaunas būdamas. Jaunieji šios dainos nemoka. Kaip nors paaiškinti esamus dainoje žodžius: „makarai", „ricieriai" nemokėjo. Dainą diktuoti žodžiu nemokėjo. Dainos meliodija greita, tai nespėjant užrašyti, daininkas žodžius turėdavo pakartoti, bet dainuodamas juos sumaišydavo, klysdavo. Iš mokyt. O. Luobikytės teko girdėti, kad 1930 m. rudenyje daininkas mirė.

4 d. iCjūniškės k. jaunimas. Seirijų parap. Padainavo kaimo jaunimas. Dainuojama. Dainavo noromis. Kaime jaunimo yra nemaža, tik jis neorganizuotas. Vietos mokykloje buvo rengiama vakariniai kursai, bet jie neišdrįso mokyklon eiti. Dažnai rengia vakaruškas. Neretai ir susimuša. Jaunimas, ypač mergaitės, labai nedrsąus, bet įsidainavę dainuodavo, kad net skambėdavo dūminių grįtelių sienos. Dainavo susirinkę pas Jurčiukonį. Jų daugumas — raštingi.

5 d. *Jurčiukonis,* kokių 35 metų, Cijūniškės k., seniūnas. Seirijų parap. Jurčiukoniai gyvenę vargingai dvare. Paskui Cijūniškėje nusipirko 12 margų žemės ir gyvena. Moka tik skaityti. Dainavo kartu su kitais dainininkais. Padainavo keliolika dainų. Dzūkuoja menkiau kaip senieji. Daugiau mėgsta pasakoti pasakas.

6 d. *Vaitonienė,* 25 — 28 metų, Seirijų parap. Bukaučiznos k. Atitekėjus iš Miroslavo parap. Ten ir išmokus visas dainas. Raštinga. Ten dainas renkant negirdėjusi. Dainuoti sutiko greit. Linksma, gero būdo. Gyvena labai vargingai prie Paserninkų ežero. Padainavo apie 60 dainų. Moka ir daugiau, bet neturėjo laiko dainuoti (turėjo važiuoti turgun). Dainas atsiminė greit, dainavo tiksliai neklysdama. Dzūkuoja nestipriai. Kai kurias dainas jai padėdavo dainuoti dvi 10—12 metų mergaitės. Ši daina dainuojama, bet retai. Labiausia dainavusi Didžiojo Karo metu.

7 d. *Stasys Pečkys,* 110 metų, Kazlų-Rūdoje. Neraštingas. Rašiau 1926 m. vasarą. Mirė 1928 mt. žiemą, turėdamas 112 metų. Viso padainavo 6 dainas. Dainuodavo su gaida, o žodžiu sakyti negalėdavo. Dainas atsiminė labai sunkiai. Dainavo liūdnai nusiteikęs, nes labai vargingai gyvena menkoje lūšnelėje su

savo 95 metų žmona. Panašių dainų apylinkėse niekas nebemoka. Visas savo išmoktas dainas dainuodavo jaunas būdamas. Iš savo parapijos niekur nebuvo keliavęs. Jaunystės laikus atsiminė labai silpnai. Dar atsiminė prancūzmetį. Per lenkmečius jis su visais apylinkės vyrais bėgdavęs slėptis į miškų gilumas, kad radę lenkai neišsivestų jų pas sukilėlius. Sukilimui nepritaręs, nes lenkai norėję grąžinti baudžiavas. Kitados jie dar dainuodavę vieną, lenkus pašiepiančią, dainelę, kuri pamėgdžiodavusi lenkų giedamas bažnyčiose giesmes, bet jos nebeatsiminė. Apie dainą paaiškinti nieko nemokėjo. Tik tepasakė, kad ją seniau dainuodavęs susirinkęs jaunimas. Reikėjo labai ilgai prašyti, kad padainuotų, nors sakėsi, kad seniau buvęs didelis dainininkas. Rašiau dviem kartais. Pirmu kart jam padainavus 3 dainas, jo žmona prašė už jas atlyginti, nes vienas žmogus buvo rašęs apie jį viename Amerikos lietuvių laikraštyje, ir už tai davė keletą litų. Trečiame posme tėra čia 3 eilutės, bet taip ir buvo padainuota.

8 d. *Maslauskienė,* apie 60 metų, Seirijų parap., Cijūniškės k. Augus ir išmokus dainas tose pat apylinkėse. Viso padainavo apie 40 dainų, bet moka dar daugiau, tik iš karto negalėjo visas atsiminti. Dainavo labai nedrąsiai, nes bijojusi, kad už padainuotas dainas nebūtų valdžios bausta. Dabar savo dainas jau niekada nebedainuoja. Pasisakė, kad tas dainas, kurias ji moka, dabar jau niekas nedainuojąs. Kada kur kurią dainą dainuodavo, nepasakydavo, nes jos nuomone, seniau tik susirinkdavę kur keletas žmonių, jie tuoj pradėdavę dainuoti visas dainas, kurios tik į galvą ateidavę. Šią dainą dainuodavę daugiausia vyrai rudenyje, kada pradėdavo šaukti „ant liosų". Dabar niekas jos nebedainuoja.

9 d. *Jurčiukonienė,* kokių 65 metų, neraštinga, Seirijų parap., Cijūniškės k. Dainavo kelias dainas, pasikeisdama su kitais kaimo dainininkais. Šiek tiek moka lenkiškai. Padainavo vieną dainą, kuri prasideda lenkiškai, o baigias lietuviškai. Viso padainavo apie 150 dainų. Dainavo su noru. Daugumą savo padainuotų dainų išmokusi iš savo senos motinos, būdama jauna. Veik visiškai nustojusi dainuoti, kada ištekėjo, nes tada jai prasidėję kitokios dainos... Dabar gyvena vargingai. Trioboje dar prisilaiko keturkojus tvartų įnamius. Šios dainos gaida labai lėta ir graudi. Seniau, jos jaunystoje ją jaunimas dainuodavęs kur

nors būryje. Man išvažiavus kalbėjusi į kitus, kad dainų dar atsimenanti daugiau. Dainos posmai čia nevisi vienodo eilučių skaičiaus, bet taip ir buvo padainuota.

10 d. Cijūniškės k., žiūr. 4 d. Dainuojama.

11 d. Seirijų parap., Cibulių k. ūkininkai, 50—60 metų amž. Daina niekeno benedainuojama. Dainuodavę jauni būdami. Dainą išmokę vietoje. Daug dainų nemokėjo. Dauguma ūkininkų neraštingi, kiti tik paskaito. Laikraščius skaito veik kiekvienas ūkininkas („Mūsų Rytojų"). Tautosakos rinkimui (o gal tautosakininkui) pritarė.

12 d. *Jurčiukonienė*, žiūr. 9 d.

13 d. *Fileris*, žiūr. 3 d. Dainos meliodija labai lėta, liūdna ir monotoniška. Esančius dainoje žodžius: „prūsokai" ir vardus nemokėjo paaiškinti. Dainą atsiminė silpnai ir tikrinant antru kart maišydavo žodžius.

14 d. *Marcinkienė*, 55—56 metų, Alytaus parap. Kaniūkų k. (6—7 kilometrai nuo Alytaus į vakarus, paplentėje). Rašiau 1927 mt. vasarą. Viso padainavo apie 100 dainų. Dainavo noromis. Visas dainas gerai atsiminė ir sakė kalbėdama žodžiu, ko daugumas dainininkų negali. Veik visas dainas išmokusi iš savo tėvelių. Jos padainuotas dainas jaunimas jau retai dainuoja (nemoka ir nesimoko). Užaugus vietoje, dzūkė, bet dzūkuoja menkai. Jaunimas dzūkuoja dar menkiau. Kaimas išsiskirstęs į viensėdžius ir jaunimas dainuoja menkai (trūksta laiko susirinkti vienon vieton). Dainas renkant niekad negirdėjusi, tiktai jų kaimo kaimynų berniukas, rodos, mokinys, iš jos išsirašęs apie 20 dainų. Tas, kurias jam padainavusi, man nepasakė; jų neužrašiau. Sakėsi dainų mokanti dar kita tiek. Dainuoja pakviesta į vestuves, krikštynas ir kitur (prie linksmesnės draugijos). Pirmą posmą dainininkė nekartojo, o kitus posmus kartojo. Iš mokyt. Rutkauskaitės teko girdėti, kad dainininkė jau mirus.

15 d. *Marcinkienė*, žiūr. 14 d. Dainos posmų eilučių skaičius paliktas toks, kokį dainininkė padainavo.

16 d. *Bacevičienė*, 70 metų, Višakio-Rūdos parap. Runkių k. Neraštinga. Rašiau 1924/25 mt. Kalėdų atostogose, vakarais. Kartais ateidavo iš atskirai stovinčio kaimo ir daugiau dainininkų. Dainas išmokusi iš savo motinos. Skundėsi, kad labai daug dainų jau pamiršusi. Padainavo keliasdešimt dainų. Linksmo

būdo. Augus ir dainuot išmokus Degučiuos. Dainavo noromis, nes užrašinėtoją gerai pažinojo. Runkių kaimas nedidelis: 9 nedideli ūkininkai išsimėtę tarp miškų. Jaunimo kaip ir nėra ir tas pats nemėgsta sueiti. Tik vasaros vakarais apylinkės miškai aidi nuo samdininkų šienpiūvių dainų. Runkiai 4 klm. nuo Višakio-Rūdos miestelio, dideliais miškais apsidraudę nuo svetimų vėjų. Šimtamečiai apylinkės miškai savo raudomis išaugino ir šviesuomenės.

Bacevičienė senienų reikšmės nesupranta ir jų nebrangina. Pasisakė turėjus keliolika senovinių audinių, kuriuos supiaustčius sudėjo į kitus rūbus. Gavau seną (regis, iškirptų 1858 metų data), rūbų kočiojimo kultuvę, kuri buvo užsilikus nuo senų laikų jų namuose. Ją įteikiau „Aušros" gimn. „Tėvynės Pažinimo" kuopelei.

Apie dainų rinkimą mūsų parap. yra tiek žinoma. Dar seniai prieš Didįjį Karą vienas klebonas iš sakyklos paskelbęs žmonėms, kad atvažiavo žmonės, kurie nori gauti žmonių dainų. Ir prašė, kad dainų duotų. Tai kai kas radęs savo namuose kokią knygelę parašė iš jos po kelias daineles ir nunešė tam klebonui. Bet kad tie rinkėjai būtų važinėję po kaimus, daugiau girdėti neteko. Žiūr. Bacevičiaus dainų pastabas. (Pasakojo brolis Pranas).

17 d. *Grikietienė,* apie 70 metų, Griškabūdžio par. Smilgių k. Neraštinga, bet skaityt moka. Padainavo apie 60 dainų. Rašiau 1926 mt. VII. 21 d. Dainavo noromis. Gyvena pasiturinčiai nemažame ūkyje prie sūnaus. Dainą sakyti žodžiais negalėdavo, tik dainuodavo. Apylinkėje apie dainų rinkimą girdėjo, tik niekam nebuvo dainavusi. Dabar iš besimokančio jaunimo vienas kitas bando kiek rašyti, bet tik labai maža. Taip man nuvykus iš to kaimo į gretimą, pas kitą dainininkę, ji pasakė: „Mano dainos jau Kaune, redakcijoje". Griškabūdžio apylinkių kaimai visai kultūringi. Gyventojai visi pasiturinti. Plačiai naudojasi spauda. Su svetimais žmonėmis visai nebailūs. Apylinkėje jaunimas organizuotas, mokosi daugiau šio laiko populiariškesnes dainas.

18 d. Gelgaudo d. Užr. 1925 mt., pradžioje, Kalėdų atostogų Runkių k. pas *Bacevičienę.* Vieną sekmadienio dieną užėjo pas Bacevičius į svečius senyva, apie 60 metų amž., moteriškė, (ji

buvo, regis, iš gretimo (už 4 klm. miško) Jūros kaimo ir prašoma padainuoti senų dainų, tepadainavo tik šią vieną. Sakėsi daugiau nemokanti. Ta moteriškė dainininkė nebuvo. Sakėsi ją dainuodavus prieš 30—40 mt. kaip buvusi dar jaunesnė. Tos dainos daugiau ji nemokėjo, nes tiek ir tedainuodavę. Ką nors papasakoti apie dainą nemokėjo. Iš kur dainą išmoko ir iš kur ji atkilo, nemokėjo paaiškinti. Šios Gelgaudo dainos padainuota tik nuotrupos. Pilnas dainos tekstas keliuose variantuose yra M. Biržiškos „Dainų atsiminimai iš Liet. istor.".

Jau pradėjus spausdinti šį dainyną, rinkdamas Tautosaką Alvito apylinkėje (pas *Ripkevičių)* gavau žinių, kad Ožkabalių kaime, bet ne tuose Ožkabaliuose, kur rinko Basanavičius, senutė *Adomavičienė* mokanti senų dainų ir dainą apie Gelgaudą. Ten nuvykęs 1930. X. 18 d., tiesa, gavau tautosakos medžiagos, daugiausia dainų, tarp kurių ir iš 1831 metų sukilimo šią Gelgaudo dainą (sveikiau užsilikusią negu aukščiau paduotoji):

Kai mus varė ant Suvalkų
Tiesiu keliu plenteliu,
Daugel stovi lietuvnykų
Ant brukų bažnytinių. } 2 k.

Kaip atvarė arti Vilniaus,
Pradė kamandieravot,
Kulkas į žemę kavot.
Pulkaunykas liepė greitai } 2 k.

Jenerolas dažinojo,
Liepė ginklus sugrąžint,
Batalijons nežinojo,
Ėmė vaiską be ugnies žudyt. } 2 k.

Ir atjojo pons Geldotas
Savo brolio pažiūrėt,
Ar da stovi pulkaunykas
Su savo visu vaisku? } 2 k.

Stvėrė žirgui už atlapų,
Pradė jam vierniai kalbėt:
— Neščeslyvas, jau prapuolei,
Nėr kur dabar tau išbėgt. } 2 k.

Jau Geldoto veidas mainos,
Net jį smūtkai paėmė,
Adjutantas ponas Skomskis
Pištalietu trinktelė. } 2 k.

— Tai tau, tai tau, pons Geldotai,
Savo brolio neklausyt,
Už tris bačkas raudonųjų
Visą vaiską pražudyt. } 2 k.

Dainą *Adomavičienė* atsiminė gana silpnai. Dainuoti padėjo ir kiti šeimos nariai. Dainą išmokusi iš savo jau seniai mirusio vyro. Adomavičienės vyras dalyvavęs 1863 m. sukilime ir šią dainą jis dainuodavęs. Jis mokėjęs ir daugiau dainų apie lenkmečius. Pats užsirašinėdavęs dainas, bet tie jo dainų sąsiuviniai Didžiojo Karo metu žuvę. Dar tėvukas pasakodavo, kad Geldotas buvęs papirktas rusų už tris bačkas raudonųjų (vad. auksi-

nių) pasiduoti. Jis pasidavęs, bet rusai jį prigavę: bačkose ant viršaus tebuvę kiek raudonųjų, o bačkose smėlis. Dabar namuose gyvenąs sūnus mokytojas Adomaitis (sergąs paralyžium), tyliai kalbėdamas pasakė, kad jis šią dainą iš savo mamytės užsirašęs jau pirmiau. Tik ji tada pirmos eilutės žodžius: „kai mus vartė ant Suvalkų“ — padainavusi: „kai mus varė nuo Suvalkų“. Mat sukilimas prasidėjęs ties Varšuva, tai sukilėliai ėję iš Lenkijos į Lietuvą. Toliau mokytojas pasakė, kad (jam pasakojęs miręs jo tėvukas) Geldotai vadai buvę du. Nušautasis Geldotas buvęs kaip ir generolo laipsnio. Kitas brolis buvęs aukštesnio laipsnio ir nušautasis buvęs jo pavaldinys. Kas jį liepė nušauti, jis neatsimena, bet miręs tėvukas pasakodavęs. Adjutantas Skomskis buvęs vyresniojo (laipsniu) Geldoto adjutantas. Senoji dainininkė Adomavičienė (apie 70 metų) apie dainą nieko negalėjo paaiškinti, neatsiminė. Klausiama, iš kur tos sukilimo dainos atsirado, ji pasakė: „Buvo krakosai, tai išmislijo ir dainų“. Dainininkė niekur nekeliavus. Užaugus greta Pavembrių kaime. Neraštinga. Kaimas 10 klm. nuo Alvito į pietryčius.

19 d. Užr. 1924—25 Kalėdų atost. pas *Bacevičienę*. Padainavo dainininkas iš Runkių k. Nebedainuojama.

20 d. Stasys *Pečkys*, žiūr. 7 d. Atsiminė vėliau už kitas. Prieš dainuodamas man dar kelis kart persidainavo. Gaida labai lėta, liūdna.

21 d. Višokio-Rūdos parap. Agurkiškės k. Kaimas išsistatęs ant upelės Judrės kranto tarp didelių girių. Vienas iš labiau senoviškesnių parap. kaimų. Į V. Rūdą 6 klm. Gyventojai — smulkūs ūkininkai. Viso apie 25. Gyv. gryni lietuviai zanavykai; kaip kas vadina sakuotnugariais. Vasaros vakarais dainos dar gausiai skamba po apylinkės miškus. Rašiau 1926 mt. vasarą, daugiausia sekmadieniais. Dainuodavo susirinkę kelios dainininkės: Krušinskienė, Olekienė, Gudaitytė ir dar kurios kitos. Jaunosios dainininkės raštingos. Šią dainą pad. Krušinskienė. Visos dainininkės smulkios ūkininkės. Dainavo noromis. Dainas renkant negirdėjo ir niekad nesvajojo, kad jos bus kam nors reikalingos. Šią dainą dabar niekas nemoka ir nedainuoja.

22 d. *Aranauskienė*, apie 80 metų, Višakio-Rūdos parap. Rašiau 1924/25 mt. Kalėdų atostogose. Gyvena ant Višakio upės kranto, nuo Višakio-Rūdos 4—5 kilom. į šiaurę. Gyvena vargin-

gai. Apie dainų rinkimą negirdėjo. Dainas išmokusi jauna būdama. Kaimelis nedidelis, pamiškėje. Svetimas žmogus kaimelyje — retas svečias. Gyventojai — gryni lietuviai. Aranauskienė seniau mokėjusi daug daugiau dainų, dabar padainavo tik likučius. Parodė keletą senų daiktų (audinių, ąsotėlį), bet nesutiko jų parduoti. Netoli nuo kaimo, miške yra kapai, vadin. prancūzkapiais. Toliau miške yra dvi pušys su lenkmečių (1863 mt.) datomis. Atsiminus lenkmečių, sakė, kad jų žmonės nenorėję ir vakarais nedegdavę žiburių, kad kas neateitų. Tame kaime, toje pačioje trioboje, kur rašiau, buvo vienas senukas. Kaip rodė seni jo metrikai, jis tada turėjo 124—25 mt. (Jis dabar miręs). Tas senukas buvo visiškai silpnos atminties ir atsiminė iš savo gyvenimo tik vieną įvykį iš pirmųjų (1831 m.) lenkmečių. Tada jis turėjęs apie 30 mt. Per sukilimą pabėgęs jų piemuo, ir jis išėjęs ieškoti miške paliktų galvijų. Lenkai jį įtarę šnipu ir, atvedę į stovyklą, užrišę ant kaklo virvę, rengdamiesi pakarti. Bet tuo kart atjojęs lenkų sukilėlių kunigas jį prisaikdinęs, išklausinėjęs, koki jo galvijai, liepęs numesti nuo šakos virvę ir jį paleidęs, kadangi tie patys jo galvijai buvę lenkų susivaryti į jų stovyklą. Pakartotinai, kelis kart kalbėjo, kad juos (lenkus) prancūzai prigavę ir nedavę „valnos karalystės". Mat, jie prancūzui padėję eiti prieš ruskį, bet paskui prancūzas išbėgdamas vėl juos palikęs ruskiui. Tuos dalykus jis pasakodavo po kelis kart. Klausiamas apie antruosius lenkmečius („metežą") sakė, kad jų žmonės nenorėję. Mokėjo ir vieną dainelę, bet jos tepasakė kelis žodžius, kurią kaimo vyrai apgiedodavę pačius lenkus. Dainos veik nebeatsiminė, tik pasakė kelis palaidus žodžius:

Oičizna naša,
velnias lenką neša,
kad kas jį pagautų,
šimtą rublių gautų.

Kadangi senukas buvo stipriai kurčias, tai daugiau nieko išgauti nepavyko. Senuko suaugę sūnūs pasakojo, kad jis seniau mokėjęs daug dainų apie lenkmečius ir pasakų apie prancūzus. Visas žinias apie senutį šeima suteikė su noru. Kada su seneliu pasikalbėjimas buvo baigtas, reikėjo labai daug prašyti, kad jaunimas padainuotų dainų, bet jie vis tik neišdrįsę, o sutiko pašaukti Aranauskienę, kuri man dainavo ligi vėlos nakties. Iš

karto dar jaunimas rašymu domėjosi, bet paskui pradėjo vakarušką. Daugiausia žaidė dabar žaidžiamus „Ratelius“.

23 d. *Eitikonių kaimo seniai,* Kaišiadorių parap. Užr. 1927 mt. vasarą. Man ten atvažiavus kaimas kėlėsi į viensėdžius. Visi buvo labai užimti darbais ir niekas neturėjo laiko dainuoti. Keliolika dainų vis tik pavyko užrašyti iš suėjusių krūvon kaimo senių. Kaimas gyvena neturtingai. Dainininkai skundėsi, kad dabar jų dainas jaunieji jau nesimoko. Kaime buvę didelių dainininkų, bet jie prieš kelis metus išmirę. Viena kaimietė moteriškė sakė, kad kažkoks p. Kirša rašęs iš vienos kaimo moteriškės kiek vestuvių apeigų, bet šiaip dainų jis nerinkęs. Daugiau apie rinkimą niekas negirdėjo. Dainininkai neraštingi. Labiau mėgsta pasakas pasakoti. Bet neturėjo laiko jas sakyti. Vieną dainą padainavo, kuri buvo dainuota pasitinkant jų kaimo gyventoją, kuris tarnavo rusų kariuomenėje 25 mt. Seniai tepradėjo dainuoti, raginami savo kaimo mokyklos mokytojo.

24 d. *Bacevičienė,* žiūr. 16 d.

25 d. *Jesevičienė,* apie 50 metų, Kūjų ar Lodiškės kaime. Višakio-Rūdos parap. Raštinga. Dainininkė pasižymėjusi nebuvo. Padainavo keliolika paprastų dainų. Dainas išmokusi dar jauna būdama. Dabar jau nebedainuojanti. Užaugus tose pat apylinkėse. Rašiau 1924/25 mt. Kalėdų šventėse. Kiti kaimai, kur teko rašyti: Lodiškė, Kūjai, Garankščiai, Pakardokai, Kardokai, stovi ant Višakio upės krantų į rytus nuo Višakio-Rūdos miestelio. Kaimai išsistatę tarp didelių girių. Gyv. visi katalikai, gryni lietuviai, daugiausia nedideli ūkininkai. Dainų dainavo ir tų kaimų jaunimas. Jaunimas — visi raštingi, organizuoti (daugiausia pavasarininkai ir šauliai), padainuotas dainas dar tebedainuoja. Prašė prisiųsti jiems jų padainuotas dainas, kai jos bus išspausdintos. Gretimame Plačkojų kaime yra senas, plačioje apylinkėje žinomas kryžių išdrožinėtojas Aranauskas. Seniau prieš Didįjį Karą senasis Aranauskas išdrožinėdavo vien daugiausia tik kryžius. Sakė, kad dabar kryžių žmonės jau nebestatą ir dėlto negalįs jų drožinėti. Seniau, už vieno vidutinio kryžiaus, kuriuos kaldavo pakelėse, padarymą gaudavo ligi 3 rublių. Dabar, senuko Aranausko akims susilpnėjus, jis pats drožti nebegali, dėlto daugiausia išdrožinėja jo sūnus. Daro daugiausia smulkius dalykus: fotografijos rėmelius, šaukštus,

kultuves, ir kt. Statyti Nepriklausomybės kryžiai (Višakio-Rūdoje ir tik minėtame viename kaime), yra daryti jaunojo Aranausko. Aranauskai savamoksliai. Aranauskas dainų nemėgsta — daugiau gieda šventas giesmes.

26 d. *Alionių merginos,* Rumsiškės parap. Goronių kaime. Užr. 1927 m. vasarą. Kaimas stovi šlapioje vietoje tarp miškų. Ūkininkai gyvena vargingai. Senesni žmonės šneka tarmiškai, jaunesni jau veik grynai suvalkietiškai. Teko labai daug prašyti, kad sutiktų dainuoti. Pirmiau pradėjo dainuoti senesnės moters ir tik paskui pradėjo jaunesni. Tame kaime rašiau vieną vakarą, nes dienos metu žmonės neturėjo laiko. Jaunimas senoviškų dainų veik nebedainuoja. Labiausia madoj parneštos iš kariuomenės. Šiaip jaunimas dainuoja gausiai. Kituose kaimuose, važiuojant į rytus, tautosakos medžiaga rinkti nesisekė, nes žmonės buvo labai baikštūs. Bijojo, kad už padainuotas dainas nebūtų kokia bausmė. Gyventojai labai atskirti nuo kultūringesnių vietų. Keliai blogi, kiek palijus pasidaro visiškai neišvažiuojami. Netolimame Livintų kaime 90 metų senukas *Galinis* dar papasakojo apie prancūzmetį. Baudžiavų jis kitaip nevadino kaip tik „kunigysta" (turėjom „po ponais kunigystą", „eik kunigyston", „atbūk kunigystą"). Papasakojo, kaip vyrai eidavo tarnauti kariuomenėn po 25 mt. Šiek tiek papasakojo ir apie 1863 mt. sukilimą, kuriam žmonės nepritardavę. Įsikalbėjus apie dainas, Galinio žmona, ir gi labai sena moterėlė, padainavo porą dainelių (parodė, kad moka), bet užrašyti nenorėjo leisti, kad jai nebūtų už tat kokia bausmė. Savo seną vyrą, kuris rengėsi man pradėti dainuoti, nuvarė už pečiaus ir neleido jam dainuoti. Vakarais kaimiečiai renkasi vienon triobon klausyti ir sekti pasakų. Naujo, laisvo gyvenimo dvasia veik nežymu. Organizacijų nėra, mokytojai reta ir tie patys neveiklūs. Kur rašiau, Goronių kaime apie dainų rinkimą nieks negirdėjo, tik neseniai į jų apylinkes buvo atvažiavęs vienas mokslininkas (turbūt, prof. Volteris) tyrinėti miškuose esančių senų senkapių, kurganų.

27 d. *Krušinskienė,* apie 50 mt. Agurkiškės k. Višakio-Rūdos parap. Smulki ūkininkė. Dainos jau neberūpi ir jų niekada nebedainuoja. Jauna būdama, mokėjusi daug dainų, tada jas ir dainavus. Užaugus vietoje. Dainavo su mielu noru, nes užrašinėtoją pažinojo dar pirmiau nei rašant dainas.

28 d. *Fileris,* žiūr. 4 d. Dainuodavęs jaunimas, kada dar ir jis pats buvęs jaunas. Apie dainą nieko nemokėjo paaiškinti.

29 d. *Marcinkienė,* žiūr. 14 d.

30 d. *Tercijoniūtė,* 37 metų. Balbieriškyje. Neraštinga. Neturtinga mergina, dzūkė. Dainas išmokusi Didžiojo Karo metu prie darbo miškuose iš darbininkių, kurios, anot dainininkės, atėję nuo Tekšių, t. y. nuo Marijampolės. Tada jos savo dainomis taip įgraudindavę darbo prižiūrėtojus, vokiečių kareivius, kad jie liepdavę joms nedainuoti. Darbininkėms vis dainuojant, kareiviai joms net grąsindavę jas bausti. Joms dainuojant darbo prižiūrėtojai patys nuliūsdavę ir leisdavę joms pailsėti. Dabar ji jau nebedainuoja, nes turi susielgetauti duoną. Ligonė. Jau dveji metai sunkiai sirgdama gulėjo lovoj. Rašiau dvi dieni. 3—4 dainas padainavo ir jos sena motina, bet labai silpnai atsiminus. Viso padainavo apie 100 dainų. Miestely jaunimas apsčiai dainuoja, bet vis naujesnes dainas. Prieš Didįjį Karą vienas Balbieriškio parap. kunigas dainas truputį rinko, bet ji dainuoti nėjus, nedrįsus. Balbieriškio apylinkėse dainų surinkau nedaug, nes kliudė vasaros darbai. Žmonės apylinkėse (daugiau į Prienų pusę) šiurkštūs, be užuojautos, su svetimais žmonėmis mažai kalba.

31 d. *Krušinskienė,* žiūr. 27 d.

32 d. *Jul. Žilinskienė-Liutkevičaitė,* 45 mt., Marijampolės aps. Kalvarijos parap. Gimus ir augus Šatinskų kaime. Savamokslė, išsilavinus moteris. Skaityti išmokiusi jos motina prie verpiamo ratelio, o rašyti — pati. Viso padainavo apie 200 dainų. Rašiau 1928 m. X. 24 ir dar kitos dienos vakarą. Tarp jos padainuotų dainų keletas man jau buvo žinoma (jų neužrašiau). Rašyti sekėsi gerai dėl to, kad jai padėjo dainas atsiminti jos duktė mokytoja. Daugelį dainų ji išmokusi iš savo jau seniai mirusios motinos. Apie dainų rinkimą šiame krašte ji niekad nebuvo girdėjusi ir niekam nebuvo dainavusi. Tiksliai pasakyti, kada kur kurią dainą dainuodavo, nepasakydavo, nes seniau visas dainas dainavę labai gausiai. Šią dainą daugiausia dainavę vyrai pašaukti į Japonų karą.

33 d. Jonavos kaime, Kalvarijos parap. Kokių 30—35 metų. Dainininkė neseniai atėjus iš Daugšių valsč., Paduvonio kaimo. Ten augus ir išmokus visas dainas. Viso padainavo kelias dainas, nes daugiau neturėjo laiko užimta kasdieniniais darbais.

Vyras prieš kelis metus miręs. Dabar gyvena vargingai prie Kalvarijos gelžk. st., dainas baigia pamiršti. Savo dainas mokina dainuoti savo mažą 9 metų dukrelę. Jos dukrelė pora dainų, išmoktų iš motinos, man padainavo. Rašiau 1928 m. rudenyje.

34 d. *Olekienė,* apie 50 metų, Agurkiškės k. Višakio-Rūdos parap. Smulki ūkininkė. Dainavo 1926 mt. vasarą, sunkiai atsimindama, keletą dainelių. Dainininkė nebuvus. Daug. žiūr. Agurkiškės k. dainos.

35 d. *Tercijoniūtė,* žiūr. 30 d.

36 d. *Vasiliauskas,* kokių 25 metų, Višakio-Rūdos parap. (regis, Beržupių kaimo). Raštingas. Turi susirašęs didelį sąsiuvinį savo mėgiamų dainų. Veik visas savo dainuojamas dainas parsinešęs užsirašęs iš kariuomenės. Užsirašiau keliolika dainų. Rašiau 1926 mt.

37 d. *Bataitytė,* 18—19 metų, Ilguvos parap. Ilguvos parapijoje tautosaką rinkau 1926 mt. vasarą, Tūbiškio, Antūbiškio, Dubiniškės, Šilvenėlių ir gretimuose kaimuose. Rinkimą labai trukdė vasaros darbai. Tekdavo daugiausia rašyti vakarais ir naktimis, kada dainininkai buvo laisvi nuo ūkio darbų. Grynai lietuviškas kraštas. Jaunimas daugumoj organizuotas ir susipratęs (daugiausia šauliai ir pavasarininkai). Jaunimas dar gausiai dainuoja, bet jau šio laiko, daugiausia iš knygų išmoktas, ugningesnes, greitesnės meliodijos dainas. Pasakojo, kad kur susiėjus jaunimui vakarais pasilinksminti ilsint, senukai ir senutės papasakoją jiems ką nors iš senų laikų ar išmoką kokią dainą. Pirma pradėjo dainuoti pats senis Bataitis. Padainavo nedaug. Dainininkas nebuvo. Paskui reikėjo daug laiko kol priprašiau dainuoti dukterį Oną. Padainavo kelias dainas. Dainuojama. Minėtose kaimuose inteligentų kaip ir nėra. Kiek daugiau yra prie Nemuno krantų. Vienintelis patogiausias susisiekimas yra Nemunu. Žiemą nėsant garlaivių, jie veik niekur negali toliau nuvykti. Svetimi žmonės retai pas juos užklysta. Rašiau vieną popietę. Temstant Bataitienė pasakojo, kad jaunimas susiėjęs būrin mėgstąs dainuoti ir tarp savęs pasikalbąs, kad jei kiltų karas su vokiečiais ar lenkais, tai jie nė vienas nepasiliktų namuose. Reikalą surinkti senas dainas, kad jos neišnyktų, tose apylinkėse suprato.

38 d. *Tercijoniūtė,* žiūr. 30 d. Dainuojama.

39 d. *Miliušytės*, 25—28 metų, Ilguvos parap. Tūbiškio ar Antūbiškio kaime. Raštingos. Noromis padainavo apie 50 dainų, bet moka ir daugiau, nes prašė, kad dar kada atvažiuočiau rašyti. Jų dainuotas dainas jaunimas dar gausiai tebedainuoja. Daug. žiūr. 37 dainą.

40 d. *Abraitienė*, 40 metų, Višakio-Rūdos parap. Lodiškės ar (visai greta) Kūjų kaime. Raštinga. Ūkininkė. Reikėjo daug laiko prašyti, kad padainuotų. Dainininkė nebuvus. Užaugus ir dainas išmokus toje pačioje apylinkėje. Daina dar tebedainuojama. Pasitaikius linksmai progai, draugijoje dar kiek padainuoja (žinoma, ten dainuojama tik linksmesnės dainos). Rašiau 1926 mt. vasarą. Daug. žiūr. 25 d.

41 d. Liubavas. Padainavo *Filerio* anūkai. Dainą sakėsi išmokę iš savo tėvelio, kurią jis parnešęs iš kariuomenės. Dainuodami turėjo labai žiūrėti savo ganomų galvijų, kad jie nenueitų už administracijos linijos, nes paskui dažnai nusivarydavo juos lenkų kareiviai. Mažieji dainininkai kelis kart klausė, kada bus su lenkais karas... Dainavo su noru, dar žadėjo prisiųsti užrašytų savo dainuojamų dainų, bet negavau. Daug. žiūr. 3 d.

42 d. *Vilčinskas*, 70 metų, Mikitų kaime, Pavilkija. Neraštingas. Dainą sustatęs ir Didžiojo Karo metu dainavęs pats vienas. Apylinkėje dainų niekas nerinkęs; tik kartą Vilkijos klebonas išgirdęs jį šią dainą dainuojant, norėjęs užrašyti, kad ji nežūtų, bet kaž kodėl neužrašęs. Apylinkėje šios dainos niekas daugiau nemoką. Senukas linksmo būdo. Jei jį kas ko klausinėja, tai jis mielai pasakoja. Kai paprašiau jo, kad padainuotų, ruošdamasis užrašyti jo dainas, tai jis nemaža nusigando. Bet šiaip taip pavyko užrašyti tik šią vienintelę dainą. Sakėsi daug mokąs, bet dainuoti bijojo. Prisispyręs klausinėjo, kam jos reikalinga užrašinėti ir ar jam už tat nereikės mokėti kokios pabaudos. Moka senų pasakų, bet ir jų nepasakojo, irgi bijodamas, kad paskui jo kur nors nešauktų valdžia. Nenorėdamas dainuoti, išėjo į laukus. (Sakė einąs ganyti savo karvutės). Jo suaugęs sūnus, regis, užsiima kalkių deginimu. Iš kur įdėjo į dainą žodžius apie Vytautą, nenorėjo visai kalbėti. Tik neaiškiai nusakė: „apie Vytautą dabar žmonės kalba".

Rašiau 1928 mt. birželio mėn. pabaigoje. Posmuose kaikur pasitaiko po 6 eilutes, bet taip ir buvo padainuota.

Norėdamas gauti nakvynę, vykau į gretimus kaimus, bet viename visiškai atsisakė priimti, o kitame veik jėga turėjau prisiprašyti į nakvynę.

43 d. *M. Gudaitytė,* Agurkiškės k. Višakio-Rūdos parap. Raštinga. Jos padainuotos visos yra jaunimo dainuojamos. Rašiau 1926 mt. kelis kart vasaros sekmadieniais. Padainavo viso keliolika dainų.

44, 45 d. *Bataitytė,* žiūr. 37 d. Dainuojama.

Istorijos bei karo dainos čia tilpo pirmiausia dėlto, kad jose matomi brangūs vardiniai praeities paminklai. Istorinėse dainose matyti ta praeitis, kuri tautai daugiausia buvo reikšminga. Per penkis šimtus metų neišnyko iš žmonių galvos (3 d.) tie „mandrūs žalnieriai", ricieriai, kurie grėsė mums ir pražudė prūsus. Dūminėje dzūko pirkaitėje dar neseniai skambėjo dainos apie Senuosius ir Žaliuosius Trakus (1 ir 2 d)... Dzūkas lenkiamas vargo naštos, atsimena tuos Trakus, kada juose buvo krašto gyvenimo širdis ir iš ten važiavo į krašto gilumas miškų pirkliai. Nuolatiniai dainų variantai apie žygius į Rygos miestą (4, 5, 6, 7, 9, 14, 15), dainos apie devynias upes, pasakoja, kad mūsų kraštas nuo senų laikų turėjo didelių susidūrimų, kruvinų karų su šiaurės priešininkais. Arba vėl: neištirto amžiaus dainos mini tolimą Dunojaus upę (10 d.), bet kartu tų senų dainų eilutėse jau minima mūsų pietų kaimynas lenkas ir jis vadinamas jau nuo tada priešo vardu. Jei „žagrelės artojėlis" mokėjo duoti savo priešininkui vardą, tai neabejotinai jis ir pats žinojo savo vardą. Senose, gal XIII am., dainose matyti karinga lietuvio dvasia. Tėvelio sūneliai nenori būt šienpiūvėliais nei artojėliais, nors mūšyje su prūsokais (13 d.) širdis plyšta. Istorijos dainų vardai: Senieji Trakai, Žalieji Trakai, Vilnius, Klaipėda, rodo, kad ten praeityje buvo svarbūs valstybės gyvenimo centrai, kuriuos ir toliau turime visomis jėgomis laikyti viename tautos kūne. Patalpinau vieną dainą iš vokiečių viešpatavimo Lietuvoje, kurį mes ilgai atminsime. Taikydamas šį dainyną mokyklų ir jaunuomenės reikalui, pasitenkinau tuo vienu (42 d.) pavyzdžiu, nes dabar jaunimas jau vistiek dainuos apie vokiečius kitokesnes dainas.

Šiame dainyne, regis, nebus nei vienos dainos iš 1919—20 metų Nepriklausomybės Karų. Netalpinau dėlto, kad dainų apie

santykius su lenkais nemažai dainuojama ir talpinti šių dienų dainas dar nebuvo didelio skubumo. Dainų iš Nepriklausomybės Karų turiu surinkęs, ir jas galima būtų išleisti atskiru leidiniu. Pav.:

Iš kovų su bolševikais:

Aukšti kalnai, didi vandens,
teka upė Dauguvos,
Šeštas pulkas labai narsiai
gina garbę Lietuvos.

Iš kovų su lenkais:

Tarp žaliųjų pušynų
gul kareivis Lietuvos,
rankos, kojos jam sužeistos,
kraujas teka iš galvos.
.....

Nešk, varneli, tėvams žinią,
kad mes sumušėm lenkus,
nuo to laiko ir visuomet
laisva tėviškėlė bus.

1920 mt. paskutinių kautynių dienas karys atsimena:

Saulutė tekėjo,
lapeliai mirgėjo,
o lenkeliai nabagėliai
žirgelius balnojo.
Žirgelius balnojo,
Kovačiznon jojo
Ginti šlėktų bajorėlių,
Lietuvos lenkelių.

O kai tik prijojo
Giedraičių miestelį,
rado tvorą išstatytą
lietuvių štikelių.
Och bracia polacy
Kiepskie nasze sprawy
Pogan litwin kijem bije
I do kozy pędzi.

Kaip greitai pasikeitė lietuvio daina siekiant laisvės, nors ilgus metus sūnelis verkdavo eidamas iš „prijomo" durų (25, 26 d.)! Skyriaus gale tilpo sodžiaus jaunimo tebedainuojamų dainų (37, 38, 39, 40, 41, 44, 45 d.).

II. Tikėjimo bei papročių dainos.

46 d. *Petronė Auruškevičienė,* 50 metų, Cijūniškės k. Seirijų parap. Vargingi dzūkai ūkininkai. Augus ir išmokus dainas šioje pačioje parap. Cimaniūnų k. Moka skaityt ant maldaknygių. Karšto būdo. Viso padainavo apie 40 dainų. Seniau mokėjus daug daugiau, bet liūdnas gyvenimas vertė dainas pamiršti. Gyvena vieni du su vyru, neturėdami vaikų. Šią dainelę dainavo paskiausią, nes buvo labai primiršus. Dainos meliodija greita. Dainą sakyti žodžiu negalėjo. Prašant dainą pakartoti, posmų

eilučių skaičių ir kartojimus keisdavo. Dainuodavo pripuolamai, per kelis vakarus, ateidama pas Jurčiukonį. Visas savo dainas dainuodavusi jauna būdama. Jos dainų dabar niekas nemokąs ir nebedainuojąs. Esančius dainoje žodžius: „karaliūnas“, „kuniguose“, klausiama nemokėjo paaiškinti. Dainavo stipriai dzūkuodama. Daug. žiūr. Cijūniškės k. dainos 1, 2, 4. Antra dainos dalis turi ilgesnius posmus, nes taip padainavo.

47 d. *Jurčiukonienė,* žiūr. 9 d. Iš visų savo padainuotų pusantro šimto dainelių šią padainavo paskiausią, nes buvo labiausia pamiršusi. Šią ir dar kai kurias kitas dainas išmokusi iš netolimo Kučiniškės dvaro ponios (pavardę nepasakė) prieš 45 metus, kada ten jos dar jaunos eidavę dvaran dirbti. Dvaro ponia dainuodavus ir darbininkes pamokydavus dainuoti. Dainą sakyti žodžiu nemokėjo, tik giedodavo. Dainos tempas greitas, tai prašant pakartoti dainą — patikrinimui užrašyto teksto, kartodama klysdavo, žodžius maišydavo. Ši daina tilpus „Tautosakos rinkėjo drabe“ yra įdėta taip, kaip padainavo kartojant, t. y. posmai sumaišyti. Paaiškinti dainoje esančius žodžius: „pagono“, „kuniguose“ nemokėjo.

48 d. Naudžių k. Višakio-Rūdos parap. Vienas iš senoviškiausių parapijos kaimų. Apie 15 gyv. tarp didelių miškų. Į artimiausią miestelį (Višakio-Rūdą) ar gelž. st. Jūrą 12 kilometrų. Inteligentų vietinio kilimo yra. Rašiau 1926 m. rugpiūčio mėn. pabaigoje. Dainavo susirinkę pas Mockaitį. Daugiausia gražių dainų padainavo kaimietis Bilskis. Dainavo gana noromis. Vienu kart ten užrašiau apie 100 dainų. Jaunimas pusėtinai susipratęs. Daugiausia dainuoja šio laiko dainas. Šią dainelę padainavo Mockaitytė, nebejauna mergina. Atsiminė labai silpnai ir paskiausią iš visų savo padainuotų dainų. Prieš man sakydama kelis kart sau persidainavo. Sakė, kad ją dainuodavę kaime vaikai, esant jai dar mažai. Ją dabar niekas nemokąs ir nebedainuojąs. Daininink ė moka lenkiškai. Gyvenus kurį laiką Lenkijoje, moka ir lenkiškų dainų. Pasakė labai daug dabar jau nebevartojamų burtų ir prietarų.

49 ir 50 d. Utenos aps. Tauragnų parap. 1929 mt. vasarą keliaudamas tautosakos reikalais Rytų Lietuvoje, užėjau į Tauragnų kleboniją norėdamas paprašyti, kad nurodytų žymiausius apylinkės dainininkus. Tuo metu klebonijoje buvo klierikas

Vaišnora (dabar, girdėt, jau kunigas), gimęs ir augęs netolimame Šeimaties kaime, už 3 kilom. nuo Tauragnų į rytus. Vaišnora man patarė nueiti į Šeimatį pas jo brolį, kuris mokąs daug dainų, o ypačiai visokių pasakų. Pats Vaišnora mokėjo senoviškų dainelių ir tuoj man padainavo šias dvi daineles. Aš jas, žinoma, čia pat užrašiau. Sakėsi jas išmokęs iš savo motinos. Pirmąją (49 d.) jo mama kalbėdavus pamačius mėnulį, o antrąją (50 d.) kalbėdavus guldama. Vėliau, kada nuvykau į Šeimatį pas Vaišnorus ir apsakiau dalyką, ir dar pasakiau, kad Vaišnorienės sūnus jau man pasakė jos pora dainelių, ir jas paskaičiau, tai Vaišnorienė vieną dainelę padainavo taip (ją čia talpinu tarmiškai):

mėnuo mėnelėli,
šviesus aniuolėli,
duok jam ratų,
a man sveikatų;
duok jam pilnysti,
man dangaus karalysti.

Vaišnorienė dar pasakė, kad šiuos žodžius reikią sakyti pamačius mėnulį ir po šių žodžių dar reikią sukalbėti vieną „Tėve Mūsų". Maldelę pasisakė išmokus iš savo jau seniai mirusios motinos. Apie kitą dainelę ji nieko nekalbėjo. Daugiau dainuoti Vaišnorienė nelabai turėjo laiko, atsikalbinėjo, bet buvo matyti, kad gerokai išsigandus mano prašymo — pasakyti dainų. Jos sūnus Vaišnora buvo drąsesnis, bet irgi neturėjo laiko. Prašė atvažiuoti žiemos metu, tada jis padainuosiąs ir papasakosiąs labai daug. Šeimaties kaimas didelis. Stovi tarp miškų, netoli nuo Tauragnų ežero. Gamta nepaprastai žavinga. Žemės menkos, gryni smėlynai. Gyvena rėžiais. Apylinkės miškuose yra nemaža senkapių, kaimiečių vadinamų kuranais (vard. kuranis). Seniau juose rasdavo šiokių tokių liekanų: ginklų, varinių sagčių, tinklų ir kt. Dar pasakoja pasakų apie vieną piliakalnį esantį miške nuo kaimo į šiaurę, bet pas jį nuvesti kaimiečiai neturėjo laiko, o vaikai bijojo. Rusinimo tikslams gale kaimo pastatyta rusų cerkvė.

51 d. Užrašyta Suv. Kalvarijoje 1929 m. Pasakė mergina 20—21 mt. kilusi iš Seredžiaus apylinkės Padubisio kaimo. Dainininkė buvo keletą metų mokytoja. Ji kalbama einant gulti. Pati dainininkė, būdama mažesnė ir gyvendama namieje, ją stropiai

kiekvieną vakarą po vakarinių maldų, kalbėdavus. Maldelę išmokiusi jos jau mirusi motina. Panašios maldelės apylinkėse dar kalbama, nes kaimas dar gyvena atskiru gyvenimu, nepaveiktas miesto kultūros. Dar neseniai, prieš 5—6 metus, merginos eidamos maudytis upėn persižegnoję kalbėdavę savotišką maldelę (žiūr. J. Dovydaičio „Tautosakos rinkėjo Darbas", 59 psl.). (Dabar dainininkė, regis, gyvena kažkur Rytų Lietuvoje).

52 d. Padainuota 1929 m. Utenos parap. prieglaudoje moteriškės. Ši daina pamėgdžioja bažnytinės dainos meliodiją. Gieda du būriai dainininkų (kaip pažymėta: tenorai ir bosai). Giedodavo darbininkai-ės pareidami iš laukų, kada dar pačios dainininkės buvo jaunos. Dabar jos niekas nebemokąs. Toje prieglaudoje užrašiau apie 50 dainų. Dainavo senos moteriškės, invalidai, nepajėgiančios susielgetauti duonos. Dainavo pasikeisdamos viena po kitos moteriškės ir merginos. Dainininkės daugumoje kilę iš Utenos apylinkių, tik viena buvo nuo Panevėžio. Po kiekvienos dainos klausti moteriškių pavardžių buvo nepatogu. Jų padainuotų dainų gaidos daugumoje buvo labai lėtos, graudžios, tylios. (Gal dėlto, kad dainininkės buvo silpnos sveikatos?) Eidamas rašyti, turėjau ir fonografą, bet kadangi jos negarsiai dainavo, tai beveik negalėjau juo meliodijas sužymėti.

53 d. *Vaitonienė,* žiūr. 6 d. Dainuodavusi kaip dar buvo mažesnė. Dabar dainuojant nebegirdėti. Meliodija liūdna.

54 d. *Tercijoniūtė,* žiūr. 30 d. Nebedainuojama.

55, 56, 57, 58 dainos padainuotos *Bingelienės,* 50 metų, Bukaučiznos k. Seirijų parap. Dainininkė atitekėjus iš Prienų parap. Ten išmokusi ir visas dainas. Dainavo noromis, tik truputį tedzūkuodama. Gyvena vargingai su dviem dukterimis. Jų triobas ir visą turtą prieš keleris metus sudegino perkūnas, kartu užmušdamas ir jų tėvą. Bingelienė savo dainas jau veik nebedainuoja. Jos dukters nemaža dainų (jų nuomone — gražesnes) iš jos išmoko ir dainuoja. Viso padainavo apie 70 dainų. Rašiau vieną vakarą. Dainavo pasimainydama su dukterimis. Dukters moka daug dainų ir išmoktų vietoje iš dzūkaičių. Dainininkė linksmo būdo. Padainavo keliolika adventinių dainų, paskui kalėdinių ir gavėnios dainų. Nors advente ir gavėnioje draudžiama dainos dainuoti, bet dzūkai turi tam tikrą dainų rūšį, kurias

dainuoja labai lėtai ir tai neskaito už bažnyčios įstatymų laužymą. Šias dainas dainuodavę advente ir kalėdose.

59 d. Užrašyta 1928 m. rudenyje Suv. Kalvarijos parap. prieglaudoje. Sena moterėlė. Užaugus toje pat parap. Apie dainas jau niekad negalvojanti ir rengiantis „keliaut namo"... Sakėsi buvus didelė dainininkė. Dabar niekur negirdėt jos dainuojant. Padainavus dainą, dainininkė pati pasakė, kad baigiama šv. giesmės žodžiais.

60 d. *Mockaitienė, žiūr. 2 d.*

61 d. *Mockaitienė,* žiūr. 2 d. Kalėdų žaidimas. Visi kalėdų žaidimai, kaip ir dainos, pasižymi dideliu nejudrumu. Šiame žaidime jaunimas susėda trioboje ant suolų. Du susitarę žaidėjai, vaikinai ar mergaitės, išeina iš kambario. Likusieji trioboje laukia anų ateinant. Grįžtantieji eina pro duris, dainuodami pirmą posmą. Esantieji trioboje atsako, dainuodami antru posmu. Toliau dainuoja būriais, kaip pažymėta. Atsitinka visuomet taip: kaip atėjusieji pasisako esą iš Varšavos, tai merginos niekuomet negauna. Jeigu pasisakė esą iš Seinų ar Seirijų, tai atėjusiems mergelę pasiimti leidžia. Čia vienodumo nėra: kartais atėję žaidėjai ir labai ilgai negauna pasiimti sau mergaitės. Kada susitaria ir leidžia paimti atėjusioms su savimi kurį nors žaidėją, tai sudainuoja paskutinį posmą ir žaidimą pradeda iš pradžios. Dabar jau niekas nežaidžia.

62 d. *Bingelienė,* žiūr. 55 d. Kalėdų daina. Gaida labai lėta. Nebedainuojama.

63 d. *Pangonytė,* Vainiūnų k. Seirijų parap. Užaugus ir dainas išmokus Alytaus parap. Prieš keletą metų ji užrašiusi savo motinos (Pangonienės) keliasdešimt padainuotų dainų, įteikusi vienam Alytaus gimnazijos mokytojui, bet tų, kurias man padainavo, sakėsi niekam nedavusi. Jos motina, didelė dainininkė, savo dainas dar gerokai dainuoja. Vainiūnų apylinkėse Pangonytės mokamų dainų niekas nebedainuojąs, nes jaunimui savo dainas ji neduodanti mokytis, nemokanti. Dainavo noromis ir dainų likučių siekė į tolimiausius savo atminties kampelius. Vainiūnų kaime rašiau iš Janulionienės ir Pangonyčių 1928. XII. 30, 31 ir 1929. I. 1 d. Pangonienė sakydavo, kad šią dainą dainuodavęs jaunimas kalėdų metu, sėdėdamas triobose arba eidamas per kaimą kalėdoti. Pangonienė žodį „pirkliai" pakeisdavo žodžiu „kupčiai", bet jaunoji dainininkė man pasakė „pirkliai".

64 d. *Janulionienė,* žiūr. 1 d. Žaidimas žaidžiama Kalėdų metu. Merginos ir vaikinai sustoja ratu veidais vidurin. Ankš. tai susispaudžia. Vienas išrenkamas vidurin rato. Tas vadinasi „voveris". Kitas žaidėjas eina aplink ratą iš lauko pusės ir neša rankoje „žiužį", paprastai susuktą rankšluostį ar šiaip kokį virvagalį. Rate stovintieji dainuoja. Tuo tarpu „žiužio" nešėjas jį nežymiai paduoda kuriam — rate stovinčiam žaidėjui ir eina sau toliau aplink ratą. Kada baigia dainuoti: „papiudysiu, papiudysiu", tai turįs „žiužį" žaidėjas pradeda mušti „voverį" ir mušdamas, kartu su kitais žaidėjais baramai greit kalba: „Očiš, voverėle ir t.t." „Voveris" stengiasi iš rato pasprukti. Rate stovintieji neleidžia. Pro kurį išsprunka, tas užima voverės vietą.

65 d. *Janulionienė,* žiūr. 1 d. Kalėdų žaidimas. Žaidžia panašiai kaip ir 61 dainos žaidimą. Kaip „svečiai" pasisako esą iš paprastos vietos, pav. iš kurio gretimo kaimo, arba pasisako esą prastais rūbais, „Gunčelėse svečiai", skrandomis (kailiniais) apsivilkę, tai jiems pasiimti su savimi kurio nors žaidėjo neduoda ir atsako: „tai neduosim dukrą". Atėjusieji tada atsidainuoja: „tai nedėkui svečiai". Kada atėjusieji pasisako: „mes iš Vilniaus svečiai", tai jiems žaidėją pasiimti leidžia, ir jie dėkoja: „Tai dėkui svečiai ir t.t." Šių žaidimų dabar jau niekas nebežaidžia. Žaisdavę seniau, kada dar pati dainininkė buvo jaunesnė. Dainininkė dainuodama parodydavo kaip žaidžiama, bet buvo matyti, kad varžosi. Kad ir žaidimą parodė, bet vistiek iš jų pati juokėsi.

66 d. *Janulionienė,* žiūr. 1 d. Dainuodavus jauna būdama su jaunimu Kalėdų metu. Jau seniai nebedainuojama.

67 d. *Mockevičienė-Mockaitienė,* žiūr. 2 d. Rėkaudavęs jaunimas eidamas per kaimą kalėdoti. Išmokusi iš savo mamytės dar maža būdama. Niekas nebedainuoja ir nebemoka.

68 d. Ta pati *Mockaitienė,* žiūr. 2 d. Rėkaudavęs jaunimas kalėdodamas. Pavardes sakydavęs tas, pas kurį eidavę kalėdoti. Ką gavę, dainoje tuoj ir paminėdavę, padėkodavę. Nebedainuojama.

69 d. Ta pati *Mockaitienė,* žiūr. 2 d. Dainuodavęs susirinkęs jaunimas Kalėdų metu. Nebedainuojama.

70 d. *Bingelienė,* žiūr. 55 d. Dainuodavęs jos gimtinės kaime (Prienų parap.) jaunimas eidamas per kaimą kalėdodamas.

Atėjęs jaunimo būrys tol dainuodavęs, kol gaudavęs dovanų. Jei eidavo išdykesnio jaunimo, tai jie tyčiomis žodžius maišydavę. Pav., dainuodavo:

Mergoms prausyklių,
Margo vynelio;

o paskui:

Margo vynelio,
Žalio muilelio.

Kaip ką gaudavo, eidavo toliau. Dabar niekas jų nebemoka.

71 d. Ta pati *Bingelienė*, žiūr. 55 d. Dainuodavęs jaunimas eidamas per kaimą kalėdoti. Dainuodavę eidami pas kurį ūkininką, jį girdami, kad gautų dovanų. Nebedainuojama.

72 d. *Mockaitienė*, žiūr. 2 d. Dainuodavę seniau Kalėdų metu draugijoje. Gaida labai lėta, graudi. Dainą atsiminė labai silpnai. Dabar ją niekas nebedanuoja.

73 d. *Blažauskenė* kokų 55 metų, Nemajūnų kaimas, Lazdijų parap. Linksmo būdo. Jauna būdama buvus gera dainininkė. Dainas gerai prisiminė, nes dar neretai ir pati sau dainuojanti ir dukreles pamokanti dainuoti. Neatsisakanti padainuoti kur linksmoje draugijoje. Viso padainavo apie 60 dainų, bet sekėsi lengvai padainuosianti dar tiek, tik skubūs vasaros darbai neleido atsidėti dainuoti. Rašiau 1929 m. vasaros metu. Šios dainos dabar niekas nemokąs, seniau dainuodavę Kalėdų metu.

74 d. *Maslauskienė*, žiūr. 8 d. Dainuojama gavėnios metu. Meliodija labai lėta, graudi ir paprasta. Dabar jau niekas iš jaunuomenės nebedainuojąs ir nemokąs. Pabaigus dainuoti dainininkė pati pasakė, kad našlė nepažinusi savo vyro sugrįžusio iš karo.

75 d. Ta pati *Maslauskienė*, žiūr. 8 d. Tai nėra daina, bet rauda. Kalba su atsidūsėjimais, verksmingai. Kalbėdavę gavėnios metu. Nebedainuojama. Posmų eilučių skaičius buvo visai neaiškus, ir jo nesilaikė.

76 ir 77 d. *Janulionienė*, žiūr. 2 d. Seniau dainuodavę gavėnios metu. Labai lėta ir liūdna gaida. (Daugiau panašu į verkšlenimą).

78 d. *Mockaitienė*, žiūr. 2 d. Dainuodavę jaunystėje gavėnios metu. Labai liūdna, net verksminga gaida. Nebedainuojama.

79 d. *Morkevičių* merginos Ilguvos parap. Ūkininkas netoli nuo Dubiniškių kaimo. Dainavo 1926 m. rugpiūčio mėn., naktį, pasikeisdami visa šeima. Viso padainavo apie 100 dainų. Vyrai, kai kurias dainas (dainuškas) gėdydamiesi sakyti, patys užrašė. Daugiausia dainavo viena mergina atėjus tarnauti, regis, iš Paluobių parap. Panašių vestuvių dainų jų apylinkėse nuo seno nesą užsilaikę. Ši daina buvus išgirsta Užnemunėje, apie Veliuoną. Ten ir būdavę Velykų apeigos. Jaunimas, arba ir senieji padoresni neturtingi gyventojai, anksti dar tamsoje Velykų ryte eidavę per kaimą pas ūkininkus, pagarbindavę, pasveikindavę Velykų ryto sulaukus ir pradėdavę dainuoti. Kaip ką nors iš šeimininkų gaudavę, eidavę kitur. Velykų apeigas atlikinėdavę rimtai su pagarba. Palyginti dar 37 d.

80 d. *R. Sutkuvienė*, apie 50 metų, Ilguvos parap. Neturtinga kaimo gyventoja, gyvena savo nameliuose su nebyle dukterimi, netoli nuo Dubiniškių kaimo. Moka tik skaityti. Dainas išmokusi iš savo, jau seniai mirusių, tėvelių (daugiausia motinos). Užaugus toje pat parapijoje. Teko nemažai prašyti, kol prisiprašiau dainuoti. Viso dviem kartais padainavo 65 dainas. Noromis dainuoja vestuvėse. Bet einanti tik į tas vestuves (namus), kur paprašo. Šią raudą sakė — raudojo paskiausią iš visų dainų. Raudodama taip susijaudino, kad ištiesų pradėjo verkti ir negalėjo baigti raudoti. Raudas girdėjo raudant ir savo mirusią motiną. Šią raudą raudojo prieš 2 metus savo mirusio sūnaus, kurį labai mylėjo. Raudoti išteko per visą naktį ir dieną. Rauda ne tik būdama prie numirėlio, bet ir išėjus laukan, kur tik pamato mirusiojo darbus. Pav. išėjus laukan pamatė sūnaus sodintą sodelį ir pradėjo apie sodą raudoti. Raudodama: „Kad aš turėjau sūnelį, namuose didį sargelį..." pasakė, kad ištiesų jau sugrįžus iš bažnyčios sūnelis ją gražiai pasveikindavęs ir nuaudavęs jai kojas. Raudodavus atlankydama sūnaus kapą kapuose, bet jų verkdama jau nepasakė.

Turėdama 13—15 metų amžiaus, buvusi kviečiama dainuoti į Veliuoną vienam kunigui (sužinojau tikrai, kad Juškevičiui), bet bijojusi ir neišdrįsusi eiti pas jį, kad paskui nereikėtų važiuoti dėl tų dainų į Kauną prie valdžios. Tačiau, kitos kai kurios apylinkės kaimų moters (pav. O. Sutkuvienė) prisipažino, kad Juškevičiui dainavusios.

Tikėjimo bei papročių dainos pažinti senovės lietuvio tikybai yra labai svarbios, bet šis skyrius mano rinkinyje yra gal vienas iš silpniausių, ne dainų skaičiumi, bet turiniu. Didelio gamtos gerbimo kulto mūsų tautoje tik menkutės nuotrupos teliko, ir iš tų nuotrupų šiaip taip sulipdytas šis skyrius.

Dar neišaiškinta, kodėl dukrelė norėjo eiti kuniguosna (46 d.) ir kodėl ji ten visą naktį skaitydama mišią gailiai verkė? Taip pat dar nėra tikrai žinoma, kodėl dukrelė kuniguose norėjo gero gyvenimo? (47 d.) Iš senų žmonių teko išgirsti (žiūr. 26 d.), kad seniau baudžiavą dvare atlikti vadinę kunigystą atlikti. Gal kunigaikščių gadynėje dvaro ponas kartu buvo ir sielių reikalų vadovas? Bet dar, matyti, lietuvis giliai gerbė gamtą ir teikė jai įdvasinimo bruožų (48, 49, 54 d.). Net motina, sėdėdama po ąžuolu, tiki, kad jos sūnus virtęs tuo ąžuolėliu (53 d.), kad tik nereiktų keliauti svetiman kraštan, tarnauti svetimiems. Bažnyčios draudžiamu pasilinksminimų laiku mūsų žmonės suranda dainų (55, 56, 57, 58, 60, 62, 66, 69, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78) ir žaidimų (61, 63, 64, 65, 67, 68, 70, 71), kurie, jųjų nuomone, nesą laužymas bažnyčios įstatymų. Net bažnytinės giesmės (59) supasaulinama. Visai nedaug teko dainų iš senosios lietuvių tikybos su jos terminologija, bet vis tik yra (50 d.).

Gali kilti neaiškumų, kodėl 53 daina, giedama rugių pabaigtuvėse, palikta tikėjimo dainų skyriuje. Nors ji ir yra giedama dviem kuopom po darbo, bet čia lietuvis nesąmoningai pamėgdžioja tas bažnytines apeigas, kurių jis nesuprato, kada jos buvo atnešta iš svetur ir svetima kalba buvo tautai primesta iš šalies. Panašių pavyzdžių yra ir daugiau. Taip 1930. XII. 3 d. Ožkabalių k. Vilkaviškio parap. Adomavičia (ten pat anksčiau užr. Gelgaudo daina) padainavo dainelę, kuri pamėgdžioja Velykų giesmę „Aleliuja“:

Lydekos kalnais zyliojo,
o mekšrai poroms vaikščiojo;
ešeriukai tie mažiukai,
ale dyglės, ale dyglės, ale dyglės.

Šios dainos tėra tik šis vienas posmas. Dainininkas Adomavičia pasakė, kad ji pamėgdžiojanti Velykų „aleliuja“. Jų namuose buvo vargonėliai, ir jis nuėjęs šią dainą pagrojo visai

taip, kaip kad gieda Velykų Aleliuja. Sakė, kad visuomet baikavojama su ta dainele. Tačiau, Adamavičiai rengiantis šią dainą dainuoti, kiti šeimos nariai labai piktinosi, kam jis tokias netinkamas dainas dainuoja.

III. Kuopos ir darbo dainos.

81 d. *Miliušytės,* žiūr. 39 d. Dainuojama.

82 d. *Morkevičiuose,* žiūr. 79 d. Dainuojama.

83 d. *Grikietienė,* apie 50 metų, Griškabūdžio parap. Smilgių k. Ūkininkė. Raštinga. Dabar jau nebedainuojanti. Apylinkės kaimuose dainas kaip kas jau rinkinėjo. Dainavo gana noromis. Šią dainą apylinkėse **jau nebedainuoją.** Daug žiūr. Griškabūdžio parap. dainininkų dainos.

84 d. *Aranauskienė.* Višakio-Rūdos parap. Nebedainuojama.

85 d. Kalvarijos parap. prieglaudoje, žiūr. 59 d.

86 d. *Žilinskienė,* žiūr. 32 d. Nebedainuojama.

87 d. Suv. Kalvarijos parap. prieglaudoje. Meliodija labai lėta — verksminga. Žiūr. 59 d.

88 d. *Račius,* Kalvarijos parap., Valinčiškės k. Ūkininkas apie 50 metų. Linksmo būdo. Dėl savo linksmumo „pralinksmino" ūkį ir dabar gyvena pas sūnų, užsiimdamas račiaus amatu. Raštingas. Greit supyksta. Koliojasi lenkiškai. Labiausia sekasi dainuoti gavus išgerti. Vestuvėse savo dainas dainuoja noriai. Visa Račių šeima dideli dainininkai. Jaunimas jo dainas dainuoti nesimoko. Rašant, kambaryje buvo atėję iš sodžiaus jaunimo. Tas jaunimas buvo labai nedrąsus ir dainuoti neišdrįso. Račius kalbėdamas apie kitus dainininkus pasakė, kad labai daug dainų moką žmonės Punsko parapijoje (okupuot. Lietuvoj). Tada aš pasakiau, kad ten negalima man eiti. Tai vienas iš jaunimo pasakė, kad į Punską eisim kardus iškėlę. Račius labiausia dainuoja naujesnes, knygos įtakos turinčias dainas. Grynas senobines dainas jis mažai dainuoja, nemėgsta jų dainuoti ir vadina jas „bobų dainomis'. Tokių „bobų dainų" jis padainavo tik keletą. Viso padainavo apie 20 dainelių. Rašiau 1928. X. 31 d. vakare.

89 d. *Jesevičienė,* žiūr. 25 d. Nebedainuojama.

90 d. *Rinkiūtės,* Griškabūdžio parap. Smilgių k. Ūkininko dukters. Raštingos, Dalyvauja organizacijose; skaito laikraš-

čius. Gausiai dainuoja, nors daugiausia šio laiko populiaresnes dainas. Man padainuotas dainas išmokusios daugiausia iš savo senos mamutės. Jų motina man taip pat padainavo, bet labai sunkiai atsiminė ir dažnai klysdavo; dukters jai padėdavo atsiminti. Teko daug kalbėti, kol priprašiau dainuoti. Viso padainavo apie 30 dainų. Ši daina mažai dainuojama. Kultūriniu atžvilgiu apylinkės žiūr. Griškabūdžio parap. dainos.

91 d. Užr. Suv. Kalvarijos parap. prieglaudoje. Dainavo moteriškė apie 70 metų, užaugus Bartininkų parap. Babarų kaime (į vakarus nuo Kalvarijos). Dainas išmokusi ir dainuodavusi jauna būdama savo gimtinėje. Kol jaunesnė buvus, eidavus darbininke uždarbiauti. Pasenus atėjo į prieglaudą, kad nereikėtų eiti elgetauti. Veik visas dainas jau pamiršusi. Atsiminė tik labai nedidelę dalį. Apie Bartininkus dainų renkant negirdėjusi. Šią dainą dainuodavę darbininkai prie darbo. Sakė, kad dabar šitokių dainų negirdėti dainuojant. Rašiau 1928 m. rudeny.

92 d. *Blaževičiūtė,* Seirijų parap. Neturtinga, kokių 25 metų mergina. Darbininkė. Moka lenkiškai. Augus pas dėdę notarą. Tėvų neturi. Dainas išmokus ir dainuodavus prieš Didįjį Karą dvaruose, toje pačioje parap. Rašiau 1928. XII. 26 d. Padainavo apie 70 d. Dainavo noromis. Daugumą savo mokamų dainų dar neretai dainuoja. Ši daina jau seniai nebedainuojama ir apylinkėse nieks jos nemokąs. Dainininkė, neturėdama darbo, rengiasi keliauti Argentinon. Dainos gaida gana liūdna, graudinanti. Dainuodavę prieš Didįjį Karą merginos, pareidamos iš laukų po darbo.

93 d. Ta pati *Blaževičiūtė,* kurios ir 92 d. Dainuojama ir dabar šienapiūtėje. Padainavus dainą dainininkė pasakė: „delto, kad brolio nemyli, tai ir jo šienas tegul pūsta".

94 d. *Maslauskienė,* žiūr. 8 d. Nebedainuojama.

95, 96 d. *Jurčiukonienė,* žiūr. 9 d. Dainuojama.

97 d. *Pangonytė,* žiūr. 3 d. Dainuojama.

98 d. *Vaitonienė,* žiūr. 6 d. Dainuojama.

99 d. *Masalskienė,* apie 60 metų, Balbieriškyje. Dzūkė. Neraštinga. Gyvena elgetaudama. Dainas išmokusi savo gimtinėje Udrijos parap. Jaunesnė būdama, mokėjusi daug dainų. Atsiminė toli gražu nevisas. Man padainavo per 50 dainų. Savo dainų niekam nedainavus, tik girdėjus, kad seniai prieš Didįjį Karą Ūdrijos parap. buvę atvykę kaž koki svetimi žmonės, kurie

fotografavę žmones ir kiek rašinėję žmonių dainas. Ji dainuoti nėjusi, nes bijojusi, kad nebūtų už tai bausta. Man dainavo gana noromis. Apylinkėse ji šitos dainos dabar dainuojant negirdi.

100 d. *Žilinskienė,* žiūr. 32 d.Retkarčiais dainuoja.

101 d. *Masalskienė,* žiūr. 99 d. Nebedainuojama.

102 d. Seirijų parap. Cijūniškės k. jaunimas. Daug. žiūr. 4 d. Dainuojama.

103, 104 d. *Janulionienė,* žiūr. 1 d. Nebedainuojama.

105 d. *Bingelienė,* žiūr. 55 d. Nebedainuojama. Dainuodavęs jaunimas susirinkęs būrin.

106 d. *Mockaitienė,* žiūr. 2 d. Nedainuojama.

107 d. *Jurčiukonienė,* žiūr. 9 d. Nedainuojama.

108 d. *Maslauskienė,* žiūr. 8 d. Dainuojama.

109 d. Cijūniškės k. jaunimas, žiūr. 4 d. Dainuojama.

110 d. *Jurčiukonienė,* žiūr. 2 ir 9 d. Jau seniai nebedainuojama. Dainuodavę rudenyje avižas vežant namo iš laukų.

111 d. Tos pat, kur ir 110 d., žiūr. 2 ir 9 d. Nedainuojama. Dainuodavę veždami iš laukų namo dobilus.

112 d. *Janulionienė,* žiūr. 1 d. Nedainuojama.

113 d. *Maslauskienė,* žiūr. 8 d. Marijampolės par. ši daina prasideda taip:

Devyni metai —
Ne viena diena,
Kai rūtelę pasėjau,
Nė diegelis nedygo.

Vai ir išdygo
Žalia rūtelė
Su devynioms spurgelėms,
Dešimta viršūnėle.

114 d. Cijūniškės k. jaunimas, žiūr. 4 d. Dainuojama, bet retai.

115 d. *Olekienė,* žiūr. 34 d. Dainuojama, bet retai.

116 d. *Jurčiukonienė,* žiūr. 9 d. Jaunimas dainuoja mažai.

117 d. *Masalskienė,* žiūr. 99 d. Nedainuojama.

118 d. *Marcinkienė,* žiūr. 14 d. Nedainuojama.

119 d. *Česnavičia,* apie 50 metų, Ilguvos parap. Ūkininkas netoli nuo Eiciūnų kaimo. Raštingas, skaito knygas ir laikraščius. Daugiausia verčias staliaus amatu. Silpnai atsimindamas, padainavo keletą dainelių. Jo dukters — didelės dainininkės, bet labiausia dainuoja šio laiko iš knygų išmoktas dainas. Jis pats dabar irgi dar mėgsta dainuoti, bet jau naujesnes dainas. Seniau sakėsi buvęs didelis dainininkas. Dainavo no-

romis. Pasisakė, kad šią dainą dainuodavęs dar būdamas jaunas, anksti rytą miške grybaudamas. Apylinkių gyventojai tik vieni zanavykai. Toliau į rytus (link Nemuno) buvo girdėti tautosaką jau rinkus. Arčiau prie Nemuno šviesuomenės yra daugiau, kurie greičiau keičia kaimo senąjį veidą.

120 d. *Narbutienė.* Višakio-Rūdos miestelyje. Padainavo, silpnai atsimindama, keletą dainelių. Dainos nieku nepasižymėjo. Didelė dainininkė nebuvus. Dabar gyvena vargingai ir delto dainas baigia visiškai pamiršti. Dabar jau nebedainuoja.

121 d. *Radzevičienė,* apie 50 metų, Kalvarijos parap. Santakos kaimas. Atitekėjus nuo Liudvinavo. Ten išmokus ir visas padainuotas dainas. Savo dainas jau dainavus, regis, 1926 m. savo sūnui Broniui. Man visa Radzevičių šeima padainavo apie 100 dainų. Įdomesnes meliodijas įdainavo į fonografą. Rašiau kelius vakarus 1929 m. rudenį. Dainavo noromis. Radzevičienė savo dainas dar dainuoja ir moko kitus jas dainuoti. Dainas atsiminė aiškiai. Pasakydavo kur kurią dainą išmokus. Kartu dainavo tarnavus pas juos viena mergina nuo Garliavos ir kita moteriškė iš kaimo, namiškiai ją vadino teta.

122 d. *Rinkiūtės,* žiūr. 90 d. Dainuojama.

123 d. *Šerkšnienė,* apie 50 metų, Cibulių k., Seirijų parap. Moka lenkiškai kalbėti ir dainuoti. Sakėsi seniau buvusi tikra lenkė. Reikėjo daug prašyti, kol padainavo apie 10 dainų. Iš dainų užrašinėjimo juokėsi. Stebėjosi, kam tokios prastos kaimiečių dainos reikalingos? Ši daina dabar mažai dainuojama. Nors jų triobos stovi visai netoli plento, bet jų kaime naujas žmogus retas svečias.

124 d. *Alionių merginos,* žiūr. 26 d. Užrašyta pirmutinė iš visų dainų. Dainavo senos moters. Jaunimas, ypač mergaitės iš šios dainos juokėsi.

125 d. *Yvanauskienė,* kokių 25 metų, Jaščiūnų k., Gegužinės parap. Neturtinga darbininkė. Raštinga. Moka lenkiškai kalbėti ir dainuoti. Karšto būdo. Drąsi su svetimais. Dainavo drąsiai. Viso padainavo apie 20 d. Dainų mokėjo ir daugiau, bet neturėjo laiko dainuoti. Rašiau 1927 m. vasarą. Tame kaime ji pradėjo pirmutinė dainuoti, paskui pradrįso ir kiti. Daug. žiūr. apie Jaščiūnų k. dainas 207 d.

126 d. *R. Sutkuvienė,* žiūr. 80 d. Dainuojama prie linų darbų. Dainuojant rodoma tas judesys, kuris yra kalbamas tame posme.

127 d. *Baltrušaitytės,* 22—25 metų. Daugiausia darbuojas Griškabūdžio parap., bet gimtinė gretimoje Paluobių parap. Siuvėjos. Raštingos. Kaip ir visas apylinkių jaunimas, dainų mėgėjos, bet tik naujesnių dainų. Dainuoja ir šią, bet retai. Rašiau 1926 m. vasarą joms siuvant pas Rinkius Smilgių k. (kartu dainavo ir Rinkiutės). Apie dainų rinkimą girdėję, bet niekam nedainavę. Dainavo noromis kiek mokėdamos. Labiausia mėgiamas dainas turi susirašę į sąsiuvinius. Iš tų sąsiuvinių man davė nusirašyti. Nusirašiau, mano nuomone, senesnes, apleisdamas visai naujas, — šių laikų iš knygų, sentimentalius poetų kūrinius. Dainininkės dalyvauja organizacijose (regis, pavasarininkų), bažnytiniame chore, skaito laikraščius. Siuva tik savo apylinkėse. Apylinkių gyventojai gryni zanavykai. Daug. žiūr. 90 d.

128 d. *Morkevičių* merginos, žiūr. 79 d. Dainuojama.

129 d. *M. Gudaitytė,* žiūr. 43 d. Nedainuojama.

130 d. *Blaževičiūtė,* žiūr. 92 d. Jaunimas nebedainuoja.

131, 132 d. *Janulionienė,* žiūr. 1 d.

133 d. *Jurčiukonienė,* žiūr. 9 d.

134 d. *Janulionienė,* žiūr. 1 d.

135 d. *Tercijoniūtė,* žiūr. 30 d.

136 d. *Trakymaitienė,* 97 metų, Kalvarijos parap. Kreivosios k. 6 klm. nuo Kalvarijos į pietryčius. Labai stipriai kurčia. Susikalbėti labai sunku. Padainavo ūpo pagauta viso vos dvi dainelės. Šiaip niekad nedainuoja. Dainavo be jokios tvarkos, neklausydama užrašinėtojo prašymų. Padainavus labai greit ėjo iš kambario ir nenorėjo daugiau su užrašinėtoju kalbėtis. Prikalbino dainuoti jos anūkė Marijampolės Mokytojų Seminarijos mokinė (dabar jau mirus). Apie senę sakė, kad — buvus didelė dainininkė. Kasdieninius poterius Tr. kalba sakydama: nueitumbim, prašytumbim. Tą patį vakarą rašiau ir Žilinskienės dainas.

137 d. *Maslauskienė,* žiūr. 8 d.

138 d. *Totkevičienė,* Seirijų parap. Cijūniškės k. Neraštinga. Ūkininkė. Padainavo pasikeisdama su kitais dainininkais keliolika dainelių. Moka lenkiškai. Kai kurias dainas (pasakė — kurias) išvertusi iš lenkiškų, dabar ji dainuoja lietuviškai.

139 d. *Miškinienė.* Vojašiškio parap. Zarasų aps. Juknėnų k. Ūkininkė. Jau nebedainuoja, tačiau pirmiau buvus didžiau-

sia tos apylinkės dainininkė. Padainavo keliolika dainelių. Savo dainų dar niekam nedainavus. Dainavo noromis. Dainas prisiminti jai padėjo jos sūnus Antanas. Pasakojo, kad seniai, prieš Didįjį Karą, jų apylinkėje dainas kai kas rinkęs. Rašiau 1929 m. vasarą. Šią dainelę galima dainuojant ir šokti. Šoka pasidėję rankas ant klubų, po vieną atskirai, sustoję rateliu. Šoka daugiausia vaikai.

140 d. *Matulevičienė,* Kalvarijos parap. Kamšų kaimas. Ūkininkė. Atitekėjus į Kamšus iš kaimo už 6 klm., iš Liudvinavo parapijos. Ten išmokus ir visas dainas. Dainavo noromis. Man dar nerašius pasisakė, kokias dainas moka, sakydama, kad tai esančios labai gražios dainos. Daugumą jos padainuotų dainų apylinkėje nieks dainuoti nemokąs. Dainavo visas, kokias tik mokėjo, dainas ir dainuškas. Per du vakaru padainavo apie 100 dainų. Apie pusę tų dainų įdainavo į fonografą. Rašiau 1929 m. rugsėjo mėn. Palyg. 136 d.

IV. Pabaigtuvių (Rugiapiūtės) dainos.

141 d. *Marcinkienė,* žiūr. 14 d.

142 d. *Strošinskienė.* Senyva moteriškė, atėjusi uždarbiauti iš savo tėviškės Žiežmarių parap. Ten užaugus ir išmokus visas dainas. Užrašiau būdamas Rumšiškių p. Goronių k. pas Alionius, kada ji ėjo keliu pro šalį. Pakviesta dainavo, stovėdama prie lango, keletą dainelių. Padainavus ėjo prie savo darbo. Savo dainų niekad jau nedainuoja. Daugiau dainų nemokėjo. Esantieji kartu Alionių k. žmonės jos dainų dainuoti nemokėjo. Posmų eilučių skaičius yra nevienodas, nes taip padainavo dainininkė. Galima žiūr. dar 26 d.

143 d. Eitikonių k. seniai, žiūr. 23 d.

144, 145, 146 d. Kalvarijos prieglauda, žiūr.: 91 d. 144 dainoje kartais pasako to blogo dvarininko pono pavardę.

147 d. *Gudaitytė,* žiūr. 43 d.

148 d. Goronių k., žiūr. 26 d.

149 d. R. *Sutkuvienė,* žiūr. 80 d.

150 d. Seirijų parap., žiūr. 11 d.

151, 152 d. *Maslauskienė,* žiūr. 8 d.

153 d. *Jurčiukonienė,* žiūr. 9 d.

154, 155 d. *Mockaitienė*, žiūr. 2 d. 155 d. dainuoja pabaigtuvių vainiką nešant namo.

156 d. *Auruškevičienė*, žiūr. 46 d. Liūdna meliodija.

157. *Bingelienė*, žiūr. 55 d.

V. Vestuvių dainos.

158 d. Užr. Suv. Kalvarijos parap. Jonavos k. 1929 m. rudenyje. Padainavo žmonės atvykę į tą kaimą pas gimines svečiuosna, nuo Seirijų miestelio į vakarus. Dzūkai. Raštingi. Mokėjo tik kelias dainas. Moka lenkiškai ir lenkiškų dainų. Dainininkas klausė, kada bus karas su lenkais, nes ir jis tada eitų lenkų mušti.

159 d. Naudžių k., žiūr. 48 d.

160 d. *Vaitonienė*, žiūr. 6 d.

161 d. *Janulevičienė*, Seirijų parap., Cijūniškės k. Neraštinga dzūkė, ūkininkė. Padainavo apie 20 dainų. Mokėjo ir daugiau, bet tuo kartu jai smarkiai skaudėjo dantį ir dėlto negalėjo dainuoti. Dainuoti buvo labai nedrąsi, ir reikėjo daug prašyti, kad padainuotų. Dainavo kartu su kitomis kaimo moterėlėmis.

162 d. Iš Seirijų parap., žiūr. 158 d.

163 d. *Baltrušaitytė*, žiūr. 127 d.

164 d. *Olekienė*, žiūr. 34 d.

165 d. *Krušinskienė*, žiūr. 27 d.

166, 167 d. *Bacevičienė*, žiūr. 16 d.

168 d. *Baltrušaitytė*, žiūr. 127 d.

169 d. *Masalskienė*, žiūr. 99 d.

170 d. *Bacevičienė*, žiūr. 16 d.

171 d. *Baltrušaitytė*, žiūr. 127 d. Dainuojama.

172 d. *Grikietienė*, žiūr. 17 d.

173 d. *Fileris*, žiūr. 3 d.

174 d. *R. Sutkuvienė*, žiūr. 80 d.

175 d. *Morkevičių merginos*, žiūr. 79 d.

176 d. *Masalskienė*, žiūr. 99 d.

177 d. *Černiauskaitė*, 70 metų. Griškabūdžio parap. Smilgių kaime. Neturtinga darbininkė. Kartais darbo netekus eina elgetauti. Jau seniai savo jaunystės dainų nebedainuojanti (sakėsi daug dažniau badą kenčianti nei dainuojanti). Jauna būdama, mokėjusi daug dainų. Dabar atsiminė ir padainavo tik

keletą. Rašiau 1926 m. vasarą pas Starkauskus. Starkauskienė sakė, kad vienas atostogaująs karininkas tą vasarą jų kaime dainų kiek rinkinėjęs. Šiaip tolesnių gimnazijų grįžę atostogų mokiniai tautosakos kiek rinkinėją. Daug žiūr. Griškabūdžio parap. dainas.

178 ir 179 d. *Šeškienė-Šeškevičienė*, kokių 40—45 metų, Višakio-Rūdos miestelyje. Išsilavinusi, savamokslė miestelio gyventoja, ūkininkė. Dalyvauja katalikiškose moterų organizacijose, joms vadovauja. Dainas išmokusi iš savo jau seniai mirusios motinos. Dabar neturinti laiko kada bedainuoti. Jos padainuotų dainų apylinkėje dainuoti niekas nemokąs. Padainavo noromis keliolika dainų. Visas kiek atsiminė.

180 d. *Vainiūnas*, Debeikių parap. Siuvėjas, apie 40 metų. Raštingas. Pats mėgsta dainuoti. Dainavo man rašant dainas Elmiškio ar Jelmiškio kaime. Pats, regis, serga nugarkaulio džiova (turi nemažą kuprą). Dainavo noromis. Nedrįsdamas kaikurias dainas man dainuoti, pats užrašė ir padavė man užrašytas. Seniau labai mėgdavo šią dainą dainuoti vestuvėse. Sakėsi mokąs daug pasakų, tik neturėjo laiko sakyti. Nelygus posmų eilučių skaičius yra dėlto, kad taip padainavo.

181 d. *Žilinskienė*, žiūr. 80 d. Dainuodama jaunimo dainas, dainininkė pasakodavo, kad seniau merginos buvusios daug kuklesnės vaikinams. Jos augime merginai pasirodyti miestelyje su vaikinu buvusi didelė gėda. Iš tokios merginos juokdavusios jos draugės. Kad merginos eitų su vaikinais kur nors pasivaišinti, niekad nebūdavę ir girdėti. Tada dukters daug geriau klausydavusios savo motinėlių... Ši daina geriausia tikdavus dainuoti vestuvėse, žiūr. 32 d.

182 d. *Naudžiuvienė*, apie 60 metų, Runkiai, Višakio-Rūdos parap. Ūkininkė. Moka tik skaityt. Rašinėdavau pripuolamai 1924—25 m. Ypatingai daug dainų atsimena atsisėdus linksmoje kompanijoje. Dainavo noromis, drąsiai, nes rinkėją pažinojo. Klausiama, ar nemokėtų dainų apie perkūną, ugnį, papasakojo, kad jų senas tėvukas (jau miręs) parsinešęs švęstos velykų ugnies ją nunešdavęs į kelmyną ir užkurdavęs kurį sausą kelmą. Paskui visą vasarą stengdavęsis, kad ta ugnis neužgestų. Nuolat eidavęs jos kurstyti. Užaugus čia pat.

183 ir 184 d. *Baltrušaitytė*, žiūr. 127 d.

185 d. *Bacevičienė*, žiūr. 16 d.

186 d. *Olekienė,* žiūr. 34 d.

187 d. *Matulevičienė,* žiūr. 140 d.

188 ir 189 d. *Naudžiuvienė,* žiūr. 182 d. 189 d. nelygūs posmai yra padainuoti dainininkės.

190 d. *Karalina Skardžiuvienė,* 51 metų, Varkujų kaimas, Debeikių parap. 6 klm. nuo Debeikių į rytus. Niekur nekeliavus; sakėsi nemačiusi mašinos, t. y. traukinio. Moka tik skaityt. Visas dainas išmokusi prieš 30—35 metus. Rašiau 1930 m. vasarą, eidamas nuo Debeikių į rytus. Padainavo noriai apie 30 dainų. Rašiau lauke, nes viduj nebuvo kur. Pamačius skrendantį orlaivį, pradėjo bėdoti, kad dabar kada kils karas, tai iš orlaivių išnuodysią visus gyventojus. Kai kurias dainas sustačiusi ji pati, kaip sakėsi: „Iš mano galvos". Šią dainą Debeikiuose Baranauskaičia, žiūr. 423 d., dainavo palikdama dainos pradžią, pradėdama dainuoti žodžiais „Anykštėnų".

191. Racija. *Antanas Baranauskas,* per 80 metų, Debeikių miestelyje (12 klm. nuo Anykščių). Užr. 1930 m. vasarą. Gyvenęs visą amžių namie. Su rusų valdžia reikalų neturėjęs. Prieš porą metų jis ir dar keli apylinkės žmonės buvo patvirtinę vieno asmens ištikimybę, kad jis esąs teisingas, bet tas asmuo pabėgęs ir B. dėl savo parašo Taikos Teismo buvo baustas 14 parų arešto. Bet padavęs Lietuvos Prezidentui A. Smetonai pasigailėjimo prašymą, buvęs nuo tos vienintėlės savo gyvenime bausmės atleistas. Prašomas pasakyti vestuvinių racijų, pirmiausia pasakė kelias senas dainas, kurias vyrai jo augime dainuodavę. Užtikrino, kad tų dainų žodžiai ir meliodija esą toki patys, kaip jis girdėjęs dainuojant. Dainavo noromis. Dėlto, kad norėjo balsu dainuoti, buvo savo žmonos kelis kart aprėktas ir net išvarytas laukan. Jo žmona jam liepė ne dainuoti, bet sakyti žodžiu. Seniau pats buvęs kelis kart racininku — kalbėtoju. Dar netaip seniai, kada vestuvės būdavo atliekamos senoviškai, jaunimas eidavęs pas jį mokytis tų racijų. Papasakojo, kad jam dar esant jaunam, vestuvėse sekmadienio rytą atvykus jaunajam vežtis jaunąją šliūban, jaunoji su pamergėmis slėpdavusis po drobe. Užtiesdavę ant sėdinčių merginų baltą drobę, ir jaunasis su piršliu turėdavęs surasti nuotaką. Pirmiausia ieškodavęs jaunasis. Jis apčiupinėdavęs visų merginų rankas; kurios rankos labiausia drebėdavusios, tai spėdavęs, kad ta esanti jaunoji. Jei nepavykdavę rasti jaunajam, tai eidavęs ieškoti piršlys. Taip

ieškodavę, kol rasdavę. Jų krašte jungtuvės visuomet būdavusios sekmadienio ryte su mišiomis. Vestuvės baigdavusios ketvirtadienį ar penktadienį, kaip kas ištesėdavęs. Paskutinės su senoviškomis apeigomis vestuvės jų krašte buvusios prieš keturis metus. Rašant vestuvines apeigas, Elmiškio ar Jelmiškio kaime nuo Debeikių į vakarus, sena moterėlė — dainininkė papasakodama apie apeigas, pasipuošė senovišku nuometu, kuris buvo pasilikęs pas juos nuo senų laikų. Yra tai ilga, bent trijų metrų ilgio ir bent 75 centim. pločio drobė, kuri apvyniojama apie galvą kelis kart ypatingu būdu. Kokia tu esi graži, skaisčioji nuotaka, papuošta baltuoju nuometėliu, būdama jaunųjų svajonių numylėta, jei dabar tu, senute, pasipuošus nuometėliu, sulenkta amžių naštos grįžti į tuos jaunųjų dienų sapnus! Tame kaime tą raciją pasakė kiek kitaip:

„..... Susirinko mūsų brolių devyni desėtkai, žirgais mizernais, ale tarnais pakarniais. Išjojom viešu keleliu. Išjoję iš tolo išvidom: po tiesiai rankai stovi alyvos medelis. Tam alyvos medely nusileidė iš dangaus gražus sakalaitis. Kaip tas medelis mirgėjo, tai gražus sakalaitis čiulbėjo. Ale ten ne sakalaitis čiulbėjo, bet pats Viešpats su Ponu Dievu kalbėjo, dėl mūsų brolių jojančių storonę darė. Išjoję išvidom aukštą kalnelį. Ant to aukšto kalnelio buvo rūtų darželis. Tam darželyj šventa Elzbieta rūtą sėjo, Pana Marija ravėjo, šventa Magdalena kvietkus darė. Ponas Jėzus deimantais karpė. Nedėlios rytą puikų rūtų vainiką šventon bažnyčion neštis smilkalais smilkintis, *Onutei (NN)* dabintis žalias gražus vainikas nesuvytintas. Atsiuntė jaunas jaunikaitis, nei perlais, nei deimantais, tiktai tuo žaliu rūtų vainiku per žmonių patarimą ir žodžių meilumus. Prašom ponią svočią priimti tą vainiką ir uždėti ant tos panos baltos galvos.....“

Ten rašant moterėlės netiek dainavo dainų, kiek stebėjosi iš tautosakininko darbo, negalėdamas jo tikslo suprasti. Girdi, dabar jau niekas senų dainų nebedainuojąs, pasakų nepasakojąs, tai kam jos dar reikalingos. „Ar jūs patys jas norite išmokti dainuoti? Kam reikia tų senų papročių aprašinėjimo? Jei jie būtų kam reikalingi, tai kodėl niekas jų čia neužrašinėjo?“

192 d. *Vasiliauskas,* žiūr. 36 d.

193 d. *Vasiliauskas,* žiūr. 36 d.

194 d. *Aranauskienė,* žiūr. 22 d.

195 d. *Grybauskienė,* Griškabūdžio parap. Smilgių k. Neturtinga darbininkė. 1926 m. vasarą padainavo keliolika dainelių. Dainininkė nebuvus. Dabar jau niekad nebedainuojanti.

196 d. *Rinkiuvienė,* kokių 75 metų, Griškabūdžio parap. Dainas atsiminė labai sunkiai. Dainuodama daug kartų klydo. Dainas atitaisydavo ir baigdavo dainuoti jos dukters. Dabar jau visiškai nebedainuojanti. Kartu dainavo ir Baltrušaitytės. Daug. žiūr. Smilgių k. 90 d.

197 d. *R. Sutkuvienė,* žiūr. 80 d. Dainuoja prieš važiuojant šliūban dedant nuotakai vainiką.

198 d. *Krušinskienė,* žiūr. 21 d.

199 d. *Žitkauskytė,* 80 metų, Ilguvoje. 1926 m. vasarą esant Ilguvoje pas Puidokus ir teiraujantis dainų, netikėtai atėjo pas tuos žmones minima Žitkauskytė. Ten esantieji namiškiai supuolė jos prašyti, kad ji, kaip gera dainininkė, padainuotų senobinių dainų. Po ilgų prašymų, ir man prisidėjus, pavyko išprašyti keletą dainelių. Ji yra neturtinga miestelio gyventoja. Neraštinga. Užaugus toje pat parap. Dainuoja ir dabar kaip ūpas užeina (labiausia prie stikliuko kompanijos).

200 d. *Marcinkienė,* žiūr. 14 d. Meliodija labai verksminga. Dainavo nesilaikydama posmuose lygaus eilučių skaičiaus, kaip ir čia yra.

201 d. Suv. Kalvarijos prieglauda, žiūr. 91 d.

202 d. *Masalskienė,* žiūr. 99 d.

203 d. *Marija Dovydaitienė* (eina 7-tą dešimtį metų). Runkių kaime, Višakio-Rūdos parap. Ūkininkė. Prieš 45 metus atitekėjus iš Pilviškių parapijos. Iš ten atsinešus ir visas dainas. Rašiau 1926 m. pavasary. Man padainavo apie 10 dainų, o prieš metus laiko mano seseriai ji padainavo apie 40 dainų, kurias ši įteikė prof. M. Biržiškai. Daugiau dainų nebeatsiminė, ir tas pačias vos-ne-vos išprašiau. Vestuvių apeigų veik nebeatsiminė. Trumpai tepasakė, kad jos tėviškėje (Pilviškių p.) vestuvės tęsdavusios kokią savaitę. Vestuvininkai ne tik linksmindavęsi namie, bet išeidavę į kaimą krėsti juokų. Dainą atsiminė labai silpnai, čia yra visa taip kaip padainavo.

204 d. *R. Sutkuvienė,* žiūr. 80 d.

205 d. *Yvanauskienė,* žiūr. 125 d.

206 d. *Marcinkienė,* žiūr. 14 d.

207 d. *Elzė Pilipūnienė,* 85 metų, Jaščiūnų kaimas, Gegužinės parap. Kaimas stovi tarp Panerio girių. Keliai blogi, šlapesnėmis dienomis neišvažiuojami. Į artimiausią gelžkelio stotį 20 klm. Kaimo apylinkėse yra kurganų ir padavimų apie juos. Rašiau 1927 m. vasarą. Kaimas gyvena senoviškai — rėžiais, šniūrais. Kaimo triobos išstatytos labai ankštai prie vieno kelio. Kai kurie ūkininkai dar žemę aria medinėmis žagrėmis. Gyventojai smulkūs žemvaldžiai, daugumas vargingi. Dažnai viename triobos gale gyvena žmonės, o kitame laiko gyvulius. Švietimas dar labai silpnas. Pradžios mokykla buvo tik prieš metus įsteigta už trijų klm. Mokinių, kurie lankytų aukštesnes mokyklas, visai nėra. Man atvykus į pirmutinę kaimo triobelę, kaimiečiai pasišaukė pas mane kaimo seniūną. Kaime svetimas žmogus retas svečias. Svetimais žmonėmis nepasitiki. Valgyt tedavė tada, kaip paėmė iš manęs pinigus. Atsitarnavę kariuomenėje vyrai visi raštingi ir dainuoja tik šio laiko dainas. Į senųjų žmonių dainas jaunuomenė žiūri su pašaipa: „bobų dainos", „negražios". Jaunimas mėgsta suėjimus ir naujų laikų dainas. Jaunuomenės tarpe tautinis susipratimas žymiai didesnis nei pas senius. Apylinkėje yra lenkų dvarininkų, kurie griežtai priešingi jaunajai kaimo dvasiai. Jaunimas dainų moka daug, bet vasaros darbai neleido dainomis užsiimti. Apie dainų rinkimą niekada negirdėjo ir nesuprato, kam jos reikalingos. Dainuoti pirmiausia pradėjo jaunesni ir tik paskui pradrįso ir senutė Pilipūnienė. Sakėsi, visas savo dabar man padainuotas dainas išmokusi būdama 10 metų amžiaus. Niekur iš namų nekeliavus. Dėl senatvės buvo labai sunku susikalbėti. Gerokai kurčia. Kada paprašiau padainuoti dainų, tai paklausė, kokių man dainų reikia: lietuviškų, lenkiškų ar gudiškų. Sakė, kad seniau visas dainas lygiai dainuodavus, tik dabar jau pradedanti daugiau dainuoti lietuviškai. Gyvena labai vargingai, kartais eina elgetauti.

208 d. Naudžių k., žiūr. 48 d.

209 d. *Tercijoniūtė,* žiūr. 30 d.

210 d. *Bacevičienė,* žiūr. 16 d.

211 d. *Aranauskienė,* žiūr. 22 d. Posmų eilučių skaičius nevienodo didumo, nes taip padainavo. Dainuoją važiuodami į šliūbą tada, kai nuotakos miręs tėvas ar motina.

212 d. *R. Sutkuvienė,* žiūr. 80 d. Dainuoją važiuodami šliūban, kada jaunasis neturi tėvo arba yra našlaitis.

213, 214, 215 d. M. *Gudaitytė,* žiūr. 43 d.

216 d. *Astrauskaitė,* 17—19 metų, Agurkiškės k. Višakio-Rūdos parap. Neturtinga mergina. Raštinga. Dainavo kartu su kitomis sodžiaus moteriškėmis. Daug. žiūr. 21, 43.

217 d. *Sutkuvienė,* apie 50 metų, Lodiškės kaimas, Višakio-Rūdos parap. Apie 9 kilom. nuo V. Rūdos miestelio į rytus. Susipratusi sodietė, ūkininkė. Dainavo noromis. Didelė dainininkė nebuvus, bet dabar noriai dainuoja suėjus draugijon. Tautosakos rinkimą suprato. Paprašius senovinių daiktų, pasikrapščius tarp senų daiktų, surado vieną bažnytinių giesmių knygelę išleistą Vilniuje 1802 m. Sakėsi padainuosianti dainas savo sūmums, kurie užrašę paduos man, bet matyt, tą neprisirengė padaryti. Rašiau 1924—25 Kalėdose.

218 d. *Strošinskienė,* žiūr. 142 d. Meliodija labai graudi. Dainuoją prieš važiuodami į šliūbą, kada nuotaka yra nešlaitė.

219 d. Goronių k., žiūr. 26 d.

220 d. *Aranauskienė,* žiūr. 22 d.

221 d. *Narbutienė,* žiūr. 120 d.

222 d. *Baltrušaitytė,* žiūr. 127 d.

223 d. *Šerkšnas,* kokių 45 metų, Seirijų parap. Cibulių k. Moka lenkiškai. Dainininkas nebuvęs. Viso tepadainavo pora dainelių. Dabar jau visiškai nebedainuojąs. Reikėjo daug prašyti, kad sutiktų dainuoti. Nors triobos visai arti prie plento, bet svetimą žmogų pas save retai sulaukia. Jo žmona sakėsi seniau buvusi „tikra" lenkė. Ilgai reikėjo prašyti, kol pradrįso dainuoti.

224 d. *Puodžiukynienė,* 26 — 29 m. Višakio-Rūdos parap. Garankščių kaime. Atitekėjusi iš Marijampolės aps. Šunskų parap. Padainavo apie 50 dainų. Visas dainas išmokus savo gimtinėje. Daugiausia padainavo vaikų dainų. Šios dainininkės dainose minimi kaimų vardai: Surgučiai, Tursučiai, yra jos gimtinės apylinkės kaimai. Padainuotų dainų apylinkėse nebedainuoją, bet jos tėviškėje dar jas dainuoją. Rašiau 1926 mt. pavasary, velykų atostogomis.

225 d. *Krušinskienė,* žiūr. 27 d. „Į Rūdos miestelį" — į Višakio-Rūdą.

226 d. *Rinkuvienė*, žiūr. 196 d. Posmų eilučių skaičius nevienodas dėlto, kad dainą atsiminė sunkiai. Tenka pastebėti, kad visos apdainuojamos piršlį dainos yra labai nepastovios, formos atžvilgiu dainuoja kaip kas sumano ir tiek.

227 d. *R. Sutkuvienė*, žiūr. 80 d.

228 d. *Tercijoniūtė*, žiūr. 30 d.

229 d. *Mockaitienė*, žiūr. 2 d. Dzūkai sako: mokytoika, ponia mokytoika. Dainos žodžiai: „dvare ponelės nėra", yra išvesti iš: ponia, poniutė. Ponelė — garbingos moters vardas.

230 d. *Jurčiukonienė*, žiūr. 9 d.

231 d. R. *Sutkuvienė*, žiūr. 80 d.

232 d. Jonavos k., žiūr. 33 d.

233, 234, 235, 236, 237 d. Suv. Kalvarijos par. priegl., žiūr. 91 d.

238 d. R. *Sutkuvienė*, žiūr. 80 d.

239 d. *Račius*, žiūr. 88 d.

240 d. *O. Skeltienė*, kokių 45 metų, Višakio-Rūdos miestelyje. Neturtinga miestelio gyventoja. Raštinga. Dainininkė nebuvus. Padainavo tik keliolika dainelių. Jos padainuotų dainų apylinkėje niekas nedainuojąs.

241 d. *Baltrušaitytė*, žiūr. 127 d.

242 d. Naudžių k., žiūr. 48 d.

243 d. *Jakštienė*, kokių 45 metų, Gulioniškės k. Višakio-Rūdos parap. Raštinga. Dainas išmokusi būdama jauna. Dabar dar dainuoja pakviesta į vestuves, krikštynas ar šiaip linksmoje draugijoje. Padainavo noromis (visas kiek atsiminė) apie 30 dainų.

244 d. Iš Seirijų parap., žiūr. 158 d. Šarvas — kraitis.

245 d. U. *Žitkienė*, apie 40 metų, Kuktų kaime. Marijampolės parap. Raštinga. Padainavo apie 30 dainų. Įdomesnes dainų meliodijas įdainavo į fonografą. Savo dainų dabar jau nebedainuojanti. Šią dainą dainuoja vestuvėms baigiantis (arba sugrąžtuose). Dainuoja daugiausia senesni dainininkai-ės. Jaunimas šios dainos nemokąs ir nesimokąs. Dainoje žodžiai: „pana", „panelė", kaitaliojasi su „merga", „mergelė". Senesni žmonės taip dainuoja ir, norėdami pagerbti mergaitę, sako „pana", „panelė", o šiaip sako: „merga", „mergelė".

Apylinkių kaimuose yra keletas evangelikų, kurie save vadina vokiečiais. Lietuviškas kaimo jaunimas su tais vadinamaisiais vokiečiais nebendrauja.

246 d. *Dovydaitienė,* žiūr. 203 d. Dainą atsiminė silpnai, dėlto posmų eilučių skaičius nevienodas.

247 d. *Ruzgienė,* apie 80 metų, Pilkeniai. Tauragnų parap. Neraštinga. Dainas atsiminė labai sunkiai. Dainavo po kelis kart persidainuodama. Daugelio dainų atsiminė tik pradžias. Jaunesnė būdama buvus didelė dainininkė. Dabar jau niekad nebedainuojanti. Dainų rinkimo nesuprato ir dainavo lyg prisibijodama. Dainuoti trukdė vasaros ūkio darbai. Viso padainavo keliolika dainelių. Dainavo stipriai išlaikydama tarmės ypatybes. Šią dainą atsiminė labai silpnai. Jos dainų jaunimas dainuoti niekas nemokąs. Rašiau 1929 mt. vasarą. Dainuojama sugrąžtuose.

Vestuvių dainos.

Šiame dainų skyriuje, nors toli gražu nevisai tiksliai galima išskirti: pažintuvių, piršlybų (158—176 ir 190) dainos. Sužiedotuvėse dainuojama: 177, 178, 179, 181 d. Didvakario ir mergvakario: 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189 d. Išvykimas bažnyčion palydimas įvairiomis racijomis (191) ir nuotaka virkdinama (192, 193, 197, 198, 203, 211, 216, 370 d.). Važiuojant ir grįžtant iš bažnyčios taip pat dainuojama liūdnos (196, 199, 200, 201, 210, 212, 218) dainos. Kraitvežių dainos dainuojama kartu su kitomis dainomis važiuojant iš jaunosios namų pas jaunąjį (202, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 213, 214, 215, 217 d.). Nuvažiavus į jaunojo namus jaunojo pulkas sutinkamas „kaip priešas" (219—225 d.). Laukiantieji vestuvininkai prašo iš jaunųjų dovanų (226, 227, 228, 229 d.). Sugrąžtuose apdainuojama tikras ar tariamas nelaimingai nutekėjusios dukrelės likimas (245, 246, 247 d.).

VI. Dainos — mįslės.

248 d. *Eleksienė,* Ilguvos parap. Padainavo pripuolamai keliolika dainelių. Dainininkė nebuvus, padainavo visas dainas kiek mokėjus. Šią dainelę dainuodavę daugiausia vestuvėse. Dabar ji jau nebedainuojama. Rašiau 1926 mt. vasarą.

249 d. Suv. Kalvarijos parap. Santakos k. pas Radzevičius. Padainavo mergina atėjus tarnauti nuo Garliavos. Dainininkė. Padainavo apie 30 dainų. Jos dainuojamos dainos turi rašytų eiliuotų dainų įtakos. Keliolika dainų įdainavo į fonografą. Dainininkė, regis, moka kalbėti lenkiškai ir rusiškai. Veik visas

dainas išmokus dainuoti dar prieš Didįjį Karą. Jos padainuotas dainas jaunimas dar tebedainuojąs. Šią dainuodavę vestuvėse.

250 d. *Sidarienė,* apie 60 metų, Cijūniškės k. Seirijų parap. Neturtinga ūkininkė. Dainininkė nebuvus. Padainavo keliolika dainelių, pasikeisdama su kitais kaimo dainininkais. Seniau šią dainelę dainuodavę vestuvėse. Dabar jau nebedainuojama. Daug. žiūr. Cijūniškės kaimo dainos.

251 d. Dainavo dvi dainininkės, užaugę ir visas dainas išmokę Seinų parap. Rašiau 1929 mt. vasarą Lazdijuose pas mokytoją Mulerską. Dainininkės Lazdijuose gyvena pabėgę nuo lenkų persekiojimų iš savo gimtinės tėviškės okupuotosios Lietuvos Seinų parap. Dabar negalėdamos laisva širdimi prisiminti pavergtą gimtinę, niekad nebedainuoją. Seniau būdavusios didelės dainininkės, o dabar atsiminė tik keliolika dainelių. Užsiima smulkiais darbeliais, kuriuos gauna miestelyje. Sakėsi 1928 mt. vasarą slapta perėjusios į savo gimtinę, netoli nuo Seinų, bet ten buvę daug lenkų kariuomenės ir jos, bijodamos būti suimtos, tuoj turėjusios bėgti iš savo gimtųjų namų...

Dainos-mįslės labiausia dainuojama vestuvėse.

VII. Gėrimų dainos.

252 d. *Masalskienė,* žiūr. 99 d.

253, 254 d. *Sadauskienė,* apie 50 metų, Kieliškės k., Kaišiadorių parap. Rašiau pravažiuodamas pro kaimą, sustojęs pakelės triobelėje pas ūkininką, kada buvo lietus. Lietui lyjant ir smarkiai griaudžiant, seni kaimo ūkininkai klaupė ant kelių ir balsu meldės, o tuo tarpu jaunieji ūkininkaičiai panašiai nedarė. Juos gamtos jėgos nebetaip gąsdino. Kur buvau sustojęs, toje triobelėje niekas dainuoti neišdrįso, nes sakė, kad gali už tai būti kokia bėda, gali „šaukti prie valdžios". Dainininkė buvo pakviesta iš kitos triobelės ir padainavo keletą dainelių. Dainininkė nebuvus, bet jaunesnė būdama mokėjo daug dainų. Kaimiečiai su svetimais žmonėmis labai nedrąsūs. Gretimame kaime vos-ne-vos gavau nakvynę. Tos dienos vakare šimtametis senelis Galinis nemaža papasakojo apie prancūzmetį ir apie kunigystas (baudžiavas).

255 d. Eitikonių kaimo seniai, žiūr. 23 d. Senukai papasakojo šią dainą kartą dainavę tada, kai buvo grįžęs iš rusų kariuo-

menės lietuvis kareivis tarnavęs kariuomenėje 25 metus. Tie senukai tada dar buvę jauni ir visi bėgę pažiūrėti to kareivio, kuris sugrįžo į savo gimtąją pirkelę jau senas, barzdotas senelis... Tą dainą dainavę, vaišindami tą kareivį jam sėdint už stalo.

256 d. *Račius,* žiūr. 88 d.

257 d. *Abraitienė,* žiūr. 40 d.

258 d. *Pečkys* St., žiūr. 7 d.

259 d. *Grikietienė,* žiūr. 83 d.

260 d. *Ambrasas,* Višakio-Rūdos parap. Apie 30 metų, darbininkas. Raštingas. Daug dainų parsinešęs iš kariuomenės. Dabar šių padainuotų dainų jau nedainuoją. Padainavo visas, kiek mokėjo (visas senesnes).

261 d. *Bacevičienė,* žiūr. 16 d.

262 d. *Kemeža,* Višakio-Rūdos parap., Beržupių k. Labai linksmas, simpatiškas, tvarkingas ūkininkas. Kokių 45 metų. Dainų daugiausia išmokęs iš spaudos draudimo metų kalendorių. Truputį užsiiminėjęs ir knygų kontrabanda. Eiles sustatinėdavęs ir pats. Keletą dainelių sustatęs apie savo kaimynus. Jo sukurtas dainas apylinkėje dainavę. Daugiausia dainuodavęs per vestuves, krikštynas. Rašiau veik visą dieną 1926 metais vasarą. Mokėjo daug dainų, bet dėl jo trankumo negalėjau tinkamai per tą laiką rašyti. 1928 mt. jį nužudė jo sūnus.

263, 264 d. *Radzevičienė,* žiūr. 121 d.

265 d. *Grikietienė,* žiūr. 83 d.

266 d. *Marcinkienė,* žiūr. 14 d.

267 d. *Rinkiuvienė,* žiūr. 196 d.

268 d. *O. Sutkuvienė,* Ilguvos parap. Kokių 65 mt. Mokėjo daug dainų, bet už kiekvieną padainuotą dainelę reikalavo po pusę lito, tačiau už keturias padainuotas daineles pavyko nusiderėti ligi 20 centų. Sakė, kad aš dykai dėl jų nevažinėjąs, bet gaunąs „tūkstančius", tai ir jai turįs užmokėti. Ji reikalavo pinigų dėl to, kad jauna būdama, padainavus nemaža dainų kun. Juškevičiui Veliuonoje, gavus iš jo 10 rublių. Man jai priminus, kad tos dainos, kurias ji padainavo, man yra netaip svarbios, ji sakėsi man padainavus tokias, kurių Juškevičiui nedainavus. Dainuoti nesutiko daugiau dėl to, kad neturėjo laiko, o aš neturėjau pinigų jai už padainuojamas dainas tinkamai atlyginti. Moka daug dainų. Sakė, kad jei turėčiau buteliuką, tai aš nepaspėčiau rašyti, tiek ji padainuotų. Dabar daugiausia dainuo-

janti vestuvėse, krikštynose — kompanijoje. Pati mėgsta išgerti.

269 d. Višakio-Rūdos parap. į šiaurę nuo Višakio-Rūdos apie 3 klm. Daina sustatyta po Didžiojo Karo slaptų degtindarių. Vienas apylinkės ūkininkas buvęs nubaustas už slaptą degtinės varymą. Bausmę atlikęs, jis grįžęs namo ir, sukvietęs apylinkės pažįstamus žmones, surengęs mažą pokylį. Buvęs pakviestas ir tas policininkas, kuris atėmęs iš to ūkininko slaptą bravorą. Kaimo moterėlėms dainuojant šią dainą, tas policininkas sėdėjęs nuleidęs žemyn galvą kaip žemę pardavęs. Dainininkė dainą surašiusi pati. Taip pat pasakė keletą kerų, būrimų maldelių, kurias, būdama mažesnė, pati praktikuodavus ir bijodavus būti užkerima. Apylinkėje yra padavimas iš švedų karų apie jų žiaurumus. Trumpas turinys: Per švedų karus namuose žmonės negyvendavę — išbėgdavę į miškus. Žmonės labai badaudavę. Į vienus namus parėjus senelė su dviem mažais 7—9 metų anūkais. Jai beverdant vandenį, ateinąs švedas kareivis ir prašąs valgyt. Senelė sakanti namuose valgyt nieko nėsą. Tada švedas parodęs į tuodu anūkus ir paliepęs juos išvirti. Pats švedas atsisėdęs ant slenksčio ir laukiąs, kada išvirs vaikus. Senelė vaikus nurėdžiusi, susodinusi asloje į didelę geldą ir jiems gražiai kalbanti, kad juos tuoj prausianti. Kaip vanduo užvirė, tai senelė paėmusi tą verdantį vandens puodą ir pylusi... ant sėdinčio švedo. Tas nesuspėjęs nė pašokti. Ta senelė išpylusi visą vandenį ant jo, ir jis tuoj miręs. Dainininkė parodė net tą vietą, kur seniau buvę tie nameliai, kur nuplikino tą švedą. Visai toks pat padavimas teko klausytis Runkių kaime iš A. D-čio, kaip D-čių prosenėlė irgi nužudžiusi švedą. Dainininkė prašė jos pavardės neužrašyti, kad ji tą dainą padainavo.

270, 271 d. *Tercijoniūtė,* žiūr. 30 d.

272 d. *Marcinkienė,* žiūr. 14 d.

273 d. *Blaževičiūtė,* žiūr. 92 d.

274 d. Cijūniškės k., žiūr. 11 d.

275 d. *Maslauskienė,* žiūr. 8 d.

276 d. *Račius,* žiūr. 88 d.

277 d. *Mockaitienė,* žiūr. 2 d.

278 d. *Česnavičius,* žiūr. 119 d.

279 d. *Sidarienė,* žiūr. 250 d.

280, 281 d. *Auruškevičienė,* žiūr. 46 d.

282, 283 d. *Radzevičienė,* žiūr. 121 d. Džela — cigono botagas.

284, 285 d. Cijūniškės k., žiūr. 4 d.

286 d. *Janulevičienė,* žiūr. 161 d.

287 d. *Bingelienė,* žiūr. 55 d.

288 d. Cijūniškės k., žiūr. 4 d.

289 d. *Fileris,* žiūr. 3 d. Iš karto dainą dainavo be kartojimų, tik paskui paprašius pasakyti ją taip, kaip visuomet dainuoja, sudainavo su kartojimais trid... Kartojimus sakė labai greit ir sakydamas kelintu kart juos maišydavo, klysdavo. Jis pats dar dainuodavęs ją, būdamas linksmoje draugijoje.

290 d. Nuo Seinų, žiūr. 251 d.

291 d. *Blažauskienė,* žiūr. 73 d.

292 d. Nuo Seinų, žiūr. 251 d.

293 d. *Gucaitis,* apie 80 metų, Grabavos k. Marijampolės parap. Neraštingas. Linksmo būdo. Mėgsta išgert, o išgėręs dar ir padainuoja, daugiausia gėrimų dainų. Viso tepadainavo apie 20 dainų. Daugiau dainuoti neturėjo laiko, sakėsi einąs žąsų ganyti. Seniau sakėsi buvęs didelis dainininkas. Jo dainas apylinkėje jaunimas dainuoti jau nebemokąs. Kaimas randasi lygiuose, derlinguose sudavų laukuose. Apylinkėse nėra jokių kalnelių, didesnių upelių. Žmonės labai nuoširdūs, vaišingi. Senelis Gucaitis apie jaunųjų inteligentų veikimą su vietos jaunuomene atsiliepia su pašaipa. Girdi: „Viktoro (Papečkio) kautai (vad. skautai) juokina žmones. Nesuprantu, kodėl dirbdamas jis negali užsidirbti ilgesnes kelnias. O vis nešioja tik tokias trumpas kaip vaikai... Anais metais Viktoras per Kižių ir Grabavos kaimus leido krivulę, kad pas jį rinktųs pasilinksminti, o kaip susirinko, tai jis rodė ant sienos lėles" (vadin. kilnojamas kinas). Apylinkėje tautosakos niekas nerinkęs.

294 d. *Malaiškytė,* kokių 35 metų, Utenoje. Raštinga, susipratusi Utenos visuomeninių organizacijų vadovė. Tautosakininką suprato ir dainavo noromis. Dainas išmokusi dar prieš Didįjį Karą iš savo mirusios motinos. Dabar jau nebedainuojanti. Jei dainuojanti, tai tik naujesnes jaunimo dainuojamas dainas. Viso padainavo apie 40 dainų, kurių pusę įdainavo į fonografą. Padainavo ir keliolika dabar jau nebedainuojamų bažnytinių giesmių. Rašiau 1929 mt. vasarą.

295 d. *Vaišnorienė,* apie 70 metų. Pilkenių k. Tauragnų parap. Padainavo keliolika dainų. Didelė dainininkė nebuvus. Padainavo visas, kiek tik atsiminė. Dainas išmokusi jauna iš kitų vyresniųjų dainininkių. Dabar jau niekuomet nebedainuojanti. Jaunieji jos dainų nemoka.

296, 297 d. *Matulevičienė,* žiūr. 140 d. Vietoje žodžio Kamšai galima sakyti kurio kito kaimo vardas.

298 d. *Mockaitienė,* žiūr. 2 d. Dainuojama pasigėrus. Dainuojant šokama pasiėmus į rankas lazdą ir pasilenkus per tą lazdą šokama; lazda laikoma už galų prie žemės. Šokama kol pavargstama. Kiti šoka per lazdą pasiėmę ją viena ranka; tada vienas lazdos galas yra prie žemės ir per jį lengviau peršokti.

VIII. Dainų dainelės.

299 d. *Paškauskas.* Raudeniškio kaime. Suv. Kalvarijos parap. Rašiau 1929 mt. rudenyje. Dainavo kelis vakarus visi šeimos nariai. Keliolika dainų įdainavo į fonografą. Viso Paškauskuose užrašiau apie 60 dainų. Daugumą dainų P-kas išmokęs iš savo dėdės.

Apylinkių kaimuose yra evangelikų lietuvių, kuriems Kalvarijos evangelikų bažnyčios dvasios reikalų vedėjai prievarta liepia vadintis vokiečiais. Vokišką dvasią palaiko jų tarpe nemokamai siuntinėjami Kalvarijos vokiečių inteligentams mokytojams vokiški laikraščiai. Vokiečiai mokytojai gauna iš Vokietijos knygų ir važinėja į užsienio vokiečių agitacinius kursus Vokietijon. Vasaros metu pas Kalvarijos vokiečius atsilanko ekskursantai iš Vokietijos.

300 d. *Rožė Grigaitienė.* Kukliai, Lazdijų parap. Neturtinga, neraštinga, smulki ūkininkė dzūkė. Mokėjo daug dainų, bet skubūs vasaros darbai neleido jai dainuoti. Trumpai teprisėdusi padainavo kelias daineles, kurias buvo išmokus savo jaunose dienose. Dainavo noromis. Dainų renkant negirdėjusi ir niekam nedainavus. Nors posmų eilučių skaičius nevienodas, bet taip ir buvo padainuota.

301 d. *Ruzgienė,* žiūr. 247 d. Atsiminė silpnai. Posmų eilučių skaičius paliktas toks, kaip padainuota.

302 d. *Vaitonienė,* žiūr. 6 d.

303 d. *Rimaitienė,* 45 metų, Paluobių bažnytkaimyje turi nedidelį ūkį. Linksmo būdo. Dainavo noromis keliolika dainų, gerai atsimindama, kiek leido pietų poilsio laikas. Dainas sakėsi išmokus turėdama 10—15 mt. Dainas dainuodama pasakydavo kurią dainą kokiame atsitikime ar darbe dainuodavus. Dainų niekam nedainavus, tik pereitą vasarą (t. y. 1925 m.) rengusis jos dainas rašyti viena apylinkės mokytoja. Ji dainuoti sutikus, tik ta mokytoja neprisirengus jos dainas rašyti, tai ji ir nedainavus. Rašiau 1926 m.

304 d. *Jakštienė,* žiūr. 243 d.

IX. Jaunimo dainos.

305 d. Naudžių k., žiūr. 48 d.

306, 307, 308 d. *Žilinskienė,* žiūr. 32 d.

309 d. Iš Bartininkų par., žiūr. 91 d.

310 d. *Fileris,* žiūr. 3 d.

311 d. Alionių merginos, žiūr. 26 d.

312 d. *Marcinkienė,* žiūr. 14 d.

313, 314, 315, 316, 317 d. *Baltrušaitytės,* žiūr. 127 d.

318, 319 d. *Šeškienė,* žiūr. 178 d.

320 d. *Puodžiukynienė,* žiūr. 224 d.

321 d. *Jesevičienė,* žiūr. 25 d.

322, 323 d. *Aranauskienė,* žiūr. 22 d.

324, 325 d. Naudžių k., žiūr. 48 d.

326 d. *Laurynaitienė.* Višakio-Rūdos parap. Kūjų kaime. Po didelių prašymų padainavo keliolika dainelių. Dainininkė nebuvus. Raštinga. Ūkininkė.

327 d. *Bacevičia,* apie 70 metų, Garsickų k. Višakio-Rūdos (dabar gal Kazlų-Rūdos) parap. Rašiau 1924 m. Jau miręs, ūkininkas. Mokėjo tik skaityt. Man rašant jo dainas, jis pasakojo, kad dar gerokai prieš 1914 mt. karą, prieš kokius 30—35 metus, atvažiavęs į jų kaimą kaž koks žmogus ir rašinėjęs dainas. Kaimiečiai ėję ir dainavę, bet B. nedrįsęs eiti ir savo dainų niekam nedainavęs. Užaugęs toje pat parap. ir niekur nekeliavęs. Padainavo visas dainas, kurias tik mokėjo.

328 d. *Pečkys,* žiūr. 7 d.

329 d. *St. Bakas,* 80 metų, Paluobių bažnytkaimyje, Šakių aps. Neraštingas, neturtingas senas Paluobių kaimo gyvento-

jas. Jaunas buvęs didelis dainininkas ir mokėjęs daug dainų, bet dabar, vargo spaudžiamas, padainavo tik keletą. Ir tas pačias labai sunkiai atsiminė. Jau seniai nebedainuojąs, bet daug prašyti, kad padainuotų, nereikėjo. Sakėsi išdainavęs visas dainas, kiek tik atsiminė. Rašiau 1926 mt. vasarą.

330 d. P. *Auštravičia,* apie 30—35 metus. Raštingas. Dabar gyvena pas Krosną. Visas dainas užrašiau jam laikinai gyvenant Kamšų k. Suv. Kalvarijos parap. Dabar jau nebedainuojąs. Viso padainavo keliolika dainų. Posmai palikti taip kaip padainavo.

331 d. *Narbutas.* Debeikių parap. Vormiškio k. apie 10 kilom. į vakarus nuo Debeikių. Sunkiai atsiminęs padainavo keletą dainų. Taip pat dainavo ir kiti šeimos nariai. Šią dainą apylinkėje jaunimas dar tebedainuojąs. Rašiau 1930 m.

332 d. *Laurynaitienė,* žiūr. 326 d.

333 d. *Rinkiūtės,* žiūr. 90 d.

334, 335 d. *Baltrušaitytės,* žiūr. 127 d.

336 d. *Aranauskienė,* žiūr. 22 d.

337 d. *Baltrušaitytė,* žiūr. 127 d.

338 d. *Aranauskienė,* žiūr. 22 d.

339 d. *Šeškienė,* žiūr. 178 d.

340, 341, 342, 343. R. *Sutkuvienė,* žiūr. 80 d.

344 d. *Bataitis,* žiūr. 37 d. Padainavo keletą dabar jau nebedainuojamų. Dainos gaida labai ilga ir liūdna. Seniau buvęs geresnis dainininkas, bet dabar daugiau nebeatsiminė.

345 d. *Miliušytės,* žiūr. 39 d.

346 d. *Ivanauskienė,* žiūr. 125 d.

347 d. *Tercijoniūtė,* žiūr. 30 d.

348 d. *Jurčiukonienė,* žiūr. 9 d.

349 d. *Paškauskas,* žiūr. 299 d.

350 d. *Tercijoniūtė,* žiūr. 30 d.

351 d. *Blaževičiūtė,* žiūr. 92 d.

352 d. *Jurčiukonienė,* žiūr. 9 d.

353, 354 d. *Janulionienė,* žiūr. 1 d.

355 d. *Jurčiukonis,* žiūr. 5 d.

356 d. *Mockaitienė,* žiūr. 2 d.

357 d. *Račius,* žiūr. 88 d.

358 d. *Fileris,* žiūr. 3 d.

359 d. Suv. Kalvarijos parap. priegl., žiūr. 59 d.

360 d. *Radzevičienė,* žiūr. 121 d.

361 d. *Jurčiukonis,* žiūr. 5 d.

362 d. *Gudaitytė,* žiūr. 43 d.

363 d. *Sadauskienė,* žiūr. 253 d.

364, 365 d. *Rinkiuvienė,* žiūr. 196 d.

366, 367 d. *Aranauskienė,* žiūr. 22 d.

368 d. *Blažauskienė,* žiūr. 73 d.

369 d. Malaiškytė, žiūr. 294 d. Dabar ją dainuoja, bet kita gaida.

370 d. *Miškinienė,* žiūr. 139 d. Galima dainuoti visur, bet daugiausia dainuodavę vestuvėse. Dainuodavo atvažiavus jaunajam pas paną vežtis ją bažnyčion.

371 d. *Petrulionytė,* Antandrejos k. Daugailių valsč. Utenos aps. Apie 20 metų, neturtinga mergina. Raštinga. Vieną sąsiuvinį dainų susirašius sau ir man davė jį nusirašyti. Bet daugiau dainuoti buvo labai sunku prisiprašyti. Rašiau 1930 m. rugpiūčio mėn. Dainavo iš ryto, kol Kalytienė parėjo iš darbo ir pradėjo man sekti pasakas. Kalytienė pasakė 20 pasakų. Jai dainuojant šią dainą atėjo kita mergina iš kaimo ir pradėjo sakyti, kad Petrulionytė šią dainą blogai dainuojanti. Tada juodvi pradėjo ginčytis ir kiekviena sakė dainuojanti gerai. Paskui antroji mergina pasakė mokanti ją dainuoti užpalėnietiškai, o debeikiečių esanti dainuojama kitaip, t. y., taip, kaip padainavo Petrulionytė. Daina dar tebedainuojama.

X. Našlaitėlių dainos.

372 d. *Skrebūnienė.* Anykščių parap. Padainavo keliolika dainų. Neraštinga.

373, 374, 375 d. Cijūniškės k., žiūr. 4 d.

376 d. *Bacevičienė,* žiūr. 16 d.

377 d. *Abraitienė,* žiūr. 40 d.

378 d. *Aranauskienė,* žiūr. 22 d.

379 d. *Pilipūnienė,* žiūr. 207 d.

380 d. *Sartienė,* kokių 45 metų, Višakio-Rūdos parap. Gulioniškės k. ūkininkė. Didelė dainininkė nebuvus ir tepadainavo tik 20 dainų. Dainas išmokus jauna būdama. Šią dainelę apylinkėje nieks nebemokąs dainuoti. Rašiau 1925 m.

381 d. *Jurčiukonis,* žiūr. 5 d. Šią dainą jis girdėjęs dainuokuris atvažiavęs dainuoti iš Suvalkijos nuo Marijampolės. Ar tai tik nebus Suvalkijos atlaidų aklas dainininkas Sutkus nuo jant atlaidų dienomis Seirijų miestelyje iš aklo dainininko, Pilviškių? Dabar šią dainą Cijūniškėse ir apylinkėse dainuoją.

382 d. Cijūniškės k., žiūr. 4 d.

383 d. *Janulevičienė,* žiūr. 161 d.

384 d. *Bingelienė,* žiūr. 55 d.

385 d. *Aranauskienė,* žiūr. 22 d.

386 d. *Šeškienė,* žiūr. 178 d.

387 d. *Jurčiukonienė,* žiūr. 9 d.

388 d. Nuo Seinų iš okupuot. Lietuvos, žiūr. 251 d.

389 d. *Blažauskienė,* žiūr. 73 d.

390 d. *Malaiškytė,* žiūr. 294 d. Pati dainininkė pasakė, kad vietoj seniau sakomo žodžio „tris rublius" reikią dabar sakyti „tris litus".

391 d. Utenos miesto prieglauda, žiūr. 52 d.

392, 393 d. *Malaiškytė,* žiūr. 294 d.

394, 395, 396 d. Puodžių-Bilekemio kaimai, Utenos parap. Rašant tame k. tautosaką, kaimas kėlėsi į viensėdžius. Kaimai nemaži ir vienas greta kito. Jaunimo yra nemaž, bet dainuoti sunkiai vyko — mat nedrąsu. Šiaip jaunimas dainuoja gausiai, bet daugiausia naujesnes dainas. Senųjų dainuotų dainų jaunuomenė nesimoko. Šią ir dar keliolika dainų dainavo sena moteriškė augus ir savo dainas išmokus Anykščių parap. Gyvena vargingai. Dabar jau nebedainuojanti ir dainas atsiminė sunkiai.

397 d. *Volienė,* kokių 45 metų amžiaus. Tauragnų parap. Pilkenių k. Raštinga. Rašiau 1929 m. Dainavo kartu su kitomis sodžiaus moterėlėmis. Dainavo noriai kiek mokėdama.

XI. Gulbinėlio dainos.

398 d. Moteriškė iš Santakos k. Suv. Kalvarijos parap. Dainuojant Radzevičių šeimia dainas, atėjo iš kaimo senyva žmona; ją kiti namiškiai vadina teta. Namiškiai pradėjo jos prašyti, kad ji padainuotų dainų. Man prisidėjus prie prašytojų, ji padainavo keliolika dainų.

399 d. *Bingelytė,* žiūr. 55 d. Bingelytės padainuotos dainos tebėra jaunimo dainuojamos. Dainavo kartu su savo motina.

400 d. *Blaževičiūtė,* žiūr. 92 d.

401 d. *Jurčiukonienė,* žiūr. 9 d. Dainuoja važiuojant iš šliūbo.

402 d. *Pangonytė,* žiūr. 63 d.

403 d. *Jurčiukonis,* žiūr. 5 d. Dainos gaida iškilminga.

404 d. *Bacevičienė,* žiūr. 16 d.

405 d. O. *Skatikienė.* Tvirbotų dvaras, 1½ klm. nuo Ilguvos. Rašiau 1926 mt. vasarą, kada ji dar gyveno dvare. 1928 mt. vasarą eidamas pro tą dvarą, mačiau jo vietoj tik nykias plytgalių krūvas, o dvaro laukuose vieną kitą lūšnelę, kuriose kūrėsi tie dvaro gyventojai. Kada paprašiau, kad ji man padainuotų dainų, tai ji prisipažino man dainuoti nedrįstanti. Nors ir ilgai drąsinau sakydamas, kad už padainuotas dainas užmokėsiu ir išspausdinsiu knygose jos pavardę, ji vistiek neišdrįso. Pati nedrįsdama nuvedė mane pas savo, jau ištekėjusią, dukterį ir ta man padainavo keliolika dainų. Rašant į tą dvaro triobesį, kur dainininkė gyveno, suėjo daug dvaro gyventojų, kurie išplėtę akis žiūrėjo kas čia yra, kad prasta suplyšus darbininkė dainuoja, o aš rašau jos dainas. Dainininkė savo dainas dar kaip kada sau padainuojanti.

406 d. Kuktų k. Marijampolės parap. Jaunimo dar tebedainuojama. Visi jaunieji raštingi. Senųjų dainuotos dainos dainuojama mažiau, daugiau dainuoja populiaresnes, iš knygų. Kaimas apie 8 — 9 klm. nuo Marijamp. į rytus. Daug. žiūr. 245 d.

407 d. *Miliušytės,* žiūr. 39 d.

Šio skyriaus dainos buvo dainuojamos jaunime, kada dainininkai buvo jauni.

XII. Vasaros ledai.

408 d. *Marcinkienė,* žiūr. 14 d.

409 d. Kuktų k., žiūr. 406 d. Dainuojama.

410 d. *Pilipūnienė,* žiūr. 207 d.

XIII. Naktigonių dainos.

411 d. Nuo Seinų iš okupuot. Lietuvos, žiūr. 251 d.

412 d. *Gucaitis,* žiūr. 293 d.

413 d. *Matulevičienė,* žiūr. 140 d.

414 d. Cijūniškės k., žiūr. 4 d.

415 d. *Bingelienė,* žiūr. 55 d.

416 d. *Cijūniškės* k., žiūr. 4 d. Posmai užr. taip, kaip padainavo.

417 d. Cijūniškės k., žiūr. 4 d.

XIV. Vaikų ir gamtos garsų pamėgdžiojimų dainos.

418, 419, 420 d. *Petrauskaitė,* Alvito parap. Vilkaviškio aps. Versnupių k. Augus ir visas dainas išmokus savo gimtinėje Tyrelkių kaime, nuo Šiaulių į vakarus, iš savo motinos žemaitės. Didelė dainininkė. Šias ir dar daugelį gražių dainų, pav.: „Oi jūs, sesutės, ko nedainuojat", arba: „Buvo gera gaspadinė labai gera žmona" ir kitas dainas išmokiusi dainuoti Versnupių k. jaunimą. Labiau vietos jaunimo dainuojama 418, 419 d., o 420 d. atsiminė gana sunkiai. Dainos užr. 1930. spalių mėn., o lapkr. mėn. dainininkė išvyko Amerikon. 418 d. kai kurie posmai prieš 10—15 mt. man buvo girdėti Runkių k. Višakio-Rūdos par. Alvito apylinkėse gyventojai ūkininkai išimtinai lietuviai, atkaklūs, linksmi kapsai. Gyventojai, turėdami pasienio korteles, vaikščioja smulkiais reikalais Vokietijon (daugiausia į Eitkūnus). Eitkūnų vokiečiai į lietuvius žiūri iš aukšto, paniekinamai. Tačiau stebisi, atskiriems žmonėms tepasako: „Iš kur, girdi, lietuviai driskiai gali pristatinėti į Vokietiją tiek daug ūkio gaminių?" Vokiečiai sako, kad lietuviai po 1914 m. karo buvę visai sunaikinti, o taip greit vėl daug visko išveža į Vokietiją. Žmonėse dar yra daug atsiminimų iš Didžiojo Karo. Pasakoja, kaip patys vokiečiai tylomis patardavę labiau susipratusiems ūkininkams eiti pas jų karo vyriausybę žmones prašyti savo lietuviškos valdžios. Žmonės pasakoja, kad atvykę iš Vokietijos vokiečių žuvusių karių žmonos ant savo sūnų kapų raudoti reiškiančios vilties, kad vokiečiai anksčiau ar vėliau turėsią įsigyti Lietuvoje dvarus!

421 d. Užr. 1930 m. liepos mėn. pabaigoje Anykščių parap. Skapiškio kaime. Dainavo samdininkė *Marytė Jenicaitė,* 66 metų. Dainų jį padainavo nedaug. Visas dainas išmokus prieš 40 m. Traškūnuos, kaip pradėjo lietuviškai kalbėti. Pirmiau tarnaudama dvaruose kalbėdavus daugiausia lenkiškai. Dainavo labai nedrąsiai, atsikalbinėdama. Šią dainą tose apylinkėse niekas nebemoka ir nebedainuoja. Ji girdėjo, kad Anykščių apylinkėje

Palevenėlio parap. dainas rinkę. Dainas rinkti dabar trukdė vasaros ūkio darbai. Dainos čia apleista paskutinė eilutė.

422 d. *Jenickaitė M.* daina užr. pas Anykščius. Daina prieš 40 m. atnešta esanti nuo Panevėžio. Daina nėra dainuojama su meliodija, tik greit kalbant, anot dainininkės, „išeina geras veršas". Nebedainuojama ir apylinkėje jos niekas nebemokąs: „Kai aš pakalbu, kiti pasijuokia". Dainininkė dainų padainavo nedaug.

423 d. Užr. 1930 m. vasarą Debeikių miestelyje (14 klm. nuo Anykščių). Padainavo *Baranauskaičia,* apie 40 metų amžiaus (ne iš tos giminės, kur užrašiau vestuvines racijas). Dainavo kartu su Baranauskiene marčia, atitekėjusia iš tos pat parap. Abi viso padainavo apie 40 dainų. Baranauskaičia yra nevisai sveika. Padainuotas dainas dainuojanti ir dabar. Dainas rašant atėjęs triobon vienas jaunas vaikinas pasakė, kad regis, pereitą pavasarį, buvęs atėjęs „Mūsų Rytojaus" korespondentas rinkti, užrašinėti senovinių pasakojimų; šiek tiek rašinėjęs ir dainas. Kadangi dabar rašant laukuose ėjo skubūs ūkės darbai, tai senoji Baranauskienė keletą dainų padainavo lauke ravėdama daržą.

424 d. Užr. Tauragnų parap. Pilkenių kaime pas *Vaišnorus.* Nebedainuojama. Anot dainininkės, tai „fucatna" daina. Dedant dainą į šį rinkinį, joje keletas eilučių apleista.

425 d. Ten pat Pilkeniuose, pas *Volius.* Dainą rašant berniukas Volys patarė nerašyti, nes panaši daina esanti L. Giros (po teisybei — A. Strazdo). Tą dainą dainuoja piemenys pavasarį išgindami bandą į ganyklas.

426 d. Kuktų k., žiūr. 406 d.

427 d. *Paškauskas,* žiūr. 299 d. Šioji daina čia sutrumpinta.

428, 429 d. *Radzevičienė,* žiūr. 121 d.

430 d. Cijūniškės k., žiūr. 4 d.

431 d. *Janulevičienė,* žiūr. 161 d.

432, 433 d. *Paškauskas,* žiūr. 299 d.

434, 435 d. Kuktų k., žiūr. 406 d. Mažai dainuojama.

436 d. Padainavo tame pat kaime ir tuo pat laiku, kada dainavo Aranauskienė. Dainavo 12—13 m. mergaitės. Jos tą dainą nedainuoja, bet kalba žodžiu. Seniau ją mokėję visi kalbėti, bet dabar temokėjo tik vaikai.

437 d. Griškabūdžio p. Smilgių k. vaikai. Tebedainuojama. Pentiškių arba kito kaimo vardas. Kai kas čia apleista.

438 d. *Aranauskienė,* žiūr. 22 d.

439, 440 d. *Runkių* Višakio-Rūdos par. Pripuolamai nugirsta iš vaikų prieš 5—6 m.

441, 442 d. *Miliušytės,* žiūr. 39 d.

443, 444 d. Pilkeniai, žiūr. 425 d.

445, 446, 447 d. Runkių k., 445 d. turi būti greit sukalbama devynis kart nekvėpuojant. Piemens turi tokį paprotį, kad tik pilnai nekvėpuodamas sukalbėjęs tą greitokalbį 9 kartus tegali būt geras piemuo. Bet retai kas jį sukalba.

447 d. dainuojama tik su mažais vaikais. Vyresnysis žmogus ar vaikas, kuris moka šią dainą, paima verkiančio vaiko ranką ir sako: „Virsim košę". Paėmęs jo ranką, įspiauja jam į delną, bet gali ir nespiauti, ir savo kitos rankos pirštu sukdamas po delną pradeda dainuoti: „Viru, viru..." Dainuodamas: „Šitam davė, šitam davė", lenkia atatinkamai to vaiko visus penkis pirštelius. Toliau dainuodamas: „Štai takelis...", eina savo ranka vaikui pažastėn ir jį kutena, kol tas pradeda juoktis. Visa daina kalbama greitokai, o pabaiga: „Štai šulinėlis" baigiama sakyti lėčiau. Tebedainuojama.

448 d. *Kemeža,* Višakio-Rūdos par. Dainuodavo tik jis pats kiek įsigėręs, išėjęs į aslą trypinėdavo. Kiti žmonės šios dainos niekas nemoka ir visi juokdavosi, kai jis išėjęs aslon strypinėdavo.

449 d. Pas *Miškinius.* Vojasiškio par. Seniau šokdavo piemens po vieną, susidėję rankas šonais ant klubų. Kartais šokdavo stovėdami ratu, įsmeigę rato viduryje botagą. Dabar jau nebedainuojama.

450 d. *Petrauskaitė,* žiūr. 418 d. Dainininkė sakė, kad seniau šią dainelę dainuodavęs įsigėręs jų dėdė (jis jau miręs). Seniau kaimiečiai rėdydavęs sermėgomis, kurios užpakaly turėdavę daug kvoldų — šimtakvoldės. Dainuodavęs dėdė atsistojęs asloje, sukdamasis ant vienos kojos kulnies ratu. Vieną (dešinę) ranką būdavo iškėlęs ir, baigdamas dainuoti sakydamas: „kumbarvica", pliauškindavęs pirštais. Nykštį dėdavęs ant didžiojo piršto ir staiga leisdavęs jam kristi ant nykščio ties ta vieta, kur jis eina į ranką. Nuo to gaudavęsis garsas pliaukšt, pliaukšt. Dabar jau niekas jos ten nemokąs.

Dainininkų registracija.

I. Seredžius. Padubisys (1929 m.) 51 d.

II. Pavilkija. Mikitų k. Vilčinskas (1928 m.) 42 d.

III. Ilguvos par. (1926 m.): R. Sutkuvienė: 80, 126, 149, 174, 197, 204, 212, 227, 231, 238, 340, 341, 342, 343 d.

O. Sutkuvienė: 268 d.

Morkevičiuose: 79, 82, 128, 175 d.

Miliušytės: 39, 81, 345, 407, 441, 442 d.

Bataitytė: 37, 44, 45 d. Bataitis 344 d.

Česnavičius: 119, 278 d.

Žitkauskytė: 199 d. Eleksienė: 248 d.

O. Skatikienė: 405 d.

IV. Griškabūdžio par. Smilgių k. (1926 m.):

Grybauskienė: 195 d.

Rinkiuvienė: 196, 226, 267, 346, 365 d. Vaikai: 437 d.

Rinkiutės: 90, 122, 333 d.

Baltrušaitytės: 127, 163, 168, 171, 183, 184, 222, 241, 313, 314, 315, 316, 317, 334, 335, 337 d.

Černiauskaitė: 177 d.

Grikietienė: 17, 83, 172, 259, 265 d.

V. Paluobių parap. (1926 m.): Rimaitienė: 303 d.

Bakas: 329 d.

VI. Višakio-Rūdos par. Beržupių k. (1926 m.):

Kemeža 262, 448 d.

Sriuoginiuose 269 d.

Vasiliauskas: 36, 192, 193 d.

Rūdos bažnytkaimyje: Šeškienė: 178, 179, 318, 319, 339, 386, Ambrasas: 260 d.

Skeltienė: 240 d.

Narbutienė: 120, 221 d.
Gulioniškės k. (1925 m.) Jakštienė: 243, 304 d.
Sartienė: 380 d.
Kardokų k. 1925 m.: Aranauskienė: 22, 84, 194, 211, 220, 322, 323, 336, 338, 366, 367, 378, 385, 438 d.
Vaikai: 436.
Garankščių k. (1925 m.): Puodžiukynienė: 224, 320 d.
Kūjų k. Laurynaitienė: 326, 332 d.
Lodiškės k. Sutkuvienė: 217 d. Jesevičienė: 25, 89, 321 d. Abraitienė: 40, 257, 377 d.
Runkių k. Dovydaitienė: 203, 246 d. Naudžiuvienė: 182, 188, 189 d. Bacevičienė: 16, 18, 19, 24, 166, 167, 170, 185, 210, 261, 376, 404 d. Vaikai: 439, 440, 445, 446, 447 d.
Agurkiškės k. 1925 m.: Krušinskienė: 21, 27, 31, 165, 198, 225 d.
Olekienė: 34, 115, 164, 186 d.
Gudaitytė: 43, 129, 147, 213, 214, 215, 362 d.
Astrauskaitė: 216 d.
Naudžių k. (1926 m.): 48, 159, 208, 242, 305, 324, 325 d.
Garsickų k. (1924 m.): Bacevičia: 327 d.

VII. Kazlų-Rūdoje. St. Pečkys (1926 m.): 7, 20, 258, 328 d.

VIII. Marijampolės parap.: Kuktų k. (1929 m.): Žitkienė: 245 d. Jaunimas: 406: 409, 426, 434, 435 d.
Grabavos k. Gucaitis 293, 412,

IX. Alvito par. Dailučiai (1930 m.): S. Petrauskaitė: 418, 419, 420, 450 d.

X. Liubavo par.: Fileris (1928 m.): 3, 13, 28, 41, 173, 289, 310, 358 d.

XI. Kalvarijos par. (1928—29 m.): Prieglaudoje: (Dainininkės iš Kalv. par.) 59, 85, 87, 359 d.
(Dainininkė iš Bartininkų par.) 91, 144, 145, 146, 201, 233, 234, 235, 236, 237, 309 d.
Valinčiškės k. Račius: 88, 239, 256, 276, 357 d.
Raudeniškio k. Paškauskuose: 299, 349, 427, 432, 433 d.
Jonavos k. 33, 232 d.

Santakos k.: Radzevičienė: 121, 263, 264, 282, 283, 360, 428, 429 d. Moteriškė iš k. 398 d.
Mergina nuo Garliavos: 249 d.
Kreivosios k. Trakymaitienė: 136 d.
Žilinskienė: 32, 86, 100, 181, 306, 307, 308 d.
Kamšų k.: Matulevičienė: 140, 187, 296, 297, 413 d.
P. Auštravičius: 330 d.

XII. Seinų parap. (1929 m.): 251, 290, 292, 388, 411 d.

XIII. Lazdijų par. (1929 m.): Nemajūnų k.: Blažauskienė: 73, 291, 368, 389 d.
Kuklių k. Grigaitienė: 300 d.

XIV. Seirijų par. (1928—29 m.): (Užr.: Kalvarijos par.) 158, 162, 244 d.
Cijūniškės k. Mockaitienė: 2, 60, 61, 67, 68, 69, 72, 78, 106, 154, 155, 229, 277, 298, 356 d.
Jurčiukonienė: 9, 12, 47, 95, 96, 107, 110, 111, 116, 133, 153, 230, 348, 352, 387, 401, 417 d.
Totkevičienė: 138 d.
Maslauskienė: 8, 74, 75, 94, 108, 113, 137, 151, 152, 275 d.
Auruškevičienė: 46, 156, 280, 281 d.
Sidarienė: 250, 279 d. Janulevičienė: 161, 286, 383, 431 d.
Jurčiukonis: 5, 355, 361, 381, 403 d.
Kaimo seniai: 11, 150, 274 d.
Kaimo jaunimas: 4, 10, 102, 109, 114, 284, 285, 288, 373, 374, 375, 382, 414, 416,430 d.
Cibulių k.: Blaževičiūtė: 92, 93, 130, 273, 351, 400 d.
Šerkšnienė: 123 d. Šerkšnas: 223 d.
Bukaučiznos k.: Vaitonienė: 6, 53, 98, 160, 302 d.
Bingelienė: 55, 56, 57, 58, 62, 70, 71, 105, 157, 287, 384, 415 d.
Bingelytė: 399 d.
Vainiūnų k. Janulionienė: 1, 64, 65, 66, 76, 77, 103, 104, 112, 131, 132, 134, 353, 354 d.
Pangonytė: 63, 97, 402 d.

XV. Alytaus par. (1927 m.): Kaniūkų k. Marcinkienė: 14, 15, 29, 118, 141, 200, 206, 266, 272, 312, 408 d.

XVI. Balbieriškyje (1926 m.): Tercijoniūtė: 30, 35, 38, 54, 135, 209, 228, 270, 271, 347, 350 d.
Masalskienė: 99, 101, 117, 169, 176, 202, 252 d.

XVII. Rumšiškių par. (1927 m.): Goronių k. Alioniuose: 26, 124, 148, 219, 311 d.

XVIII. Žiežmarių par. (1927 m.): Strošinskienė: 142, 218 d.

XIX. Kaišiadorių par. (1927 m.): Kieliškės k.: Sadauskienė: 253, 254, 363 d.
Eitkonių kaimo seniai: 23, 143, 255 d.

XX. Gegužinės par.: Jaščiūnų k. (1927 m.): Pilipūnienė: 207, 379, 410 d.
Yvanauskienė: 125, 205, 346 d.

XXI. Utenos par. (1929 m.): Malaiškytė (mieste): 294, 369, 390, 392, 393 d.
Prieglaudoje: 52, 391 d.
Puodžių-Bilekiemio k.: 394, 395, 396 d.

XXII. Tauragnų par. (1929 m.): Pilkenių k.: Ruzgienė: 247, 301 d. Vaišnoruose: 295, 424 d.
Volių pirkioje: 397, 425, 443, 444 d.
Šeimaties k. 49, 50 d.

XXIII. Zarasų aps. Vojasiškio par. (1929 m.): Juknėnų k. Miškinienė: 139, 370, 449 d.

XXIV. Daugailių par. (1930 m.): Antandrejos k. Petrulionytė: 371 d.

XXV. Anykščių par. (1930 m.): Skapiškio k. Skrebūnienė: 372 d. Jenickaitė: 421, 422 d.

XXVI. Debeikių par. (1930 m.): Varkujų k.: Skardžiuvienė· 190 d.
Vormiškio k.: Narbutas: 331 d.
Vainiūnas 180 d. Baranauskaičia 423 d.
Baranauskas: (miestelyje) 191 racija.

DAINŲ SĄRAŠAS.

I. Istorijos bei karo dainos.

Psl.

1. Oi, egle, egle (Janulionienė, Vainiūnų k., Seirijų par.) 7
2. Oi, egle, egle (Mockaitienė, Cijūniškės k., Seirijų par.) 7
3. Ant kalno ūzarai (Fileris, Liubavas). 8
4. Oi, lekia, lekia (Cijūniškės k., Seirijų par.) 8
5. Eisim, seselės, į aukštą svirną (Jurčiukonis, Cibulių k., Seirijų par.) 9
6. Augino tėvas vieną sūnelį (Vaitonienė, Bukaučiznos k., Seirijų par.) 12
7. Oi, auginai, tėveli, sūnelį (Pečkys, Kazlų Rūdos m.) 12
8. Oi, kelias, kelias (Maslauskienė, Cijūniškės k., Seirijų par.) 13
9. Oi, ąžuole, žalias medi (Jurčiukonienė, Cijūniškės k., Seirijų par.) 14
10. Paliai Nemunėlį (Cijūniškės k., Seirijų par.)..... 14
11. Ant marių krantelio (Cibulių k., Seirijų par.) 15
12. Išėj' karaliūnas (Jurčiukonienė, Cijūniškės k., Seirijų par.) 15
13. Augin tėvelis tris sūnelius (Fileris, Liubavas) 16
14. Čia karan joti, čia šliūban stoti (Marcinkienė, Kaniūkų k., Alytaus par.) 17
15. Oi, augin, augin (Marcinkienė, Kaniūkų k., Alytaus par.) 18
16. Oi, Potsdame, Potsdamėli (Bacevičienė, Runkių k., Višakio Rūdos par.) 19
17. O, kad mudu augom (Grikietienė, Smilgių k., Griškabūdžio par.) 19
18. Slaunas vadas Gelgauds (Runkių k., Višakio Rūda).. 20
19. O mes trys broliai (Runkių k., Višakio Rūdos par.).. 20
20. Krokavėlė, Varšavėlė (Pečkys, Kazlų Rūdos m.).... 21
21. O kaip aš augau (Krušinskienė, Agurkiškės k., Višakio Rūdos par.) 21
22. Iš mažumėlės (Aranauskienė, Višakio Rūdos par.)... 22
23. Pas mano tėvelį ūzarai stovėjo (Eitikonių k., Kaišiadorių par.) 22

Psl.

24. Bereik, močiutė (Bacevičienė, Runkių k., Višakio Rūdos par.) 23
25. Varšuvos miestelis (Jesevičienė, Kūjų k., Višakio Rūdos par.) 23
26. Ąžuolėli, žalias medi (Alionių merginos, Goronių k., Rumšiškės par.) 24
27. Ko jūs nedainuojat (Krušinskienė, Agurkiškės k., Višakio Rūdos par.) 25
28. Kelkis, sūnužėli (Fileris, Liubavas) 26
29. Kelkis, miela mergužėle (Marcinkienė, Kaniūkų k., Alytaus par.) 26
30. Jonelis brolelis (Tercijoniūtė, Balbieriškyje) 27
31. Pajūrėliais, pamarėliais (Krušinskienė, Agurkiškės k., Višakio Rūdos par.) 28
32. Aušta aušrelė (Žilinskienė, Suv. Kalvarija) 29
33. Žalioj girioj, lygioj lankoj (Jonavos k., Suv. Kalvarijos par.) 30
34. Žaliam beržynėly (Olekienė, Agurkiškės k., Višakio Rūdos par.) 30
35. Atsidainuokim mudu, broliukai (Tercijoniūtė, Balbieriškyje) 31
36. Saulė teka raudonuoja (Vasiliauskas, Beržupių k., Višakio Rūdos par.). 31
37. Trys seselės grėbia šieną (Bataitytė, Ilguvos par.).. 32
38. Per Širvintėlio miestelį (Tercijoniūtė, Balbieriškyje) 33
39. Kad mes susirinkę (Miliušytė, Tūbiškis, Ilguvos par.) 34
40. Per girią girelę (Abraitienė, Lodiškės k., Višakio Rūdos par.) 35
41. Ar leisi, tėveli (Filerio anūkai, Liubavas) 35
42. Liūdna širdis visų buvo (Vilčinskas, Mikitų k., Pavilkija) 36
43. Pirkau žirgelį (M. Gudaitytė, Agurkiškės k., Višakio Rūdos par.) 39
44. Džiaugės tėvas, motinėlė (Bataitytė, Ilguvos par.) .. 40
45. Vai tu, žirge, žirge (Bataitytė, Ilguvos par.)..... 40

II. Tikėjimo bei papročių dainos.

46. Augino močiutė tris dukras (Auruškevičienė, Cijūniškės k., Seirijų par.) 43
47. Sėjau rūtą į daržėlį (Jurčiukonienė, Cijūniškės k., Seirijų par.) 44
48. Oi, perkūne, perkūnėli (Mockaitytė, Naudžių k., Višakio Rūdos par.) 44
49. Mėnuo, mėnuo, mėnelėli (Šeimaties k., Utenos par.) 44
50. Gulu patalan (Šeimaties k., Utenos par.) 44

Psl.
51. Gulu į šventą patalą (S. Kalvarijoje, nuo Seredžiaus) 45
52. Pasėjau grikį (Utenos prieglaudoje) 45
53. Ten stovėjo ąžuolėlis (Vaitonienė, Bukaučiznos k., Seirijų par.) 45
54. Augin našlė du sūnu (Tercijoniūtė, Balbieriškyje).. 46
55. Vai, sodai, sodai, leliumai (Bingelienė, Seirijų par.). 46
56. Oi, kai aš augau, leliumai (Bingelienė, Seirijų par.) 47
57. Oi, tu, kiškuti, leliumai (Bingelienė, Seirijų par.) .. 48
58. Tai puikiai sukas mano ratelis (Bingelienė, Seirijų p.) 49
59. Ganiau aveles (Kalvarijos prieglaudoje) 50
60. Oi, leliumai (Mockaitienė, Cijūniškės k., Seirijų par.) 51
61. Atvažiuoja žolymai (Mockaitienė, Cijūniškės k., Seirijų par.) 52
62. Išbėgo žirgas iš gojaus (Bingelienė, nuo Prienų, Seirijų par.) 53
63. Ežerai šalo (Pangonytė, Vainiūnų k., Seirijų par.) .. 54
64. Aš turiu darželį (Janulionienė, Vainiūnų k., Seirijų par.) 54
65. Atvažiuoja svečiai (Janulionienė, Vainiūnų k., Seirijų par.) 55
66. Šoka šešios mergos (Janulionienė, Vainiūnų k., Seirijų par.) 55
67. Oi, atvažiuoja (Mockaitienė, Cijūniškės k., Seirijų par.) 56
68. Eikim, mergos, kalėdoti (Mockaitienė, Cijūniškės k., Seirijų par.) 57
69. Vakar buvau Vilniaus mieste (Mockaitienė, Cijūniškės k., Seirijų par.) 57
70. Sėdo prisėdo (Bingelienė, nuo Prienų, Seirijų par.).. 58
71. Aš nujosiu (Bingelienė, nuo Prienų, Seirijų par.) ... 58
72. Oi, tu, bitute (Mockaitienė, Cijūniškės k., Seirijų par.) 58
73. Oi, ir išpuolė (Blažauskienė, Nemajūnų k. Lazdijų par.) 59
74. Pakelėj pavieškelėj (Maslauskienė, Cijūniškės k., Seirijų par.) 59
75. Ant naujo kapo (Maslauskienė, Cijūniškės k., Seirijų par.) 60
76. Atlėkė juodas varnas (Janulionienė, Vainiūnų k., Seirijų par.) 60
77. Ne viena motulė verks (Janulionienė, Vainiūnų k., Seirijų par.) 60
78. Ponia ponužį piovė (Mockaitienė, Cijūniškės k., Seirijų par.) 62
79. Padėk sūrį ant lėkštelės (Morkevičių merg., Ilguvos par.) 63
80. O, tu, mano sūneli (R. Sutkuvienė, Ilguvos par.) 63

Psl.

III. Kuopos ir darbo dainos.

81. Eisiva mudu (Miliušytė, Ilguvos par.) 69
82. Nusileido saulelė (Morkevičiuose, Ilguvos par.) 69
83. Ei, toli toli (Grikietienė, Smilgiai, Griškabūdžio par.) 70
84. Žalios lankelės (Aranauskienė, Višakio Rūdos par.).. 70
85. Aš pasistatyčiau (Suv. Kalvarijos prieglaudoje) 71
86. Žalioj girelėj (Žilinskienė, Šatinskų k., Kalvarijos p.) 71
87. Vai, ko dūsavo (Suv. Kalvarijos prieglaudoje) 72
88. Oi, broliukai jaunasis (Račius, Valinčiškės k., Suv. Kalvarijos par.) 72
89. Aš pas močiutę (Jasevičienė, Višakio Rūdos par.).. 73
90. Uždavė anyta (Rinkiūtė, Smilgių k., Griškabūdžio p.) 73
91. Šerk, tėveli, man žirgelį (Kalvarijos prieglaudoje) .. 73
92. Išėjo našlelė šienelio grėbti (Blazevičiūtė, Cibulių k., Seirijų par.) 75
93. Žalioj girelėj, lygioj lankelėj (Blaževičiūtė, Cibulių k., Seirijų par.) 76
94. Lygioj lankelėj (Maslauskienė, Cijūniškės k., Seirijų par.) 76
95. Panedėlio rytą (Jurčiukonienė, Cijūniškės k., Seirijų par.) 76
96. Gieda gaideliai (Jurčiukonienė, Cijūniškės k., Seirijų par.) 77
97. Aš einu keleliu bešvilpaudamas (Vainiūnų k., Pangonytė) 77
98. Vakar dienelę (Vaitonienė, Seirijų par.) 78
99. Kad aš turėtau (Masalskienė, Balbieriškyje) 78
100. Skaudėjo man, jaunai, galvelę (Žilinskienė, Šatinskų k., Kalvarijos par.) 79
101. Oi, gudrūs, gudrūs (Masalskienė, Balbieriškyje) 80
102. Prie viešojo kelelio (Cijūniškės k., Seirijų par.)..... 80
103. Oi, smūtnas liūdnas (Janulionienė, Vainiūnų k., Seirijų par.) 81
104. Vai, ant kalno (Janulionienė, Vainiūnų k., Seirijų p.) 82
105. Vai, ant kalno (Bingelienė, Seirijų par.) 82
106. Arė brolelis pūdymėlį (Mockaitienė, Cijūniškės k., Seirijų par.) 83
107. Saulutė leidžias (Jurčiukonienė, Cibulių k., Seirijų p.) 83
108. Nuėj' bernas rugių kirsti (Maslauskienė, Cibulių k., Seirijų par.) 83
109. Rūpinos tėvužėlis (Cijūniškės k., Seirijų par.) 84
110. Tu, ąžuole, ąžuoleli (Cijūniškės k., Seirijų par.) 85
111. Augo linas šalia kelio (Cijūniškės k., Seirijų par.).. 85
112. Kad aš turėtau (Janulionienė, Vainiūnų k., Seirijų p.) 86
113. Ar vėjai pūtė (Maslauskienė, Cijūniškės k., Seirijų p.) 86

Psl.
114. Neleisk, močiutė, mane (Cijūniškės k., Seirijų par.).. 88
115. Tu nevaikščiosi (Olekienė, Višakio Rūdos par.)..... 88
116. Aš vienas sūnelis (Jurčiukonienė, Cijūniškės k., Seirijų par.) 89
117. Stačiau stainužę (Masalskienė, Balbieriškyje) 90
118. Oi, joi joi joi, Dievuliau mano (Marcinkienė, Kaniūkų k., Alytaus par.) 90
119. Oi, toli toli, tėviškėlė toli (Česnavičius, Ilguvos par.) 91
120. Aušt aušrelė, tek saulelė (Narbutienė, Višakio Rūdos par.) 92
121. Oi, aš tau sakiau (Radzevičienė, Santaka, Kalvarijos par.) 92
122. Pasėjau linelius (Rinkiūtė, Smilgių k., Griškabūdžio par.) 92
123. Už marių, už marių (Šerkšnienė, Cibulių k., Seirijų p.) 93
124. Einu per kiemą (Alionių merg., Goronių k., Rumšiškės par.) 94
125. Atneš ratelį (Yvanauskienė, Jaščiūnų k., Gegužinės par.) 94
126. Kai linelius roviau (R. Sutkuvienė, Ilguvos par.) 95
127. O kad mudvi augom (Baltrušaitytė, Griškabūdžio par.) 95
128. Koks bus verpimas (Morkevičių merginos, Ilguvos p.) 95
129. Ant šalto šaltinėlio (M. Gudaitytė, Agurkiškės k., Višakio Rūdos par.) 96
130. Oi, eisiu eisiu (Blaževičiūtė, Cibulių k., Seirijų par.) 96
131. Aš tau, durniau, nesakiau (Janulionienė, Vainiūnų k., Seirijų par. 98
132. Motule širdele (Janulionienė, Vainiūnų k., Seirijų p.) 98
133. Rūpi man, motulei (Jurčiukonienė, Cijūniškės k., Seirijų par.) 98
134. Žydi klesčia bijūnėlis (Janulionienė, Seirijų par.) 99
135. Berneli mano (Tercijoniūtė, Balbieriškyje) 99
136. Jojau per kiemą (Trakymaitienė, Kalvarijos par.) .. 100
137. Aš esu siratėle (Maslauskienė, Seirijų par.) 100
138. Augin mama tris dukreles (Totkevičienė, Seirijų par.) 101
139. Malu malu viena (Miškinienė, Vojasiškio par.) 101
140. Vai, mala mala (Matulevičienė, Kalvarijos par.)..... 102

IV. Pabaigtuvių (rugiapiūtės) dainos.

141. Kai aš buvau pas močiutę (Marcinkienė, Alytaus par.) 105
142. Vaikštinėjo tėvelis pabarėly (Strošinskien, Žiežmarių par.) 106
143. Vai, tu, eglele (Eitikonių k., seniai, Kaišiadorių par.). 106
144. O, kalnai, kalnai (Suv. Kalvarijos par. prieglauda). 106

Psl.

145. Vai, tamsu, tamsu ant dvaro (Suv. Kalvarijos par. prieglauda) 107
146. Eisim, broleliai, namo (Suv. Kalvarijos par. prieglauda) 107
147. Kai aš augau pas motinėlę (Gudaitytė, Višakio Rūdos par. 108
148. Mano tėvelio lygūs laukeliai (Goronių k., Rumšiškių par.) 109
149. Ačiū Dievui, Ponui Dievui (R. Sutkuvienė, Ilguvos par.) 110
150. Oi, tu, kregždele (Cibulių k., Seirijų par.) 110
151. Bėkit, bareliai (Maslauskienė, Seirijų par.) 111
152. Leidos saulelė (Maslauskienė, Seirijų par.) 111
153. Aukštame kalne (Jurčiukonienė, Seirijų par.) 112
154. Oi, pučia pučia (Mockaitienė, Seirijų par.) 112
155. Eina mergelė per didį dvarą (Mockaitienė, Seirijų p.) 113
156. Užeinu ant kalno (Auruškevičienė, Seirijų par.) 114
157. Ant tėvelio didžio dvaro (Bingelienė, Seirijų par.) .. 114

V. Vestuvių dainos.

158. O, kai aš pradėjau pas mergelę joti (Seirijų par.).... 117
159. Oi, tu, lakštute (Naudžių k., Višakio Rūdos par.) 118
160. Per nedėlėlę balta raudona (Vaitonienė, Seirijų par.) 118
161. Ant kalno, ant kalnelio (Janulevičienė, Seirijų par.) 119
162. Vai, ir atrūksta juods debesėlis (Seirijų par.) 120
163. Tu mano motinėle (Baltrušaitytė, Griškabūdžio par.) 121
164. Jojau per girelę (Olekienė, Višakio Rūdos par.) 121
165. Motinėlė mano (Krušinskienė, Višakio Rūdos par.) .. 121
166. Bėk, žirgeli, per laukelį (Bacevičienė, Višakio Rūdos par.) 122
167. Ant tėvelio dvaro (Bacevičienė, Višakio Rūdos par.).. 122
168. Močiute mano (Baltrušaitytė, Griškabūdžio par.) 123
169. Subatos vakarėlį (Masalskienė, Seirijų par.) 123
170. Liūdna, nelinksma (Bacevičienė, Višakio Rūdos par.) 123
171. Kas sėdėjo už stalelio (Baltrušaitytė, Griškabūdžio p.) 124
172. Gieda gaidžiai tankiai (Grikietienė, Griškabūdžio par.) 124
173. Vidury marelių (Fileris, Liubavas) 125
174. Veda mane šokti (R. Sutkuvienė, Ilguvos par.) 126
175. Bernytis atjojo raitas (Morkevičių merginos, Ilguvos par.) 126
176. Subatos vakarėlį (Masalskienė, Balbieriškyje)..... 126
177. Močiute širdele (Černiauskaitė, Griškabūdžio par.).. 127
178. Tu mano motinėle (Šeškienė, Višakio Rūdoje)..... 127
179. Oi, ko verki, mergele (Šeškienė, Višakio Rūdoje).... 128
180. Miške pykši, taukši šaudo (Vainiūnas, Debeikiai).... 128

Psl.
181. Vai, toli toli (Žilinskienė, Kalvarijos par.) 128
182. Kelk, broluželi (Naudžiuvienė, Višakio Rūdos par.).. 130
183. Močiutės dvarelį (Baltrušaitytė, Griškabūdžio par.).. 130
184. Ein dukrelė per dvarelį (Baltrušaitytė, Griškabūdžio par.) 131
185. Motinėle širdužėle (Bacevičienė, Višakio Rūdos par.) 131
186. Kukuoj' sode gegužėlė (Olekienė, Višakio Rūdos par.) 132
187. Tėtužėli mano (Matulevičienė, Suv. Kalvarijos par.) 132
188. Oi, šokim šokimėlį (Naudžiuvienė, Višakio Rūdos par.) 133
189. Kai aš buvau maža (Naudžiuvienė, Višakio Rūdos par.) 134
190. Ateis šaltas rudenėlis (Skardžiuvienė, Debeikių par.) 135
191. Racija (Baranauskas, Debeikių m.) 135
192. Vai, kalnas, kalnas (Vasiliauskas, Višakio Rūdos par.) 136
193. Anksti rytelį pūtė vėjelis (Vasiliauskas, Višakio Rūdos par.) 137
194. Kai mes eisim (Aranauskienė, Višakio Rūdos par.) .. 138
195. Oi, skauda, skauda (Grybauskienė, Griškabūdžio par.) 138
196. Pasiskinčiau bijūnėlį (Rinkuvienė, Griškabūdžio par.) 139
197. Ąžuolėli, žaliasis medeli (R. Sutkuvienė, Ilguvos par.) 139
198. Saugokis, saugokis (Krušinskienė, Višakio Rūdos par.) 139
199. Važiavau lauką, važiavau antrą (Žitkauskytė, Ilguvoje) 140
200. Tu ąžuole, puikus medeli (Marcinkienė, Alytus) 140
201. Kirto rentė broleliai tiltelį (Kalvarijos prieglauda, iš Bartininkų) 141
202. Putino giraitėj (Masalskienė, Balbieriškyje) 141
203. Atneškit kreselę (Dovydaitienė, Višakio Rūdos par.).. 142
204. Ar vėjai pūtė (R. Sutkuvienė, Ilguvos par.) 142
205. Oi, lygus lygus (Yvanauskienė, Gegužinės par.) 143
206. Pavasario dieną (Marcinkienė, Alytaus par.) 144
207. Tai gražiai žydi šile putinėlis (Pilipunienė, Gegužinės par.) 145
208. Oi, jūs, broleliai (Naudžių k., Višakio Rūdos par.).... 146
209. Aš pasėjau rūtelę (Tercijoniūtė, Balbieriškyje) 146
210. Ar aš tau, motinėlė (Bacevičienė, Višakio Rūdos par.) 147
211. Atneškit kreselę (Aranauskienė, Višakio Rūdos par.) 147
212. Dar nesuaugęs mano sūnelis (R. Sutkuvienė, Ilguvos par.) 148
213. Žalia žolelė po lygumėlę (Gudaitytė, Višakio Rūdos par.) 148
214. Pabaigei, sesute (Gudaitytė, Višakio Rūdos par.) 149
215. Anoj pusėj Dunojėlio (Gudaitytė, Višakio Rūdos par.) par.) 149
216. Oi, sunku siratom (Astrauskaitė, Višakio Rūdos par.) 150
217. Aš neisiu šiemet (Sutkuvienė, Višakio Rūdos par.) .. 151
218. Lėkė sulėkė gegužių pulkelis (Strošinskienė, Žiežmarių par.) 151

Psl.
219. Kieno čia dulkės atadulkėjo (Alionių merginos, Rumšiškės par.) 152
220. Iš kur jūs, sveteliai (Aranauskienė, Višakio Rūdos p.) 153
221. Suskambėjo langužiai (Narbutienė, Višakio Rūdoje).. 153
222. Iš kur jūs, sveteliai (Baltrušaitytė, Griškabūdžio par.) 153
223. Šią naktelę, per naktelę (Šerkšnas, Seirijų par.) 154
224. Gyreis piršleli (Puodžiukinienė, Višakio Rūdos par.) 154
225. Kas tave, piršleli, vėlino (Krušinskienė, Višakio Rūdos par. 155
226. Eisim, seselės, prie stalelio (Rinkuvienė, Griškabūdžio par.) 156
227. Nepakarnūs broleliai (R. Sutkuvienė, Ilguvos par.).. 156
228. Parves brolis jauną marčią (Tercijoniūtė, Balbieriškyje) 157
229. Kokia čia žalia girelė (Mockaitienė, Seirijų par.) 157
230. Klausė putinas pas šermukšnį (Jurčiukonienė, Seirijų par.) 158
231. Kur mūsų brolelis sėdėjo (R .Sutkuvienė, Ilguvos par.) 159
232. Eisiu į daržėlį (Jonavos k., Suv. Kalvarijos par.).... 159
233. Vai, prašiau, meldžiau (Tabarų k., Bartininkų par.).. 160
234. Kelk, dukrele, pamigai (Tabarų k., Bartininkų par.).. 160
235. Žada Dievulis šimtą mošelių (Tabarų k., Bartininkų par.) 161
236. Močiute mano miela (Tabarų k., Bartininkų par.).... 161
237. Ko liūdit, broleliai (Tabarų k., Bartininkų par.) 162
238. Sunkūs svočios pyragai (R. Sutkuvienė, Ilguvos par.) 162
239. Pas motinėlę valelę turėjau (Račius, Kalvarijos par.) 162
240. Pūtė vėjas (O. Skeltienė, Višakio Rūdos par.) 163
241. Vai, kieno kieno (Baltrušaitytė, Griškabūdžio par.).. 164
242. Ko verki, sesute (Naudžių k., Višakio Rūdos par.).. 165
243. Ant kalno ežerėlis (Jakštienė, Višakio Rūdos par.).... 155
244. Ko nelinksma mūs sesutė, (Iš Seirijų par.) 166
245. Ateina ruduo, užšala (Žitkienė, Kuktų k., Marijampolės par.) 166
246. Močiute širdele (Dovydaitienė, Višakio Rūdos par.).. 169
247. Ataskrido povas (Ruzgienė, Pilkenių k., Tauragnų par.) 170

VI. Dainos mįslės.

248. Oi, dar nesulaukiau (Eleksienė, Ilguvos par.) 175
249. Pasakyk, mergele (Nuo Garliavos, Suv. Kalvarijos p.) 175
250. Atsimink, martele (Sidarienė, Seirijų par.) 176
251. Pasakyk, mergele (Iš Seinų par. Lazdijai) 177

VII. Gėrimų dainos.

252. Ar neišgertai vyno stiklo (Masalskienė, Balbieriškyje) 181
253. Alutį gėriau, gražiai dainavau (Sudauskienė, Kaišiadorių par.) 181
254. Gėriau dienelę, tamsią naktelę (Sudauskienė, Kaišiadorių par.) 182
255. Mes sėdėjom (Eitikonių k., Kaišiadorių par.) 182
256. Gerk alų, gerk midų (Račius, Kalvarijos par.) 183
257. Pragėriau žirgelį (M. Abraitienė, Višakio Rūdos par.) 184
258. Vai, gėriau, gėriau (S. Pečkys, Kazlų Rūdoje) 185
259. Sutemo tamsiai (Grikietienė, Griškabūdžio par.) 185
260. Žalioj girelėj, tamsioj naktelėj (Ambrasas, Višakio Rūdos par.) 185
261. Išėj' pati į karčiamą (Bacevičienė, Višakio Rūdos par.) 186
262. Ką kalbėjo apynėlis (Kemeža, Višakio Rūdos par.) .. 186
263. Sėdžiu už stalelio (Radzevičienė, Suv. Kalvarijos par.) 186
264. Gaspadinė vieną dieną (Radzevičienė, Kalvarijos par.) 188
265. Saldi degtinėlė, cukravota (Grikietienė, Griškabūdžio par.) 188
266. Ir apsirgo mano vyras (Marcinkienė, Alytaus par.) .. 188
267. Kas per laikas, per gadynė (Rinkuvienė, Griškabūdžio par.) 189
268. Kas gėrė — girkus (O. Sutkuvienė, Ilguvos par.) 289
269. Gardus šnapsas iš rugių (Beržupių k., Višakio Rūdos par.) 190
270. Žvirblis alų darė (Tercijoniūtė, Balbieriškyje) 190
271. Su broliais gėriau (Tercijoniūtė, Balbieriškyje) 191
272. Tupi žvirblis ant kuolo (Marcinkienė, Alytaus par.) 191
273. Vai, noriu, noriu miegelio (Blazevičiūtė, Seirijų par.) 192
274. Tai skamba stiklelis (Cibulių k., Seirijų par.) 192
275. Vai, pakelėj, pavieškelėj (Cijūniškės k., Seirijų par.) 193
276. Oi, kad aš gėriau (Račius, Suv. Kalvarijos par.)..... 194
277. Toj karčiamėlėj (Mockaitienė, Seirijų par.)..... 195
278. Sutemo tamsiai (Česnavičia, Ilguvos par.) 195
279. Šėriau žirgelį (Sidarienė, Seirijų par.) 196
280. Stiklužėlis tarė (Auruškevičienė, Seirijų par.) 196
281. Tamsioj naktelėj (Auruškevičienė, Seirijų par.) 197
282. Augin močiutė tris dukteraites (Radzevičienė, Suv. Kalvarijos par.) 198
283. Augin tėvas tris dukreles (Radzevičienė, Suv. Kalvarijos par.) 198
284. Tai gersim gėrymėlį (Cijūniškės k., Seirijų par.) 199
285. Oi, pakelėje (Jurčiukonienė, Seirijų par.) 199
286. Kad aš būčiau žinojęs (Janulevičienė, Seirijų par.) .. 200
287. Sustojo bajorai (Bingelienė, Seirijų par.) 200

Psl.
288. Galiu gert, galiu gert (Cijūniškės k., Seirijų par.).... 200
289. Seno čėso gaspadoriai (Fileris, Liubavas) 201
290. Šalia kelio vieškelėlio (Nuo Seinų, Lazdijuose) 201
291. Oi, kas tai bėda (Nemajūnai, Lazdijų par.) 202
292. Aš išgėriau vieną (Nuo Seinų, Lazdijuose) 202
293. O, kad aš gėriau (Gucaitis, Grabavos k., Marijampolės par.) 203
294. Aukšti kalneliai (Malaiškytė, Utena) 203
295. Einu per mišką (Vaišnorienė, Pilkenių k., Tauragnų par.) 203
296. Aušta aušrelė (Matulevičienė, Kamšų k., Suv. Kalvarijos par.) 204
297. Vai, jūs, kaimynai (Matulevičienė, Kamšų k., Suv. Kalvarijos par.) 204
298. Mano pati šešiais žirgais (Mockaitienė, Seirijų par.).. 205

VIII. Dainos dainelės.

299. Aš bernužėlis dainų dainelių (Paškauskas, Suv. Kalvarija) 209
300. Aš išdainavau visas dainužėles (Grigaitienė, Lazdijai) 209
301. Aš išdainavau visas dainužėles (Ruzgienė, Pilkenių k., Tauragnų par.) 210
302. Aš padainuosiu dainų dainelę (Vaitonienė, Seirijų p.) 211
303. Aš išdainavau visas dainužėles (Rimaitienė, Paluobių par.) 211
304. Mes padainuosim tą dainelę (Jakštienė, Višakio Rūdos par.) 212

IX. Bernelių ir mergelių dainos.

305. Oi, smūtna, liūdna (Naudžių k., Višakio Rūdos par.) 215
306. Oi, rūta, rūta (Žilinskienė, Šatinskų k., Suv. Kalvarijos par.) 215
307. Sėdžiu už stalelio (Žilinskienė, Šatinskų k., Suv. Kalvarijos par.) 216
308. Ne visur lankoj (Tabarų k., Bartininkų par.) 217
309. Ir atvažiavo ir atkeliavo (Tabarų k., Bartininkų par.) 217
310. Vai, namo, namo (Fileris, Liubavas) 218
311. Vai, ko ieškai, bernužėli (Goronių k., Rumšiškės par.) 218
312. Pastačiau klėtelę (Marcinkienė, Alytus) 219
313. Rūpinosi motinėlė (Baltrušaitytė, Griškabūdžio par.) 219
314. Ein mergelė keleliu (Baltrušaitytė, Griškabūdžio par.) 220
315. Kai aš turėjau (Baltrušaitytė, Griškabūdžio par.).... 222
316. Jojau lauką (Baltrušaitytė, Griškabūdžio par.) 222

Psl.
317. Gieda gaideliai, (Baltrušaitytė, Griškabūdžio par.) .. 223
318. Einu į daržėlį (Šeškienė, Višakio Rūdos par.) 223
319. Dieve mano brangiausias (Šeškienė, Višakio Rūdoje) 223
320. Ei, močiute, motinėle (Šeškienė, Višakio Rūdoje) 224
321. O, aš viena dukterėlė (Jesevičienė, Višakio Rūdoje) 224
322. Kad dievas duotų (Aranauskienė, Višakio Rūdos par.) 225
323. Oi, tu, kleveli (Aranauskienė, Višakio Rūdos par.) .. 225
324. Vaikščiojo mergelė (Naudžių k., Višakio Rūdos par.) 226
325. Vai, šėriau, šėriau (Naudžių k., Višakio Rūdos par.) 227
326. Jokim, brolužėliai (Lauryniatienė, Višakio Rūdos par.) 227
327. Kad aš jojau per girelę (Bacevičia, Višakio Rūdos p.) 228
328. Vai, žirge, žirgeli (Pečkys, Kazlų Rūdoje) 228
329. Jokim, brolužėliai (St. Bakas, Paluobiuose) 229
330. Oi, pirkau, pirkau (P. Austravičius, Kamšų k., Suv. Kalvarijos par.) 230
331. Kelkis, berneli (Narbutas, Vormiškio k., Debeikių p.) 230
332. Atvažiuoja ponų (Laurynaitienė, Višakio Rūdos par.) 231
333. O, tu, ąžuolėli (Rinkiutės, Griškabūdžio par.) 232
334. Tamsužė temo (Baltrušaitytė, Griškabūdžio par.) 232
335. Bijūnėlis žalias (Baltrušaitytė, Griškabūdžio par.) .. 233
336. Oi, žinau, žinau (Aranauskienė, Višakio Rūdos par.) 233
337. Kur gegutė kukavo (Baltrušaitytė, Griškabūdžio par.) 234
338. Dar nebuvai daržely (Aranauskienė, Griškabūdžio p.) 234
339. Gyreis, mergele (Šeškienė, Višakio Rūdos par.) 234
340. Močiute mano (R. Sutkuvienė, Ilguvos par.) 235
341. Oi, smūtna liūdna (R. Sutkuvienė, Ilguvos par.) 235
342. Pas močiutę augau (R. Sutkuvienė, Ilguvos par.) 235
343. Už Nemunėlio (R. Sutkuvienė, Ilguvos par.) 236
344. Tykus buvo vakarėlis (Bataitis, Ilguvos par.) 237
345. Saulutė raudona (Miliušytė, Ilguvos par.) 238
346. Anksti rytą (Yvanauskienė, Jasčiūnų k., Gegužinės par.) 238
347. Kad Dievas duotų (Tercijoniūtė, Balbieriškyje) 239
348. Plaukiau per jūres (Jurčiukonienė, Seirijų par.) 239
349. Trys klėtelės (Paškauskas, Suv. Kalvarijos par.) 240
350. Šilai pušynai (Tercijoniūtė, Balbieriškyje) 240
351. Oi, gudri, gudri (Blaževičiūtė, Seirijų par.) 240
352. Šią naktelę (Jurčiukonienė, Seirijų par.) 241
353. Vai, ant kalno (Janulionienė, Seirijų par.) 242
354. Ant marių mėlynųjų (Janulionienė Seirijų par.) 242
355. Aš turėjau brolužėlį (Jurčiukonis, Seirijų par.) 243
356. Vai, kad aš ėjau (Mockaitienė, Seirijų par.) 243
357. Tėveli mano (Račius, Suv. Kalvarijos par.) 244
358. Siuntė motinėlė (Fileris, Liubavas) 245
359. Siuntė mane motinėlė (Suv. Kalvarijos par.) 245
360. O, kai aš augau (Radzevičienė, Suv. Kalvarijos par.) 246

Psl.
361. Vai, toli toli (Jurčiukonis, Seirijų par.) 246
362. Močiute mano (M. Gudaitytė, Višakio Rūdos par.) .. 247
363. Lėkė puolė (Sadauskienė, Kaišiadorių par.) 247
364. Einu per dvarelį (Rinkuvienė, Griškabūdžio par.) 248
365. Kad mes augom (Rinkuvienė, Griškabūdžio par.) 248
366. Oi, dreba dreba (Aranauskienė, Višakio Rūdos par.) .. 249
367. Kad aš sėdžiu už stalelio (Aranauskienė, Višakio Rū- 249
368. Mokyk mane, motinėlė (Blažauskienė, Lazdijų par.).. dos par.) 250
369. Kas ten būtų ką dainuoja (Malaiškytė, Utena) 251
370. Užkukavo gegužėlė (Miškinienė, Vojasiškio par.) 251
371. Kai aš buvau jauna (Petrulionytė, Daugailių valsč., Utenos apskr.) 252

X. Našlaitėlių dainos.

372. Iš pradžių svieto (Skrebūnienė, Skapiškio k., Anykščių par.) 255
373. Oi, sunku sunku (Cijūniškės k., Seirijų par.) 255
374. Aušta aušrelė (Cijūniškės k., Seirijų par.) 257
375. Uliok, mergele (Cijūniškės k., Seirijų par.) 258
376. Oi, giedri giedri (Bacevičienė, Višakio Rūdos par.).. 259
377. Verkia mergelė (Abraitienė, Višakio Rūdos par.) 259
378. Išvažiavo tėvužėlis (Aranauskienė, Višakio Rūdos p.) 260
379. Neturiu tėvelio (Pilipunienė, Jasčiūnų k., Gegužinės par.) 261
380. Teka saulelė kaip gelumbėlė (Sartienė, Višakio Rūda) 261
381. Kur toj giria be gegutės (Cijūniškės k., Seirijų par.) 262
382. Augo girioj stadulėlė (Cijūniškės k., Seirijų par.) .. 262
383. Oi, joi, Dievulėliau (Janulevičienė, Cijūniškės k., Seirijų par.) 263
384. Eina našlaitėle (Bingelienė, Seirijų par.) 263
385. Oi, pūtė pūtė (Aranauskienė, Višakio Rūdos par.) .. 264
386. Oi, močiutė mano (Šeškienė, Višakio Rūdos par.) 264
387. Augo girioj žalia liepelė (Jurčiukonienė, Seirijų par.) 265
388. Kad aš turėčiau (Lazdijai, Seinų par.) 266
389. Auga klesti lelijėlė (Blažauskienė, Lazdijų par.) 266
390. Gegutyte, ko kukuoji (Malaiškytė, Utena) 267
391. O kas gi kėlės anksti rytelį (Utenos prieglaudoje) .. 268
392. Ot ateina tėvelis (Malaiškytė, Utena) 268
393. Teka rieda saulelė (Malaiškytė, Utena) 269
394. Ateina naktelė (Puodžių-Blekenio k., Utenos par.) .. 269
395. Aušta aušrelė (Puodžių-Bilekenio k., Utenos par.) .. 270

Psl.
396. Kas ateina atadūluoja (Puodžių-Bilekenio k., Utenos par.) 271
397. Sunku akmenėliui (Valienė, Pilkenių k., Tauragnų par.) 271

XI. Gulbinėlio dainos.

398. Dukrele mano (Radzevičienė, Suv. Kalvarijos par.) .. 275
399. Siuntė mane motinėlė (Bingelytė, Seirijų par.).... 276
400. Oi, joi, Dievuliau (Blaževičiūtė, Seirijų par.) 276
401. Važiavau pamarėms (Jurčiukonienė, Seirijų par.) 277
402. Atsisėdau už stalelio (Pangonytė, Vainiūnų k., Seirijų par.) 277
403. Plaukia gulbelė (Jurčiukonis, Seirijų par.) 278
404. Josim mudu, brolužėliai (Bacevičienė, Višakio Rūdos par.) 278
405. Aušružė aušo (Skatikienė, Tvirbotų dvaras, Ilguvos par.) 279
406. Kai aš jojau ant žirgelio (Kuktų k., Marijampolės p.) 279
407. Mes padainuosim (Miliušytė, Ilguvos par.) 279

XII. Vasaros ledai.

408. Ir užkaitino (Marcinkienė, Alytaus par.) 283
409. O kas tai laikai (Kuktų k., Marijampolės par.) 283
410. Tai man dyvai (Pilipunienė, Gegužinės par.) 284

XIII. Naktigonių dainos.

411. Aš išginiau jautelius (Nuo Seinų, Lazdijuose) 287
412. Mergužėlė mano (Gucaitis, Grabavos k., Marijampolės par.) 287
413. Šią naktelę nemiegojau (Matulevičienė, Suv. Kalvarijos par.) 288
414. Šią naktelę (Cijūniškės k., Seirijų par.) 289
415. Kai aš išginiau (Bingelienė, Seirijų par.) 289
416. Oi, kai mes ganėm (Cijūniškės k., Seirijų par.) 290
417. Ant aukšto kalnelio (Jurčiukonienė, Seirijų par.) 291

XIV. Vaikų ir gamtos garsų pamėgdžiojimų dainos.

418. Ar teisybę mes sakysim (Petrauskaitė, Alvito par.).. 295
419. Aš įpuoliau į kamarą (Petrauskaitė, Alvito par.) 296
420. Šiu namo, tpriu namo (Petrauskaitė, Alvito par.).... 296
421. Bėgau, bėgau per mišką (Jenickaitė, Skapiškio k., Anykščių par.) 297
422. Aš buvau labai turtingas (Jenickaitė, Skapiškio k., Anykščių par.) 297

Psl.
423. Tai pavasarėlis (Barauskaičia, Debeikiai) 298
424. Ėjo senis per kemsynę (Pikenių k., Tauragnų par.) .. 299
425. Prašvito, prašvito (Pilkenių k., Tauragnų par.) 299
426. Oi, ką kalba zuikytėlis (Kuktų k., Marijampolės par.) 300
427. Oi, kur dingo Jonas (Paškauskas, Suv. Kalvarijos pr.) 300
428. Atlekia pumpalas (Radzevičienė, Santaka, Suv. Kalvarijos par.) 301
429. Ole, karvelėle (Radzevičienė, Santaka, Suv. Kalvarijos par.) 301
430. Vijo lizdą pelėda (Cijūniškės k., Seirijų par.) 301
431. Ganiau aveles pamariais (Janulevičienė, Seirijų par.) 302
432. Oi, varė varė (Paškauskas, Suv. Kalvarijos par.) 302
433. Kokios navynos (Paškauskas, Suv. Kalvarijos par.) .. 302
434. Dili dili dūda (Kuktų k., Marijampolės apskr.) 302
435. Tas mūsų gaidys (Kuktų k., Marijampolės apskr.) .. 303
436. Ant mano lauko (Kardokų k., Višakio Rūdos par.) .. 303
437. Čiuki, čiuki veseliuki, (Smilgių k. vaikai Griškabūdžio par.) 303
438. O, kur buvai, oželi. (Kardokų k., Višakio Rūdos par.) 304
439. Turiu brolį kalviuką (Runkių k., Višakio Rūdos par.) 305
440. Šarka kiemą šlavė (Runkių k., Višakio Rūdos par.) .. 305
441. Džy, džy, o pa pa (Ilguvos par.) 305
442. Elena lelija (Ilguvos par.) 305
443. Vėversėlis ant dirvono (Pilkenų k., Tauragnų par.) .. 306
444. Šalta šalnelė ir rudenėlis (Pilkenų k., Tauragnų par.) 306
445. Trijų metų piemenėlis (Runkių k., Višakio Rūdos par.) 306
446. Krėsk, krėsk varškės (Runkių k., Višakio Rūdos par.) 306
447. Viru viru košę (Runkių k., Višakio Rūdos par.) 306
448. Ant stalo galo (Kemeša, Višakio Rūdos par.) 307
449. Piaunu, piaunu rugelius (Miškiniuose, Vojasiškio par.) 307
450. Tpru, kakčike (Petrauskaitė, Alvito par.) 307

TURINYS

Psl.

Dainos

I. Istorijos bei karo dainos (Nr. Nr. 1—45=45 dainos) 5
II. Tikėjimo bei papročių dainos (Nr. Nr. 46—80=35 d.) 41
III. Kuopos ir darbo dainos (Nr. Nr. 81—140=60 d.) .. 67
IV. Pabaigtuvių (rugiapiūtės) dainos (Nr. Nr. 141—157=17 d.) 103
V. Vestuvių dainos (Nr. Nr. 158—247=90 d.) 115
VI. Dainos — mįslės (Nr. Nr. 248—251=4 d.) 173
VII. Gėrimų dainos (Nr. Nr. 252—298=47 d.) 179
VIII. Dainos dainelės (Nr. Nr. 299—304=6 d.) 207
IX. Bernelių ir mergelių dainos (Nr. Nr. 305—371=67 d.) 213
X. Našlaitėlių dainos (Nr. Nr. 372—397=26 d.) 253
XI. Gulbinėlio dainos (Nr. Nr. 398—407=10 d.) 273
XII. Vasaros ledai (Nr. Nr. 408—410=3 d.) 281
XIII. Naktigonių dainos (Nr. Nr. 411—417=7 d.) 285
XIV. Vaikų ir gamtos garsų pamėgdžiojimo dainos (Nr.Nr. 418—450=33 d.) 293
Rinkėjo žodis arba kaip atsirado šis dainynas 309
Dainų metrikacija 315
Dainininkų registracija 369
Dainų sąrašas 373
Turinys 387

Pastebėtų klaidų atitaisymas.

			Atspausta	*Turi būti*
129 psl.	II stulp.	22 eil. iš viršaus	Jaunoji mergele,	Jaunasis berneli,
145 „	II „	18 „ „	seserėlę	brolužėlį
145 „	II „	19 „ „	brolužėlį	seserėlę
169 „	II „	12 „ „	Mierj šauti, taiko Mierj	Mierij šauti, mierij [šauti